

Jaarverslag 2024

Nieuwe energie voor een welvarende samenleving

gasunie

Full of new energy

Inhoudsopgave

DIRECTIEVERSLAG			JAARREKENING			
01	Voorwoord raad van bestuur	4	12	Geconsolideerde jaarrekening	117	
02	Dit is Gasunie	10	13	Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	125	
03	Kerncijfers	19	14	Nadere toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	142	
04	Governance	27	15	Vennootschappelijke jaarrekening	225	
REMUNERATIERAPPORT			16	Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening	228	
Remuneratierapport			47	17	Nadere toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening	231
DUURZAAMHEIDSVERKLARING			18	Ondertekening	255	
05	Algemeen	54	19	Overige gegevens	257	
MILIEU			AANVULLENDE INFORMATIE			
06	Energietransitie	65	20	Aanvullende informatie	275	
07	Emissies	80				
08	Circulariteit	95				
MAATSCHAPPIJ						
09	Leveringszekerheid	101				
10	Veiligheid	107				
11	Welzijn van medewerkers	112				

Full of new energy

Jaarverslag 2024

Directieverslag

gasunie

Full of new energy

01 Voorwoord raad van bestuur

Nieuwe energie voor een welvarende samenleving

De betaalbaarheid, beschikbaarheid en duurzaamheid van energie in Europa staat onder druk. Energie is sinds 2022 aanzienlijk duurder geworden. Dat is slecht nieuws voor de hele economie. Huishoudens krijgen hoge energienota's. Bedrijven stellen nieuwe investeringen uit, bijvoorbeeld in verduurzaming. Sommige energie-intensieve bedrijven vragen zich af of hun toekomst nog wel in onze regio ligt.

Een sterke industrie is belangrijk. Voor ons verdienvermogen, onze werkgelegenheid en onze strategische autonomie. Een snelle verduurzaming van onze energievoorziening in de komende jaren, is op de lange termijn de beste manier om de energieprijzen te kunnen beteugelen. Daarvoor is het noodzakelijk dat het aanbod van en de vraag naar betaalbare duurzame energie omhoog gaat. En dat vraag en aanbod aan elkaar verbonden worden door nieuwe infrastructuur.

Groene stroom zal blijven groeien. En dat is ook hard nodig voor verschillende sectoren van de samenleving. Maar de verduurzaming zal sneller en goedkoper gaan als we ook inzetten op duurzame gassen. Door duurzame gassen als groene en blauwe waterstof en (in mindere mate) groen gas en warmte aan het energiesysteem toe te voegen, maken we het systeem robuuster. Deze gassen kunnen we ook in de eigen regio produceren, waardoor we minder afhankelijk worden van andere machtsblokken.

Nieuwe ontwikkelingen in batterijen kunnen in sommige sectoren helpen maar elektrificatie is voor sommige industriële processen niet mogelijk. En gassen zijn efficiënter voor grootschalige en langdurige energieopslag en -transport. Zodat de

samenleving altijd kan beschikken over energie, ook als de zon niet schijnt en de wind niet waait.

En laten we niet vergeten: de EU-landen moeten de CO₂-uitstoot met ten minste 55 procent verminderen in 2030 en klimaatneutraal zijn in 2050. Dat cruciale klimaatdoel halen we als samenleving alleen als we zowel inzetten op verduurzaming van elektriciteit, als van gassen. Gasunie wil samen een nieuw bondgenootschap ontwikkelen, waarin duurzame elektriciteit en duurzame gassen hand in hand gaan en bijdragen aan elkaars succes.

Nieuwe strategie

In 2024 hebben we onze strategie herzien. Gasunie wil er alles aan doen om belangrijke industrieën voor Nederland te behouden. De grootste impact maken we de komende jaren door onze projecten voor het transport en opslag van CO₂ uit te voeren. Daarnaast willen we zo snel mogelijk de infrastructuur voor waterstof aanleggen en stimuleren we de invoeding van groen gas in onze pijpleidingen. We zorgen voor maximaal hergebruik van onze pijpleidingen en maken kostenbewuste keuzes. Bij de planning en ontwikkeling van onze nieuwe netten werken we nauw samen met overheden en andere bedrijven.

Terwijl we deze nieuwe infrastructuur ontwikkelen, hebben we de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat huizen warm blijven en bedrijven kunnen blijven draaien. We blijven ervoor zorgen dat ons aardgasnetwerk in Nederland en Duitsland optimaal en efficiënt functioneert.

Full of new energy

Bovendien zetten we ons in voor de verduurzaming van de warmtevoorziening voor huishoudens door de realisatie van warmtetransportnet WarmtelinQ en de invoeding van groen gas zodat hybride warmtepompen volledig duurzaam kunnen worden. We breiden de importcapaciteit voor vloeibaar aardgas uit nu de productie van gas uit het Groningenveld is gestopt.

Om de robuustheid van ons energiesysteem en de energiezekerheid op de lange termijn te waarborgen, willen we graag een verdere dialoog aangaan met alle betrokkenen over de beste manier om onze strategische aardgasreserves te versterken, zodat we beter voorbereid zijn in het geval van een geopolitieke crisis en met het oog op de toenemende wereldwijde spanningen die we momenteel ervaren.

Nieuwe energie voor een welvarende samenleving, dat is het doel dat Gasunie nastreeft. Tot en met 2030 investeren we circa € 12 miljard in onze infrastructuur. Twee derde daarvan gaat naar duurzame netten en een derde naar leveringszekerheid van aardgas.

De energievoorziening van de toekomst wordt een gelijkwaardig partnerschap van duurzame stroom en duurzame gassen. Dit is het moment van verbinding. Zodat de zware industrie haar productie kan verduurzamen en huizen en bedrijven toegang blijven houden tot steeds duurzamere energie. En we daarbij ook de klimaatdoelstellingen gaan halen. Het kan!

Verantwoordelijkheid

Het brengen van nieuwe energie voor een welvarende samenleving betekent voor onze organisatie dat we verbouwen terwijl de winkel openblijft. Dat is een grote uitdaging. Hoe kunnen we optimaal samenwerken, hoe kunnen we zaken slimmer doen, hoe zorgen we ervoor dat ieders talent en ervaring zo goed mogelijk tot z'n recht komt?

De energietransitie legt een grote verantwoordelijkheid op onze collega's. We zijn hen daarom grote dank verschuldigd. Hun niet-aflatende inzet heeft ons in staat gesteld om het afgelopen jaar belangrijke stappen te zetten. Samen met hen blijven we werken aan een beschikbare, betaalbare en duurzame energievoorziening voor de toekomst.

Willemien Terpstra, Jan Boekelman, Bart Jan Hoevers en Hans Coenen

De raad van bestuur van Gasunie. Van links naar rechts: Hans Coenen, Bart Jan Hoevers, Willemien Terpstra en Jan Boekelman.

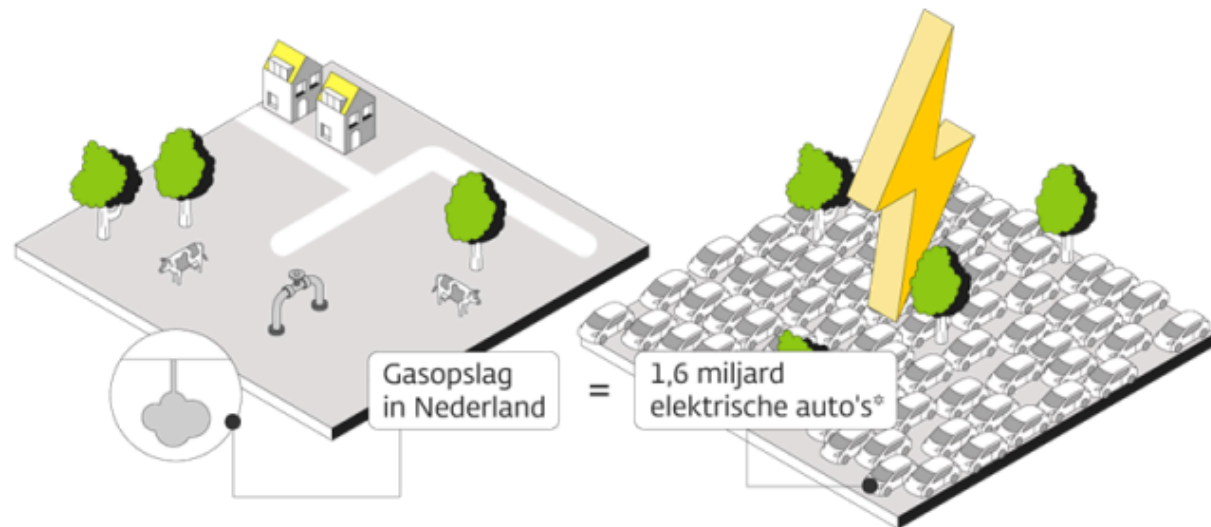
Full of new energy

Tijdens de afronding van de productie van dit jaarverslag bereikte ons het verschrikkelijke nieuws dat een vrachtwagenchauffeur van een transporteur die voor ons WarmtelinQ-project in de regio Rotterdam aan het werk was, tijdens een noodlottig verkeersongeval is overleden. Het ongeval herinnert ons eraan hoe belangrijk het is dat iedereen, altijd, veilig naar huis kan gaan na het werk. Met zijn allen moeten we dit verlies onder ogen komen en waar mogelijk lering uit trekken. Onze gedachten zijn bij de nabestaanden.

Gasunie streeft naar een optimaal geïntegreerd energiesysteem, waarin duurzame elektriciteit en duurzame gassen hand in hand gaan en bijdragen aan elkaars succes.

Laten we slim samenwerken voor voldoende schone energie

Als de wind niet waait en de zon niet schijnt of we hebben koude winterweken, dan zorgt opgeslagen waterstof en (groen) gas voor energie. In onze huidige gasvelden kunnen we net zoveel energie opslaan als in 1,6 miljard elektrische auto's.

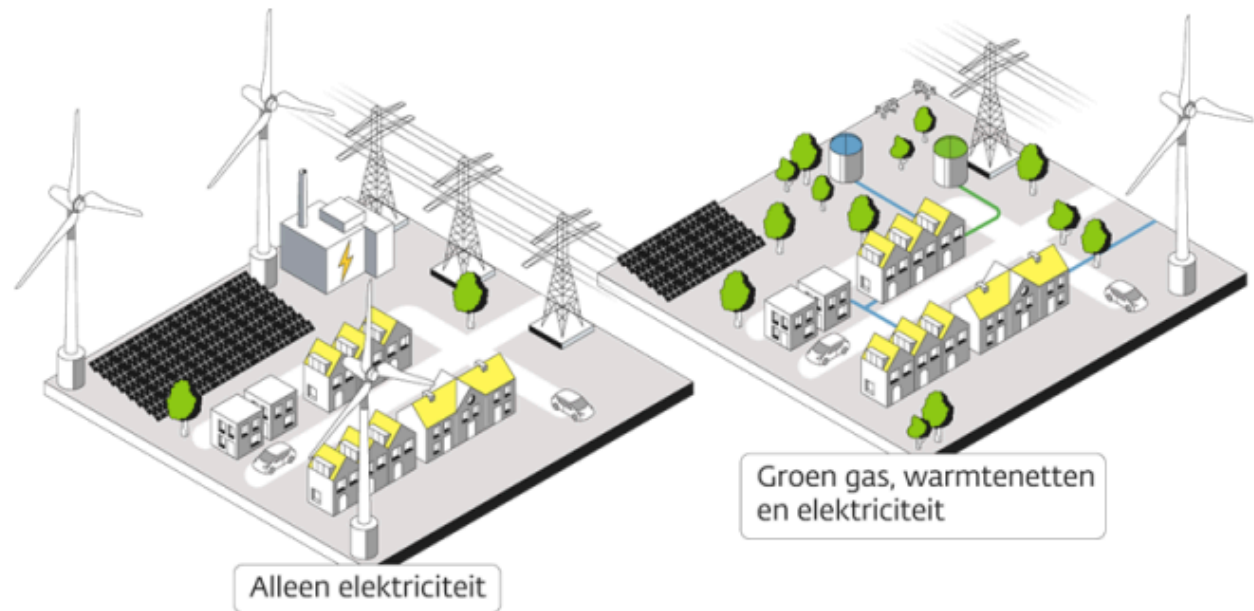

*= Analyse van Gasunie: vergelijking met een Volkswagen type ID.7

Full of new energy

Laten we slim samenwerken voor betaalbare schone energie

Als we in de gebouwde omgeving meer inzetten op een mix van groen gas, warmtenetten en elektriciteit besparen we tot 2050 50 tot 100 miljard euro. Want Nederland hoeft dan minder te investeren in renovatie van huizen, in cv-ketels, warmtepompen, kabels en leidingen.

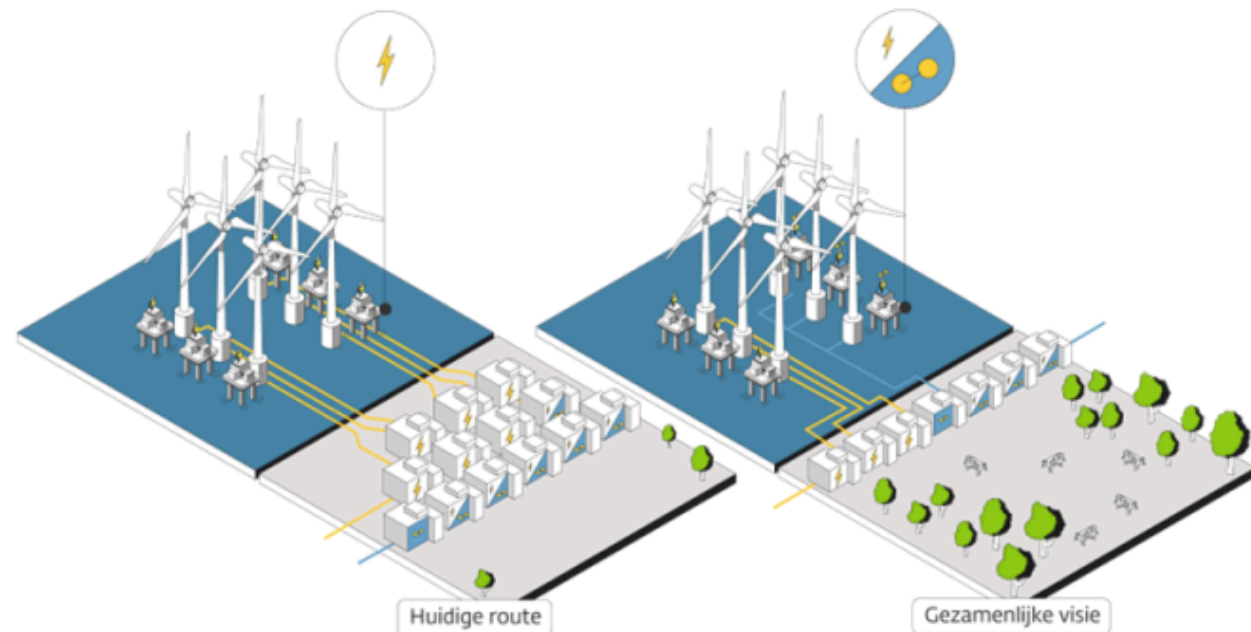

Analyse van Gasunie: "Vier trajecten naar een klimaatneutrale gebouwde omgeving" (Planbureau voor de Leefomgeving, 2024)

Full of new energy

Laten we slim samenwerken om ruimte te besparen in Nederland

Als we een deel van de windenergie gelijk op zee omzetten naar waterstof, besparen we ruimte op land voor wonen, natuur en recreatie.

North Sea Wind Power Hub, Pathway Study 2.0

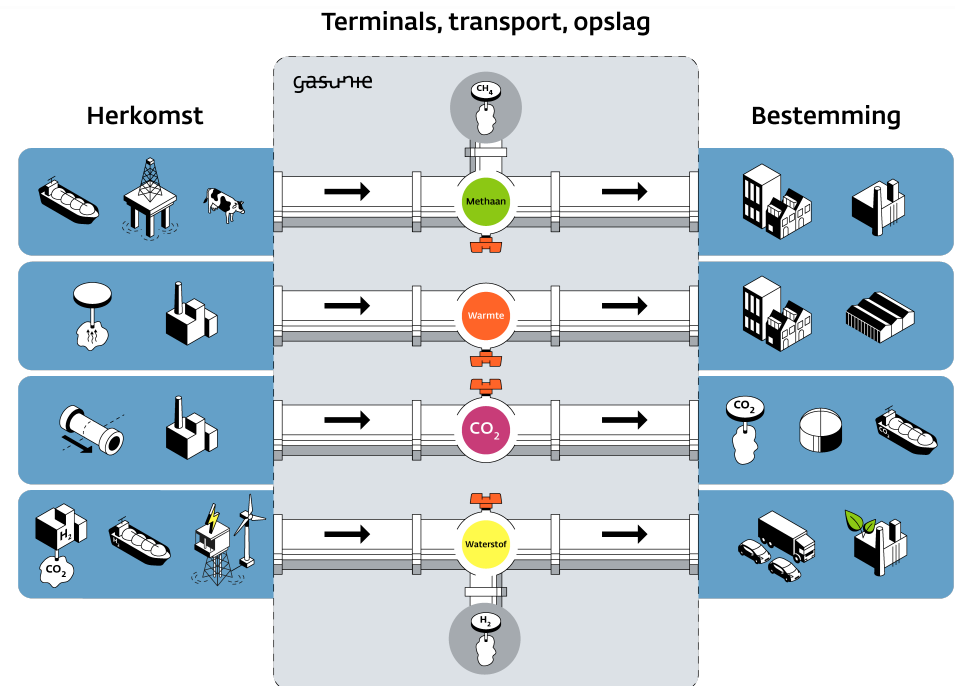
Full of new energy

02 Dit is Gasunie

In het hart van de Noordwest-Europese energiemarkt beheert, onderhoudt en ontwikkelt Gasunie infrastructuur voor grootschalig transport, opslag en import van energie en gassen. Nu is dat nog vooral aardgas. Met de energietransitie verschuift dit steeds vaker naar CO₂ en waterstof. Daarnaast jagen we de invoeding van groen gas aan en werken we aan de aanleg en het beheer van netwerken voor warmte.

Onze rol in de energieketen

Onze infrastructuurdiensten verbinden producenten met (eind)gebruikers van gassen. Onze huidige infrastructuur fungeert als internationaal knooppunt in de aan- en doorvoer van methaan (aardgas en groen gas) in Noordwest-Europa. We verlenen zonder onderscheid te maken toegang tot onze diensten aan derden. We dragen hiermee bij aan een liquide, competitieve en betrouwbare Europese energiemarkt. Daarnaast investeren we in nieuwe verbindende infrastructuur voor waterstof, CO₂ en warmte. Hiermee zetten we ons in voor de versnelling van het realiseren van een CO₂-neutrale energievoorziening.

Onze rol in de energieketen in Nederland en Noord-Duitsland

De Nederlandse staat is onze enige aandeelhouder. Onze medewerkers werken verspreid over ruim dertig locaties in Nederland en Noord-Duitsland. Ons hoofdkantoor staat in Groningen; onze hoofdvestiging in Duitsland bevindt zich in Hannover.

Full of new energy

Business model

De bedrijfsonderdelen van Gasunie zijn geclusterd in drie groepen (segmenten):

- **Gasunie Transport Services (GTS)** is in Nederland verantwoordelijk voor de aansturing van het hogedruk-aardgastransport, de ontwikkeling van het hogedruk-aardgasnetwerk en de bijbehorende installaties en het bevorderen van de marktwerking.
- **Gasunie Deutschland (GUD)** is in Noordwest-Duitsland verantwoordelijk voor de aansturing van het hogedruk-aardgastransport, de ontwikkeling van het aardgasnetwerk en het waterstofnetwerk, de bijbehorende installaties en het bevorderen van de marktwerking.
- **Deelnemingen:** In dit segment richt Gasunie zich op het ontwikkelen en beheren van infrastructuur voor transport en opslag van CO₂, waterstof, warmte, op het faciliteren van groengasproductie en op het faciliteren van aardgasstromen naar Noordwest-Europa via LNG-aanvoerterminals en interconnectie-leidingen.

Onze gastransportbedrijven en onze deelnemingen

In miljoenen euro's	Gasunie Transport Services (volledig gereguleerd)	Gasunie Deutschland (volledig gereguleerd)	Deelnemingen (deels gereguleerd/van regulering vrijgesteld)
Activawaarde eind 2024	6.483	1.950	1.835
Omzet in verslagjaar 2024	824	241	295

GTS en GUD verkopen de beschikbare ruimte op hun netten aan marktpartijen. Klanten voeden gas in het netwerk in op invoedpunten en halen gas uit het netwerk op uitstroompunten. Hiervoor sluiten ze contracten af waarmee ze capaciteit boeken op bepaalde invoed- of uitstroompunten in het netwerk, gedurende een bepaalde periode (jaar, kwartaal, maand of dag).

GTS en GUD zijn volledig gereguleerd, wat wil zeggen dat publieke toezichthouders ACM en BNetzA bepalen hoeveel deze bedrijven jaarlijks mogen verdienen en welke voorwaarden ze moeten hanteren voor hun klanten. Verdienen beide bedrijven minder dan vooraf bepaald, dan mogen ze in volgende jaren hun tarieven verhogen. Meeropbrengsten worden teruggegeven aan de markt in de vorm van lagere tarieven.

Voor de opbrengsten en resultaten per segment verwijzen we naar paragraaf 3 van de [jaarrekening](#). Bij Gasunie werkten eind 2024 2.510 (2023: 2.190) mensen in loondienst. Van de 2.510 medewerkers werkten er 348 (2023: 293) in Duitsland en 2.162 (2023: 1.897) in Nederland. In de Appendix Duurzaamheidsverklaring bij de paragraaf [Personeelsbestand](#) geven we een uitsplitsing van ons medewerkersbestand.

Drijfveer en visie

Nederland kan al meer dan zestig jaar op Gasunie rekenen. Met onze infrastructuur, onze expertise en vooral onze deskundige medewerkers zorgen we voor energiezekerheid. Het netwerk van Gasunie vormt het fundament onder onze energievoorziening en verbindt aanbieders en afnemers in Nederland, Duitsland en de landen om ons heen.

Om ook in de toekomst die verbindende rol te hebben, bouwen we nu onze infrastructuur om. Van aardgastransport, naar een nieuw systeem voor transport en opslag van waterstof, CO₂ en warmte. Zo werken we aan steeds meer schone energie voor bedrijven en huishoudens. Ondertussen kan de samenleving blijven vertrouwen op betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam transport van aardgas zo lang onze economie dat nodig heeft.

De maatschappij, de economie en de energievoorziening zijn in de loop van onze geschiedenis fundamenteel veranderd. Ook Gasunie heeft zich steeds weten aan te passen aan de eisen van de tijd. Die ambitie hebben we ook voor de toekomst.

Méér dan ooit zien we onszelf als unie. Een verbindende kracht tussen aanbieders en afnemers, ambities en daden, politiek en industrie. We kijken met een open blik naar hoe dingen anders kunnen en nemen initiatief in energieprojecten die onze samenleving beter maken.

Dit is het moment van daadkracht en de wil om er samen uit te komen. Gasunie neemt het voortouw om partijen te verbinden en zo samen onze energievoorziening om te bouwen. Dat doen we met onze expertise en infrastructuur. Met gezamenlijke kennis en een gedeeld aanpassingsvermogen. En vooral met onze mensen. Met de handen uit de mouwen en de blik op de toekomst. Omdat nieuwe energie zoveel mogelijk maakt.

Ons toekomstbeeld is duidelijk:

Onze drijfveer: Nieuwe energie voor een welvarende samenleving.

Onze visie: Zorgen dat de industrie, energieproducenten en huishoudens nu en in de toekomst zijn aangesloten op betaalbare, betrouwbare en CO₂-vrije energie-infrastructuur.

Visie voor 2040

Wat betekent dit voor onze activiteiten? Hiervoor kijken we nog eens tien jaar vooruit en hebben we een Visie 2040 geformuleerd.

Ons gastransportnetwerk wordt in 2040 heel anders gebruikt. De vraag naar aardgas daalt verder. Toch blijft aardgas de komende jaren belangrijk voor leveringszekerheid. Ons transportnetwerk wordt in toenemende mate omgebouwd voor

het transport van waterstof en CO₂. Aardgastransport blijft van belang zolang onze economie en elektriciteitssector dat nodig heeft. Gasunie blijft actief in importterminals voor energie, zowel LNG als waterstof(dragers). Onze (opslag)installaties dragen bij aan een stabiel, betrouwbaar en weerbaar energiesysteem. We blijven groengasproductie stimuleren, want dat is belangrijk voor de verduurzaming van de energievoorziening.

In 2040 opereert Gasunie een waterstoftransportnetwerk in Nederland en

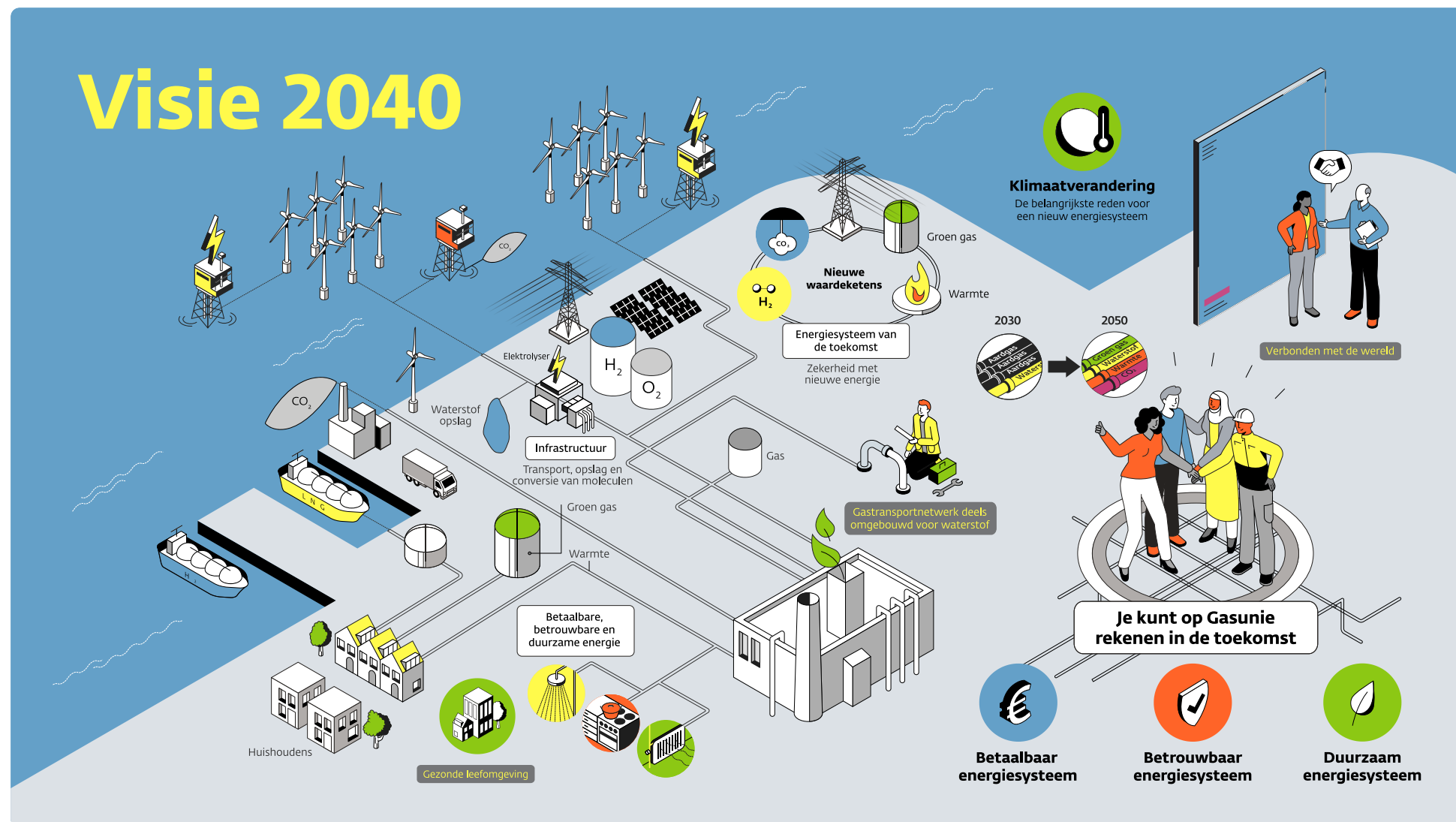
Duitsland. We verbinden de industriële clusters in Nederland en Duitsland met havens, importterminals en producenten van blauwe en groene waterstof. Ons netwerk is verbonden met de landen om ons heen. We bouwen ook aan het waterstofnetwerk op zee, waarmee we de kracht van de Noordzee benutten voor een duurzaam energiesysteem. Zo dragen we ook bij aan betaalbaar transport van energie van elders, het balanceren van het bredere energiesysteem en het beter benutten van hernieuwbare energie.

Met onze investeringen in transport van CO₂ speelt Nederland in 2040 een leidende rol in het halen van klimaatdoelen

en het tegengaan van klimaatverandering. Dankzij Gasunie kunnen industriële bedrijven in Nederland en Duitsland verduurzamen én concurrerend blijven. Dat is belangrijk voor de economie in Nederland en Duitsland.

Met onze investeringen in warmtetransport helpen we gebouwen verduurzamen. Gasunie beheert in 2040 ten minste één warmtetransportnetwerk.

Kortom: Ook in 2040 draagt Gasunie bij aan **een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam energiesysteem**. Bedrijven en burgers kunnen op Gasunie blijven rekenen.

Full of new energy

Strategie tot en met 2030

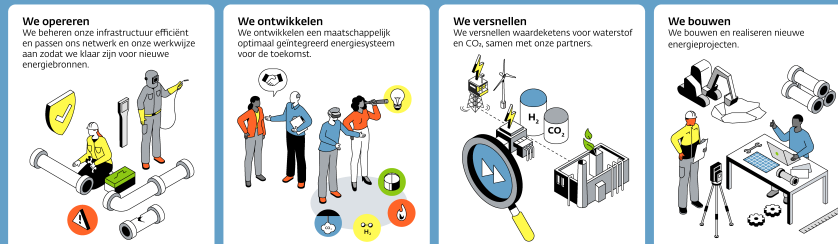
Als Gasunie willen we klaar zijn voor deze toekomst. Want we hebben een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid als het gaat om de energie van Nederland. In 2024 hebben we een nieuwe concernstrategie voor de jaren tot en met 2030 vastgesteld, waarmee we vanaf 2025 aan de slag gaan.

Met onze energie-infrastructuur brengen we aardgas, CO₂-opslag, waterstof, groen gas en warmte samen. En dragen we bij aan een geïntegreerd systeem voor nieuwe energie. Als organisatie kijken we meer en meer naar de buitenwereld: naar behoeftes van onze klanten in de markt en naar andere partijen in het energiesysteem van morgen. Tegelijk kijken we binnen onze organisatie steeds meer over afdelingen en specialisaties heen. Veranderende en meer complexe waardenketens vragen om nieuwe manieren van denken en samenwerking.

Met onze Strategie 2030 zetten we concrete en ambitieuze stappen richting de realisatie van onze Visie 2040. Veilig werken is daarbij de basis voor alles wat we doen. We streven daarnaast een gezonde financiële bedrijfsvoering na, zodat we een solide basis voor ons werk hebben. En als staatsdeelneming doen we dat werk met een duidelijk doel voor ogen: het publieke belang.

Nieuwe energie voor een welvarende samenleving

Wat we doen

Onze taak

We werken de komende jaren langs vier strategische lijnen aan onze bedrijfsdoelstellingen

Onze medewerkers zijn de basis van ons succes. Gasunie heeft veel om trots op te zijn. We hebben hoogwaardige technische expertise in huis, een uitstekende reputatie als het gaat om betrouwbaarheid en goede arbeidsomstandigheden. We ontwikkelen ons snel en veelzijdig en nemen het voortouw in de energietransitie. Om de strategie succesvol te kunnen uitvoeren, is het noodzakelijk dat onze mensen flexibel inspelen op externe ontwikkelingen, veranderende beleidsregels, nieuwe technologieën en onverwachte marktomstandigheden. We managen complexe grote projecten, jagen innovatie aan en creëren maatschappelijke waarde. We stimuleren een bedrijfscultuur en creëren een organisatiestructuur die passen bij onze nieuwe uitdagingen en verantwoordelijkheden. Als werkgever willen we aantrekkelijk blijven in een krappe arbeidsmarkt. Op deze manier bouwen we samen aan een nieuw, spannend en uitdagend hoofdstuk in de mooie geschiedenis van Gasunie.

Full of new energy

Impact op duurzaamheidsthema's

In 2024 heeft onze raad van bestuur een nieuwe *corporate social responsibility* (CSR)-strategie voor Gasunie vastgesteld en goedgekeurd. In deze strategie beschrijven we onze ambities op vier verschillende aandachtsgebieden.

Onze duurzaamheidsstrategie is vastgesteld door onze raad van bestuur. Ze bestrijkt ook onderwerpen die onze bredere groep van interne en externe stakeholders op dit moment niet onder onze materiële thema's scharen, zoals onze verhouding tot biodiversiteit. Door een onderwerp als biodiversiteit op te nemen in onze CSR-strategie, geven we het groeiende belang aan dat de samenleving hecht aan biodiversiteit en sorteren we voor op een mogelijke opname van dit onderwerp door onze raad van bestuur in de lijst met materiële thema's in toekomstige jaren. In de [Duurzaamheidsverklaring](#) leggen we uit hoe wij onze dubbele materialiteitsanalyse in het kader van de CSRD hebben uitgevoerd.

	Ambities
 Klimaat	We streven ernaar om in 2045 netto geen broeikasgassen (Scope 1, 2 en 3) meer uit te stoten.
 Circulariteit	We hebben de ambitie om in 2040 100% circulair te zijn. Er wordt dan geen afval meer geproduceerd in onze eigen operaties en onze toeleveringsketen.
 Biodiversiteit	We willen dat in 2040 de meerderheid van onze locaties en projecten niet alleen natuurinclusief maar ook natuurversterkend is, zowel op land als op zee.
 Veilig, divers, inclusief en gelijkwaardig	Gasunie is 2040 een divers, inclusief en gelijkwaardig bedrijf waar iedereen gewaardeerd wordt en gelijke kansen heeft om de energietransitie zo veilig (nul incidenten) mogelijk te laten verlopen.

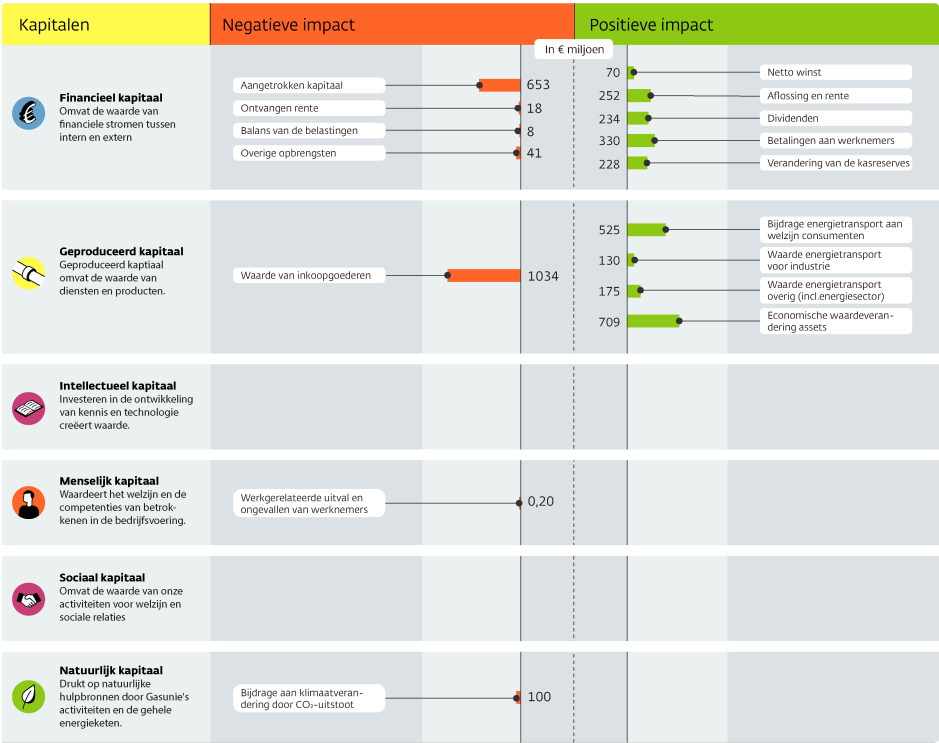
De nieuwe CSR-strategie van Gasunie

Impact op de samenleving

Gasunie heeft een grote invloed op de maatschappij. Het beheren van en bouwen aan veilige, betrouwbare, duurzame en betaalbare energie-infrastructuur heeft een grote positieve impact op de samenleving in de vorm van welvaart en welzijn. Tegelijkertijd zijn er ook negatieve impacts: we onttrekken mensen en middelen aan de maatschappij (die ook voor andere zaken ingezet hadden kunnen worden) en dragen bij aan de opwarming van de aarde.

Onze positieve en negatieve impacts laten we zien in onze maatschappelijke jaarrekening. Deze jaarrekening is onderverdeeld in zes deelterreinen (kapitalen). Behalve financieel kapitaal zijn er ook geproduceerde, intellectuele, natuurlijke, sociale en menselijke kapitalen. Om inzicht te krijgen in de relatieve materialiteit van impacts drukken we de waarde uit in euro's. Het [Handboek Impactmeting Infrabedrijven](#) gebruiken we als grondslag voor deze analyse.

Een deel van deze impacts passen bij de strategie van Gasunie en hebben we kwantitatief uitgewerkt. Bij de overige niet-gekwantificeerde impacts geven we aan of deze positief of negatief zijn. We hebben de verantwoordelijkheid om onze negatieve invloed te verkleinen en onze positieve invloed te vergroten. Door te sturen op positieve impact dragen we bij aan het halen van de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Meer informatie over het hoe en waarom is te vinden in de [Leeswijzer](#) en de [Aanvullende informatie](#).

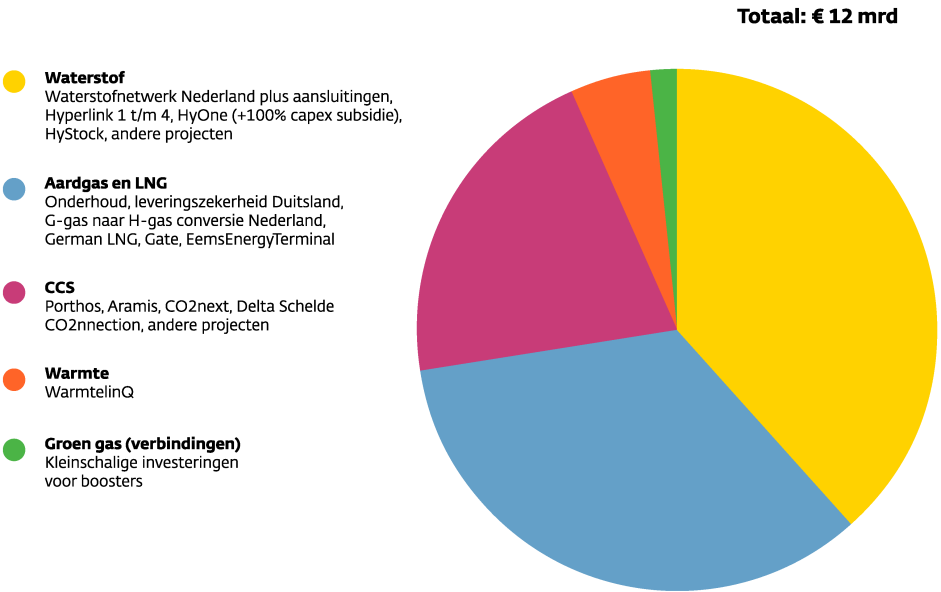

Onze maatschappelijke jaarrekening

Investeringsagenda

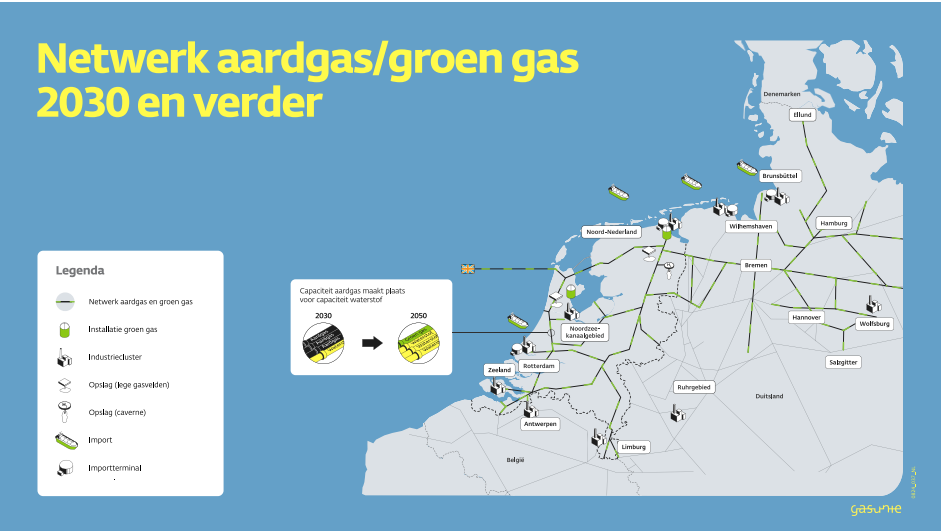
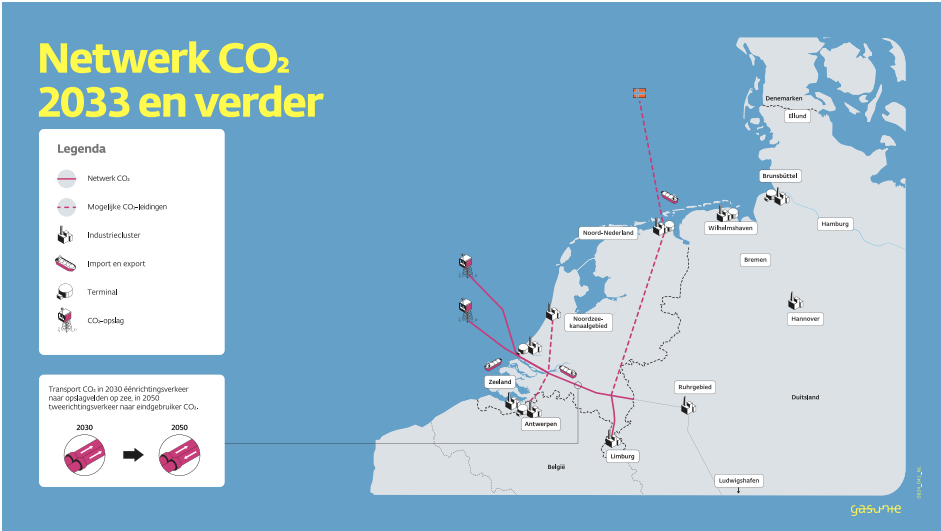
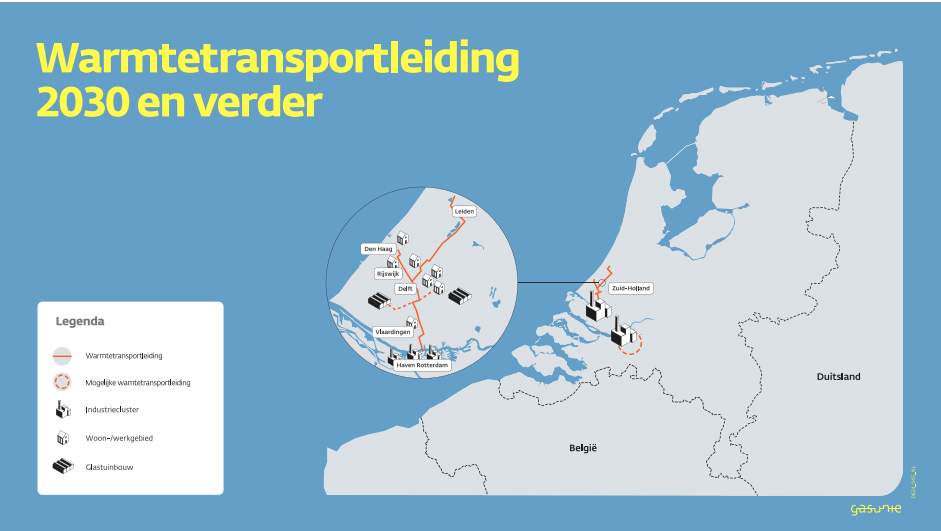
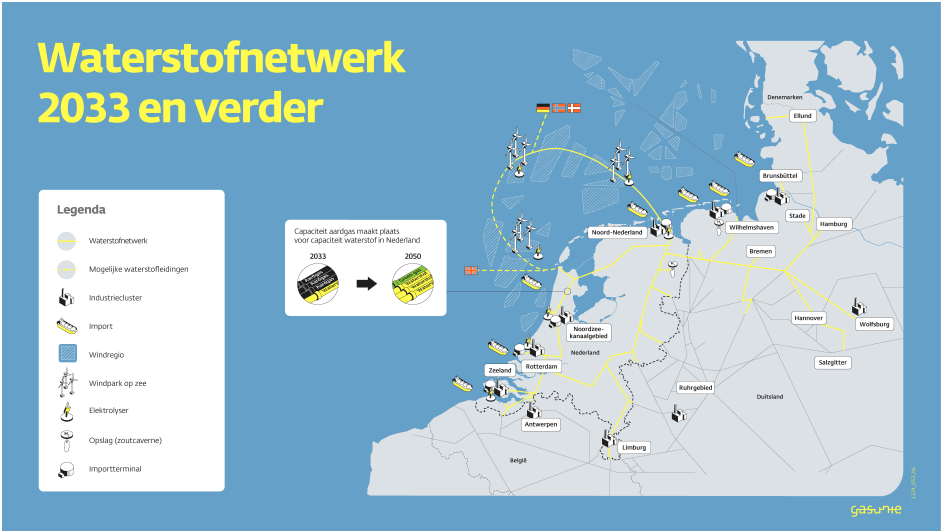
De totale netto*-investeringsagenda van Gasunie van 2025 tot en met 2030 loopt volgens onze huidige inschattingen op tot circa € 12 miljard. Daarvan is naar verwachting twee derde voor energietransitie-projecten en een derde voor investeringen in aardgas- en LNG-infrastructuur. We voorzien dat een deel van deze projecten [meteen of na verloop van tijd een gereguleerd kader krijgt](#); dat wil zeggen dat we het gebruik van deze activa tegen gereguleerde tarieven zullen aanbieden.

Per project kijken we naar maatwerkoplossingen om de ontwikkel- en exploitatierisico's in de hand te houden. Alle projecten doorlopen een eigen besluitvormingstraject. Investeringsbesluiten worden door de raad van bestuur genomen. Jaarlijks maken we een nieuwe inschatting van de omvang van onze investeringsagenda, waarbij we alle factoren meewegen die van invloed zijn en kunnen zijn op de ontwikkeling van grote kapitaalintensieve infrastructuurprojecten.

De investeringsagenda van Gasunie van 2025 tot en met 2030 (basisscenario)

* Een aantal projecten willen we uitvoeren met partners. In de afbeelding wordt alleen het aandeel van Gasunie in de uitgaven weergegeven. Ook subsidies zijn al op de bedragen in mindering gebracht.

Integrale Infrastructuurverkenning

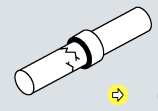
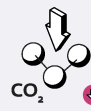
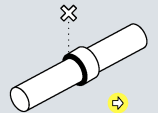
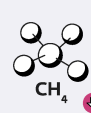
Energienetten verbinden vraag en aanbod van energie. Voor het vervoer van duurzame energie zijn nieuwe netten nodig en moeten bestaande netten worden aangepast.

Tegelijkertijd weten we niet hoe de wereld er in 2030 of 2050 uit gaat zien. Daarom hebben Gasunie, TenneT, de regionale netbeheerders en andere belanghebbende partijen de afgelopen jaren vier 'hoekpunt'-scenario's opgesteld waarbinnen we verwachten dat de energietransitie vorm gaat krijgen. De scenario's werken allemaal naar een CO₂-neutrale samenleving in 2050.

De scenario's zijn diepgaand uitgewerkt in de [Integrale Infrastructuurverkenning 2030-2050](#) (II3050). Dankzij II3050 kunnen netbeheerders beter bepalen welke investeringen er de komende decennia nodig zijn. In 2025 of 2026 verschijnt een volgende toekomstverkenning, waarin we nieuwe onderzoeksvragen meenemen.

03 Kerncijfers

Niet-financiële kerncijfers

 We opereren	 We ontwikkelen	 We versnellen	 We bouwen	 Onze medewerkers
Totaal transportvolume	LNG-gas ingevoerd op onze netten	CO ₂ -uitstootreductie gefaciliteerd bij onze infrastructuurgebruikers	Groene kapitaalinvesteringen (capex)	Aantal medewerkers per einde jaar (FTE; loondienst en niet-loondienst)
887 TWh ↓ 973 in 2023	38 bcm ↑ 34 in 2023	0,07 MT CO ₂ ↓ 0,10 in 2023	45% ↑ 20% in 2023	3.131 ↑ 2.793 in 2023
Uncontrolled events (referentiewaarde <2)	Reductie van onze CO ₂ emissies ten opzichte van basisjaar 2020		Energietransitie-financiering met groene obligaties	Verzuim (referentiewaarde <4,0%)
0 → 0 in 2023	+4% CO ₂ ↓ +49% in 2023		800 mln ↑ 300 in 2023	NL 4,4% DE 4,0% ↑ 4,0% in 2023 3,9% in 2023
Transportonderbrekingen (referentiewaarde <6)	Reductie van onze CH ₄ emissies ten opzichte van basisjaar 2020			TRFI (referentiewaarde <2,5)
1 → 1 in 2023	-31% CH ₄ ↓ -21% in 2023			3,4 ↑ 2,9 in 2023
				Medewerkertevredenheid (eNPS, alleen voor Nederland)
				26 ↓ 30 in 2023

Transportprestaties

Nederland

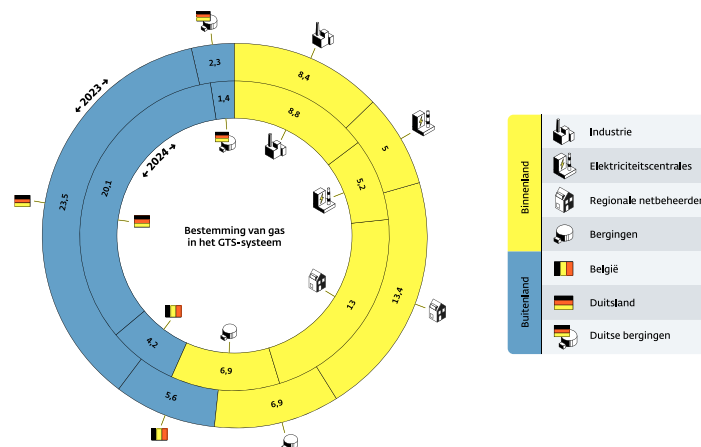
Gasunie Transport Services vervoerde in 2024 639 TWh (59,7 bcm). Dit is een daling van 8,5% ten opzichte van de 701 TWh (65,2 bcm) uit 2023. Net als de afgelopen jaren is dit een historisch laagterecord. De daling komt volledig door een lagere exportvraag.

Er werd fors minder hoogcalorisch gas (H-gas) getransporteerd naar de op het GTS-net aangesloten bergingen in Duitsland. Omdat België, Frankrijk en Duitsland hun markten voor G-gas (de oude 'Nederlandse' laagcalorische gaskwaliteit) al enige tijd ombouwen naar H-gas (de 'internationale kwaliteit'), nam de export van G-gas opnieuw af.

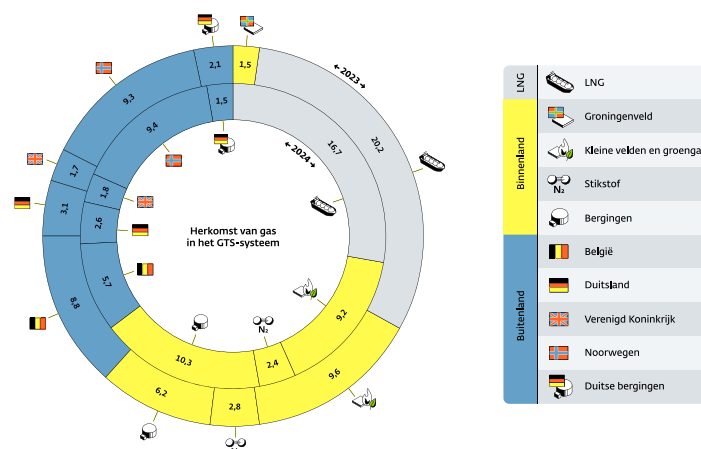
Het binnenlands verbruik steeg met 0,7% een klein beetje, door een grotere afname van elektriciteitscentrales (+3,6%) en industriële afnemers (+2,6%). De regionale netbeheerders, die huishoudens en het mkb bedienen, namen juist 1,6% minder af.

Aan de herkomstkant valt op dat er aanzienlijk meer gas uit Nederlandse bergingen het systeem in kwam (10,3 bcm tegen 6,2 bcm). De vulgraad van de Nederlandse bergingen was eind 2024 dan ook duidelijk lager (57%) dan eind 2023 (82%). Onze *joint ventures* Gate terminal en EemsEnergyTerminal brachten in 2024 minder LNG het GTS-systeem in; 16,7 bcm tegen 20,2 bcm een jaar eerder.

GTS hoefde in 2024 minder H-gas te converteren naar G-gas. Dit komt door de lagere vraag naar G-gas als gevolg van hoge temperaturen, G-gas afbouwprogramma's in onze buurlanden en doordat er meer G-gas uit de bergingen werd gehaald dan het jaar ervoor. De hoeveelheid geconverteerd H-gas is met 18% gedaald van 269 TWh (23,9 miljard m³) in 2023 naar 222 TWh (19,7 miljard m³) in 2024. De bijbehorende hoeveelheid ingezette stikstof is gedaald van 2,84 miljard m³ naar 2,36 miljard m³.

Bestemming van gas in het GTS-systeem, 2024 (binnenring) versus 2023 (buitenring)

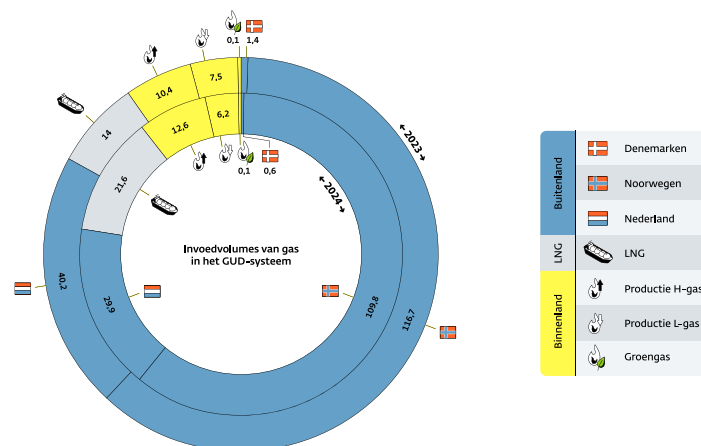
Herkomst van gas in het GTS-systeem, 2024 (binnenring) versus 2023 (buitenring)

Full of new energy

Duitsland

Gasunie Deutschland transporteerde in 2024 248 TWh (25,4 bcm) door haar netwerk; een daling van 9% ten opzichte van het volume 272 TWh (27,9 bcm) van 2023. De invoeding van LNG in het GUD-netwerk steeg sterk door het aansluiten van de tijdelijke LNG-haven in Brunsbüttel. GUD is klaar om ook de tijdelijke LNG-haven in Stade aan te sluiten, maar die faciliteit was eind 2024 nog niet klaar. De invoer van aardgas vanuit Nederland en Noorwegen daalde met respectievelijk 26% en 6%.

Om de aardgasleidingen voor te bereiden op het transport van waterstof heeft GUD in 2024 verschillende aardgasleidingen tijdelijk uit bedrijf genomen. Deze buitengebruikstellingen vonden in de zomer plaats en hadden daarom geen impact op de transportcapaciteit.

Invoedvolumes van gas in het GUD-systeem*, 2024 (binnenring)
versus 2023 (buitenring)

* Het totale volume dat GUD op jaarbasis transporteert is groter dan de som van de hierboven weergegeven invoedvolumes. Het gastransportnet van GUD is verknoopt met dat van andere Duitse TSO's. De weergegeven invoedvolumes zijn het aandeel van GUD in de genomineerde volumes op de invoedpunten.

Pieklevering

Pieklevering is een belangrijke publieke taak van GTS voor de kleinverbruikers in Nederland. Pieklevering is aan de orde als de gemiddelde effectieve etmaaltemperatuur lager is dan -9,0°C. GTS zorgt voor alle voorzieningen op het gebied van gasinkoop, flexibilitiediensten en gastransport op het landelijke gastransportnet die nodig zijn om vergunninghouders de pieklevering te laten verzorgen. In 2024 was er geen pieklevering, omdat de temperatuur niet onder -9,0°C is geweest.

Financiële kerncijfers

In miljoenen euro's	Gerapporteerd		Onderliggend	
	2024	2023	2024	2023
Opbrengsten	1.294	2.061	1.595	1.768
Totale lasten	-1.187	-1.446	-1.097	-1.230
Bedrijfsresultaat	107	615	497	538
Financiële baten en lasten	-58	-57	-58	-57
Resultaat deelnemingen	33	38	33	38
Resultaat voor belastingen	82	596	472	519
Belastingen	-12	-112	-117	-89
Resultaat na belastingen	70	483	355	430

Een groot deel van de inkomsten van Gasunie komt van netwerkbeheerders GTS en GUD, die werken met gereguleerde tarieven. Zijn deze inkomsten in een jaar hoger dan toegestaan, dan moeten ze een aantal jaren later aan de markt worden teruggeven

(‘verrekend’) in de vorm van lagere tarieven. Omgekeerd geldt hetzelfde. Dit mechanisme is ook van toepassing op de energiekosten. Wanneer deze afwijken van de norm, worden ook deze verrekend.

We presenteren daarom twee resultatenrekeningen. De eerste laat het gerapporteerde (‘boekhoudkundige’) resultaat zien. De tweede laat het resultaat zien gecorrigeerd voor verrekeningen uit het verleden en verrekeningen naar de toekomst. Dit onderliggende resultaat geeft een betere indicatie van onze prestaties in 2024.

Ten aanzien van gastransport was het jaar 2022 een buitengewoon jaar. De geopolitieke omstandigheden zorgden toen bij Gasunie voor extra inkomsten en hogere energiekosten. Een groot deel van deze additionele omzet en energiekosten uit 2022 zijn in 2024 via onze tarieven verrekend met onze klanten. Dit leidt tot een laag boekhoudkundig resultaat in 2024. Het onderliggend bedrijfsresultaat en het onderliggend resultaat voor belasting, die een betere indicatie geven van onze prestaties, bedragen beide ongeveer € 500 miljoen, wat in lijn ligt met 2023.

Opbrengsten

De onderliggende opbrengsten zijn € 174 miljoen lager dan in 2023. Dit is voor een groot deel een boekhoudkundig effect omdat EemsEnergyTerminal sinds eind 2023 niet meer volledig wordt geconsolideerd omdat we nog maar voor de helft aandeelhouder zijn. Dit leidt tot lagere opbrengsten van ongeveer € 200 miljoen. De gerapporteerde opbrengsten zijn € 767 miljoen lager dan vorig jaar. Naast het hiervoor beschreven boekhoudkundig effect van EemsEnergyTerminal komt dit voor ongeveer € 300 miljoen door lagere tarieven als gevolg van de methode van regulering. Hierin zijn onder meer de verrekeningen uit 2022 verwerkt. Daarnaast zijn de capaciteitsboekingen ongeveer € 100 miljoen lager en ook de opbrengsten uit veilingen zijn ongeveer € 100 miljoen lager.

Bedrijfsresultaat

Het onderliggend bedrijfsresultaat is € 41 miljoen lager dan vorig jaar. Naast de hierboven beschreven ontwikkelingen ten aanzien van de opbrengsten is dit voor een groot deel het effect van een toename van het aantal medewerkers, met name vanwege de ontwikkeling van onze energietransitie-projecten. De energiekosten die samenhangen met het transport en het op de juiste kwaliteit brengen van gas zijn lager dan vorig jaar. Dit is bijna volledig het gevolg van het niet consolideren van EemsEnergyTerminal sinds eind 2023. Dit heeft ook lagere afschrijvingskosten tot gevolg. Daarnaast is er een deel van de voorziening voor opruimingskosten en saneringen van leidingen in het GTS-netwerk vrijgevallen.

Het gerapporteerde bedrijfsresultaat is € 508 miljoen lager dan vorig jaar. Naast de hierboven toegelichte effecten zijn de energietarieven gedaald, evenals de hoeveelheid energie die nodig was voor het gastransport.

Resultaat na belastingen

De financiële baten en lasten zijn in lijn met vorig jaar, net als het resultaat dat we ontvangen uit onze deelnemingen. Dit leidt tot een onderliggend netto resultaat van € 355 miljoen, wat € 75 miljoen lager is dan in 2023. Het gerapporteerde netto-resultaat bedraagt vanwege alle regulatoire verrekeningen € 70 miljoen en is € 413 miljoen lager dan in 2023.

In miljoenen euro's	2024	2023
Balans		
Vaste activa	10.490	10.052
Eigen vermogen	6.401	6.596
Balanstotaal	11.048	11.018
Kasstroomoverzicht		
Kasstroom uit operationele activiteiten	323	863
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-753	-815
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	202	-189
Netto kasstroom	-228	-141

Investeringen

De operationele cashflow is € 540 miljoen lager dan in 2023. Dat wordt voornamelijk veroorzaakt door het lagere bedrijfsresultaat in 2024. In 2023 hadden de aansluitingen van de LNG-opslagen in Duitsland een groot aandeel in de investeringscashflow, net als WarmtelinQ en Porthos. In 2024 komen de investeringsuitgaven met name voor rekening van WarmtelinQ, Porthos en Waterstof Netwerk Nederland.

Financiële vooruitzichten

We verwachten dat het bedrijfsresultaat en het netto-resultaat de komende jaren weer stijgt in vergelijking tot 2024.

Meerdere energietransitie-projecten zijn inmiddels (gedeeltelijk) goedgekeurd. Ook in de komende jaren verwachten we investeringsbesluiten te nemen voor nieuwe energietransitie-projecten.

Gasunie lost in het tweede halfjaar van 2025 een lening van de Europese investeringsbank (EIB) af. Deze lening heeft een hoogte van € 125 miljoen. In 2026 lost Gasunie nog eens een obligatielening van € 650 miljoen af.

Regulering

Nederland

Toezichthouder ACM bepaalt de toegestane omzet van GTS en daarmee de hoogte van de GTS-tarieven, aan de hand van het methodebesluit. Het methodebesluit beschrijft de wijze waarop GTS haar efficiënte kosten gedurende een reguleringsperiode mag terugverdienen en de regels die daarbij gelden. De huidige reguleringsperiode loopt van 2022 tot en met 2026.

Eind 2023 heeft de ACM een gewijzigd methodebesluit vastgesteld naar aanleiding van de uitspraak van College van Beroep voor het bedrijfsleven. Het gewijzigde methodebesluit zorgde voor een significante stijging van de toegestane omzet van GTS. De stijging in toegestane inkomsten heeft samen met een afname van gecontracteerde capaciteiten geleid tot een stijging van het transporttarief voor 2025 met gemiddeld circa 52% ten opzichte van 2024. De tariefstijging volgt op de sterke daling met 20% voor de transporttarieven van het jaar 2024 ten opzichte van het jaar 2023. Op de rekening van de eindverbruiker heeft de tariefstijging van GTS een beperkt effect omdat het aandeel van de GTS-transportkosten op de totale energierekening erg klein is.

Op dit moment werkt ACM aan een nieuwe reguleringsmethodiek waarmee de toezichthouder vanaf 2027 de toegestane omzet gaat vaststellen. De regulator wil met deze nieuwe methodiek beter aansluiten bij de uitdagingen van netbeheerders in het kader van de energietransitie. Om de nieuwe reguleringsmethode verder vorm te geven, organiseert de ACM de komende tijd consultaties. Een ontwerpmethodebesluit voor de periode 2027 tot en met 2031 wordt verwacht in het najaar van 2025.

Duitsland

BNetzA heeft het rendement op eigen vermogen voor de reguleringsperiode 2023-2027 vastgesteld op 5,07% vóór belasting voor nieuwe activa en 3,51% vóór belasting voor oude activa. Samen met meerdere andere netwerkbeheerders heeft GUD hiertegen

bezwaar aangetekend bij de rechtbank. In 2023 oordeelde het Oberlandesgericht Düsseldorf in het voordeel van de netwerkbeheerders en vernietigde de door de instantie vastgestelde tarieven. BNetzA heeft beroep aangetekend bij het Duitse Federale Hof van Justitie en op de meeste punten gelijk gekregen.

Begin 2022 begon BNetzA met de evaluatie van een nieuwe algemene efficiëntiefactor die van toepassing is op alle netwerkbeheerders in de reguleringsperiode 2023-2027. In 2023 publiceerde BNetzA een conceptbesluit waarin de efficiëntiefactor Gas werd vastgesteld op 0,75%. De definitieve vaststelling is nog in afwachting van aanvullende rechtszaken met betrekking tot de efficiëntiebenchmark voor de decentrale netwerkbeheerders.

In 2021 oordeelde het Europese Hof van Justitie dat de Duitse wetgever de bevoegdheden van BNetzA in strijd met de Europese wetgeving had beperkt. Als gevolg hiervan trad eind 2023 nieuwe wetgeving in werking die BNetzA meer beslissingsbevoegdheid verleent. Begin 2024 startte BNetzA procedures om de verordeningen inzake stimuleringsregulering en netwerktarieven te vervangen door eigen bepalingen, in overeenstemming met de uitspraak van het Hof.

In Duitsland krijgen de netbeheerders vanaf 2026 door een wetswijziging een hoge mate van flexibiliteit in het bepalen van de gereguleerde afschrijvingstermijnen en -methodes. Deze wetswijziging introduceert ook het jaar 2045 als mogelijke einddatum voor de afschrijving van het aardgastransportnetwerk, in lijn met de Duitse klimaatwet en de ambitie om in 2045 klimaatneutraal te zijn. Het is de Duitse netbeheerders echter toegestaan om een langere of – binnen bepaalde kaders – zelfs nog kortere afschrijvingstermijn te hanteren, afhankelijk van hun eigen zienswijze op het (her)gebruik van hun netwerken.

Regulatoire verrekeningen

GTS en GUD hebben als transportnetbeheerder een monopoliepositie en staan daarom onder toezicht van respectievelijk de Autoriteit Consument en Markt en de Bundesnetzagentur. Deze toezichthouders bepalen hoeveel GTS en GUD mogen verdienen (de toegestane inkomsten). Op die manier wordt gewaarborgd dat de klanten van GTS en GUD een redelijk transporttarief betalen.

Zijn deze inkomsten in een jaar hoger dan toegestaan, dan moeten ze een aantal jaren later aan de markt worden teruggeven ('verrekend') in de vorm van lagere tarieven. Omgekeerd geldt hetzelfde. Dit mechanisme is ook van toepassing op de energiekosten en andere elementen uit de methode van regulering. Wanneer deze afwijken van de norm, worden ook deze verrekend.

Onder IFRS, de standaard boekhoudregels voor grote ondernemingen, mogen deze verrekeningen niet als vordering of schuld op de balans worden opgenomen. Daarom worden ze niet verantwoord in het jaar waarin ze ontstaan, maar in het jaar waarin ze in de tarieven worden verwerkt. Dit geeft een vertekend beeld van het financiële resultaat in een bepaald jaar. Vanwege de grote omvang van deze verrekeningen presenteren we daarom ook een onderliggend resultaat in de kerncijfers.

In miljoenen euro's	2024
Gasunie Transport Services	
Te verrekenen op 1 januari	-132
Dit jaar ontvangen regulatoire verrekeningen ter compensatie van voorgaande jaren	143
Toekomstig te ontvangen verrekeningen	289
Te verrekenen op 31 december	300
Gasunie Deutschland	
Te verrekenen op 1 januari	-99
Dit jaar ontvangen regulatoire verrekeningen ter compensatie van voorgaande jaren	15
Toekomstig te ontvangen verrekeningen	96
Te verrekenen op 31 december	12

In de tarieven van 2024 is een bedrag verrekend van € 158 miljoen vanuit voorgaande jaren. Dit bedrag bestaat uit een negatieve verrekening van € 143 miljoen voor Gasunie Transport Services en € 15 miljoen voor Gasunie Deutschland. De in 2024 gerealiseerde omzet, energiekosten en investeringen wijken af van de norm die is vastgesteld door de toezichthouders in Nederland en Duitsland. Tezamen met effecten uit eerdere jaren die nog verrekend mogen worden leidt dit voor Gasunie Transport Services tot een toekomstige vordering van € 289 miljoen en voor Gasunie Deutschland leidt dit tot een toekomstige vordering van € 96 miljoen. Deze bedragen worden verrekend in de tarieven van de volgende jaren.

Ultimo 2024 moet regulatorisch een bedrag van € 312 miljoen worden verrekend. Dit bedrag bestaat uit een te vorderen bedrag voor Gasunie Transport Services van € 300 miljoen en een te vorderen bedrag voor Gasunie Deutschland van € 12 miljoen. Dit is een schatting, de toezichthouders stellen uiteindelijk de definitieve verrekeningen vast. In het onderstaande overzicht splitsen we het te verrekenen bedrag naar de perioden waarin de bedragen op basis van IFRS grondslagen worden verrekend in de tarieven:

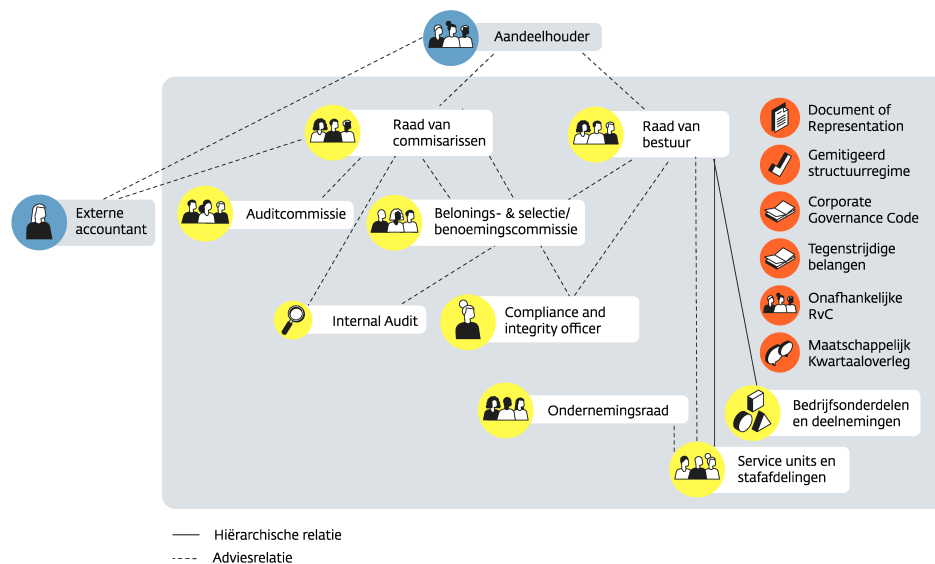
In miljoenen euro's	Totaal	2025	2026 - 2029	2030 >
Te verrekenen bedragen naar looptijd ultimo 2024				
Gasunie Transport Services	300	10	290	-
Gasunie Deutschland	12	9	3	-
Totaal te verrekenen	312	19	293	-

04 Governance

Corporate governance gaat over de manier waarop Gasunie wordt bestuurd, hoe daar toezicht op wordt gehouden en hoe we daarover verantwoording afleggen. Goede corporate governance is een voorwaarde voor het effectief en efficiënt realiseren van gestelde doelen. Het zorgt voor een gepaste beheersing van risico's en voor een goede afweging van de belangen van alle stakeholders van Gasunie.

Corporate governance bij Gasunie

Onze corporate governance-structuur

Aandeelhouder

N.V. Nederlandse Gasunie (Gasunie) is een naamloze vennootschap met de Nederlandse Staat als enige aandeelhouder. Het ministerie van Financiën vervult de rol van aandeelhouder.

Auditcommissie (AC)

De auditcommissie van de raad van commissarissen houdt toezicht op en adviseert over de kwaliteit van de financiële- en duurzaamheidsverslaggeving, de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen en de financiering van de onderneming.

Internal Audit

De afdeling Internal Audit geeft de managers, leden van de raad van bestuur, auditcommissie en raad van commissarissen onafhankelijk en objectief inzicht in de volwassenheid van het management control-systeem van Gasunie en *assurance* over de effectiviteit en efficiëntie van de governance, risicomanagement, internal control-systemen in en rond de bedrijfsprocessen van de bedrijfsonderdelen en deelnemingen van Gasunie.

Raad van commissarissen

De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van de raad van bestuur en de algemene gang van zaken binnen Gasunie en de met haar verbonden ondernemingen. Hij staat het bestuur met raad terzijde en stelt de beloning en arbeidsvoorwaarden van de leden van de raad van bestuur vast. Op basis van de Gaswet en de statuten worden bepaalde besluiten over GTS en andere dochtermaatschappijen ook aan de raad van commissarissen ter goedkeuring voorgelegd.

Raad van bestuur

De raad van bestuur (ook wel 'bestuur') bestaat statutair uit twee leden en twee titulaire leden.

Belonings- & selectie/benoemingscommissie (BBC)

De belonings- & selectie/benoemingscommissie van de raad van commissarissen geeft advies over de beloning (remuneratie) van de raad van bestuur. De aandeelhouder stelt het beloningsbeleid vast, op voordracht van de raad van commissarissen en rekening houdend met het advies van de belonings- & selectie/benoemingscommissie. De raad van commissarissen heeft geen afzonderlijke remuneratiecommissie (best practice 2.3.2 van de Corporate Governance Code). De laatste herijking van het remuneratiebeleid heeft plaatsgevonden in 2021.

Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (OR) in Nederland en de raad van bestuur overleggen regelmatig met elkaar. Daarbij heeft de OR een dubbele taak. Aan de ene kant is de OR overlegpartner van de directie, denkt mee met de directie en is sparringpartner bij besluitvorming op sociaal en economisch gebied. Aan de andere kant is de OR vertegenwoordiger van de werknemers. De OR heeft, al naar gelang het onderwerp, adviesrecht, instemmingsrecht, initiatiefrecht of informatierecht.

Externe accountant

EY Accountants B.V. is sinds 2023 de externe accountant van Gasunie. Het selecteren en voordragen van de accountant is de taak van de raad van commissarissen, de benoeming gebeurt door de Aandeelhouder.

Document of Representation

De diverse bedrijfsonderdelen verantwoorden zich aan de raad van bestuur via het Document of Representation (DoR). Hiermee geven de bedrijfsonderdelen trapsgewijs formele terugkoppeling in welke mate ze voldoen aan de minimale vereisten voor management control. De DoR's worden jaarlijks met de raad van commissarissen besproken.

Gemitigeerd structuurregime

N.V. Nederlandse Gasunie heeft een gemitigeerd structuurregime. De governance-structuur is gebaseerd op Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, de statuten van de vennootschap, de Corporate Governance Code en diverse interne reglementen. Ook de Gaswet bevat een aantal bepalingen die van invloed zijn op de governance van Gasunie.

Corporate Governance Code

Gasunie past de Nederlandse Corporate Governance Code toe. Hoewel de code strikt genomen alleen van toepassing is op beursvennootschappen met een aandelennotering, volgt Gasunie de principes en *best practice*-bepalingen van de code op voor zover deze relevant zijn voor en toepasbaar zijn op Gasunie. De principes en bepalingen van de code zijn veelal geïmplementeerd in de statuten en in de diverse reglementen. Op de website van Gasunie staat een ['pas toe of leg uit'-overzicht](#) met betrekking tot de toepassing van de Corporate Governance Code.

Tegenstrijdige belangen

Gasunie leeft *best practice*-bepaling 2.7.4 van de Corporate Governance Code na. Hierin staat dat in het bestuursverslag melding moet worden gemaakt van transacties waarbij tegenstrijdige belangen van bestuurders of commissarissen spelen die van materiële betekenis zijn voor Gasunie en/of de desbetreffende bestuurders of commissarissen. In 2024 is er geen sprake geweest van dergelijke transacties.

Onafhankelijk

Met uitzondering van één commissaris zijn alle RvC-leden onafhankelijk zoals bedoeld in de Corporate Governance Code. Per 31 december 2024 was 86% van alle RvC-leden onafhankelijk. Op Anja Mutsaers zijn de *best practice*-bepalingen 2.1.7 (i) en 2.1.8 (iii) van de Corporate Governance Code van toepassing omdat ze partner is bij De Brauw Blackstone Westbroek. Dit advocatenkantoor verleent diensten aan (bedrijfsonderdelen en deelnemingen van) Gasunie. Daarom zijn er afspraken gemaakt om elke vorm en mogelijke schijn van belangenverstrengeling te vermijden. Hiermee is naar het oordeel van de raad van commissarissen voldaan aan de eisen voor onafhankelijkheid zoals bedoeld in de Corporate Governance Code.

Maatschappelijk kwartaaloverleg

Het senior management en de CFO bespreken de voortgang van Gasunie op het gebied van brede welvaart en niet-financiële waardecreatie elk kwartaal in het maatschappelijk kwartaaloverleg. De uitkomsten worden gebruikt voor het aanscherpen van beleid en actieplannen op dit terrein.

Beschikbaarheid documentatie

Op de website van Gasunie, via de link gasunie.nl/organisatie/bestuur, zijn de volgende documenten over onze corporate governance beschikbaar:

- het Reglement houdende principes en *best practices* voor de raad van bestuur;
- het Reglement houdende principes en *best practices* voor de raad van commissarissen;
- de Gasunie Speak Up-regeling;
- de Gedragswijzer Samen Werken;
- een 'Pas toe of leg uit'-overzicht met betrekking tot de toepassing van de Corporate Governance Code.

Speak Up-regeling

In verband met de inwerkingtreding van de Wet bescherming klokkenluiders heeft Gasunie in 2023 in Nederland de regeling vernieuwd om personen in staat te stellen om veilig te melden als er iets gebeurt dat tegen de regels, principes of kernwaarden van Gasunie in gaat. Iedereen die via zijn of haar werk in aanraking komt met Gasunie, zoals eigen medewerkers en medewerkers van leveranciers of aannemers, heeft de mogelijkheid een melding te doen. De Speak Up-regeling wordt elk jaar onder de aandacht gebracht van medewerkers via trainingen en nieuwsberichten op het bedrijfsintranet en op de website van Gasunie voor medewerkers van leveranciers of aannemers. Alle medewerkers in Nederland hebben een digitale leergang gevolgd over ongewenst gedrag, integriteit en melden. In 2024 zijn er 3 meldingen gedaan in het kader van de Speak Up-regeling. Bij alle meldingen heeft er overleg plaatsgevonden tussen de melder en de Corporate compliance & integrity officer over de afhandeling van de melding, waarna de melder heeft besloten de melding in te trekken.

Vertrouwenspersonen

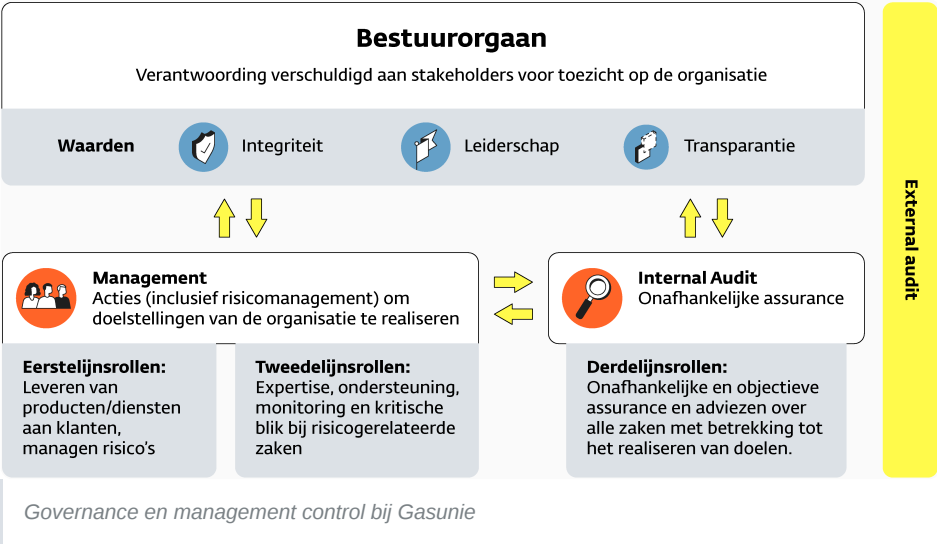
Gasunie heeft in Nederland zeven gecertificeerde, interne vertrouwenspersonen, één op locatie Utrecht en de anderen op het hoofdkantoor in Groningen, die vertrouwelijk kunnen worden geraadpleegd. Ook is er een externe coördinator voor de vertrouwenspersonen. In 2024 hebben zich in Nederland in totaal 56 mensen (2023: 36) bij de vertrouwenspersonen gemeld. Ze hebben in totaal 67 (2023: 43) onderwerpen aangekaart, waarvan 43 (2023: 28) met betrekking tot ongewenste omgangsvormen, 5 (2023: 3) met betrekking tot integriteitskwesties en 19 (2023: 12) met betrekking tot overige onderwerpen (arbeidsconflicten, psychosociale klachten, privé). Uit het medewerkertevredenheidsonderzoek blijkt dat medewerkers in Nederland weten waar ze met klachten terecht kunnen.

In Duitsland kunnen Gasunie-medewerkers voor het doen van meldingen terecht bij een zevental vertrouwenspersonen, een ‘equal opportunities officer’, de Betriebsrat of de afdeling HR. Gasunie Deutschland heeft in 2024 1 melding betreffende ongewenste omgangsvormen ontvangen.

In 2024 zijn er binnen Gasunie geen gevallen van fraude of corruptie geconstateerd.

Governance en management control

Het governance- en management control-bouwwerk van Gasunie is gebaseerd op het Three Lines Model. De raad van bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor het risicomanagement en legt daarover verantwoording af aan de raad van commissarissen en de algemene vergadering. De raad van commissarissen spreekt op regelmatige basis met (leden van) de raad van bestuur over governance en management control, waarbij onder meer belangrijke risico's en uitkomsten van audits worden besproken. Risicomanagement is daarmee een activiteit die op alle niveaus in de organisatie terugkomt.

Risicobeheersing

Algemene principes

Belangrijk in de uitvoering van risicomanagement is het vaststellen van de risicobereidheid, het uitvoeren van risicoanalyses op verschillende niveaus in de organisatie en het gesprek hierover voeren binnen de organisatie. We beschrijven hieronder de corporate risicobereidheid en de corporate risicoanalyse in meer detail.

De raad van bestuur stelt ieder jaar de risicobereidheid vast ten aanzien van de strategie van de organisatie. Hiermee spreken we ons uit over de mate waarin de organisatie bereid is om risico's te nemen ten behoeve van het behalen van de strategische doelen. Daarnaast hanteren we een aantal algemene principes die de strategie overstijgen en waaraan we als organisatie te allen tijde moeten voldoen. De risicobereidheid is een leidraad in strategische en operationele besluitvorming.

We proberen onveilige situaties te voorkomen die onze burens, werknemers of aannemers of het milieu in gevaar kunnen brengen. We werken op basis van de hoogste veiligheidsnormen in onze sector.

We doen ons uiterste best om materiële fouten in financiële systemen of externe verslagen naar ons beste weten te voorkomen.

We hechten veel waarde aan de naleving van de wetgeving. Bij onze operationele activiteiten kunnen we geconfronteerd worden met dilemma's. Die zullen we op transparante wijze aanpakken.

We streven ernaar risico's die onze reputatie kunnen schaden zoveel mogelijk te vermijden, teneinde onze license to operate en onze license to grow te behouden.

We opereren
We beheren onze infrastructuur efficiënt en passen ons netwerk en onze werkwijze aan zodat we klaar zijn voor nieuwe energiebronnen.

We ontwikkelen
We ontwikkelen een maatschappelijk optimaal geïntegreerd energiesysteem voor de toekomst.

We versnellen
We versnellen waardeketens voor waterstof en CO₂, samen met onze partners.

We bouwen
We bouwen en realiseren nieuwe energieprojecten.

Onze algemene principes als het gaat om risico's

Veranderende kijk op risico's

De dynamiek in de energiemarkt is de laatste jaren ongekend groot. Gasunie voelt zich verantwoordelijk voor het mogelijk maken van de energietransitie en voor het vergroten van de transportzekerheid in tijden van klimaatverandering en geopolitieke onrust. Dit zorgt ervoor dat we als onderneming bereid zijn op bepaalde thema's grotere risico's te lopen dan voorheen.

Acceptatie

Neutraal

Avers

Zeer avers

Categorie						
Strategisch thema	Strategisch		Operationeel		Reporting	Compliance
	Financieel	Reputatie	Transport Zekerheid	Veiligheid & Gezondheid	Financieel	Wet- en regelgeving
We beheren onze infrastructuur efficiënt en passen ons netwerk en onze werkwijze aan zodat we klaar zijn voor nieuwe energiebronnen						
We ontwikkelen een maatschappelijk optimaal geïntegreerd energiesysteem voor de toekomst	n.v.t.				n.v.t.	
We versnellen waardeketens voor waterstof en CO ₂ , samen met onze partners						
We bouwen en realiseren nieuwe energieprojecten						

Gasunie's bereidheid om risico's te lopen

Acceptatie

Activiteiten waarvoor Gasunie bereid is risico's te nemen omdat de potentiële kansen zwaarder wegen dan de potentiële nadelen. We nemen bewust risico's en accepteren dat deze risico's waarschijnlijk zullen optreden en/of een significante impact kunnen hebben. We hebben beheersmaatregelen getroffen voor het detecteren van deze risico's.

Neutraal

Activiteiten waarvoor Gasunie voortdurend op zoek is naar de juiste balans tussen potentiële kansen en potentiële risico's. We accepteren dat deze risico's met een matige waarschijnlijkheid en/of impact kunnen optreden. We hebben maatregelen getroffen om deze risico's te beheersen. Deze maatregelen richten zich op het voorkomen en het detecteren van deze risico's (preventieve en detectieve beheersmaatregelen).

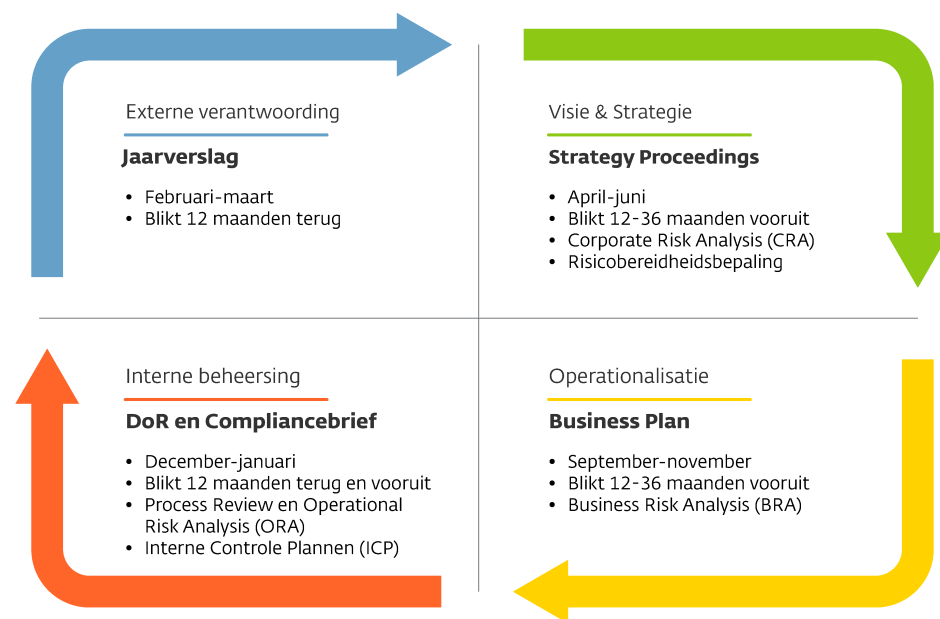
Avers

Gasunie heeft weinig tot geen risicobereidheid voor deze activiteiten. We hebben adequate beheersmaatregelen getroffen om het risico te voorkomen en detectieve beheersmaatregelen zijn aanwezig om indien nodig actie te ondernemen.

Zeer avers

Activiteiten waarvoor Gasunie geen bereidheid heeft om risico's te nemen. We hebben zeer sterke beheersmaatregelen getroffen om het risico te voorkomen en detectieve beheersmaatregelen zijn aanwezig om indien nodig actie te ondernemen.

Inschattingen van risico's

Risico-instrumenten in de management control cyclus van Gasunie

Corporate Risk Analysis (CRA)

In de CRA analyseren we jaarlijks de belangrijkste corporate risico's en kansen die het realiseren van onze strategie op middellange tot lange termijn in de weg kunnen staan en/of de uitvoering van onze bedrijfsprocessen juist positief kunnen beïnvloeden. De CRA vormt een integraal onderdeel van ons corporate business plan dat drie jaar vooruitkijkt en dat we elk jaar herijken.

Business Risk Analysis (BRA)

Voor onze bedrijfsonderdelen en serviceproviders voeren we jaarlijks een BRA uit. Deze bestaat uit de corporate risico's die aan het betreffende bedrijfsonderdeel of *serviceprovider* toegewezen zijn en uit de risico's die specifiek van toepassing zijn op het bedrijfsonderdeel respectievelijk serviceprovider. De BRA kijkt naar risico's op de korte tot middellange termijn die invloed kunnen hebben op het halen van doelen en vormt een integraal onderdeel van de business plannen.

Procesreview

Proceseigenaren doen jaarlijkse een procesreview. Aan de hand van een checklist beoordelen ze in welke mate ze *in control* zijn en of er verbetermogelijkheden zijn. De eigenaar wordt hierbij ondersteund door de procesbeheerder en andere experts. Als uit de procesreview blijkt dat het goed is om meer zicht te krijgen op eventuele risico's, bijvoorbeeld omdat de context van het proces is veranderd, dan starten we een Operational Risk Analysis (ORA).

Operational Risk Analysis (ORA)

Operationele risicoanalyses voeren we uit op de kritische en essentiële bedrijfsprocessen. De uitkomsten van ORA's verwerken we in de interne rapportages en controleplannen van de afdelingen die betrokken zijn bij deze processen.

Full of new energy

Interne Controle Plannen (ICP)

Mitigerende maatregelen die worden genomen om in de ORA vastgestelde risico's te beheersen, moeten worden getoetst op effectiviteit. Dat doen we in interne controleplannen.

Onze belangrijkste risico's

Door het maken van risicoanalyses hebben we onze strategische, operationele en compliance risico's in kaart gebracht. Omdat de omstandigheden waarin Gasunie opereert zijn veranderd, hebben we nieuwe risico's geïdentificeerd. De risico's zijn, op basis van de risicobereidheid, onderverdeeld in vijf categorieën:

- **Strategisch - Financieel:** Risico's die invloed kunnen hebben op de financiële gezondheid en strategische investeringen;
- **Strategisch - Reputatie:** Risico's die impact kunnen hebben op het imago en de externe perceptie van Gasunie;
- **Operationeel - Transportzekerheid:** Risico's die de continuïteit en betrouwbaarheid van transportdiensten kunnen verstoren;
- **Operationeel - Veiligheid, Gezondheid en Milieu (VGM):** Risico's die betrekking hebben op de veiligheid van medewerkers en de bescherming van het milieu;
- **Compliance - Wet- en Regelgeving:** Risico's die verband houden met naleving van wet- en regelgeving (onder andere de CSRD).

Corporate risico raamwerk van Gasunie				
Strategische risico's		Operationele risico's		Compliance-risico's
Financieel	Reputatie	Transport-zekerheid	Veiligheid & Gezondheid	Wet- en regelgeving
Misafstemming tussen marktvraag en strategie	Gebrek aan adaptief vermogen	Onderbreking van het gastransport	Fysieke beveiliging	Niet voldoen aan wet- en regelgeving
(Geo-)politieke instabiliteit	Technologisch risico	Onvoldoende gekwalificeerde medewerkers	Onvoldoende ketensamenwerking	Reguleringsrisico
Third party-risico	Onvoldoende projectcapaciteit	Verstoringen in de toeleveringsketen	Arbeids- en veiligheidsincidenten	
	Onvoldoende politieke en publieke steun voor energietransitie-investeringen	Hogere financieringskosten	Cyberaanvallen	
			Ongewenste cultuur en ongewenst gedrag	

Het corporate risico-raamwerk van Gasunie

De volledige risicobeschrijvingen zijn hieronder of in [Aanvullende informatie](#) opgenomen.

Hieronder is voor onze top-10 risico's op corporate niveau ook de bijbehorende beheersmaatregel opgenomen. De risico's met betrekking tot het gebruik van financiële instrumenten zijn opgenomen in [noot 28 'Financiële instrumenten'](#) van de Jaarrekening 2024.

No.	titel	Omschrijving	Mitigerende maatregel
1	Arbeids- en veiligheidsincidenten	Het risico dat Gasunie te maken krijgt met arbeids- en veiligheidsincidenten als gevolg van een gematigd veiligheidsbewustzijn, ongunstige werkomstandigheden, onvoldoende kennis en kunde, onduidelijke rollen en verantwoordelijkheden en tijdsdruk, wat kan leiden tot letsel bij medewerkers, schadeclaims, boetes en reputatieschade	• Een kernteam onder leiding van directieleden bevordert een sterke veiligheidscultuur en zorgt voor zichtbare veiligheidsindicatoren. • Managers worden ondersteund in veiligheidsbeslissingen en doorlopende verbeteringen, met sterke focus op veiligheidsprotocollen zoals werkvergunningen.
2	Onvoldoende project capability	Het risico dat Gasunie niet in staat is om projecten succesvol te realiseren, als gevolg van een inadequate werkwijze, vertraagde gereedheid van IT-systemen, een gebrek aan ervaring of expertise bij het projectteam of een onnauwkeurige projectmanagementaanpak, wat kan leiden tot projectvertragingen (door o.a. klimaatverandering), overschrijding van budgetten, wegvallende support executie van de strategische investeringsagenda en een lagere kwaliteit van de resultaten.	• Er is een uitgebreid opleidingsprogramma en strategische werving om deskundigheid in projectteams te waarborgen. • Contractuele afspraken en betrokkenheid van senior management minimaliseren risico's op vertragingen en budgetoverschrijdingen.
3	Onvoldoende politieke en publieke steun voor energietransitie-investeringen	Het risico dat Gasunie onvoldoende politieke steun krijgt voor maatschappelijke initiatieven, als gevolg van gebrek aan publiek draagvlak voor initiatieven zoals CCS en waterstof, wat kan leiden tot vertragingen in de realisatie van projecten, financiële verliezen en belemmerde voortgang van de energietransitie.	• Gasunie positioneert zich actief binnen politieke besluitvorming door intensieve betrokkenheid en een strategische communicatiestrategie. • Er wordt een plan uitgerold om steun van belanghebbenden te behouden, met samenwerking tussen verschillende interne afdelingen.
4	Gebrek aan adaptief vermogen	Het risico dat Gasunie niet adaptief genoeg is, als gevolg van snelle veranderingen in technologie en innovatieve vooruitgang in de sector, gebrek aan flexibiliteit in de strategische planning of inschattingen die niet overeenkomen met de trends, wat kan leiden tot eerder afschrijven van kapitaalgoederen, inefficiënt gebruik van middelen en verstoringen in de bedrijfsvoering.	• Er is een continue monitoring van technologische ontwikkelingen via Technology Watch om snel in te spelen op veranderingen. • Toezeggingen van klanten en overheid worden vastgelegd bij investeringsbeslissingen om bedrijfsrisico's te beperken.
5	Cyberaanvallen	Het risico dat Gasunie het doelwit wordt van cyberaanvallen, als gevolg van onvoldoende netwerkbeveiliging, gebrek aan medewerkersbewustzijn over digitale bedreigingen (bijv. ransomware) of hacking-technieken, wat kan leiden tot verlies van gevoelige bedrijfsinformatie, verstoring in bedrijfsprocessen, financiële verliezen en reputatieschade	• Samenwerking met overheden en continue monitoring versterken de digitale veiligheid. • Een bewustzijnsprogramma en regelmatige training vergroten het digitale weerstandsvermogen van medewerkers.

No.	titel	Omschrijving	Mitigerende maatregel
6	Misafstemming tussen marktvraag en strategie	Het risico dat Gasunie te maken krijgt met een gebrekkige aansluiting van de strategie aan de markt, als gevolg van de-industrialisatie, elektrificatie, energiestromen die worden vervoerd buiten de GU-activa om, wat kan leiden tot het niet kunnen uitvoeren van de strategische investeringsagenda, verminderd groeipotentieel en teruglopende winstgevendheid.	• Diverse scenario's en stresstesten bepalen strategische richting om risico's te minimaliseren. • Langetermijncontracten en garanties van klanten en overheid verankeren financiële stabiliteit.
7	Onvoldoende gekwalificeerde medewerkers	Het risico dat Gasunie onvoldoende gekwalificeerde medewerkers heeft, als gevolg van de snelle groei van de activiteiten, onvoldoende focus op introductie in de organisatie, kennisborging en overdracht, en een concurrerende arbeidsmarkt, wat kan leiden tot inconsistentie in prestaties, ontevredenheid onder medewerkers en vertragingen van projecten, verhoogde werkdruk, kwaliteitsproblemen en (veiligheids)incidenten.	• Beroepsbegeleidende Leenweg-programma's en strategische personeelsplanning helpen nieuw talent aan te trekken en te ontwikkelen. • Campusrecruitment en samenwerkingsverbanden in de energiesector versterken Gasunie's wervingspositie.
8	Onvoldoende ketensamenwerking	Het risico dat Gasunie onvoldoende in staat is om samen te werken (met klanten, intern en met keten/venture partners), als gevolg van gebrek aan vertrouwen en/of gezamenlijke doelen, wat kan leiden tot verstoringen in de toeleveringsketen, niet benutten van de marktkansen en verliezen in marktaandeel of inkomsten.	• Portfolio- en projectmanagement-initiatieven verbeteren de samenwerking en stroomlijnen besluitvorming binnen projecten. • Het inkoopbeleid WESP (Werken & Engineering in Strategische Partnerschappen) versterkt de samenwerking en zorgt voor een effectieve uitvoering van belangrijke projectdoelen binnen de organisatie.
9	Ongewenst cultuur en gedrag	Het risico dat Gasunie maken heeft met ongewenst cultuur en gedrag, als gevolg van het ontbreken van heldere regels en richtlijnen, een niet geschikte leiderschapsstijl, een open cultuur en sancties op niet naleving van afspraken, wat kan leiden tot ondermijning van de bedrijfsethiek, financiële en operationele vertragingen en reputatieschade.	• Een leiderschapsprogramma stimuleert een positieve werkomgeving gericht op veiligheid en ethiek. • Initiatieven zoals feedbackgerichte performance management versterken een cultuur van openheid en betrokkenheid.
10	(Geo-)politieke instabiliteit	Het risico dat Gasunie wordt beïnvloed door (geo-)politieke instabiliteit (China, Rusland, VS) als gevolg van overheidsbeleid en internationale conflicten, wat kan leiden tot operationele hinder, onzekere marktomstandigheden en financiële verliezen.	• Advies aan de overheid over energieveiligheid en diversificatiestrategieën voor nieuwe energiedragers versterken continuïteit. • Crisismanagement wordt opgeschaald bij verhoogd risico, met focus op bedrijfscontinuïteit.

Samenstelling raad van bestuur

W.R. (Willemien) Terpstra, CEO en voorzitter van de raad van bestuur

(1970, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Willemien Terpstra is per 1 maart 2024 toegetreden tot de raad van bestuur van Gasunie als CEO en voorzitter. Ze is benoemd voor een termijn van vier jaar.

Willemien Terpstra heeft als voorzitter van de RvB een aantal specifieke taken en verantwoordelijkheden. Deze hangen nauw samen met de coördinerende rol van de CEO en zijn genoemd in artikel 4.2 van het Reglement houdende principes en best practices voor het bestuur. Daarnaast draagt ze de verantwoordelijkheid voor de business unit GUD, de afdelingen Strategy, Corporate Communication, Audit en Veiligheid.

Nevenfuncties

- Bestuurslid Nederlands-Duitse Handelskamer
- Lid adviesraad Clingendael International Energy Programme (CIEP)
- Lid van de stichting Fonds Culturele Relatie Evenementen voor het Groninger Museum
- Lid van de Vereniging van Handelaren Groningen (per februari 2025)

A.J. (Jan) Boekelman, CFO

(1959, Nederlandse nationaliteit, man)

Jan Boekelman is op 11 februari 2025 benoemd tot (interim) CFO en lid van de raad van bestuur.

Binnen de raad van bestuur is Jan Boekelman verantwoordelijk voor het financiële beleid. Hij legt verantwoording hierover af aan de auditcommissie en de raad van commissarissen. Daarnaast draagt hij de verantwoordelijkheid voor Human Resources, Concern Control, Treasury, Risk Management, Inkoop en Corporate Legal.

Boekelman studeerde econometrie aan de Universiteit van Amsterdam en volbracht postdoctorale management opleidingen aan onder andere de London Business School, Insead en Wharton.

Nevenfuncties

- Lid van de raad van commissarissen, voorzitter van de auditcommissie, lid van de Investeringscommissie Oasen Drinkwaterbedrijf
- Lid van de raad van commissarissen, financiële portefeuille Stadsverwarming Purmerend
- Board member, Chair of the finance & audit committee Aluminium Stewardship Initiative, Melbourne
- Lid van het bestuur en treasurer Chimbo Foundation

B.J. (Bart Jan) Hoevers, titulaire lid

(1971, Nederlandse nationaliteit, man)

Bart Jan Hoevers is op 1 september 2017 toegetreden tot de raad van bestuur als titulaire lid. Hij is herbenoemd op 1 september 2021.

Bart Jan Hoevers is algemeen directeur van Gasunie Transport Services B.V. Binnen de raad van bestuur is hij verantwoordelijk voor de aandachtsgebieden Asset Management, Operations, IT en GTS.

Bart Jan Hoevers is sinds 2007 werkzaam voor Gasunie, achtereenvolgens als projectmanager business development, manager regelgevende zaken en manager netwerkontwikkeling. Daarvoor werkte hij voor het ministerie van Financiën - met staatsdeelnemingen als aandachtsgebied - en De Nederlandsche Bank. Hoevers studeerde monetaire economie aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Nevenfuncties

- Lid Ledenraad Netbeheer Nederland
- President European Network of Transmission System Operators for Gas
- Voorzitter raad van commissarissen BAS (Beheerder Afsprakenstelsel)

J.A.F. (Hans) Coenen, titulaire lid

(1966, Nederlandse nationaliteit, man)

Hans Coenen is op 1 april 2023 toegetreden tot de raad van bestuur van Gasunie als titulaire lid. Hij is benoemd voor een termijn van vier jaar. Hij werkt sinds 1990 bij Gasunie, meest recent als directeur business development en strategie.

Hans Coenen is verantwoordelijk voor het aandachtsgebieden Deelnemingen, Business Development en Markt & Regulering. Hij is afgestudeerd aan de Universiteit van Wageningen (Engineering degree). Tevens heeft hij een masters degree (Financial Economics) behaald bij TIAS (Tilburg).

Nevenfuncties

- Voorzitter bestuur Koninklijke Vereniging van Gasfabrikanten in Nederland (KVGN)
- Lid executive committee International Gas Union
- Voorzitter stichtingsraad New Energy Coalition
- Lid algemeen bestuur EemsdeltaGreen
- Bestuurslid Vereniging Platform Groen Gas (PGG)

J. (Janneke) Hermes, CFO

(1978, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Janneke Hermes is op 1 oktober 2019 benoemd tot CFO en lid van de raad van bestuur en op 1 oktober 2023 herbenoemd. Janneke Hermes is per 11 februari 2025 afgetreden.

Binnen de raad van bestuur was Janneke Hermes verantwoordelijk voor de financiële verslaglegging en legde verantwoording hierover af aan de auditcommissie en de raad van commissarissen. Daarnaast was ze verantwoordelijk voor Human Resources, Concern Control, Treasury, Risk Management, Inkoop en Corporate Legal.

Janneke Hermes heeft binnen Gasunie diverse leidinggevende functies bekleed. Zo was ze manager treasury control (2005-2007), manager arbeidsvoorwaarden (2014-2016) en sinds 2016 manager corporate finance. Janneke Hermes was vanaf 1 november 2023 waarnemend CEO, tot het aantreden van Willemien Terpstra per 1 maart 2024.

Hermes studeerde econometrie aan de Rijksuniversiteit Groningen en volgde het New Board Program van Nyenrode Business Universiteit.

Nevenfuncties

- Lid raad van toezicht Openbaar Onderwijs Groningen
- Lid Curatorium EMFC, Rijksuniversiteit Groningen

Samenstelling raad van commissarissen

Ir. D.M. (Diederik) Samsom

(voorzitter raad van commissarissen per 9 september 2024)

(1971, Nederlandse nationaliteit, man)

Datum eerste benoeming: 1 juli 2024

Eerste termijn loopt af in 2028

Lid van de belonings- & selectie/benoemingscommissie

Overige bestuursfuncties

- Lid raad van toezicht Naturalis
- Lid sustainability advisory Board, Van Oord
- Lid advisory board Elysian Aircraft
- Lid advisory board Return Storage Energy
- Lid advisory board Renergy Egypt

Prof. dr. ir. T.H.J.J. (Tim) van der Hagen

(vicevoorzitter raad van commissarissen, tevens waarnemend voorzitter tot 9 september 2024)

(1959, Nederlandse nationaliteit, man)

Datum eerste benoeming: 1 april 2023

Eerste termijn loopt af in 2027

Lid van de belonings- & selectie/benoemingscommissie

Overige bestuursfuncties

- Voorzitter van het college van bestuur/rector magnificus TU Delft (hoofd functie)
- Bestuurslid van de Alliantie van de universiteiten van Leiden, Delft en Rotterdam (LDE) en van de Federatie 4 Technische Universiteiten (4TU)
- Bestuurslid van de Economic Board Zuid-Holland
- Lid raad van toezicht van Medical Delta

- Lid commissie Technologie en Innovatie van VNO-NCW
- Bestuurslid van het Universiteitsfonds Delft
- Bestuurslid Netherlands Energy Research Alliance (NERA)
- Bestuurslid Growth through Research, Development and Demonstration in Offshore Wind (GROW) (tot eind 2024)
- Bestuurslid Netherlands Institute for Conservation, Art and Science (NICAS)
- Lid raad van toezicht Theater De Veste, Delft

Mr. A.L.M. (Anja) Mutsaers

(1970, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Datum eerste benoeming: 1 december 2021

Eerste termijn loopt af in 2025

Voorzitter van de belonings- & selectie/benoemingscommissie

Overige bestuursfuncties

- Partner bij De Brauw Blackstone Westbroek (hoofd functie)
- Lid raad van commissarissen Het Concertgebouw NV

Drs. C. (Carolina) Wielinga RA

(1970, Nederlandse nationaliteit, vrouw)

Datum eerste benoeming: 15 april 2019

Datum herbenoeming: 29 maart 2023

Voorzitter van de auditcommissie

Overige bestuursfuncties

- Chairman supervisory board NX Filtration
- Lid raad van commissarissen Royal A-Ware Food Group

Full of new energy

Drs. G.A.J. (Guido) Dubbeld

(1971, Nederlandse nationaliteit, man)

Datum eerste benoeming: 4 maart 2024

Eerste termijn loopt af in 2028

Lid van de auditcommissie

Overige bestuursfuncties

- Bestuurder Stichting Tijdelijk Noodfonds Energie
- Lid raad van advies Salacia Solutions
- Lid raad van commissarissen en voorzitter auditcommissie Invest International
- Lid raad van commissarissen en voorzitter auditcommissie RET NV
- Raad bij de Ondernemingskamer Amsterdam
- Lid investment committee ValueFactory Ventures BV
- Adviseur bij Virida Capital Management BV
- Adviseur bij Dispatch Gridservices BV
- DGA OxyNobel BV

Prof. Dr. J. (Johannes) Meier

(1963, Duitse nationaliteit, man)

Datum eerste benoeming: 1 september 2021

Eerste termijn loopt af in 2025

Lid van de auditcommissie

Overige bestuursfuncties

- Algemeen directeur en oprichter Xi GmbH (Gütersloh) (hoofdfunctie)
- Niet-uitvoerend bestuurder New Work SE (Hamburg)
- Voorzitter Advisory Board Stiftung Mercator (Essen)
- Lid Advisory Board Meridian Stiftung (Essen)
- Lid Board Unicef Germany (Keulen)

Ir. A.S. (Ate) Visser

(1956, Nederlandse nationaliteit, man)

Datum eerste benoeming: 6 juli 2018

Datum herbenoeming: 29 maart 2022

Tweede termijn loopt af in 2026

Lid van de auditcommissie

Overige bestuursfuncties

- Lid executive advisory council van RLG International Inc.
- Director Immaterial Ltd.
- Voorzitter board Recircle Ltd.
- Lid raad van advies NL Space Campus

S.F.L. (Séverine) Baudic

(1974, Franse nationaliteit, vrouw)

Datum eerste benoeming: 27 maart 2025

Eerste termijn loopt af in 2029

Lid van de auditcommissie

Overige bestuursfuncties

- Chief executive officer Ekwil (hoofdfunctie)

Verslag van de raad van commissarissen

2024 was nog altijd een onrustig gasjaar. De oorlog in Oekraïne en andere geopolitieke spanningen zorgen voor een krappe en volatiele gasmarkt. En de komende jaren zal die onrust niet afnemen. Naast klimaatverandering vormt de nieuwe geopolitieke realiteit een extra reden om de energietransitie met volle kracht door te zetten. Gasunie ziet zich dus genooddaakt om in onzekere tijden zowel een baken van rust en vertrouwen te zijn bij het waarborgen van de leveringszekerheid van vandaag, als ook voorop te gaan bij het vormgeven van de energievoorziening van morgen. We zijn er trots op dat Gasunie er steeds beter in slaagt om deze dubbele opdracht waar te maken. Afgelopen jaar zijn er belangrijke stappen gezet bij het afronden van de nieuwe toekomstgerichte bedrijfsstrategie. Met deze nieuwe visie en een optimaal vormgegeven organisatie is Gasunie klaar voor de toekomst.

De belangrijkste onderwerpen in 2024

Planrealisatie 2024

In de reguliere besprekingen van de raad en de auditcommissie is elk kwartaal de realisatie van het business plan voor 2024-2026 gemonitord. De raad heeft in 2024 meerdere investeringsbesluiten goedgekeurd, waaronder netwerkinvesteringen in Duitsland om het transport van aardgas vanuit de LNG-terminals te accommoderen en een finaal investeringsbesluit voor German LNG (in het kader van leveringszekerheid).

Verder is het principebesluit genomen voor het investeren in het Duitse waterstof Kernnetz (energietransitie) en is het finale investeringsbesluit genomen voor Hyperlink 1, het eerste onderdeel van het Kernnetz.

In 2024 zijn de werkzaamheden voor Porthos, het eerste deel van het Waterstofwerk Nederland (in Rotterdam) en de vierde tank van Gate terminal voortgegaan. Daarnaast is goedkeuring verleend aan voorbereidingsbudgetten voor het offshore waterstofnetwerk, Waterstofnetwerk Nederland en Aramis.

Gasunie heeft in 2024 het project MAX -de implementatie van een compleet nieuwe ICT-omgeving- succesvol afgerond. Hier is door veel medewerkers hard aan gewerkt en we zijn trots op deze prestatie.

Business plan 2025-2027

Het business plan 2025-2027 is in de decembervergadering door de RvC goedgekeurd. Het plan staat voor een groot deel in het teken van het realiseren van de Visie 2040 en de bijdrage van Gasunie aan de internationale klimaatdoelstellingen en het Nederlandse Klimaatakkoord.

De investeringen komen in het basis-scenario op circa € 12 miljard tot 2030. Daarvan is twee derde voor energietransitie-projecten en het overige deel voor leveringszekerheid.

Daarnaast zijn de financiële effecten en onzekerheden zichtbaar van de methode van regulering, waarbij aanzienlijke regulatoire verrekeningen plaatsvinden.

Het nieuwe business plan laat volop zien dat Gasunie van een aardgastransportbedrijf tot een energie-infrastructuuronderneming transformeert, opererend in geïntegreerde duurzame-energiesystemen en met internationale verbindingen en belangen. Deze transformatie is een enorme opdracht die de komende tijd alle aandacht zal vragen; ook van de raad.

Bijdrage aan leveringszekerheid

De Russische inval in Oekraïne eind februari 2022 heeft tot op de dag van vandaag significante gevolgen voor de activiteiten van Gasunie. Ook in 2024 heeft de raad zich regelmatig door de RvB laten informeren over de actuele ontwikkelingen op het terrein van leveringszekerheid en de bijdrage van Gasunie daaraan.

Een aantal investeringsbeslissingen in 2024 is rechtstreeks terug te voeren naar de gebeurtenissen in februari 2022 en de noodzaak de consequenties hiervan op te vangen, zoals de hiervoor genoemde investeringsbesluiten voor German LNG en GUD-infrastructuur ten behoeve van de verdere ontsluiting van de LNG-terminals in Duitsland en de bouwwerkzaamheden voor de vierde Gate terminal-tank in Nederland.

Ook in 2024 heeft GTS regelmatig adviezen uitgebracht aan het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) over de leveringszekerheid en de vulgraad van de bergingen.

Herziening strategie

In 2024 is de in 2023 gestarte herziening van de strategie succesvol afgerond. De raad en de aandeelhouder zijn hier nauw bij betrokken geweest, net als de ministeries van KGG, Buitenlandse Zaken en andere stakeholders. De strategieherziening is gestart met interviews met medewerkers en stakeholders, wat leidde tot een inventarisatie van de belangrijkste onderwerpen. Op basis van alle informatie, discussie en analyses is stap voor stap de nieuwe missie en strategie ontwikkeld; een proces waarin telkens de raad werd meegenomen.

De nieuwe strategie zet Gasunie klaar voor de toekomst, die gekenmerkt zal worden door snelle veranderingen op vrijwel alle fronten: (geo)politiek, maatschappelijk, technisch, economisch en vooral energetisch. De rol van aardgas zal richting de tweede helft van deze eeuw snel kleiner worden en uiteindelijk vrijwel geheel verdwijnen. Maar in het komende anderhalve decennium zal deze rol nog aanzienlijk zijn. Het effectief en

efficiënt waarborgen van de leveringszekerheid in dit veranderend speelveld vormt een belangrijke opdracht. Daartoe zetten we in op het optimaal beheren en onderhouden van onze huidige aardgasinfrastructuur.

Tegelijkertijd is het noodzaak om de al ingezette energietransitie nu ook op het gebied van moleculen te versnellen: de opname van waterstof, CO₂ en ook warmte in het energiesysteem vereisen een nieuwe infrastructuur. Gasunie wil haar expertise en ervaring inzetten om deze nieuwe infrastructuur vorm te geven en tijdig af te leveren om het gewenste tempo van energietransitie te bereiken. Dit alles met de kwaliteit en kostenbeheersing die van Gasunie verwacht mag worden. Gasunie ziet het als haar taak om te zorgen dat industrie en huishoudens nu en in de toekomst zijn aangesloten op een betaalbare, betrouwbare en CO₂-vrije infrastructuur. De komende tijd richt Gasunie haar organisatie zo in dat ze hierin succesvol kan zijn. Zo leveren we nieuwe energie voor een welvarende samenleving.

Veiligheid

Veiligheid heeft voor Gasunie de hoogste prioriteit. In 2024 heeft Gasunie haar Veiligheidsdagen, verplicht voor alle werknemers, georganiseerd op locatie Vliegveld Twente met als thema “Iedere schakel telt”, waarbij de nadruk lag op veilige samenwerking in de gehele keten. Veiligheid is in 2024 ook als apart thema toegevoegd aan de materiële thema's waarover conform CSRD in het jaarverslag wordt gerapporteerd.

De veranderende geopolitieke situatie in de afgelopen jaren heeft ook geleid tot nieuwe bedreigingen, zoals mogelijke procesverstoringen veroorzaakt door aanvalspogingen op onze ICT-systemen en het gevaar van sabotage van onze vitale infrastructuur en internationale gaspijpleidingen voor de aanvoer van buitenlands gas. Deze ontwikkelingen hebben binnen Gasunie de hoogst mogelijke aandacht, met een verhoogde focus op bedrijfscontinuïteit en veerkracht.

Full of new energy

De raad beschouwt het toezicht op de veiligheid en de veiligheidscultuur van Gasunie als een zeer belangrijk element van zijn werk. Een aantal leden van de raad heeft bovengenoemde veiligheidsdagen bijgewoond. Een aantal leden heeft daarnaast ook deelgenomen aan de Gasunie Hazard Awareness training op maat bij de DNV-traininglocatie in Spadeadam (Verenigd Koninkrijk). Dit jaar nemen weer een aantal RvC-leden hieraan deel.

Medio 2024 zijn de resultaten van de nulmeting van de Veiligheidscultuurladder gepresenteerd aan de raad. De conclusie dat Gasunie op laddertrede 3 van 5 staat en dat we een mogelijk neergaande trend zien, heeft geleid tot de opzet van een breed veiligheidscultuurprogramma, met diverse werkstromen en concrete doelen.

Op het gebied van persoonlijke veiligheid is de Total Reportable Frequency Index in 2024 wederom boven de doelstelling en ruim boven de waardes van de internationale olie-, gas- en chemie-industrie uitgekomen. Het laat zien dat ons ongevallencijfer niet eenvoudig te verbeteren valt en de raad onderschrijft de extra aandacht van de CEO en de overige leden van de RvB voor dit cruciale veiligheidsaspect.

Op het gebied van procesveiligheid heeft Gasunie goed gepresteerd in 2024. Met de energietransitie en de verwachte grote toename van het transport van waterstof en CO₂, bio-methaan en warmte, stijgen de complexiteit en procesveiligheidsuitdagingen aanzienlijk voor de organisatie. De raad volgt dit nauwgezet en wordt via *deep dives* bij diverse complexe aspecten betrokken, waarin ook ervaringen gedeeld worden.

De raad heeft zich door een veiligheidsexpert laten informeren over 'a modern view on safety', gericht op persoonlijke veiligheid, waarbij de focus ligt op de medewerkers en niet op de (administratieve) processen; en minder op wat fout gaat maar hoe

medewerkers dagelijks zorgen dat de dingen goed gaan. Deze aanpak focust op het bevorderen dat er zo veel mogelijk goed gaat en op flexibiliteit in verschillende omstandigheden.

De raad heeft met instemming geconstateerd dat Gasunie in 2024 extra aandacht heeft besteed aan de communicatie rond veiligheid door middel van "safety moments" en het veilig uitvoeren van alle werkzaamheden, zowel binnen de eigen organisatie, als ook bij aannemers. Veiligheid blijft onze volle aandacht houden, ook in 2025.

Overleggen met de ondernemingsraad

Gedurende 2024 hebben individuele leden van de raad twee overlegvergaderingen met de ondernemingsraad bijgewoond. Ook hebben alle commissarissen in het najaar gesproken met de ondernemingsraad. In verschillende gespreksrondes aan deeltafels is er op een vrije manier van gedachten gewisseld over de koers van Gasunie aan de hand van specifieke thema's als veiligheid, doelmatigheid en huisvesting. Deze dialoog wordt als zeer nuttig en leerzaam ervaren door iedereen, niet in de laatste plaats door de leden van de raad.

Overleggen met de aandeelhouder

Met het ministerie van Financiën is meerdere malen informeel en tweemaal formeel overlegd. De formele overleggen vinden plaats in het voorjaar en najaar. Als aandeelhouder heeft het departement een cruciale rol gespeeld bij het vaststellen van de strategie en bij de besluiten rond met name de waterstof investeringen in Nederland en Duitsland. In dat kader is met de aandeelhouder indringend overlegd over de afwegingen die Gasunie moet maken ten aanzien van risico's en rendement in het licht van de transitieopdracht en het realiseren van brede welvaart voor de samenleving.

Jaarrekening 2024

De raad van commissarissen heeft het jaarverslag 2024 besproken en na kennisneming van het positieve advies van de auditcommissie en de goedkeurende controleverklaring van de externe accountant EY, besloten de jaarrekening over 2024 ter vaststelling aan te bieden aan de algemene vergadering. Tevens steunt de raad van commissarissen het voorstel van de raad van bestuur om van de nettowinst geen dividend uit te keren en € 70,2 miljoen toe te voegen aan de overige reserves.

Samenstelling RvB

Per 1 maart 2024 is Willemien Terpstra aangetreden als CEO. Janneke Hermes is per 11 februari 2025 op eigen verzoek afgetreden nadat ze zich bijna 23 jaar, waaronder ruim vijf jaar als CFO, voor Gasunie heeft ingezet. We danken Janneke erom voor haar bijzondere en waardevolle inzet voor Gasunie in turbulente tijden en voor de prettige manier waarop we zo lang met haar hebben mogen samenwerken. We wensen haar heel veel succes in haar verdere loopbaan. Janneke Hermes is per 11 februari 2025 opgevolgd door Jan Boekelman die de positie van CFO ad interim vervult. We hebben vertrouwen erin dat we met Jan Boekelman een bekwame interim opvolger hebben gevonden. De raad van commissarissen is inmiddels het proces voor de aanstelling van een permanente CFO gestart.

Samenwerking RvC-RvB, evaluaties

De samenwerking tussen raad en RvB is ook dit jaar intensief en productief geweest. De raad bemerkt dat de nieuwe samenstelling van de RvB, de groeiende investeringsportefeuille en de geopolitieke ontwikkelingen zowel van de RvB en de raad, als van alle medewerkers van Gasunie steeds meer vergen. De interactie tussen raad en RvB heeft daarom onze volle aandacht.

De bevindingen uit de interne evaluatie over deze interactie die in 2023 heeft plaatsgevonden, zijn in 2024 opgevolgd, onder andere door een andere opzet van de vergadering, doorlopende interactie tussen RvC- en RvB-leden via *walk and talks* en *deep dives* op diverse onderwerpen.

Ook in 2024 heeft de evaluatie van (de commissies van) de raad van commissarissen en van de samenwerking tussen de raad en RvB plaatsgevonden, dit jaar met twee externe begeleiders. Daarnaast heeft de raad een interne evaluatie uitgevoerd van de RvB en de individuele bestuurders door middel van zelfevaluatie, beoordeling van de vooraf gestelde doelen en regelmatige individuele gesprekken.

De evaluatie in 2024 geeft aan dat de RvC en zijn commissies goed functioneren. Aandachtspunten zijn de helderheid vooraf over het strategisch/detail-niveau waarop onderwerpen besproken moeten in de vergadering. Ook buigt de raad zich over de vraag hoe de dynamiek tussen de RvB en RvC verder verbeterd kan worden om ook in lastige situaties snel te kunnen handelen. Tot slot achten de raad van commissarissen en de RvB een voortdurende dialoog over de strategie wenselijk, om op telkens veranderende omstandigheden te kunnen inspelen.

De raad is van mening dat het functioneren van het bestuur en van de individuele bestuurders goed is en goed past bij de fase waarin Gasunie zit. De conclusies van de evaluatie zijn in gesprekken gedeeld met de individuele bestuurders.

Samenstelling RvC en besprekingen

Per 1 juli 2024 is Diederik Samsom benoemd als lid van de RvC. De RvC-leden hebben hem per 1 september benoemd tot voorzitter van de RvC. Tussen 1 oktober 2023 en 1 september 2024 heeft Tim van der Hagen de rol van voorzitter van de RvC waargenomen. We zijn Tim zeer dankbaar voor het oppakken van deze rol, waardoor de continuïteit van het functioneren van de RvC werd gewaarborgd.

Deelname aan vergaderingen RvC en commissies	RvC	AC	BBC	Opmerking
Diederik Samsom	4 van 4		2 van 2	datum eerste benoeming 1 juli 2024
Guido Dubbeld	5 van 5	4 van 4		datum eerste benoeming 4 maart 2024
Tim van der Hagen	6 van 6		5 van 5	
Johannes Meier	6 van 6	5 van 5		
Anja Mutsaers	6 van 6		5 van 5	
Ate Visser	6 van 6	5 van 5		
Carolina Wielinga	6 van 6	5 van 5		

Dank!

De raad is trots op de flexibiliteit en daadkracht waarmee Gasunie in dit jaar de vele verschillende activiteiten ten behoeve van zowel de leveringszekerheid als de klimaatdoelstellingen heeft uitgevoerd en op de enorme voortgang die er is geboekt met de herijking van de strategie en de realisatie van de Visie 2040. Dank aan de hele organisatie!

Groningen, 28 maart 2025

Raad van commissarissen van N.V. Nederlandse Gasunie

De raad van commissarissen van Gasunie. Van links naar rechts: Anja Mutsaers, Johannes Meier, Diederik Samsom, Ate Visser, Guido Dubbeld, Tim van der Hagen en Carolina Wielinga. Niet op de foto: Severine Baudic.

Diversiteit raad van bestuur en raad van commissarissen

Diversiteit heeft nadrukkelijk de aandacht van de onderneming. Het beleid is er op gericht om bij toekomstige vacatures in de raad van bestuur en raad van commissarissen recht te doen aan de in de wet en de Corporate Governance Code genoemde diversiteitseisen.

De raad van commissarissen bestond tot 1 maart 2024 uit vijf personen waarvan drie mannen en twee vrouwen. Vanaf 1 maart 2024 bestond de raad van commissarissen uit zes personen, de verhouding man/vrouw was 66,6%/33,3%. Vanaf 1 juli 2024 tot 27 maart 2025 bestond de raad van commissarissen uit zeven personen, de verhouding man/vrouw was 71,4%/28,6%. Vanaf 27 maart 2025 bestaat de raad van commissarissen uit acht personen, de verhouding man/vrouw is 63,5%/37,5%. Een commissaris heeft de Duitse nationaliteit en een commissaris heeft de Franse nationaliteit.

De raad van commissarissen bestond tot 1 maart 2024 uit vijf personen waarvan drie mannen en twee vrouwen. Vanaf 1 maart 2024 bestond de raad van commissarissen uit zes personen, de verhouding man/vrouw was 66,6%/33,3%. Vanaf 1 juli 2024 tot heden bestaat de raad van commissarissen uit zeven personen, de verhouding man/vrouw is 71%/29%. Een commissaris heeft de Duitse nationaliteit.

Gasunie rapporteert jaarlijks binnen tien maanden na afloop van het boekjaar aan de Sociaal Economische Raad (SER) over (i) het aantal mannen en vrouwen dat aan het eind van het boekjaar deel uitmaakt van de raad van bestuur en de raad van commissarissen en van de nader door de vennootschap te bepalen categorieën werknemers in leidinggevende functies, (ii) de doelen in de vorm van een streefcijfer, (iii) het plan om deze doelen te bereiken en (iv) de redenen als één of meer doelen niet zijn bereikt.

In de paragraaf [Aanvullende informatie: Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid](#) staat een toelichting op onze DIG-doelen, het plan om de DIG-doelen te bereiken, de resultaten van ons DIG-beleid in het afgelopen jaar en een overzicht van de instroom, doorstroom en retentie van onze medewerkers.

Duurzaamheidsexpertise RvB en RvC

De raad van bestuur beschikt over expertise inzake duurzaamheidsvraagstukken. De raad heeft in de afgelopen jaren finale investeringsbeslissingen genomen voor infraprojecten die de energietransitie ondersteunen en waar voor honderden miljoenen euro's aan investeringen mee gemoeid zijn. De raad laat zich voorafgaand aan het nemen van besluiten uitgebreid adviseren door experts uit de Gasunie-organisatie, als ook door externe experts.

Ook de raad van commissarissen van Gasunie beschikt over veel expertise over duurzaamheidsvraagstukken. De leden zijn werkzaam of werkzaam geweest bij organisaties in de energie(transitie)keten, of organisaties die hier adviserend aan zijn. De voorzitter van de raad ondersteunde als kabinetschef vijf jaar lang de Nederlandse eurocommissaris voor Klimaatzaken bij de ontwikkeling van een Green Deal, een Europese Klimaatwet en het Carbon Border Adjustment Mechanism, een systeem voor invoerheffingen op CO₂-intensieve producten uit landen zonder emissiehandelssysteem.

Jaarverslag 2024

Remuneratierapport

gasunie

Full of new energy

Remuneratierapport

Remuneratiebeleid raad van bestuur

Het beloningsbeleid (remuneratiebeleid) is door de algemene vergadering op 14 juli 2021 vastgesteld, op voordracht van de raad van commissarissen met inachtneming van het advies van de belonings- & selectie/benoemingscommissie. Er zijn geen wijzigingen doorgevoerd in het remuneratiebeleid ten opzichte van voorgaande jaren.

Doelstellingen en principes van het remuneratiebeleid

Ons remuneratiebeleid is gericht op het aantrekken, motiveren en vasthouden van bestuurders met de juiste kwaliteit en ervaring, zowel uit eigen kweek als bewezen talent uit de markt. De beloning reflecteert de verantwoordelijkheid die onze bestuurders dragen en is afgezet tegen geldende beloningsprincipes in de markt, zoals hierna wordt uitgelegd. Dit bestuurlijke talent is noodzakelijk voor het realiseren van de doelstellingen van de strategie van Gasunie. Bij de uitvoering van dit beleid gelden de volgende overwegingen:

Met de Nederlandse Staat als enig aandeelhouder, past Gasunie in beginsel de uitgangspunten toe die gelden voor het remuneratiebeleid van staatsdeelnemingen. Als dit volgens de raad van commissarissen tot onacceptabele risico's voor de onderneming leidt, treedt de raad van commissarissen in overleg met de aandeelhouder.

De structuur van de beloning van bestuurders wordt vastgesteld aan de hand van een marktvergelijking, waarbij aangesloten wordt bij de beloningsverhoudingen binnen de onderneming, zodat er een logisch doorlopende salarislijn is van de functies in de raad

van bestuur naar de functies onder de raad van bestuur. De variabele beloning geldt afhankelijk van de realisatie van doelen op korte en lange termijn en op operationeel en strategisch gebied.

Beloningselementen

De beloning bestaat uit:

- een vast gedeelte (basisjaarsalaris);
- een variabel gedeelte, afhankelijk van het realiseren van zowel korte- als langetermijndoelstellingen, zoals in onderstaande teksten gespecificeerd;
- een werkgeversbijdrage in de pensioenpremie;
- overige secundaire arbeidsvoorwaarden.

Basisjaarsalaris

De raad van commissarissen limiteert bij benoeming van bestuurders de som van vast en variabel jaarsalaris tot het maximum van € 397.205 (niveau 2021) voor de voorzitter van de raad van bestuur. Leden van de raad van bestuur die statutair bestuurder zijn, krijgen een jaarsalaris van maximaal 90% van dat van de voorzitter. Voor leden van de raad van bestuur die geen statutair bestuurder zijn (titulaire bestuurders) geldt een plafond van maximaal 80% van dat van de voorzitter. De raad van commissarissen bepaalt de jaarlijkse groei van het salaris. Als het maximumsalaris is bereikt, wordt verdere groei beperkt tot de structurele verhogingspercentages van de cao.

Variabele beloningselementen

De variabele beloningselementen zijn gebaseerd op het beloningsbeleid dat door de aandeelhouder is goedgekeurd. Het maximum van de variabele beloningselementen is 20% van het basisjaarsalaris. De doelen voor het behalen van deze beloningselementen worden jaarlijks vastgesteld. Ze moeten ambitieus zijn en de op langetermijn-waardecreatie gerichte strategie van de onderneming reflecteren. De realisatie van de doelstellingen wordt discretionair vastgesteld waarbij rekening wordt gehouden met alle omstandigheden en ontwikkelingen in het afgelopen jaar.

De raad van commissarissen heeft de bevoegdheid om, binnen de hiervoor aangegeven limieten, de variabele beloning aan te passen wanneer deze tot onbillijke uitkomsten leidt vanwege buitengewone omstandigheden in de prestatieperiode. De raad van commissarissen heeft ook de bevoegdheid de variabele beloning die is toegekend op basis van onjuiste (financiële) gegevens of 'incorrect gedrag' terug te vorderen van bestuurders.

De raad van commissarissen laat zich bij het bepalen van de prestatiecriteria, zowel voor de korte als voor de lange termijn, leiden door de strategische doelstellingen van Gasunie. Bij de vaststelling van de strategie wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de maatschappelijke functie van de activiteiten van Gasunie en de effecten op de samenleving. Ook daarvoor zijn prestatiecriteria ontwikkeld op het gebied van veiligheid en transportzekerheid.

De variabele beloningselementen zijn verdeeld over vijf prestatie-indicatoren, elk met een weging van 4%. Vier reguliere indicatoren hebben betrekking op het op een veilige, betaalbare en een betrouwbare manier realiseren van de bedrijfsdoelstellingen van Gasunie en op het wezenlijk verder brengen van het bedrijf in het realiseren van de lange termijn strategische doelstellingen. De RvC stelt jaarlijks een specifiek vijfde prestatie-indicator vast, gericht op een thema waarvoor in dat jaar extra aandacht wordt

gevraagd. De variabele beloning is mede afhankelijk van duurzaamheidsprestaties die onderdeel zijn van de vijf indicatoren. Op basis van de huidige beloningssystematiek is het niet mogelijk om het aandeel dat de duurzaamheidsprestaties heeft op de totale variabele beloning te kwantificeren. Voor 2024 zijn de vijf prestatie-indicatoren:

1. **Operational excellence** (gewicht 4 procentpunt): prestaties op het gebied van veiligheid en betrouwbaarheid van operaties (TRFI, uncontrolled events en transportonderbrekingen), financiële prestaties, prestaties in het verminderen van onze eigen emissies (reductie van Scope 1 en 2 emissies (location based) en megatonnen CO₂-reductie gefaciliteerd, ontwikkelen van MVO-beleid, verbeteren van de ESG-scores, besluitvorming op integrale waarde, de digitale roadmap en ICT-veiligheid;
2. **Groei in business** gericht op langetermijn-waardecreatie (gewicht 4 procentpunt): voortgang in de ontwikkeling van onze businessdevelopment-portefeuille en in de afronding van projecten in overeenstemming met Visie2035 op het gebied van waterstof- en CO₂-infrastructuur;
3. **Organisatieontwikkeling** gericht op langetermijn-waardecreatie (gewicht 4 procentpunt): invullen van strategisch personeelsplan en *sourcing*, borgen uitvoeringskracht in verband met de business development-portefeuille, invulling diversiteitsagenda, terugdringen langdurig verzuim, verhogen sociale zekerheid, verankeren samenwerking Nederlandse en Duitse organisatie;
4. **Positionering van (aard)gas en Gasunie** gericht op langetermijn-waardecreatie (gewicht 4 procentpunt): advisering over het borgen van leveringszekerheid, adviseren ten aanzien van beleid, wetgeving en regulering op het vlak van aardgas en de energietransitie-agenda (H₂/CCS/groen gas/warmte) in Nederland, Duitsland en op EU-niveau, verdere ontwikkeling van het Transition Path Initiative en creëren van thought leadership in het energiedebat;

5. Een jaarlijks wisselende prestatie-indicator (gewicht 4 procentpunt): Voor 2024 was dit strategie-herijking, samenwerking RvB in nieuwe samenstelling en ontwikkeling large capital-projectorganisatie.

Motivering variabele beloning

De raad van commissarissen heeft de variabele beloning van de raad van bestuur over het jaar 2024 vastgesteld op 15%. De Belonings- & selectie/benoemingscommissie heeft geadviseerd ten aanzien van de realisatie van de doelstellingen en de kwantitatieve elementen zijn geverifieerd door de interne auditor.

Gasunie is in 2024 succesvol geweest. De Raad van Bestuur heeft de strategie herzien, waarbij interne en externe stakeholders zijn betrokken. De herziene strategie stelt Gasunie in staat om de komende jaren de juiste stappen voorwaarts te zetten. De prestaties van Gasunie waren op veel gebieden lovenswaardig. Zowel het management als de medewerkers hebben zich in grote mate ingezet om de energietransitie te ondersteunen en de leveringszekerheid voor Noordwest-Europa te versterken. Het energietransitie portfolio heeft zich verder ontwikkeld. Zo is het principiële besluit genomen om deel te nemen aan het Duitse waterstofnetwerk en is de bouw van het project Porthos (CCS) en van het waterstofnetwerk in Rotterdam gestart. Definitieve investeringsbeslissingen voor projecten zoals GermanLNG en het Duitse aardgasnetwerk versterkten de leveringszekerheid. Daarnaast heeft de Nederlandse overheid steun uitgesproken om Gasunie aan te merken als transmissiesysteembeheerder voor een offshore waterstofnetwerk.

Aan de andere kant ging niet alles goed. Het uitrolplan voor het waterstofnetwerk in Nederland is herzien, wat heeft geresulteerd in een bijgewerkte planning en een kostenstijging. Ook andere projecten zoals WarmtelinQ en GermanLNG hebben te maken gekregen met stijgende kosten. De veiligheidsprestaties liggen nog onder de

doelstelling en Gasunie heeft niet op alle elementen voldaan aan de doelstellingen. Dit resulteert in een lagere score voor Operational excellence, Groei in business en Strategie, samenwerking en ontwikkeling van grote projectenorganisatie.

Dit leidt tot de volgende toekenning van de variabele beloning:

		Mevr. W.R. Terpstra	Mevr. J. Hermes	Dhr. B.J. Hoever	Dhr. J.A.F. Coenen
	Maximaal	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd
Elementen					
1. Operational excellence	4,00%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
2. Groei in business	4,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
3. Organisatieontwikkeling	4,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
4. Positionering van (aard)gas en Gasunie	4,00%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
5. Strategie-herijking, samenwerking RvB en ontwikkeling large capital-projectorganisatie	4,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Totaal	20,00%	15,00%	15,00%	15,00%	15,00%
Realisatiepercentage		75,00%	75,00%	75,00%	75,00%
Uitgekeerde targetbeloning		€ 49.131	€ 53.062	€ 47.166	€ 47.166

De uitbetaling van de variabele beloning vindt plaats na de vaststelling door de aandeelhoudersvergadering.

Pensioen

Op de leden van de raad van bestuur is de pensioenregeling van Gasunie van toepassing. Deze regeling is op basis van middelloon en bevat een eigen bijdrage van de bestuurders in overeenstemming met de regels zoals die ook van toepassing zijn op andere medewerkers van Gasunie.

Overige secundaire arbeidsvoorwaarden

Gasunie heeft voor haar bestuurders een pakket secundaire arbeidsvoorwaarden dat ook op andere medewerkers van toepassing is, zoals een vergoeding voor thuiswerkvoorzieningen, een flexibiliseringsbudget, een opleidingsbudget, een leaseauto en een telefoon en laptop.

Overige uitgangspunten

Benoemingsduur

Bij benoeming van leden van de raad van bestuur geldt een benoemingsduur van vier jaar, met de mogelijkheid tot verlenging met vier jaar. De statutaire bestuurders hebben een dienstverband met Gasunie met dezelfde duur als de benoemingsperiode. Hun dienstverband eindigt van rechtswege in het geval de bestuurder niet wordt herbenoemd.

Opzegtermijn

Voor de leden van de raad van bestuur geldt een opzegtermijn van de arbeidsovereenkomst van drie maanden. Voor de vennootschap geldt een opzegtermijn van zes maanden.

Vertrekvergoeding

Voor bestuurders geldt een beperking van de ontslagvergoeding conform de Corporate Governance Code van maximaal één basisjaarsalaris (het ‘vaste’ deel van de beloning). Deze vergoeding bevat ook de eventuele transitievergoeding. In geval van niet-herbenoeming wordt in beginsel geen vertrekvergoeding toegekend. Een voorstel van de raad van commissarissen tot afwijking van dit beginsel vereist de goedkeuring van de aandeelhouder.

Change of control

Voor bestuurders geldt een ‘change of control-clausule’, waarbij in geval van beëindiging van het dienstverband naar aanleiding van een fusie of overname van de vennootschap door een niet tot de vennootschap behorende partij, of in het kader van een aan de raad van bestuur opgelegde wezenlijke verandering in aard, aansturing of structuur van de onderneming, aan de bestuurder een vergoeding wordt toegekend van maximaal één basisjaarsalaris (het “vaste” deel van de beloning), ongeacht op wiens initiatief de beëindiging plaatsvindt.

Beloningspakket 2024

Op basis van het hiervoor genoemde beleid heeft de raad van commissarissen voor de leden van de raad van bestuur de volgende basisjaarsalarissen (peildatum 1 januari 2024 of moment van indiensttreding) en variabele beloningen toegekend:

<i>in euro's</i>	Basisjaarsalaris 2024	Variabele beloning (m.b.t. prestaties 2024)
Mevrouw W.R. Terpstra	336.898	49.131
Mevrouw J. Hermes	303.209	53.062
De heer B.J. Hoevers	269.519	47.166
De heer J.A.F. Coenen	247.272	47.166

* Mevrouw W.R. Terpstra trad in dienst per 1 maart 2024.

Beloningsverhouding

De beloningsverhouding bij Gasunie is 4,31 (2023: 4,18). De verhouding is uitgedrukt als ratio tussen de totale beloning van de hoogst betaalde medewerker en de mediaan van de totale beloning van alle overige medewerkers van Gasunie in Nederland. De totale beloning is gebaseerd op de som van het fiscale jaarloon en de kosten van pensioen (werkgeversbijdrage). Bij de berekening van de mediaan zijn alleen die medewerkers betrokken die het gehele jaar in dienst waren. De stijging van de beloningsverhouding wordt veroorzaakt door de hogere uitgekeerde variabele beloning van de hoogst betaalde medewerker in 2024 ten opzichte van 2023.

De ontwikkeling van de beloningsverhouding van de afgelopen 5 jaar is als volgt:

	2024	2023	2022	2021	2020
	GU-NL	GU-NL	GU-NL	GU-NL	GU-NL
Ontwikkeling beloningsverhouding					
Beloningsverhouding	4,31	4,18	4,96	5,05	5,21

Verklaring van de raad van bestuur

Corporate governance verklaring

De informatie die moet worden opgenomen in deze Corporate Governance verklaring zoals beschreven in het Besluit inhoud bestuursverslag, is opgenomen in dit jaarverslag. Informatie over de belangrijkste kenmerken van het beheers- en controlesysteem en het diversiteitsbeleid met betrekking tot de samenstelling van het bestuur en de raad van commissarissen, zoals vereist in artikel 3a lid a en d, is opgenomen in het hoofdstuk [Governance](#).

In control verklaring

Onder verwijzing naar best practice bepaling 1.4.3. van de Corporate Governance Code 2022 verklaart het bestuur dat:

- Het verslag in voldoende mate inzicht geeft in tekortkomingen in de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen met betrekking tot onder andere de strategische, operationele, compliance en verslaggevingsrisico's (best practice bepaling 1.2.1);
- Voornoemde systemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat;
- Het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op *going concern*-basis; en
- In het verslag de materiële risico's als bedoeld in best practice bepaling 1.2.1 en de onzekerheden zijn vermeld, voor zover die relevant zijn ter zake van de verwachting van de continuïteit van de vennootschap voor een periode van twaalf maanden na opstelling van het verslag.

De raad van bestuur,

Mevr. W.R. Terpstra*, voorzitter

Dhr. A.J. Boekelman*

Dhr. B.J. Hoevers

Dhr. J.A.F. Coenen

Groningen, 28 maart 2025

* statutair bestuurder

Jaarverslag 2024

Duurzaamheidsverklaring

gasunie

Full of new energy

05 Algemeen

De Duurzaamheidsverklaring maakt onderdeel uit van het Directieverslag.

Basis voor opstelling

We hebben deze Duurzaamheidsverklaring vrijwillig opgesteld op grond van richtlijn 2013/34/EU, die geïmplementeerd moet worden middels het 'Implementatiebesluit richtlijn duurzaamheidsrapportering', opgesteld in overeenstemming met de European Sustainability Reporting Standards (ESRS). De ESRS is ontwikkeld door de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) en vastgesteld door de Europese Commissie.

De in de Duurzaamheidsverklaring opgenomen informatie met betrekking tot de EU-taxonomie is in overeenstemming met de rapportagevereisten van artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852. De in de Duurzaamheidsverklaring opgenomen informatie over broeikasgassen (Scope 1, 2 en 3) is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van het Greenhouse Gas (GHG) Protocol.

Consolidatie

De informatie opgenomen in deze Duurzaamheidsverklaring is geconsolideerd volgens dezelfde grondslagen als de jaarrekening, met uitzondering van onze broeikasgasemissies (Scope 1, 2 en 3) en onze prognoses m.b.t. facilitering van CO₂-emissiereductie zoals opgenomen in het hoofdstuk energietransitie. Dat betekent dat we groepsmaatschappijen integraal consolideren in de kwantitatieve ESG-gegevens. Joint operations zijn proportioneel geconsolideerd volgens het aandeel van Gasunie en joint ventures en geassocieerde deelnemingen zijn niet opgenomen in de geconsolideerde kwantitatieve ESG-gegevens. In [noot 62 'Overzicht groepsmaatschappijen en](#)

[deelnemingen'](#) hebben we een overzicht opgenomen van alle in consolidatie begrepen groepsmaatschappijen. Voor meer informatie over de consolidatie verwijzen we naar de 'grondslagen voor consolidatie' zoals opgenomen in de jaarrekening. Zowel in de financiële als in de duurzaamheidsverslaggeving houden we in het geval van acquisities en desinvesteringen rekening met het moment van acquireren of desinvesteren.

Voor het consolideren van onze broeikasgasemissies (Scope 1, 2 en 3) passen we de operationele zeggenschap volgens het GHG Protocol toe. Dit betekent dat naast de groepsmaatschappijen ook de broeikasgasemissies van EemsEnergyTerminal en BBL Company (deels) zijn meegenomen in onze scope 1 en 2 emissies. Joint operations en joint ventures waarover wij geen operationele zeggenschap hebben zijn opgenomen in onze scope 3 (categorie 15).

In de [Appendix Duurzaamheidsverslaggeving](#) is uiteengezet hoe de onze prognoses m.b.t. facilitering van CO₂-emissiereductie tot stand zijn gekomen.

Gasunie-specifieke informatie

Als energie-infrastructuuronderneming rapporteren we over onze inspanningen bij het tegengaan van klimaatverandering (ESRS E1) op twee niveaus: a) onze bijdrage aan het verminderen van de klimaatvoetafdruk van onze netgebruikers (hoofdstuk [Energietransitie](#)) en b) het verminderen van de klimaatvoetafdruk in onze eigen dagelijkse bedrijfsvoering (hoofdstuk [Emissies](#)).

Over onderwerpen als veiligheid, gezondheid, milieu en arbeidsvoorwaarden houden we in Nederland en Duitsland niet altijd dezelfde gegevens bij. Dit wordt veroorzaakt door verschillen in wetgeving. Daar waar mogelijk geven we de data uit Nederland en Duitsland gecombineerd weer. Als dit niet goed mogelijk is, presenteren we de gegevens separaat. Dat doen we ook als we vinden dat separate weergave meer inzicht geeft.

Onze waardeketen

In het hoofdstuk [Dit is Gasunie](#) geven we een overzicht van onze rol in de energieketen in Nederland en Noord-Duitsland. Dit overzicht geeft inzicht in onze eigen operaties (import, transport en opslag), onze downstream-waardeketen (bestemming) en onze upstream-waardeketen (herkomst). Het overzicht geeft niet onze volledige waardeketen weer, onze upstream-waardeketen bestaat aanvullend uit toeleveranciers (materialen en diensten, waar de medewerkers van onze aannemers onder vallen). Onze downstream-waardeketen bestaat aanvullend uit onze partners in recycling en afvalverwerking. Wat in het overzicht in het hoofdstuk [Dit is Gasunie](#) ook niet is opgenomen, zijn onze eigen medewerkers (eigen operaties) die de basis zijn voor ons succes.

Beleid en meetbare doelen

Al het beleid dat wordt beschreven in de Duurzaamheidsverklaring is goedgekeurd door de raad van bestuur. De raad van bestuur is binnen Gasunie eindverantwoordelijk voor de naleving van het beleid. Het beleid ten aanzien van leveringszekerheid, veiligheid en welzijn van medewerkers volgt de geldende wet- en regelgeving, zoals de Gaswet en de Arbowet. Bestaand beleid nemen we in het informatiesysteem en in de werkprocessen op. Op deze manier stellen we het beleid beschikbaar aan de betrokken stakeholders.

De meetbare doelen die opgenomen zijn in Duurzaamheidsverklaring worden jaarlijks, voorafgaand aan het boekjaar goedgekeurd door de raad van bestuur door middel van goedkeuring van het business plan. Ook de raad van commissarissen keurt het

business plan goed. Ons Scope 3-doel is medio 2024 goedgekeurd door de raad van bestuur. Stakeholders worden niet expliciet betrokken bij het vaststellen van het beleid, de meetbare doelen, het bijhouden van prestaties en het in kaart brengen van verbeteringen, behalve als we dit uitdrukkelijk vermelden in de betreffende hoofdstukken.

Elk kwartaal wordt door middel van een kwartaalrapportage een update gegeven aan de raad van bestuur over de belangrijkste risico's, kansen en kritische prestatie-indicatoren zoals opgenomen in het business plan op het gebied van duurzaamheid. Deze rapportage sluit aan op de pijlers van onze CSR-strategie. Elk kwartaal vindt een maatschappelijk overleg plaats met het hoger management en de CFO om de voortgang, risico's en kansen met betrekking tot de pijlers te bespreken en te analyseren en waar nodig bij te sturen. In de reguliere besprekingen van de raad van commissarissen wordt eveneens elk kwartaal de realisatie van het business plan geëvalueerd.

Tijdshorizonten

De tijdslijnen waarin een actie of maatregel afgerond is, kunnen per actie of maatregel verschillen. Dit maken we inzichtelijk door een aanduiding KT (korte termijn; binnen de verslagperiode), MT (middellange termijn; tot en met vijf jaar na de verslagperiode) en LT (lange termijn; langer dan vijf jaar na de verslagperiode). We sluiten hierbij aan bij de tijdshorizonten zoals opgenomen in de European Sustainability Reporting Standards ([ESRS](#)), hoofdstuk 6.4, artikel 77.

Oordelen, schattingen en onzekerheden

We maken bij het opstellen van de ESG-data gebruik van schattingen en beoordelingen die de gerapporteerde data kunnen beïnvloeden, bijvoorbeeld wanneer data niet gemeten wordt. Dit leidt tot een mate van (meet)onzekerheid. De meest significante oordelen, schattingen en onzekerheden zien toe op onze prognoses omtrent het faciliteren van emissiereductie, onze berekening van de Scope 3-emissies en de bepaling van onze materiaalinstroom.

Als het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, hebben we de aard van de oordelen en de schattingen opgenomen in de toelichting bij de betreffende data of de [Appendix Duurzaamheidsverslaggeving](#). De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden periodiek door ons beoordeeld.

De oordelen en schattingen die we hebben gebruikt, kunnen in toekomstige verslagperioden worden verfijnd wanneer meer relevante informatie beschikbaar komt. Op dit moment hebben we nog niet voor alle datapunten vergelijkende cijfers opgenomen in de Duurzaamheidsverklaring. Het toevoegen van vergelijkende cijfers na dit eerste verslagjaar maakt de informatie waardevoller voor de gebruikers van het jaarverslag.

Verificatie en publicatie

Onze Duurzaamheidsverklaring bestaat uit de hoofdstukken 5. Algemeen, 6. Energietransitie, 7. Emissies, 8. Circulariteit, 9. Leveringszekerheid, 10. Veiligheid en 11. Welzijn van medewerkers, de Appendix Duurzaamheidsverklaring, de informatie die is opgenomen door verwijzing (zie hiervoor de [Referentietabel](#)) en is beoordeeld ('limited assurance') door onze externe accountant. De duurzaamheidsinformatie over 2023 en eerder die is opgenomen in onze duurzaamheidsverklaring is geen onderdeel van de beoordeling door onze accountant, met uitzondering van de kengetallen opgenomen in de paragraaf [Ter vergelijking opgenomen kengetallen](#) in de Appendix

Duurzaamheidsverklaring. Voor het assurance-rapport van de onafhankelijke accountant verwijzen we naar het [Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant met beperkte mate van zekerheid over het duurzaamheidsverslag](#).

CSRD

Vanaf boekjaar 2024 rapporteren we volgens de richtlijn Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). We hebben, na consultatie van onze belangrijkste stakeholdergroepen, zes materiële thema's in kaart gebracht. Dit zijn onderwerpen waarop we als bedrijf de meeste impact hebben op onze omgeving of waarop de omgeving de meeste financiële impact heeft op ons.

Voor elk van deze thema's laten we zien welke impacts, risico's en kansen we voor Gasunie zien en welk beleid we hebben opgesteld om de impacts en risico's te verminderen en te profiteren van de kansen.

Als dat mogelijk is, laten we zien welke financiële middelen we ter beschikking hadden om de acties uit te voeren. Verder laten we zien welke meetbare doelen we hebben geformuleerd op elk thema en hoever we zijn in het realiseren van deze doelen.

Dit is het eerste jaar dat we volledig rapporteren volgens de CSRD. We verwachten dat de EFRAG volgend jaar nieuwe implementatierichtlijnen en toelichtingen zal publiceren waardoor een beter begrip van de rapportagevereisten ontstaat. Het nieuwe Omnibus-wetsvoorstel zal ook invloed hebben op toekomstige rapportagevereisten. Daarnaast kunnen inzichten uit andere bedrijven en sectoren onze interpretatie in de komende jaren veranderen.

Materiële thema's

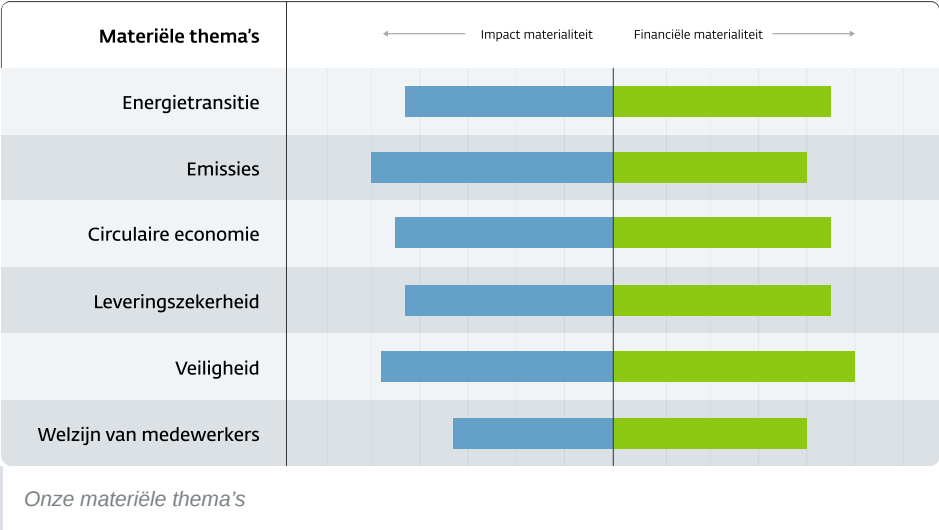
Materiële thema's zijn de onderwerpen waarvan onze stakeholders vinden dat we er over moeten rapporteren in het jaarverslag. In 2023 en 2024 hebben we materialiteitsanalyses uitgevoerd. Dit hebben we gedaan op basis van het dubbele materialiteitsprincipe zoals voorgeschreven in de ESRS. Dit betekent dat we de relevantie van onze duurzaamheidsthema's vanuit twee perspectieven hebben bekeken:

- Impact Materialiteit: de impact die Gasunie heeft op mens en milieu (de *inside-out* visie)
- Financiële Materialiteit: de risico's en kansen die (duurzaamheidsgerelateerde) ontwikkelingen en gebeurtenissen voor Gasunie creëren (de *outside-in* visie)

Uitkomsten materialiteitsanalyse

Uit de analyses blijkt dat er zes onderwerpen zijn die onze stakeholders materieel vinden voor Gasunie. Deze staan in onderstaande afbeelding, samen met de inschattingen die de stakeholders per thema hebben gemaakt van de impact materialiteit en de financiële materialiteit. Binnen de zes thema's is er geen rangorde. Daarom laten we de schaalgrootte van de inschattingen weg.

Over deze thema's rapporteren we in de volgende hoofdstukken van de Duurzaamheidsverklaring. We beginnen met de Milieu-thema's Energietransitie (hoofdstuk 6), Emissies (hoofdstuk 7), Circulariteit (hoofdstuk 8), gevolgd door de Maatschappelijke thema's Leveringszekerheid (hoofdstuk 9), Veiligheid (hoofdstuk 10) en Welzijn van medewerkers (hoofdstuk 11).

Onze materiële thema's nader bekeken

ESG	Thema	Definitie
E	Energietransitie (*)	De transitie naar een duurzame energievoorziening versnellen. Met onze infrastructuur en kennis willen we het voor onze gebruikers mogelijk maken om over te stappen op emissievrije energie.
E	Emissies	De milieu-impact van onze processen, producten en diensten beperken door de uitstoot van broeikasgassen (scope 1, 2 en 3) te verminderen.
E	Circulaire economie	De milieu-impact van onze processen, producten en diensten beperken door de principes voor een circulaire economie toe te passen. We richten ons hierbij voornamelijk op staal. Dat is de grootste bron van zowel input als afval binnen ons bedrijf.
S	Leveringszekerheid (*)	Een betrouwbare energievoorziening waarborgen door de fysieke en IT-risico's te beheersen om onze infrastructuur te beschermen.
S	Veiligheid	Een veilige werkomgeving creëren voor onze werknemers en onderaannemers door middel van veilige ontwerpen, veilige bouwmethoden en veilig gebruik van de infrastructuur.
S	Welzijn van medewerkers	Het welzijn en de gezondheid van medewerkers bevorderen door gezondheid, fitness en een gezonde werk-privébalans op de lange termijn te waarborgen.

(*) Entiteit-specifieke thema's: Emissies, Circulariteit, Veiligheid en Welzijn van medewerkers zijn onderwerpen waaraan de ESRS rapportage-eisen stelt. De thema's Energietransitie en leveringszekerheid zijn entiteit-specifieke thema's die niet of onvoldoende aan bod komen in een ESRS, maar die wel materieel zijn voor Gasunie. Op deze twee thema's maken we grote impact op de omgeving en heeft de omgeving (financiële) impact op ons. Onze bedrijfsstrategie is nauw verweven met beide thema's.

Opzet van het materialiteitsonderzoek

De materialiteitsanalyse is in 2023 uitgevoerd in een vroeg stadium van het verslaggevingsproces. Deze analyse bestond uit drie stappen. We hebben de materialiteitsanalyse uitgevoerd met ondersteuning van een extern adviesbureau.

Stap 1: Identificeren mogelijke ESG-thema's

Het startpunt van de analyse was het opstellen van een longlist. De longlist bevat mogelijke thema's die materieel kunnen zijn. Deze lijst hebben we opgesteld aan de hand van voorgaande materialiteitsanalyses, diverse interne- en externe rapportages waaronder risico analyses, jaarverslagen van een aantal vergelijkbare ondernemingen, uitingen in de media en trends en ontwikkelingen binnen onze sector. Om stap 1 te

finaliseren zijn veertien ESG-thema's en hun definities intern gevalideerd in een MVO-werkgroep, bestaande uit vijftien medewerkers met verschillende expertisegebieden binnen Gasunie.

Stap 2: Raadplegen van stakeholders

In de tweede stap van de analyse hebben we een inventarisatie van de belangrijkste belanghebbenden (stakeholders) van Gasunie gemaakt. Ook hebben we inzicht gekregen in welke mate Gasunie wordt beïnvloed door haar stakeholders en welke impact Gasunie heeft op haar stakeholders. Vervolgens zijn er vijftien kwalitatieve interviews gehouden met interne en externe stakeholders. De geïnterviewden hebben we geselecteerd op basis van hun expertise ten aanzien van bepaalde thema's op de longlist en hun betrokkenheid bij deze thema's. Ook hebben we beoordeeld in welke mate zij écht relevant zijn voor Gasunie waarna er bij de interne geïnterviewden ook is gekeken naar het vermogen om inzicht te geven in het perspectief van de externe stakeholders.

Op de lijst met geïnterviewden stonden onder andere verschillende afdelingsmanagers, zoals veiligheid, HR, business development, communicatie en government affairs, leden van de raad van bestuur, de voorzitter van onze ondernemingsraad, een van onze grotere leveranciers, een afgevaardigde van het ministerie van Economische Zaken en onze aandeelhouder. Op basis van de bevindingen uit de interviews hebben we een aantal aanpassingen gemaakt in de longlist om tot een shortlist van elf ESG-thema's te komen. De shortlist is ter validatie voorgelegd aan de stuurgroep CSRD, bestaande uit een viertal afdelingsmanagers. De inzichten die de stakeholders ons meegaven, hebben niet geleid tot een aanpassing van ons business model.

Stap 3: Bepalen inside-out en outside-in impact

We hebben workshops gehouden om input te verzamelen over de inside-out en outside-in impact van de ESG-thema's op de shortlist. Voor deze workshops hebben we deelnemers geselecteerd die op basis van hun expertisegebied input kunnen leveren op één of beide perspectieven van de ESG-thema's op shortlist. Op basis van de informatie uit de workshops zijn de thema's geplot in een materialiteitsmatrix. Bij het bepalen van de financiële materialiteit is ook rekening gehouden met afhankelijkheden ten aanzien van impacts en risico's die mogelijk tot een financiële impact kunnen leiden. De plek in de materialiteitsmatrix is bepaald op basis van de volgende factoren:

Impact materialiteit:

- **Schaal:** De schaafactor geeft de ernst van de impact aan, oftewel: hoe erg is de impact?
- **Reikwijdte:** De reikwijdtefactor geeft in de omvang en het bereik van de impact aan, oftewel: hoe groot is de impact?
- **Herstelbaarheid:** De herstelbaarheidsfactor geeft het potentieel herstel van de impact aan, oftewel: in hoeverre kunnen de negatieve impacts door het nemen van corrigerende maatregelen worden verminderd of herstelt. Bij het plotten van positieve impacts in de materialiteitsmatrix, is deze factor buiten beschouwing gelaten.
- **Waarschijnlijkheid:** De waarschijnlijkheidsfactor geeft de waarschijnlijkheid of de kans dat de impact optreedt aan.

Financiële materialiteit:

- **Financiële omvang:** De financiële omvangsfactor geeft de omvang van de kans of het risico in monetaire termen aan, oftewel de financiële gevolgen die aan de kans of het risico zijn verbonden. Dit kan directe kosten of opbrengsten omvatten maar ook indirecte kosten, zoals reputatieschade of potentiële inkomstenverliezen of stijgingen.

- **Waarschijnlijkheid:** De waarschijnlijkheidsfactor geeft de waarschijnlijkheid of de kans dat de kans of het risico optreedt aan.

Door het zetten van een drempel hebben we de materiële van de niet-materiële thema's kunnen scheiden. We beschouwen een onderwerp materieel als het hoog scoort vanuit een impact perspectief of een financieel perspectief. De materialiteitsmatrix inclusief de gehanteerde drempelwaarde hebben we ter verificatie voorgelegd aan de deelnemers van de workshops en is gepresenteerd aan en gevalideerd door de stuurgroep.

De uitkomsten van de dubbele materialiteitsanalyse zijn vervolgens vastgesteld door de raad van bestuur.

Stap 4: Update 2024

In 2024 hebben we een update uitgevoerd op de dubbele materialiteitsanalyse van 2023. De reden voor het uitvoeren van deze update was, dat we bij het uitvoeren van de dubbele materialiteitsanalyse in 2023 uit zijn gegaan van de resterende impacts en risico's na het nemen van beheersmaatregelen bij het beoordelen van de materiële thema's. Echter in latere implementatierichtlijnen van de EFRAG is voorgeschreven dat moet worden uitgegaan van de inherente risico's.

Gedurende 2024 hebben we geïdentificeerd in hoeverre er sprake is van eventuele nieuwe risico's en kansen die niet waren meegenomen in de dubbele materialiteitsanalyse van 2023. Vervolgens zijn per thema expertisehouders geconsulteerd om de inside-out en outside-in impact te bepalen, rekening houdend met het inherente risico. De uitkomsten hiervan inclusief de gehanteerde drempelwaarde zijn gevalideerd tijdens het [maatschappelijk kwartaaloverleg](#) en goedgekeurd door de raad van bestuur.

De uitkomst van de update in 2024 laat een aantal wijzigingen zien ten opzichte van de voorgaande uitkomsten. Omdat veiligheid binnen Gasunie altijd voorop staat en het voorkomen en beheersen van risico's op het gebied van veiligheid een essentieel onderdeel is van onze bedrijfsvoering, hebben we dit in 2024 als separaat thema toegevoegd. In 2023 was veiligheid ondergebracht bij de thema's leveringszekerheid en gezondheid en veiligheid van medewerkers.

Het toevoegen van veiligheid als separaat topic heeft de consequentie dat het thema gezondheid en veiligheid van medewerkers in 2024 is komen te vervallen. Dit thema is ondergebracht bij de thema's veiligheid en welzijn van medewerkers. Het thema relaties met lokale gemeenschappen is bij de update in 2024 onder de drempelwaarde van de materiële thema's uitgekomen. Dit heeft niets te maken met het belang van dit thema op zich maar wel over het belang ten opzichte van de andere thema's.

Op dit moment is dubbele materialiteitsanalyse nog niet volledig geïntegreerd in het management control-bouwwerk van Gasunie, zoals beschreven in het [hoofdstuk Governance](#). De duurzaamheidsrisico's zijn al wel onderdeel van het management control-bouwwerk. We zijn van plan dit in de komende jaren verder te integreren.

Belangen en opvattingen van stakeholders

Stakeholderbeleid

Zij, die geraakt worden door, belang hebben bij en/of invloed uitoefenen op onze strategie, besluiten en/of projecten, zien we als onze stakeholders. Stakeholders zijn zowel belanghebbenden die worden beïnvloed door onze organisatie, als ook belanghebbenden waarvan onze organisatie zelf de invloed van ondervindt.

Met deze definitie komen we tot een brede groep stakeholders, zoals klanten, downstream ketenpartners, werknemers, nationale overheid, toeleveranciers, lokale gemeenschappen, investeerders, academische wereld, energietoezichthouders en

ngo's. We zijn regelmatig in gesprek met stakeholders op internationaal, nationaal én lokaal niveau. Bij het uitvoeren van onze projecten vinden we het waardevol om zeer actief in gesprek te gaan met bewoners, lokale overheid en lokale toeleveranciers. Onze intentie hierbij is om vooruitgang te boeken en dit kan alleen samen en in goed overleg.

Voor ieder onderwerp voert Gasunie nu nog een specifiek stakeholderbeleid. We werken momenteel aan een overkoepelend stakeholderbeleid. Dit beleid wordt van toepassing op alle onderdelen van onze organisatie in de komende jaren (MT). Het stakeholderbeleid krijgt als doel om constructief met stakeholders in dialoog te zijn bij het bepalen van (de duurzaamheidsaspecten van) onze strategie, het bepalen van de materiële thema's voor het stellen van onze ESG-doelen, het (samen) ontwikkelen van energietransitie projecten en het creëren van synergie met onze partners. Effectieve consultatie, het onderhouden van duurzame relaties en het op de hoogte houden van alle ontwikkelingen zijn hiertoe van essentieel belang.

Met de komst van Europese en nationale wet- en regelgeving is het hebben van een duurzame en betekenisvolle relatie met stakeholders voor onze onderneming centraal komen te staan. We streven ernaar alle toepasselijke wet- en regelgeving over betrokkenheid van stakeholders na te leven, inclusief de Corporate Governance Code, milieu- en sociale regelgeving (zoals de CSRD en de omgevingswet) en wetgeving ter bescherming van persoonsgegevens.

Om doelmatige invulling te geven aan de verbinding met onze stakeholders, voeren we periodiek een stakeholdersegmentatie uit. Na identificatie van de stakeholdergroepen worden de groepen gesegmenteerd naar wederkerig belang en invloed. Stakeholders kunnen ons in meer of mindere mate beïnvloeden en we hebben op onze beurt in meer of mindere mate impact op stakeholders. Op basis van deze segmentatie omarmen we een gediversifieerde dialoog, rekening houdend met de verschillende karakteristieken en de behoeften van stakeholders. Op deze wijze kunnen alle afdelingen van Gasunie bijdragen aan onze gewenste verbinding met onze stakeholders, ieder in relatie tot de specifieke relaties en interne rol en verantwoordelijkheid.

De segmentatie van de stakeholders bepaalt de mate van consultatie en de intensiteit van onze communicatie met de betreffende stakeholders. We laten ons hierbij leiden door professionele en open gesprekken, waarbij we transparant, eerlijk, respectvol, inclusief en onpartijdig zijn en verantwoordelijkheid nemen voor onze acties. We willen op alle ontvangen vragen antwoord geven en consistent handelen met onze [Gedragswijzer Samen Werken](#).

In de afgelopen periode hebben we al vele vruchten van stakeholderbetrokkenheid mogen plukken. Zo hebben we tijdens de [Gasunie Stakeholder Dialogen](#)-webinars de verdieping gezocht met onze stakeholders over twee onderwerpen die met de energietransitie verbonden zijn. Ook zijn we actief in gesprek met de lokale omgevingen van onze bouwprojecten, zoals bij de realisatie van het warmtenet in Den Haag en de ondergrondse waterstofopslag in Zuidwending.

De verantwoordelijkheid van het stakeholderbeleid ligt bij iedere medewerker van Gasunie. Ieder in zijn eigen rol en met passende verantwoordelijkheid. De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het beleid en de wijzigingen hierop, de bekendheid hiervan en dat het beleid wordt gevolgd. Het management en alle

medewerkers zorgen ervoor dat de stakeholders worden benaderd in lijn met dit stakeholderbeleid. Het beleid is besproken met de OR, kenbaar gemaakt op onze website en gedeeld met belangrijke stakeholders.

Impacts, risico's en kansen inzake milieu en maatschappij

In onderstaande tabellen geven we inzicht in de impacts, risico's en kansen die wij per materieel thema voor onszelf zien op het gebied van milieu en maatschappij. We stemmen ons beleid hierop af, maken actieplannen, alloceren middelen en stellen vervolgens doelen op.

Milieu

Energietransitie

	Impact, risico's, kansen	Daadwerkelijk of potentieel	Tijdshorizon	Waardeketen
Definitie	De transitie naar een duurzame energievoorziening versnellen. Met onze infrastructuur en kennis willen we het voor onze gebruikers mogelijk maken om over te stappen op emissievrije energie.			
Context	Het gebruik van fossiele brandstoffen is de voornaamste oorzaak van CO₂-uitstoot en daarmee van de opwarming van de aarde. Gasunie is van oorsprong een bedrijf dat fossiele brandstoffen transporteert, maar dat nu investeert in de transportsystemen die nodig zijn voor toegang tot energie met netto-nul uitstoot van broeikasgassen, bijvoorbeeld waterstof, groen gas, warmte en het transport en de opslag van CO₂. Gasunie ontwikkelt en onderhoudt diensten die Nederland en delen van Duitsland voorzien van aardgas en steeds vaker andere energiedragers. Gasunie verleent voornamelijk diensten aan shippers en niet direct aan gebruikers. Deze diensten bestaan onder andere uit het fysieke transport en de fysieke opslag van energie en beheer van gegevens ('data') over het energiesysteem.			
Inside-out	Positieve impact: Door toegang te bieden tot energie met netto-nul uitstoot van broeikasgassen en/of CCS helpen we downstream partijen hun uitstoot van broeikasgassen te verminderen en zo de opwarming van de aarde af te remmen en terug te draaien.	Potentieel	Middellange tot lange termijn	Downstream
Outside-in	Transitierisico: Door deze ontwikkelingen daalt op termijn de behoefte aan diensten voor de import, de opslag en het transport van aardgas, terwijl deze op dit moment de inkomstenbron van Gasunie vormen.	Potentieel	Middellange tot lange termijn	Eigen activiteiten en downstream
	Kans: Door de transitie naar energie met netto-nul uitstoot van broeikasgassen is er behoefte aan aanvullende transportinfrastructuur voor groen gas, waterstof, warmte en CO ₂ CCS, zowel onshore als offshore.	Daadwerkelijk	Middellange tot lange termijn	Eigen activiteiten en downstream

Emissies

	Impact, risico's, kansen	Daadwerkelijk of potentieel	Tijdshorizon	Waardeketen
Definitie	De milieu-impact van onze processen, producten en diensten beperken door de uitstoot van broeikasgassen (scope 1, 2 en 3) te verminderen.			
Context	Gasunie stoot broeikasgassen uit via de eigen activiteiten en de upstream waardeketen. De meeste eigen uitstoot is afkomstig uit methaanuitstoot en gasgebruik in installaties (voor het transport van aardgas is energie nodig). Gasunie stelt doelen om de emissies te verminderen, bijvoorbeeld door efficiënt met energie om te gaan en de methaanuitstoot te verminderen.			
Inside-out	Negatieve impact: Bij de activiteiten van Gasunie komen broeikasgassen vrij. Dit draagt bij aan de klimaatverandering.	Daadwerkelijk	Korte tot lange termijn	Upstream, eigen activiteiten en downstream
Outside-in	Transitierisico: De methaanuitstoot niet verminderen brengt hoge kosten met zich mee (de EU stelt strenge eisen).	Daadwerkelijk	Korte tot lange termijn	Eigen activiteiten

Circulaire economie

	Impact, risico's, kansen	Daadwerkelijk of potentieel	Tijdshorizon	Waardeketen
Definitie	De milieu-impact van onze processen, producten en diensten beperken door de principes voor een circulaire economie toe te passen. We richten ons hierbij voornamelijk op staal. Dat is de grootste bron van zowel input als afval binnen ons bedrijf.			
Context	Gasunie beschikt over een uitgebreide gasinfrastructuur van pijpleidingen die voornamelijk van staal gemaakt zijn. Een van de doelen is om over te gaan op een circulair model. Om de circulariteit van materialen te beoordelen, voert Gasunie grondstoffenpaspoorten en Environmental Product Declarations in.			
Inside-out	Negatieve impact: Grondstofwinning leidt tot uitputting van natuurlijke bronnen (staal).	Daadwerkelijk	Korte tot lange termijn	Upstream
Outside-in	Transitierisico: Hogere inkoopkosten als gevolg van stijgende grondstofprijzen (van staal).	Daadwerkelijk	Korte tot lange termijn	Eigen activiteiten

Maatschappij

Leveringszekerheid

	Impact, risico's, kansen	Daadwerkelijk of potentieel	Tijdshorizon	Waardeketen
Definitie	Een betrouwbare energievoorziening waarborgen door de fysieke en IT-risico's te beheersen om onze infrastructuur te beschermen.			
Context	Gasunie ontwikkelt en onderhoudt diensten die Nederland en delen van Duitsland voorzien van aardgas en steeds vaker andere energiedragers. Gasunie verleent voornamelijk diensten aan shippers en niet direct aan gebruikers. Deze diensten bestaan onder andere uit het fysieke transport en de fysieke opslag van energie en beheer van gegevens ('data') over het energiesysteem.			
Inside-out	Negatieve impact: Tijdelijke verstoring van nationale en internationale dienstverlening (geen levering, off-spec energie, data-services) door klimaatimpact of it-(beveiligings)problemen met een negatieve impact op de energiehuishouding (sectorpartners, handel, huishoudens en de private sector). Deze impact zou bestaan uit: verstoring van de dienstverlening, gezondheids- en/of veiligheidsproblemen, financieel verlies.	Potentieel	Korte tot lange termijn	Eigen activiteiten en downstream
Outside-in	Risico: Dit heeft gevolgen voor de licence to operate van Gasunie.	Potentieel	Korte tot lange termijn	Eigen activiteiten

Veiligheid

	Impact, risico's, kansen	Daadwerkelijk of potentieel	Tijdshorizon	Waardeketen
Definitie	Een veilige werkomgeving creëren voor onze medewerkers en medewerkers van aannemers door middel van veilige ontwerpen, veilige bouwmethoden en veilig gebruik van de infrastructuur.			
Context	De medewerkers van Gasunie werken in een omgeving met zware voorwerpen, machines en gevaarlijke processen. De projecten zijn complex van aard en moeten onder steeds meer tijdsdruk worden uitgevoerd.			
Inside-out	Negatieve impact: Incidenten met dodelijke afloop of incidenten die leiden tot letsel, ziekte of een beperking van onze medewerkers en medewerkers van aannemers.	Daadwerkelijk	Korte tot lange termijn	Upstream en eigen activiteiten
Outside-in	Risico: Kennisverlies en negatieve gevolgen voor de competenties van onze medewerkers.	Potentieel	Korte tot lange termijn	Eigen activiteiten
	Risico: De licence to operate van Gasunie en/of haar mogelijkheid om vergunningen te krijgen komt vanwege veiligheidsincidenten in het geding.	Potentieel	Korte tot lange termijn	Eigen activiteiten

Welzijn van medewerkers

	Impact, risico's, kansen	Daadwerkelijk of potentieel	Tijdshorizon	Waardeketen
Definitie	Het welzijn en de gezondheid van medewerkers bevorderen door gezondheid, fitness en een gezonde werk-privébalans op de lange termijn te waarborgen.			
Context	Gasunie heeft medewerkers in dienst en oefent invloed uit op al deze medewerkers. Het dagelijkse organisatiemanagement heeft invloed op het mentale en emotionele welzijn van medewerkers, bijvoorbeeld op hun motivatie en werk-privébalans.			
Inside-out	Negatieve impact: Een slecht welzijn heeft stress, burn-outs en een hoger ziekteverzuim tot gevolg.	Daadwerkelijk	Korte tot lange termijn	Eigen activiteiten
	Positieve impact: Gasunie levert een positieve bijdrage aan de werk-privébalans.	Daadwerkelijk	Korte tot lange termijn	Eigen activiteiten
Outside-in	Risico: Minder gemotiveerde en productieve medewerkers.	Potentieel	Korte tot lange termijn	Eigen activiteiten
	Risico: Reputatieschade voor Gasunie als werkgever, waardoor het moeilijker wordt om nieuwe medewerkers te werven.	Potentieel	Korte tot lange termijn	Eigen activiteiten

Jaarverslag 2024

Milieu

gasunie

Full of new energy

06 Energietransitie

De opwarming van de aarde is een bedreiging en de gevolgen ervan hebben een negatieve invloed op veel [verschillende aspecten](#) van ons leven. Het verbranden van fossiele brandstoffen zoals kolen, olie en gas produceert grote hoeveelheden broeikasgassen die bijdragen aan de opwarming van de aarde. Door over te schakelen naar duurzame energiebronnen kunnen we deze uitstoot aanzienlijk verminderen. De Europese Unie heeft zich als doel gesteld in 2030 minimaal 55% minder broeikasgassen te stoten dan in 1990, als stap richting klimaatneutraliteit in het jaar 2050.

Impacts, risico's en kansen

Met onze infrastructuur en kennis willen we de gebruikers van onze netten in staat stellen om de transitie naar emissievrije energie te maken. Dit levert [vanuit de dubbele materialiteitsanalyse](#) de volgende impacts, risico's en kansen op:

Energietransitie	
Inside-out	Positieve impact: Door toegang te bieden tot energie met netto-nul uitstoot van broeikasgassen en/of CCS helpen we downstream partijen hun uitstoot van broeikasgassen te verminderen en zo de opwarming van de aarde af te remmen en terug te draaien.
Outside-in	Transiterisico: Door deze ontwikkelingen daalt op termijn de behoefte aan diensten voor de import, de opslag en het transport van aardgas, terwijl deze op dit moment de inkomstenbron van Gasunie vormen. Kans: Door de transitie naar energie met netto-nul uitstoot van broeikasgassen is er behoefte aan aanvullende transportinfrastructuur voor groen gas, waterstof, warmte en CO ₂ /CCS, zowel onshore als offshore.

Beleid

Gasunie verkeert in een goede positie om de energietransitie te versnellen. We geloven dat duurzame gassen naast elektriciteit essentieel zijn voor de toekomst van onze samenleving. Door duurzame gassen, warmte en CCS een volwaardige rol te geven in

de energietransitie, wordt deze goedkoper en verloopt deze vlotter. In 2050 bestaat de energiemix van de samenleving uit 50% elektriciteit en 50% duurzame gassen, zo verwachten we.

We bouwen daarom een breed portfolio van projecten op het gebied van waterstof, carbon capture, utilisation and storage (CCUS) en warmte. De eerste projecten zijn inmiddels in aanbouw. We passen ons investeringsportfolio regelmatig aan op marktaanbod en marktvraag en op de lengte van de vergunningentrajecten.

Door de verkoop van aardgastransport- en -opslagcapaciteit aan derden heeft Gasunie een voorspelbare kasstroom. Toezichhouders ACM (Nederland) en BNetzA (Duitsland) stellen de jaarlijkse toegestane inkomsten uit deze kernactiviteiten vast. Ze houden hierbij rekening met de kosten die Gasunie maakt om deze infrastructuur nu en de komende decennia te beheren en te onderhouden.

Door de energietransitie gaat op termijn de behoefte aan aardgasimport-, -opslag- en -transportdiensten, de huidige inkomstenbron van Gasunie, verdwijnen. We denken dat een significant deel van de nieuwe energie-transportsystemen die we bouwen, direct of na verloop van tijd onder een regulatorisch regime gaan vallen waardoor – als er goede stabiele reguleringskaders worden gecreëerd – een gezonde exploitatie mogelijk wordt. Van infrastructuur die niet onder regulering komt te vallen, verminderen we het exploitatierisico door te streven naar het afsluiten van langlopende contracten.

Volledig gereguleerd	Tussentijdse afspraken met overheid, volledig gereguleerd na verloop van tijd	Gedeeltelijk gereguleerde en/of langlopende contracten	Mogelijke verkoop
Gasunie Transport Services (GTS)	Hyperlink	BBL	SCW
Gasunie Deutschland (GUD)	Hynetwerk	Gate	
	HyStock	EemsEnergyterminal	
	DRC waterstof	German LNG	
	WarmtelinQ	Energystock	
		Porthos	
		Aramis	
		CO2next	
		DRC/DSC CO2	

Methaan

Waterstof

Warmte

CCS

Groen gas

Mate van regulering van het toekomstige activiteitenportfolio van Gasunie

Actieplannen

CCS

Afvang en opslag van CO₂ (Carbon Capture & Storage, ofwel CCS) is op korte termijn de meest kostenefficiënte en snelle maatregel om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Gasunie werkt, met partners, aan meerdere concrete en grote CCS-projecten: Porthos, Aramis, CO₂next, Delta Rhine Corridor (DRC) en Delta Schelde CO₂nnection (DSC). Allemaal hebben ze een duidelijke link met het Rotterdamse havengebied en allemaal spelen ze een grote rol bij het halen van de Nederlandse klimaatdoelen.

Project	(Verwachte) investerings- beslissingsjaar	Verwachte oplevertermijn	Totale CO ₂ -emissiereductie die we hiermee mogelijk maken in 2030
Porthos	2023	MT	13,0 MTON
Aramis	2025-2026	MT	
CO ₂ next	2025-2026	MT	
Delta Rhine Corridor	2030	LT	

Porthos

De aanleg van de pijpleiding, het compressorstation en het koelwaterpompstation van Porthos zijn in 2024 gestart. De bouw van de offshore-leiding en de werkzaamheden aan het offshore-platform beginnen in 2025. We verwachten dat Porthos in 2026 operationeel wordt. Porthos, een project van Havenbedrijf Rotterdam, EBN en Gasunie, is door de Europese Unie erkend als een Project of Common Interest en heeft € 102 miljoen toegekend gekregen uit de Connecting Europe Facility.

Porthos-klanten Shell, ExxonMobil, Air Liquide en Air Products gaan CO₂ leveren aan de 30 kilometer lange open-access pijpleiding die straks door het Rotterdamse havengebied loopt. De CO₂ wordt via de offshore-pijpleiding getransporteerd naar het bestaande platform in de Noordzee dat ongeveer 20 kilometer van de kust ligt. Vanaf dit platform wordt de CO₂ naar uitgeputte gasvelden gepompt. Deze bevinden zich in een afgesloten ruimte van poreus zandsteen op meer dan 3 kilometer onder de Noordzee. Porthos gaat ongeveer 2,5 Mton per jaar opslaan gedurende 15 jaar, tot een totaal van circa 37 Mton. Dat betekent dat de Rotterdamse havenindustrie straks ongeveer 10% minder CO₂ uitstoot.

Aramis

Aramis is een vergelijkbaar project als Porthos maar krijgt een verwerkingscapaciteit van 22 Mton per jaar. Hiermee wordt Aramis het grootste CCS-project in Noordwest-Europa. Aramis kan gebruik maken van de overdimensionering van de Porthosleiding op land, die tot 10 Mton per jaar kan transporteren. Voor het Aramis-project zijn in 2024 het ontwerpprojectbesluit, een aantal ontwerpbesluiten en het milieueffectrapport (MER) gepubliceerd.

CO₂next

De terminal van CO₂next in de Rotterdamse haven kan straks vloeibare CO₂ per schip of trein ontvangen van klanten die niet op een pijpleiding zijn aangesloten. CO₂next wordt een hub die toegankelijk wordt voor alle industrie die CO₂ uitstoot en deze aan wil leveren voor permanente opslag in de lege gasvelden onder de Noordzee (CCS) of (in de verdere toekomst) voor hergebruik van CO₂ (CCU). CO₂next wordt ontwikkeld door Gasunie, Vopak, Shell en TotalEnergies.

CO₂next is in 2024 de belangrijke FEED-fase ingegaan, waarin de kosten en ontwerp van de terminal worden vastgesteld, de relevante vergunningen worden aangevraagd en de klanten worden gecontracteerd als voorbereiding op de definitieve investeringsbeslissing die gepland staat voor 2025.

DRC

Het energie-infrastructuurproject Delta Rhine Corridor (DRC) veranderde in 2024 van koers. De ondergrondse leidingenstraat van de Rotterdamse haven naar Limburg en de Duitse grens wordt nu in eerste instantie aangelegd voor waterstof en CO₂, zonder gelijkstroomverbinding en leidingen voor ammoniak, LPG, aardgas en propeen. Anders zou realisatie [vele jaren langer gaan duren](#) dan gepland.

Met dit besluit komt de Nederlandse overheid als opdrachtgever tegemoet aan de wens vanuit de markt om de vraag naar waterstof- en CO₂-infrastructuur met urgentie te realiseren. Deze buisleidingen heeft de industrie nodig om op korte termijn te verduurzamen. Gasunie verwacht door deze aanpassing de CO₂-leiding in de DRC tussen 2032 en 2033 in gebruik te kunnen nemen. Voor waterstof wordt dat uiterlijk 2033.

De realisatie van de CO₂-pijpleiding biedt de mogelijkheid om een optimaal CO₂-netwerk te ontwikkelen waarbij zowel aansluitingen met Zeeland, Brabant, Noord-Nederland, Limburg, als ook Duitsland en België mogelijk worden gemaakt. Op die manier zorgt het netwerk voor het transport van CO₂ van Duitsland en Nederland naar opslagfaciliteiten onder de Noordzee en naar (potentiële) gebruikers.

DSC

De Delta Schelde CO₂nnexion (DSC) is een geplande CO₂-transportleiding tussen de industriële clusters van Rotterdam, Moerdijk, Zeeland en de Belgische grens. Het plan is om de DSC in te laten takken op de Delta Rhine Corridor.

In april 2024 lanceerde Gasunie een *expression of interest*, waarmee we bij potentiële klanten en shippers meer informatie hebben ingewonnen over hun interesse in CO₂-transport door de DRC en de DSC. Hieruit bleek dat er meer dan voldoende vraag is (tot wel 45 miljoen ton per jaar) naar de capaciteit die de geplande CO₂-infrastructuur kan leveren, als DRC en DSC straks aansluiten op CO₂-leidingen die vanaf de Nederlandse grens naar respectievelijk het Roergebied en het Antwerpse havengebied gaan lopen.

Waterstof

Project	(Verwachte) investerings- beslissingsjaar	Verwachte oplevertermijn	Totale CO ₂ -emissiereductie die we hiermee mogelijk maken in 2030
Waterstofnetwerk Rotterdam	2023	MT	2,3 MT
Waterstofnetwerk Noord-Nederland, inclusief verbinding met HyStock en Duitsland	2026-2027	MT	
Waterstofnetwerk Noordzeekanaalgebied	2026-2027	MT	
Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland, inclusief verbinding met België	2027-2028	MT	
HyStock (1e caveerne)	2025-2026	LT	
Waterstofnetwerk Limburg	2028-2029	LT	
Verbindingen tussen de Nederlandse industriële clusters inclusief de Delta Rhine Corridor	2027-2029	LT	
Hyone	2026-2028	LT	
Delta Rhine Corridor	2029	LT	

Project	(Verwachte) investerings- beslissingsjaar	Verwachte oplevertermijn	Totale CO ₂ -emissiereductie die we hiermee mogelijk maken in 2030
Hyperlink-1	2025	MT	4,4 MT
Hyperlink-4	n.n.b.	n.n.b.	
Hyperlink-3	n.n.b.	LT	
Hyperlink-5	2024-2025	MT	
Hyperlink-2	2024-2025	MT	

Netwerk Nederland

In 2023 is Gasunie-dochter Hynetwork gestart met de aanleg van het landelijke waterstofnetwerk. Met deze infrastructuur willen we de industrieën helpen om in Nederland te kunnen verduurzamen. Daarmee blijft Nederland een aantrekkelijke

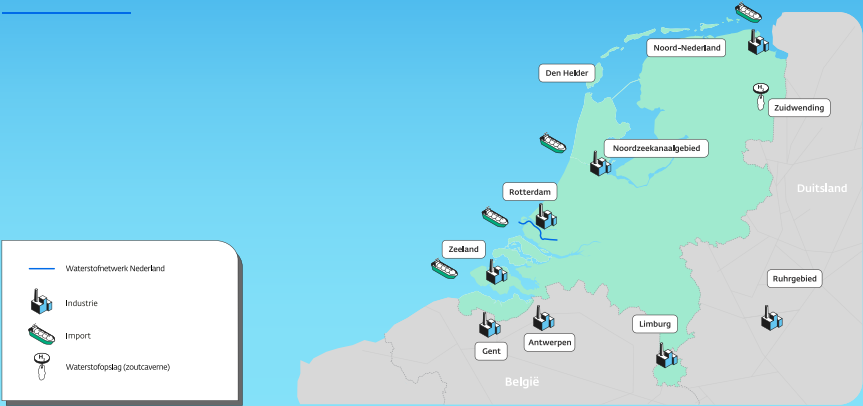
vestigingsplaats en dat is goed voor onze economie en werkgelegenheid. Voor de industrie is duidelijkheid over de planning en de beschikbaarheid van het waterstofnetwerk cruciaal.

In 2024 bleek dat het uitrolplan dat Hynetwork hanteerde geactualiseerd moest worden. Een aantal verbindingen komt later gereed dan we eerder aannamen. Het eerste deel wordt uiterlijk in 2026 in Rotterdam in gebruik genomen. In de jaren erna komt voor of in 2030 de infrastructuur binnen de industriële clusters langs de Nederlandse kust beschikbaar. Dat geldt ook voor de verbindingen vanuit Noord-Nederland met de grootschalige waterstofopslagfaciliteit HyStock en de eerste grensverbindingen met Duitsland en vanuit Zeeland met België. Van 2031 tot 2033 volgt de oplevering van het netwerk binnen het industriële cluster in Limburg en de verbindingen tussen de clusters.

De latere oplevering van een aantal tracés heeft verschillende oorzaken. De ‘IJsselmeerroute’ blijft, door de omkering van de Europese gasstromen sinds de start van de Oekraïne-oorlog, voorlopig nodig voor het transport van aardgas en is daarom niet meer op tijd beschikbaar voor ombouw tot waterstoftracé. Ook de ambitie van een snelle aanleg van de belangrijke west-oostverbinding Delta Rhine Corridor bleek niet realiseerbaar met meerdere modaliteiten tegelijk (naast waterstof en CO₂ ook gelijkstroom en ammoniak). Daarnaast is ook op andere stukken vertraging opgelopen in het vergunningenproces.

Hierdoor nemen de kosten van de ontwikkeling van het transportnet [sterk toe](#). We schatten de totale projectkosten nu in op € 3,8 miljard tegenover een oorspronkelijke raming (uit 2021) van € 1,5 miljard. De nieuwe kostenraming is nog met onzekerheden omgeven omdat de ruimtelijke procedures voor het transportnet nog lopen en veel kosten nog moeten worden gemaakt. Een deel van de stijging betreft uitbreiding ten opzichte van het oorspronkelijke plan, goed voor ongeveer € 375 miljoen.

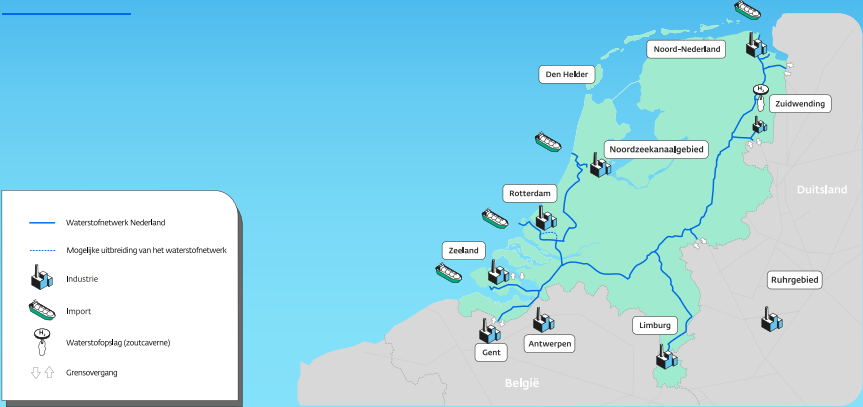
Fase 1: Rotterdam (2026)

Fase 2: Industrieclusters aan de kust (in of voor 2030)

Fase 3: Verbinden (2031-2033)

Fase 4: Versterken (jaartal nog niet bekend, maar na 2033)

Netwerk Duitsland

In 2024 hebben Duitse gastransportnetbeheerders bij toezichthouder BNetzA een aanvraag ingediend en goedkeuring gekregen voor de bouw van het hoofdtransportnet voor waterstof, het Kernnetz. De Noordwest-Duitse delen van Kernnetz worden gebouwd door Gasunie Deutschland en heet Hyperlink. Door Hyperlink wordt waterstoftransport mogelijk van de Nederlandse en Deense grens naar vraagcentra in Duitsland zoals de regio Hamburg, de regio Bremen en de staalfabriek Salzgitter). De eerste waterstofpijpleidingen worden al in 2027/2028 operationeel. Hyperlink gaat voor circa 60% bestaan uit gasleidingen die worden heringezet.

Gasunie richt zich in 2024 en 2025 vooral op de aanleg van het tracé Hyperlink-1. Deze werkzaamheden lopen voorspoedig; per eind 2024 was de eerste 150 kilometer tracé gereed. Al in 2023 begon GUD met de voorbereiding van bestaande aardgaspijpleidingen voor toekomstig waterstoftransport. De belangrijkste taak is de planning van de logistiek, materiaallevering en organisatie van de werkzaamheden in een zeer korte periode om de kleppen en delen van de leidingen te vervangen door waterstofbestendige materialen. Het eerste segment met 8 stations binnen het Hyperlink 1-project werd in 2023 voltooid en het volgende segment in 2024 met 24 stations is eveneens succesvol aangepast.

Na voltooiing van het Hyperlink 1-project in 2026, wordt de conversie voortgezet binnen Hyperlink-2 om onder andere de levering van waterstof voor de staalfabriek Salzgitter Stahl te realiseren. Voor dit deel van het Kernnetz is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd en worden de eerste voorbereidende plannings uitgevoerd.

Import

Omdat de verwachte vraag naar waterstof in Nederland en Noordwest-Europa groter zal zijn dan de verwachte lokale productie, werkt Gasunie aan terminals voor de import van waterstof. Rotterdam wordt een belangrijke importhaven. Daarnaast heeft een door

Vopak en Gasunie uitgevoerde marktconsultatie in 2024 aangetoond dat de Eemshaven een belangrijke locatie kan worden voor de ontvangst van internationaal geproduceerde waterstof.

Het opzetten van internationale waterstofketens is complex en vraagt veel publiek/private samenwerking. Daarom onderzoeken Gasunie en andere staatsdeelnemingen, in samenwerking met de ministeries van Klimaat en Groene Groei en Buitenlandse Zaken, mogelijkheden voor vruchtbare samenwerking met partijen in het buitenland. Deze inspanningen hebben eind 2024 geleid tot een overeenkomst tussen Gasunie en Enagás voor het ontwikkelen van een keten voor groene waterstof en waterstofdragers. Voor de komende jaren koersen we op deelname aan meer internationale samenwerkingsverbanden.

Opslag

Voor een goed functionerende waterstofmarkt is grootschalige opslag van waterstof cruciaal.

In Nederland maakt Gasunie-dochter HyStock vorderingen voor de ondergrondse waterstofopslag in Zuidwending in het project HyStock. In 2024 hebben we een leverancier vastgelegd voor de bouw en levering van compressoren en hebben we de Milieu Effect Rapportage opgesteld.

In Etzel werken Gasunie en Storag Etzel sinds begin 2023 aan het pilotproject H2CAST, waarbij waterstofopslag in twee kleine bestaande cavernes wordt getest. Het ontwerp voor de bovengrondse installatie is gereed en de bouw ervan is gestart. Begin 2025 wordt gestart met het gedeeltelijk vullen van de caverne. Daarnaast hebben we een overeenkomst getekend met Patrizia/Storag Etzel voor de ontwikkeling van nieuwe cavernes in Etzel, waarbij Gasunie het haalbaarheidsonderzoek doet.

De komende jaren werken we, in nauw contact met de omgeving, verder aan de waterstofopslag in Zuidwending en onderzoeken we alternatieven voor opslag in andere regio's in Nederland en in Duitsland.

Offshore

Om de klimaatdoelen te halen, onderzoekt de Nederlandse overheid de mogelijkheid om tot 2050 70 GW aan offshore windenergiecapaciteit te laten bouwen. Een deel van de op te wekken Noordzee-elektriciteit moet offshore worden omgezet in groene waterstof. Gasunie is straks, net als op land, verantwoordelijk voor het transport van waterstof op zee.

We onderzoeken of de bestaande aardgasleidingen op zee hergebruikt kunnen worden. Zodat we tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten een netwerk bouwen dat decennialang meegaat. Hierbij houden in het bijzonder rekening met de ecologische draagkracht van de Noordzee. Het is nadrukkelijk de wens dat het netwerk waar mogelijk natuurinclusief en natuurversterkend wordt. Daarnaast zetten we als Gasunie vanuit ons netwerk internationale verbindingen op. Deze connecties voorzien in de behoeften naar waterstof in Nederland en de rest van Noordwest-Europa. Met als doel een Europees knooppunt voor energie te worden.

In 2024 kwamen belangrijke ontwikkelingen samen. In juni vroeg toenmalig minister Jetten (Klimaat en Energie) Gasunie om de eerste stappen te zetten richting een waterstofnetwerk op zee. Daarnaast kondigde de minister twee demonstratieprojecten op zee aan, genaamd Demo 1 en Demo 2. Demo 1 is een waterstofproductieproject op zee van maximaal 50 MW. Er komt subsidie beschikbaar en in 2025 wordt een consortium geselecteerd dat het project uitvoert. Demo 2 is de vervolgstap op weg naar grootschalige productie van waterstof op zee. Gasunie zal geen rol spelen bij het ontwikkelen van de waterstofproductie uit elektrolyse maar is nauw betrokken bij beide Demo's om de infrastructuur, die waterstof naar land brengt, te ontwikkelen.

Warmte

Project	(Verwachte) investerings- beslissingsjaar	Verwachte oplevertermijn	Totale CO2-emissiereductie die we hiermee mogelijk maken in 2030
WarmtelinQ tracé Vlaardingen-Den Haag	2021	MT	0,1 MT
WarmtelinQ tracé Rijswijk-Leiden	2023	MT	
WarmtelinQ tracé Vondelingenplaat-Vlaardingen	2024	MT	

In de ontwikkeling en aanleg van WarmtelinQ zijn in 2024 belangrijke stappen gezet. Op het tracédeel Vlaardingen-Den Haag liggen in de gemeenten Midden-Delfland, Delft en Rijswijk de warmteleidingen inmiddels geheel onder de grond; in Vlaardingen en Den Haag voor een groot deel. De bouw van het pompstation in Delft vordert en samen met Eneco wordt er gewerkt aan de bouw van warmteoverdrachtstations in Vlaardingen en Den Haag. Gasunie en Eneco koersen erop dat de stadsverwarmingsnetten in Den Haag uiterlijk vanaf het stookseizoen 2026/2027 draaien op warmte via WarmtelinQ.

De aanleg van het tracé Rijswijk-Leiden is vertraagd. De gesprekken met de aannemers nemen meer tijd in beslag dan verwacht. De belangrijkste reden daarvoor, is dat de kosten hoger uitpakken dan aanvankelijk gedacht. In de gesprekken zetten we in op technische optimalisatie en aanscherping van de kosten. Onze inzet is om dat te doen binnen de mogelijkheden van het Provinciaal Inpassingsplan, het bijbehorende MER en reeds verleende vergunningen. De nieuwe planning is nog niet bekend, maar we verwachten deze later dit jaar te kunnen delen.

Voor het tracédeel Rijswijk-Leiden hebben Provinciale Staten van Zuid-Holland in de zomer van 2024 het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) en de Milieueffectrapportage (MER) vastgesteld. Met de ondertekening van een overeenkomst met Shell Energy and Chemicals Park Rotterdam voor grondlease op Vondelingenplaat stelde WarmtelinQ de volgende stap in de uitvoering zeker. Voor het tracédeel Vondelingenplaat-Vlaardingen is in 2024 via een Europese aanbesteding de aannemer geselecteerd. De aannemer is eind 2024 gestart met voorbereidende werkzaamheden.

Gemeenten Leiden, Voorschoten en Vlaardingen zien kansen voor WarmtelinQ; met wethouders van deze gemeenten werden in 2024 intentieovereenkomsten gesloten voor de aanleg van T-stukken. Met deze aftakkingen kan straks warmte uit de Rotterdamse haven naar lokale warmtenetten getransporteerd worden. Met de warmte die WarmtelinQ straks transporteert vanuit de Rotterdamse haven naar Den Haag en Leiden kunnen 120.000 woningen duurzaam verwarmd worden, wat 123 miljoen m³ aardgas per jaar bespaart. WarmtelinQ is daarmee te vergelijken met 1.100 voetbalvelden aan zonnepanelen (740 hectare) of met 100 moderne grote onshore windmolens.

Groen gas

De kracht van groen gas is dat het van eigen bodem komt. Het wordt gemaakt van producten die we anders weggooien, zoals het overgebleven voedsel uit de supermarkt of mest en slib uit de veeteelt en landbouw. Zo zijn we minder afhankelijk van energie uit andere landen. Groen gas is makkelijk te transporteren en op te slaan in onze bestaande aardgasinfrastructuur. Daarmee is dit een praktische oplossing voor het verduurzamen van huizen en bedrijven. Ook als de wind niet waait en de zon niet schijnt. Groen gas is meteen te gebruiken en er zijn geen aanpassingen nodig aan bijvoorbeeld cv-ketel en gasfornuis. Gunstig voor bijvoorbeeld oude, monumentale panden in binnensteden waar andere energiesoorten zoals zonne-energie of waterstof geen optie zijn.

Klimaatakkoord

Nederland heeft zich in het Klimaatakkoord tot doel gesteld om vanaf 2030 jaarlijks 2 miljard m³ (2 bcm) groen gas te produceren. Momenteel is dat circa 0,30 bcm. Gasunie ziet veel kansen voor opschaling van groengasproductie door marktpartijen en wil helpen door het invoeden van groen gas in het Gasunie-netwerk mogelijk te maken. Het installeren van [groen-gasboosters](#) kan een oplossing bieden door het groene gas uit het regionale net op de juiste druk te brengen voor het landelijke net. Verder helpt Gasunie bij het ontwikkelen van vergassings-technologie die nodig is om grotere volumes groen gas te maken. Gasunie is hiervoor actief in een tweetal projecten, Eemsgas en SKW Alkmaar. Daarnaast ondersteunt Gasunie de sector door zich sterk te maken voor de groen gas-bijmengverplichting, door het certificeren van groen gas en door actief te participeren in het Platform Groen Gas en de European Biogas Association.

Project	(Verwachte) investerings- beslissingsjaar	Geplande oplevertermijn	Totale CO ₂ -emissiereductie die we hiermee mogelijk maken in 2030
Verzamelleiding Emmen-Ommen	2021	KT	1,8 MT
Eemsgas	n.n.b.	n.n.b.	
SKW Alkmaar	2016	n.n.b.	

Verzamelleiding

Gasunie werkt aan een project om een 60 kilometer lange aardgasleiding tussen Emmen en Ommen geschikt maken voor het transport van regionaal groen gas naar het Gasunie-netwerk. Hiervoor is een aantal technische aanpassingen nodig op bestaande afsluiterlocaties van Gasunie en bij koppelingen met de regionale netten, waaronder de plaatsing van een groen gas booster. We werken aan drie aansluitingen op de groengas-verzamelleiding voor de regionale netbeheerders Rendo (omgeving Coevorden) en Coteq (omgeving Hardenberg).

Eemsgas

Gasunie en Perpetual Next werkten in 2024 als ontwikkelaars van Eemsgas aan de continuïteit van het project. Op basis van de nieuw gekozen technologie zijn de voorbereidingen voor de nieuwe FEED-studie en een aanvraag voor een DEI-subsidie gestart. Het plan is om in 2025 te starten met de FEED-studie en dan toe te werken naar een investeringsbesluit.

SKW Alkmaar

De SKW-installatie in Alkmaar heeft inmiddels ruim 55.000 m³ groen gas ingevoerd in het hogedruknet van Gasunie gedurende diverse testperioden. Op basis van de gerealiseerde draaiuren hebben we in 2024 besloten een paar onderdelen van de installatie aan te passen om de robuustheid en conversie van het proces verder te verhogen. Dit heeft geleid tot een beperkt herontwerp van enkele onderdelen en een verdere optimalisatie van de gehele keten voor het maken van groen gas volgens de superkritische watervergassingstechnologie van SCW Systems. We verwachten dat de complete keten in 2025 weer gereed is. Dan kan SKW opnieuw groen gas invoeden en kunnen we vaststellen of de aanpassingen het gewenste effect hebben.

Gasunie Deutschland

Net als in 2023 was Gasunie Deutschland in 2024 druk bezig met de vele aanvragen van groengas-producenten om hun installaties aan te sluiten. Hiervoor zijn twee redenen: enerzijds loopt de 20-jarige subsidieregeling van de overheid voor stroomopwekking met geproduceerd groen gas ten einde en anderzijds zijn de lokale of regionale distributienetwerken niet in staat het hele jaar door om de aangeboden hoeveelheden groen gas in hun netten in te voeden.

Dit vormt een uitdaging voor de Duitse hogedruknetbeheerders. Ze zijn wettelijk verplicht om groengasinstallaties aan te sluiten, afhankelijk van de technische haalbaarheid. De centrale in Kirchlinteln werd in 2024 aangesloten. Daarnaast zijn er

momenteel tien concrete aanvragen voor netaansluiting, voor twee daarvan is de engineering al afgerond. Alle andere worden momenteel onderzocht.

Middelen

De totale netto-investeringsagenda van Gasunie van 2025 tot en met 2030 loopt volgens onze basisscenario-inschatting op tot circa € 12 miljard. Daarvan vloeit twee derde in energietransitie-projecten. Momenteel zijn we bezig om in kaart te brengen wat onze investeringsuitgaven in de jaren na 2030 zullen zijn.

Onze prognoses

Nederland wil in 2050 netto geen CO₂ meer uitstoten. De gebruikers van de netten van Gasunie leveren hier een grote bijdrage aan. Door gebruik te maken van de nieuwe energienetten die Gasunie dit decennium aanlegt: voor het transport van afgevangen CO₂, waterstof en warmte en doordat we steeds meer groen gas gaan vervoeren door onze bestaande energienetten.

Sinds 2021 maken we jaarlijks een berekening over hoeveel megaton (Mton) per jaar het gaat. Dit zijn geen doelen waar we onszelf op afrekenen, daarvoor is de energietransitie een te complex proces met te veel factoren die we niet kunnen beïnvloeden. Het zijn wel prognoses, oftewel onze meest actuele inschattingen van wat we zullen realiseren gezien de huidige stand van vergunningenprocedures, de beschikbaarheid van mensen en materialen en de vraag vanuit de markt.

Bij het maken van onze berekeningen hanteren we telkens 2030 als horizon. Op die manier kunnen we de projecten meenemen waar we op dit moment aan bouwen en waarvan we bijna zeker weten dat ze uitgevoerd gaan worden. We kijken (nog) niet vooruit naar 2040, omdat de uitkomsten dan te onzeker worden.

Full of new energy

De megatonnen emissiereductie die we tot 2030 faciliteren in Nederland, vergelijken we met de totale emissiereductie-opgave die Nederland gemiddeld per jaar heeft om in 2050 op netto nul emissies uit te komen. Dit wordt het Nationale Transitiepad genoemd. We vergelijken onze bijdrage ook met de bijdrage van andere sectoren. Deze halen we uit de jaarlijkse Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

Ten aanzien van de prognoses opgenomen in dit hoofdstuk heeft geen validatie door een externe partij, niet zijnde onze accountant, plaatsgevonden.

Ontwikkeling van onze prognoses

Voor de jaren oplopend tot en met 2030 kunnen we minder reductie faciliteren dan we een jaar geleden dachten. We denken nu dat netgebruikers door onze energietransitie-projecten in 2030 16,4 Mton CO₂-uitstoot kunnen reduceren. In het vorige jaarverslag gingen we nog uit van 25,6 Mton. Ter illustratie: de totale CO₂-uitstoot van Nederland in 2023 was 147 Mton*.

De terugval komt vooral door de vertraging die we oplopen in de aanleg van het Nederlandse waterstofnetwerk. Dat beeld werd ook al zichtbaar in de recent verschenen cluster energie strategieën (CES). Dit betekent wel dat onze bijdrage vanaf 2030 snel gaat groeien, maar dit nemen we dus omwille van voorzichtigheid niet mee.

* CBS, emissies van broeikasgassen berekend volgens IPCC-voorschriften.

Project	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
 Waterstof									
 CCS									
 Groen gas									
 Warmte									
Totaal									

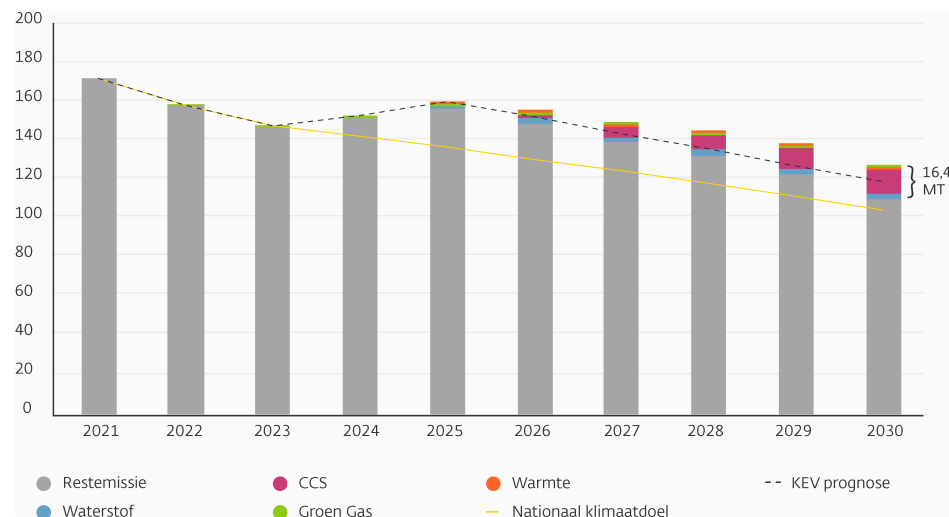
Onze nieuwe prognoses m.b.t. facilitering van CO₂-emissiereductie (jaarverslag 2024)

Daarnaast investeren we tot en met 2030 ook in het Duitse toekomstige waterstofnetwerk Kernnetz. Dit levert daar een maatschappelijke reductie van 4,4 MT op in 2030 en draagt dus bij aan het Duitse nationale transitiepad. Anders dan in Nederland heeft in Duitsland de ontwikkeling van de nationale waterstofinfrastructuur het afgelopen jaar geen vertraging opgelopen.

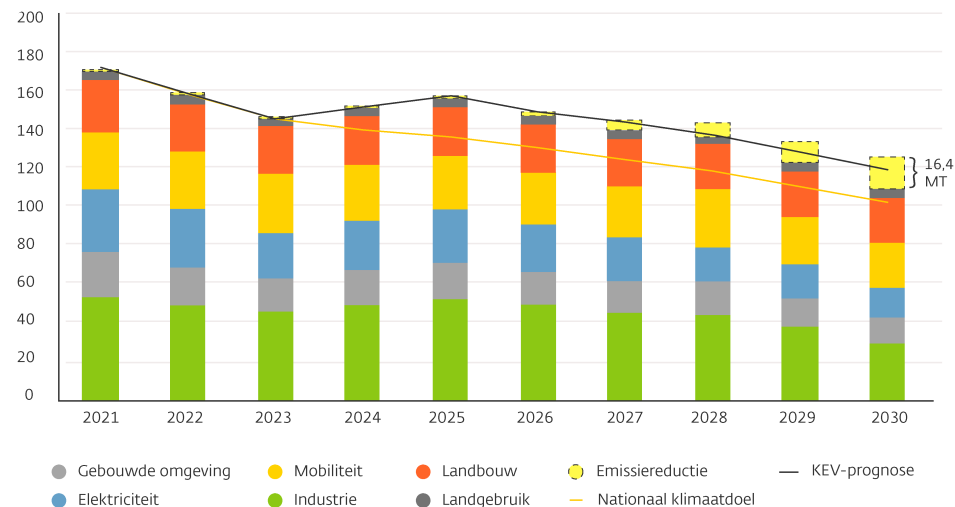
Hyperlink	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
 Waterstof									

Gasunie-investeringen in Hyperlink zorgen voor jaarlijkse megatonnen CO₂-reductie in Duitsland

Nederland heeft een wettelijk klimaatdoel van 55% emissiereductie in 2030 ten opzichte van 1990. Om daar zonder tussentijdse schokken te komen, moet de rode lijn uit onderstaande grafieken worden gevolgd. Uit de nieuwe KEV blijkt dat het onwaarschijnlijk is dat Nederland het 2030-doel gaat halen op basis van de maatregelen die zijn vastgesteld of voorgenomen. De inspanningen van Gasunie helpen wel om een belangrijk deel van de maatschappelijke kloof tussen werkelijke emissiereductie en gewenste emissiereductie te dichten.

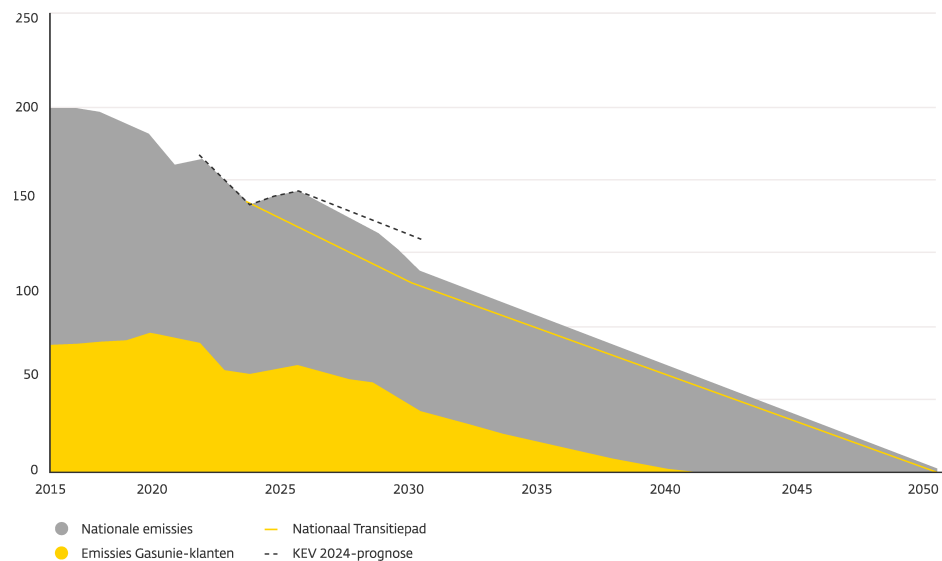
Investerings Gasunie zorgen ervoor dat Nederland het Transitiepad niet uit het oog verliest (in Mton/jaar)

Andere spelers moeten ook een aandeel leveren in het dichten van de kloof (in Mton/jaar)

Wat betekent bovenstaande informatie voor de periode 2030-2050? Dat wordt zichtbaar in onderstaande grafiek. Het effect van onze investeringen tot en met 2030 blijft zichtbaar als we de horizon doortrekken naar 2050, zoals in onderstaande afbeelding. Gebruikers van de Gasunie-infrastructuur gaan dan minder CO₂ uitstoten (het gele vlak) en kunnen zelfs eerder netto nul emissies bereiken dan de nationale doelstelling.

Full of new energy

Gebruikers Gasunie-infrastructuur kunnen eerder klimaatneutraal zijn dan de doelstelling (in Mton/jaar)

Na 2030 resteert voor Gasunie nog een aanzienlijke taak. Met name het waterstofsysteem moet worden uitgebouwd. Ook voorzien we een verdere groei in groen gas en vervolginvesteringen in transport van CO₂. Een toelichting op bovenstaande tabellen, grafieken en daarin opgenomen grootheden staat [als appendix](#) in dit jaarverslag. We houden voor nu alleen rekening met de effecten van onze investeringen tussen 2020-2030. Een nieuwe reeks Gasunie-investeringen voor de periode 2030-2040 kan leiden tot een steilere daling van het nationale transitiepad.

Financiële effecten

Ons balanstotaal gaat als gevolg van de investeringen bijna verdubbelen naar zo'n € 20 miljard in 2030.

We denken dit te kunnen doen met geleend kapitaal. Onze voorkeur daarbij heeft de uitgifte van (groene) obligaties maar we kijken ook naar mogelijkheden voor projectfinanciering en andere financieringsvormen zoals hybride obligatieleningen en leningen van de EIB. De kasstroom van onze bestaande activiteiten is een andere bron van financieren. Subsidies (nationaal en Europees) vormen een derde bron.

In onze jaarrekening 2024 in [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#), [noot 18 'Rentdragende leningen'](#) en [noot 23 'Overige voorzieningen'](#) geven we een nadere toelichting op de energietransitie, onze groene obligaties, onze sustainability-linked bonds, de waardering van onze huidige activa en waardering van overige voorzieningen. Ook beschrijven we welke aannames en schattingen we hierbij hanteren.

Door het faciliteren van de CO₂-uitstootreductie in Nederland en Duitsland draagt Gasunie bij aan de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, beter bekend als de Sustainable Development Goals (SDG's). Met onze inspanningen dragen we vooral bij aan SDG 13 (klimaatactie) en SDG 9 (industrie, innovatie en infrastructuur). Daarnaast dragen we ook bij aan SDG 7 (betaalbare en duurzame energie) en SDG 17 (partnerschap om de doelen te bereiken).

[SDG 13](#): Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden

[SDG 9](#): Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie

[SDG 7](#): Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen

[SDG 17](#): Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling

Taxonomie

De Europese Unie wil in 2050 klimaatneutraal zijn. In 2018 is hiervoor het EU-actieplan voor de financiering van duurzame groei aangenomen. Dit actieplan bevat drie belangrijke doelstellingen:

- Kapitaalstromen heroriënteren naar een duurzamere economie;
- Duurzaamheid tot vast onderdeel van risicomanagement maken;
- Transparantie en langetermijndenken stimuleren.

Een van de stappen om deze doelen te realiseren is het opzetten van een EU-classificatiesysteem voor duurzaamheidsactiviteiten, de EU Taxonomie-verordening. De taxonomie kent zes milieudoelstellingen:

- mitigatie van klimaatverandering;
- adaptatie aan klimaatverandering;
- het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen;
- de transitie naar een circulaire economie;
- de preventie en bestrijding van verontreiniging;
- de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen.

In lijn met de regelgeving rapporteert Gasunie volgens de EU Taxonomie. We hebben getoetst of de economische activiteiten van Gasunie in aanmerking komen als klimaat- of milieugerelateerde economische activiteit (taxonomy eligible). Ook hebben we getoetst of de in aanmerking komende activiteiten voldoen aan de criteria inzake substantiële bijdrage (substantial contribution) en of ze tegelijkertijd geen ernstige afbreuk doen (*do no significant harm*) aan één van de andere vijf milieudoelstellingen. Tenslotte hebben we getoetst in hoeverre we als organisatie voldoen aan de zogenaamde Minimum Safeguards (minimum-waarborgen) met betrekking tot mensenrechten, corruptie, belastingen en eerlijke competitie. Wanneer een in aanmerking komende economische activiteit voldoet aan de drie hiervoor genoemde voorwaarden, dan wordt gesproken van een Taxonomie-aligned economische activiteit.

Ook dit jaar concluderen we dat Gasunie activiteiten uitvoert die in aanmerking komen als klimaat- of milieugerelateerde economische activiteit. In voorgaande jaren hebben wij gerapporteerd dat een deel van onze activiteiten een substantiële bijdrage levert aan de mitigatie van klimaatverandering en tegelijkertijd geen ernstige afbreuk doen aan de andere milieudoelstellingen. Echter, op basis van een gedegen analyse en nieuwe inzichten moeten we concluderen dat we nog onvoldoende bewijs hebben om aan te kunnen tonen dat onze activiteiten geen ernstige afbreuk doen aan de andere milieudoelstellingen en dan met name op het gebied van klimaatadaptatie en de Minimum Safeguards. Wij hebben deze fout in de voorgeschreven tabellen van de Taxonomy hersteld en de vergelijkende cijfers aangepast. In 2025 werken we verder aan deze bewijsvoering.

Onze activiteiten volgens de taxonomie

Al onze eligible activiteiten zijn toegewezen aan activiteiten behorende bij de milieudoelstelling mitigatie van klimaatverandering. Er is geen sprake van het dubbel toewijzen aan meerdere klimaatdoelstellingen.

Onze activiteiten volgens de taxonomie

	Capex		Opex		Omzet	
	In miljoenen euro's	% van het totaal	In miljoenen euro's	% van het totaal	In miljoenen euro's	% van het totaal
Taxonomie <i>eligible</i> activiteiten						
4.12 Opslag van waterstof	12	2%	2	0%	-	0%
4.14 Transmissie- en distributienetwerken voor hernieuwbare en koolstofarme gassen	172	29%	10	1%	3	0%
4.15 Distributie van stadsverwarming -en koeling	86	14%	6	1%	-	0%
5.11 Vervoer van CO ₂	0	0%	17	2%	-	0%
Totaal taxonomie <i>eligible</i> activiteiten	270	45%	36	5%	3	0%
Totaal taxonomie <i>non-eligible</i> activiteiten	332	55%	706	95%	1.291	100%
Totaal	603	100%	742	100%	1.294	100%

Onze in aanmerking komende activiteiten bestaan uit onze [waterstofprojecten](#) (activiteit 4.12 en 4.14), onze [warmteprojecten](#) (activiteit 4.15), onze [emissiereductieprojecten](#) (activiteit 4.14), onze projecten met betrekking tot [groen gas](#) (activiteit 4.14) en onze [CCS-projecten](#) (activiteit 5.11).

Ten opzichte van voorgaande jaren is ons aandeel in aanmerking komende activiteiten voor de capex gestegen van 20% naar 45%. Dit komt doordat we in 2024 relatief meer geïnvesteerd hebben in onze in aanmerking komende activiteiten dan in het jaar ervoor.

Aanvullend op de capex in bovenstaande tabel, is in 2024 € 138 miljoen geïnvesteerd in de joint venture Porthos, waarin in aanmerking komende activiteiten worden gerealiseerd (activiteit 5.11). Wanneer we bij de berekening van ons aandeel in aanmerking komende activiteiten ook de investeringen in joint ventures meenemen, stijgt het aandeel capex van 45% naar 53%.

In de [Appendix Duurzaamheidsverslaggeving](#) zijn de wettelijk voorgeschreven tabellen opgenomen en is aansluiting met de geconsolideerde jaarrekening gelegd.

Minimum Safeguards

Als organisatie dienen we te voldoen aan de zogenaamde *Minimum Safeguards*. Dat betekent dat de activiteiten die we uitvoeren ten minste worden uitgevoerd in overeenstemming met de [OESO-richtlijnen voor Multinational Enterprises](#) en de [UN Guiding Principles on Business and Human Rights](#). Voor de naleving van deze minimale waarborgen zijn vier kernthema's geïdentificeerd, dit zijn: mensenrechten, corruptie, belastingen en eerlijke competitie.

De EU taxonomie vereist dat procedures worden ingericht in overeenstemming met bovengenoemde richtlijnen en principes. Er is een zes stappenplan voor het Human Rights Due-Diligence (HRDD) proces om continu de daadwerkelijke en potentiële nadelige gevolgen voor mensenrechten te identificeren en te voorkomen.

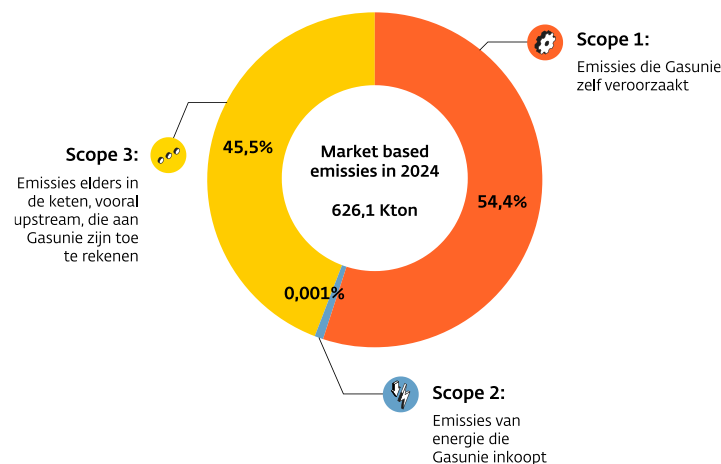
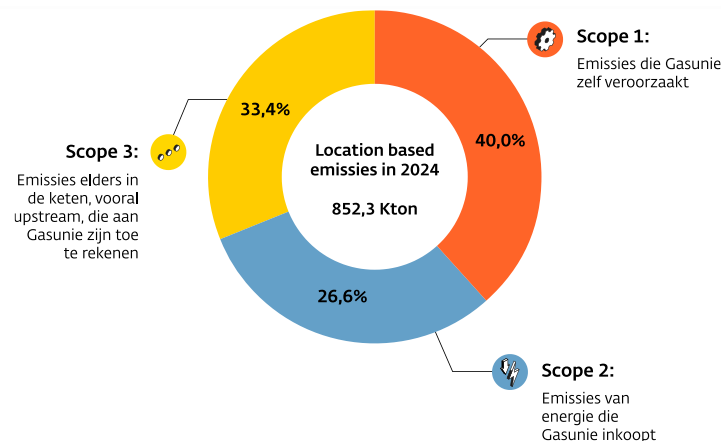
Gasunie heeft waarborgen getroffen aan de hand van deze richtlijnen en principes. De OESO-richtlijnen en UN Guiding Principles zijn onder andere doorgevoerd in [onze Supplier Code of Conduct](#). Iedereen in de toeleveringsketen wordt aangemoedigd om Gasunie te informeren over schendingen van de normen die zijn vastgelegd in de Supplier Code of Conduct. Er is geen formeel proces binnen Gasunie ingericht om de effectiviteit hiervan te bewaken, echter zijn er geen signalen bekend dat dit niet het geval zou zijn. In 2024 zijn bij de afdeling inkoop geen cases gerapporteerd waarbij de

UNGP's en OESO-richtlijnen niet zijn nageleefd in onze toeleveringsketen. Ook is er sprake van een [Gedragswijzer Samen Werken](#) waarin staat beschreven hoe we met elkaar willen omgaan. Op dit moment werken we aan verdere implementatie van de zes stappen van het HRDD-proces en de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD).

07 Emissies

Onze stakeholders beschouwen emissies als materieel voor Gasunie. Gasunie is ook gehouden aan de benchmark die het Parijs-akkoord stelt. We veroorzaken volgens het Green House Gas Protocol (GHG Protocol) CO₂-emissies in alle scopes:

- **Scope 1** Alle emissies die direct het gevolg zijn van onze eigen activiteiten. Voor het transport van aardgas is energie nodig. Deze energie gebruiken we om het gasnet op druk te houden, voor het mengen van aardgas met stikstof en om wrijvingsverliezen tijdens transport te compenseren. Gasunie zet hiervoor (onder andere) aardgas in. Bij de verbranding van dit aardgas ontstaan CO₂-emissies. Daarnaast komt er bij het beheer en onderhoud van onze infrastructuur methaan (aardgas) vrij. Methaan (CH₄) is een sterk broeikasgas.
- **Scope 2** De indirecte emissies van de energie die we inkopen. We kopen elektriciteit in voor onze elektrische compressoren. Ook kopen we elektriciteit voor de productie van stikstof waarmee we hoogcalorisch gas uit het buitenland en van Noordzeevelden converteren naar laagcalorisch gas van Groningen-kwaliteit. Daarnaast valt de elektriciteit die we verbruiken op onze kantoren en installatiegebouwen in deze categorie.
- **Scope 3** Alle indirecte broeikasgasuitstoot die verband houdt met de upstream- of downstreamactiviteiten in onze waardeketen. Bij de productie van de goederen en diensten die we inkopen, zoals stalen buizen, komen ook emissies vrij. De energie die we gebruiken om de druk in onze netten te handhaven, van de elektriciteit en het gas dat we in Scope 1 gebruiken, moet in het begin van de waardeketen gewonnen worden waarbij emissies ontstaan.

Verdeling van Gasunie's CO₂-gerelateerde emissies over de verschillende scopes

Full of new energy

We geven inzicht in zowel de location-based als de market-based emissies. Door inzicht te geven in beide verkrijgen we een accuraat beeld van onze emissies en de effectiviteit van onze investeringen in de vergroening van energiegebruik.

Impacts, risico’s en kansen

De CO₂-emissies die we direct en indirect veroorzaken, leveren [vanuit de dubbele materialiteitsanalyse](#) de volgende impacts, risico's en kansen op:

Emissies	
Inside-out	Negatieve impact: Bij de activiteiten van Gasunie komen broeikasgassen vrij. Dit draagt bij aan de klimaatverandering.
Outside-in	Transiterisico: De methaanuitstoot niet verminderen brengt hoge kosten met zich mee (de EU stelt strenge eisen).

Bovenstaande inventarisatie is tot stand gekomen door het raadplegen van interne en externe experts. We hebben zowel onze eigen impact op het klimaat als de impact van het klimaat op onze bedrijfsvoering in de keten bekeken. Onze eigen impact op het klimaat beschrijven we in dit hoofdstuk over Emissies. De impact van het klimaat op onze bedrijfsvoering komt aan bod in het hoofdstuk [Leveringszekerheid](#).

De veerkracht van onze strategie en ons businessmodel op de impact van klimaatverandering hebben we nog niet specifiek en tot in detail geanalyseerd. Om een volledig beeld te krijgen van de risico's voeren we deze analyse in de toekomst uit.

Beleid

Gasunie heeft een integraal beleid voor het verlagen van broeikasgasemissies en specifiek beleid voor het verbeteren van energie-efficiëntie en het verlagen van methaanemissies. Al deze beleidsstukken zijn van toepassing op energie gebruikende

kapitaalgoederen (assets) in Nederland en Duitsland onder beheer van Gasunie. Dit kunnen ook activa van deelnemingen of activa van derden zijn, waarvan Gasunie de bedrijfsvoering voor haar rekening neemt.

We willen de samenleving helpen om de overgang naar een duurzaam energiesysteem te maken, én zelf ook het goede voorbeeld geven. Het verminderen van onze eigen CO₂-voetafdruk is een van de manieren waarop we onze maatschappelijke *licence to operate* houden. Het beschermen van het milieu maakt deel uit van de voorbeeldfunctie die onze aandeelhouder van ons verwacht.

Klimaattransitieplan

Gasunie beschikt op dit moment nog niet over een volledig uitgewerkt Klimaattransitieplan. Wel hebben we een emissiereductie-ambitie in onze strategie opgenomen. Voor het jaar 2045 heeft Gasunie de ambitie om over het geheel van haar emissies (scope 1, 2, 3) net zero zijn. Net zero betekent dat we in 2045 90% minder broeikasgassen uitstoten dan we in 2020 deden. De resterende 10% willen we compenseren door middel van carbon removals.

Als we deze net zero-ambitie concreet omzetten in een net zero-doelstelling voor het jaar 2045, dan zullen we eerder dan het Parijs-akkoord van ons vraagt netto geen bijdrage meer leveren aan het opwarmen van de aarde. Deze ambitie is volgens ons realistisch, vanuit een combinatie van te nemen emissiereductiemaatregelen en een afname van de inzet van onze gastransportnetten door een afnemende gasvraag.

Er zijn twee redenen waarom Gasunie een net zero-ambitie heeft maar nog geen net zero-doelstelling. De eerste reden is dat we in afwachting zijn van een kader dat voor de hele sector geldt. Dit kader, het sectorspecifieke reductiepad voor de olie- en gassector van het Science Based Targets initiative (SBTi), wordt in 2025 verwacht.

Voor de periode 2025-2030 hebben we duidelijk voor ogen hoeveel emissies we willen en kunnen terugdringen, en hoeveel kosten daar mee gemoeid zijn. Voor de periode 2030-2045 ontbreekt dit overzicht op dit moment nog. De snelheid waarin we onze emissies in dat tijdvak kunnen terugbrengen hangt af van vele aspecten. Zo zijn we bij wet verplicht om transportzekerheid van aardgas te garanderen in Nederland en Duitsland. Een ander aspect is dat het tempo van de energietransitie moeilijk voorspelbaar is.

Gasunie wil op de middellange termijn haar Klimaattransitieplan afronden, waarin we ook onze emissiereductie-inspanningen tot 2045 willen uitwerken. Dit Klimaattransitieplan willen we jaarlijks vernieuwen om rekening te houden met de komst van nieuwe bedrijfsonderdelen, deelnemingen en reductietechnologieën.

Emissiereductieplan

Emissiereductieplannen vormen de basis voor het toekomstige Klimaattransitieplan van Gasunie.

Voor het reduceren van emissies in alle drie de Scopes ontwikkelen we emissiereductieplannen. De pakketten die de hoogste emissiereductie opleveren tegen de laagste kosten worden als eerste uitgevoerd. In 2024 hebben we ons eerste emissiereductieplan ontwikkeld, dat door de raad van bestuur is goedgekeurd. In dit emissiereductieplan sturen we aan op een emissiereductie van 248,5 kTon CO₂eq (-40%) in 2030 ten opzichte van het basisjaar 2020* in Scope 1 en 2 en draagt bij aan het gestelde reductiedoel. De eerste resultaten van dit emissiereductieplan verwachten we in 2025. Onderstaand overzicht geeft een samenvatting van het plan.

* Het basisjaar 2020 hebben we niet gekozen omdat het representatief is, maar omdat 2020 destijds het meest recente beeld gaf van de totale uitstoot in de scope.

Geplande maatregelen Gasunie Nederland:

Geschatte investering tot aan het jaar 2030: € 296 mln*

Verwachte emissiereductie in het jaar 2030: 67,5 kton CO₂eq**

Maatregelen Gasunie Nederland scope 1 & 2	Decarbonisatiehefboom	Geschatte reductie tot 2030 in CO ₂ eq	Geschatte capex tot 2030 in €
1. Emissiereductie EemsEnergyTerminal	Uitgebruikname activa	0 kton	-
2. Emissiereductie gasontvangstations	Energie efficiëntie	14,4 kton	€ 47,8 mln
3. Leak detection and repair-projecten (LDAR)	Voorkomen uitstoot	**5,50 kton	**
4. Taskforce BERK elimineren gaslekages	Voorkomen uitstoot	17,03 kton	€ 189,0 mln
5. Emissiereductie meet- en regelstations	Voorkomen uitstoot	16,3 kton	€ 26,4 mln
6. Gasverbruik	Energie efficiëntie	0 kton	-
7. Emissiereductie Peakshaver Maasvlakte	Uitgebruikname activa	0 kton	-
8. Emissiereductie door kwaliteit-meetinstrumenten	Technologische emissiereductie	9,5 kton	€ 16,8 mln
9. Emissiereductie door mobiele hercompressie	Technologische emissiereductie	3,1 kton	€ 15,6 mln
10. Emissiereductie gasgestuurde actuators	Energie efficiëntie	0,12 kton	€ 0,4 mln
11. Emissiereductie LNG Maasvlakte (mengstation)	Voorkomen uitstoot / Energie efficiëntie	1,53 kton	-
12. Emissiereductie incidentenpreventie	Voorkomen uitstoot	0 kton	-

* Geschatte investeringen zijn exclusief actie 3 LDAR wegens onzekerheid waar en wanneer lekkages op zullen treden.
** Verwachte emissiereductie is inclusief actie 3 LDAR.

Geplande maatregelen Gasunie Deutschland:
Geschatte investeringen tot aan het jaar 2030: € 339 mln
Verwachte emissiereductie in het jaar 2030: 181 kton CO₂eq

Maatregelen Gasunie Deutschland scope 1 & 2	Decarbonisatiehefboom	Geschatte reductie tot 2030 in CO ₂ eq	Geschatte capex tot 2030 in €
1. Installatie elektrisch aangedreven compressoren Achim West en Rysum	Uitgebruikname activa	178,8 kton	€ 336 mln
2. Emissiereductie mobiele hercompressie	Technologische emissiereductie	0,4 kton	€ 0,2 mln*
3. Emissiereductie elektrisch opstarten compressoren Achim	Technologische emissiereductie	0,8 kton	€ 0,9 mln
4. Emissiereductie hercompressie units Emsden	Technologische emissiereductie	1,4 kton	€ 2 mln

Geplande maatregelen Scope 3
Geschatte investeringen tot aan het jaar 2030: € 150 mln*
Verwachte emissiereductie in het jaar 2030: 209 kton CO₂eq

Maatregelen Gasunie Scope 3 (Nederland en Duitsland)	Decarbonisatiehefboom	Geschatte reductie tot 2030 in CO ₂ eq
1. Installeren elektrisch aangedreven compressoren	Uitgebruikname activa	12 kton
2. Installatie Warmtepompen gasontvangstations	Uitgebruikname activa	2,3 kton
3. Reduceren van emissies in ICT-investeringen	Voorkomen van emissies	1 kton
4. Reduceren van emissies uit investeringen pijpleidingen	Voorkomen van emissies	0,3 kton
5. Reduceren van emissies uit investeringen Gate terminal	Voorkomen van emissies	0,25 kton
6. Vergroten energie efficiëntie	Energie efficiëntie	32 kton
7. Inkoop hernieuwbare energie (GvO's) voor stikstofproductie	Voorkomen van emissies	29,5 kton
8. Inkoop groen staal geproduceerd met DRI-technologie (groen gas)	Technologische emissiereductie	40 kton
9. Inkoop groen staal geproduceerd met schrootstaal – EAF-technologie	Technologische emissiereductie	17 kton
10. Inkoop groen staal geproduceerd met DRI-technologie (Waterstof)	Technologische emissiereductie	- kton
11. Emissiereductie door gebruik emissievrij bouwmaterieel	Voorkomen van emissies	75 kton

* De geschatte investering is een inschatting op basis van de 2023 Scope 3-footprint. Groei (door bijvoorbeeld investeringen in de energietransitie) kan leiden tot hogere kosten. De geschatte kosten kunnen veranderen door wijzigingen in energieprijzen, vraag en aanbod en technologische ontwikkelingen.

We zullen, om op koers te blijven, tot aan 2030 structureel CO₂-emissies moeten reduceren. Binnen onze bedrijfsvoering kan dat op verschillende manieren. Denk aan het efficiënter om gaan met energie, het gebruiken van duurzame energiebronnen, het detecteren en oplossen van lekkages en in sommige gevallen zelfs het uit bedrijf nemen van assets zonder dat het de leveringszekerheid en betaalbaarheid van energie in de weg staat. In onze keten gaat het om het vinden van andere vormen van productie, de productie en inzet van emissieloos bouw materieel en een duurzamere omgang met materialen en componenten. Hiervoor werken we samen met onze ketenpartners.

Zoals eerder genoemd zijn er nog geen sectorspecifieke SBTi-standaarden die gelden voor Gasunie. Wel zijn er algemene standaarden die de organisatie kan volgen. In deze algemene standaarden stelt SBTi dat organisaties, die binnen de 1,5°C opwarming uit het Parijs-akkoord willen blijven, een lineaire emissiereductie van 4,2% per jaar moeten realiseren ten opzichte van hun basisjaar. Ons emissiereductieplan heeft als basisjaar 2020. Dat zou betekenen dat Gasunie in 2030 42% van haar emissies uit 2020 gereduceerd moet hebben. Gasunie heeft voor 2030 een Scope 1+2 emissiereductiedoel van 34% bij gelijkblijvende transportvolumes (1.034 TWh). We verwachten op dit moment dat onze transportvolumes dalen naar 705 TWh in 2030, waarmee een potentieel reductiedoel van 42% in 2030 haalbaar lijkt.

We hebben nog geen diepgaande analyse uitgevoerd naar mogelijke belemmeringen die de realisatie van onze net zero-ambitie in de weg staan. Het is belangrijk om deze in kaart te brengen, zodat we proactief kunnen inspelen op uitdagingen en risico's. We zullen onze reductieplannen dan ook gaan verrijken met een dergelijke analyse.

Actieplannen

De emissiereductieplannen van Gasunie (zullen) bestaan uit een of meer acties. In onderstaande paragraaf staan de acties opgesomd die we per Scope al uitvoeren of die we aan het ontwikkelen. We noemen dit decarbonisatiehefbomen. Een

decarbonisatiehefboom is een strategie of maatregel die helpt om de uitstoot van CO₂ te verminderen.

Scope 1-decarbonisatiehefbomen

Scope 1-emissies zijn alle emissies die direct het gevolg zijn van onze eigen activiteiten. Het terugdringen van deze emissies heeft bij Gasunie tot nu toe de meeste aandacht gekregen. Een groot aandeel hierin hebben de methaanemissies, die in 2024 31% van de Scope 1 uitmaakten (2023: 34%). Methaan heeft een 'global warming potential' van 28. Dat betekent dat een evenredige hoeveelheid methaan 28 maal schadelijker is dan CO₂.

De overige 69% van Scope 1 bestaat uit emissies door gasverwarming op de gasontvangstations (GOSsen), compressoraandrijving en gebouwverwarming. We moeten onze methaanemissies verder verminderen als gevolg van de EU Methaanverordening die in 2024 van kracht is geworden. Voor Scope 1 hanteren we de volgende decarbonisatiehefbomen:

Energie-efficiëntie (LT)

- **Beperken van de energiebehoefte:** Gefaseerd verlagen we in 900 gasontvangstations de aanvoerdruk en de afgiftetemperatuur van het gas. Daarnaast laten we de ketelwatertemperatuur variëren aan de hand van de actuele warmtevraag. Hiermee is het totale gasverbruik op Nederlandse gasontvangstations teruggebracht. Daarnaast overwegen we de bestaande cv-ketels op gasontvangstations te vervangen door een hybride warmtepompsysteem. De daarin opgenomen gasgestookte ketels hoeven dan alleen nog bij hoge gasdoorzetten, bijvoorbeeld in de winter, bijgeschakeld te worden. In de komende tijd moet blijken of dit concept haalbaar is op gasontvangstations, bijvoorbeeld omdat we afhankelijk zijn van grotere elektriciteitsaansluitingen.

- **Energie-efficiënte componenten (ST):** Het inkopen van goederen met een hogere brandstofefficiëntie, bijvoorbeeld machine-componenten met minder bewegingsweerstand.

Voorkomen van uitstoten van emissies (LT)

- **LDAR-programma:** Met ons *leak detection and repair*-programma (LDAR) sporen we lekkages in verbindingen en appendages op bij compressorstations, gasontvangststations, meet- en regelstations en afsluiterlocaties. We maken hierbij gebruik van de NEN-EN 15446 meetmethode die is ontwikkeld door het Environmental Protection Agency (EPA). Het LDAR-programma wordt de komende jaren onverminderd voortgezet, omdat lekkages altijd kunnen optreden. Door dit programma te handhaven, beperken we methaanemissies.
- **Taskforce BERK:** In de periode begin 2023-medio 2025 versnellen we ons LDAR-programma met een tijdelijke taskforce. [Taskforce BERK](#) (Beheerste Emissie Reductie Koers) heeft als doelstelling om methaanlekkages substantieel terug te dringen. Als uitgangspunt geldt dat er geen methaan geëmitteerd wordt, tenzij het technisch of om veiligheidsredenen niet anders kan. Hiermee maken we Gasunie ook klaar voor de [Methaanverordening](#) van de Europese Commissie, die begin augustus 2024 van kracht is geworden. Deze nieuwe wetgeving stelt eisen aan de frequentie van lekkagedetectie en aan de reparatiesnelheid.

Technologische emissiereductie (MT)

- **Mobiele hercompressie:** GTS gebruikt een mobiele hercompressie-unit waarmee we gas, dat anders zou moeten worden afgeblazen, hercompresseren en in een andere leiding overbrengen. In 2024 is door hercompressie 1,9 miljoen m³ (2023: 0,8 miljoen m³) terug in het netwerk gebracht. Hiermee hebben we in 2024 de emissie van 32 kton CO_{2eq} vermeden.

- **Verdringen met stikstof:** Een manier om het afblazen van aardgas uit een leiding te voorkomen, is verdringing met stikstof waarbij het aardgas wordt overgebracht in een ander deel van de leiding. Tot op heden hebben we van deze techniek nog geen gebruik gemaakt. Dit gaan we op korte termijn voor het eerst toepassen bij het herbestemmen van gasleidingen voor ons nieuwe waterstofnetwerk. We hebben de techniek inmiddels opgenomen in het specifieke beleidsstuk methaanemissies.
- **Affakkelen:** Als hercompressie niet mogelijk is, biedt affakkelen de mogelijkheid om de milieueffecten van het methaan in het aardgas te verminderen door dit te verbranden. In 2024 is 1.129.832 m³ aardgas afgefakkeld (2023: is 342.791 m³). Door daar waar mogelijk af te fakkelen in plaats van af te blazen, hebben we in 2024 een milieuwinst van 16,4 kton CO_{2eq} gerealiseerd.
- **Mini-hercompressie units:** De hercompressie-unit heeft een relatief hoge druk tot waarop hij kan reduceren. GUD gebruikt mini-hercompressie-units die tot een lagere druk kunnen reduceren waardoor minder aardgas overblijft dat we affakkelen of afblazen, wat leidt tot een vermindering van de (methaan) emissies.
- **Emissievrij regelen:** Bij nieuwbouw of renovatie passen we in het net van GTS geen gas-emitterende regelaars meer toe. We gaan pneumatisch aangedreven componenten als drukregelaars en flowregelaars vervangen. Tot 2029 vervangen we alle emitterende regelapparatuur door niet-emitterende varianten.

Uitgebruikname van activa (MT)

- **Elektrisch aangedreven compressie:** Voor alle operationele keuzes is de emissiereductie een verplicht selectie criterium. Waar technisch en financieel mogelijk, zetten we elektrisch aangedreven compressie in boven met gas aangedreven compressie. Bij GUD gaan we op de locatie Rysum twee gasgestookte compressoren vervangen door elektrische. Op de locatie Achim West wordt in 2026 een nieuw elektrisch aangedreven compressorstation operationeel. Hierdoor daalt het gasverbruik van GUD aanzienlijk.
- **(Tijdelijk) buiten bedrijf stellen van compressorstations (MT):** Door afname van het gasverbruik en/of een lagere export naar omringende landen zijn bepaalde stations in het netwerk van GTS en GUD niet meer nodig zijn voor het gastransport. Deze stations worden (tijdelijk) buiten bedrijf gesteld. GTS heeft een programma opgestart om een aantal stations te ontmantelen: Uitgebruikname van Grote Installaties (UGI). Hiermee willen we voorkomen dat we aan klanten kosten doorbelasten voor installaties die we niet meer gebruiken. De gebouwen en installaties worden verwijderd maar de terreinen blijven wel behouden. Ze krijgen een andere functie, bijvoorbeeld als afsluiterlocatie. In de toekomst kunnen ze mogelijk dienen als locatie voor compressie van groen gas of waterstof. Met het oog op de doelstellingen op het gebied van circulariteit en herinzet van onze activa schenken we aandacht aan mogelijk hergebruik van vrijgekomen materialen en onderdelen. De planning van het UGI-programma is als volgt:

Installatie	Ontmanteling
Meetstation Kootstertille	2024-2025
Compressorstation/Mengstation Schinnen	2024-2025
Compressorstation Ommen 1e trap G-Gas compressie	2025-2026
Compressorstation Alphen	2025-2026
Compressorstation Oldeboorn	2025-2026
Ommen Mengstation A	2026-2027

Afhankelijk van hoe snel de marktvraag naar aardgas daalt, kunnen we nog andere installaties (tijdelijk) buiten bedrijf stellen.

Scope 2-decarbonisatiehefbomen

Scope 2-emissies zijn de indirecte emissies van de energie die we als Gasunie inkopen. We kopen elektriciteit in voor onze elektrische compressoren en voor de productie van stikstof, waarmee we hoogcalorisch gas uit het buitenland en van Noordzeevelden converteren naar laagcalorisch gas van Groningen-kwaliteit. Ook de elektriciteit die we verbruiken op onze kantoren en installatiegebouwen valt binnen deze categorie. Naast elektriciteit kopen we warmte in die met name wordt gebruikt voor het hervergassen van LNG. De maatregelen in Scope 2 blijven voor ons belangrijk totdat de emissies nagenoeg tot nul zijn gereduceerd of verdere reductie niet meer mogelijk is, met een voortdurende focus op haalbare en betaalbare reductiemaatregelen.

Verduurzamen energiebron

- **Vergroenen van eigen elektriciteitsgebruik (KT):** Voor 2024 is het elektriciteitsgebruik volledig vergroend. In 2024 hebben we voor onze Nederlandse activiteiten GvO's van Europese windmolenparken aangekocht. In Duitsland werd in 2024 de volledige elektriciteitsbehoefte afgedekt met elektriciteit uit duurzame bronnen. Door deze acties bestaat onze Scope 2-voetafdruk met name uit de emissies van ingekochte warmte voor onze gasontvangststations. Voor de ingekochte warmte zijn namelijk geen vergroeningsmogelijkheden.
- **Power Purchase Agreements (PPA's) (MT):** Door een vijfjarig contract dat we hebben afgesloten met Greenchoice komt vanaf 2024 een kwart van ons elektriciteitsgebruik (250 GWh) direct van Nederlandse windparken. De CFE-score die hiermee behaald werd was 27%, wat hoger is dan de doelstelling van 25%. De CFE-score is de mate waarin elk uur van het elektriciteitsverbruik van Gasunie wordt gematcht met duurzame inkoop uit lokale bronnen. Een hogere CFE-score (carbon free energy) betekent meer gebruik van duurzame opgewekte energie op het moment dat deze geproduceerd wordt. Dit wordt onder anderen bereikt door het stroomverbruik af te stemmen op de opwek van duurzame energie. De komende jaren willen we meer PPA's gaan afsluiten. Door groene stroom in te kopen van de bron, ontstaat er een directe koppeling tussen ons verbruik en de opwek, wat een kwaliteitsverbetering is ten opzichte van het vergroenen van elektriciteitsinkoop met GvO's.

Scope 3-decarbonisatiehefbomen

Scope 3 is de derde en breedste rapportagecategorie van het Greenhouse Gas (GHG) Protocol. Deze scope omvat de uitstoot in de waardeketen van Gasunie, oftewel alle indirecte emissies van broeikasgassen die gerelateerd zijn aan upstream- en

downstreamactiviteiten in onze waardeketen, die verband houden met onze eigen bedrijfsactiviteiten.

Gasunie rapporteerde tot nu toe maar een beperkt deel van de Scope 3-emissies in zijn openbare rapportage: emissies van zakenreizen, woon-werkverkeer* en ook emissies van de productie van de stikstof die we inkopen. In 2024 hebben we voor het eerst het geheel van onze Scope 3-emissies inzichtelijk gemaakt voor alle categorieën in overeenstemming met het GHG Protocol, met 2023 als basisjaar vanaf waar we reducties berekenen. Daarbij hebben we ernaar gestreefd om zoveel mogelijk hoogwaardige, primaire-activiteitgegevens en emissiefactoren te verzamelen die worden verstrekt door leveranciers.

De belangrijkste Scope 3-emissies van Gasunie zijn:

- Emissies van ingekochte diensten en goederen: Deze bestaan met name uit pijpleiding-onderhoudsactiviteiten om de veiligheid en betrouwbaarheid van ons netwerk te garanderen. De emissies van de productie van stikstof die we inkopen vormen ook een aanzienlijk deel van deze categorie.
- Emissies uit ingekochte kapitaalgoederen: Deze bestaan met name uit activiteiten in infrastructuurontwikkeling (aankoop van stalen buizen en constructie activiteiten) waarmee we nieuwe infrastructuur ontwikkelen, met name projecten met waterstof- en CO₂-pijpleidingen.
- Upstream-emissies van verbruikte energie: Gasunie verbruikt veel energie om de druk in het hogedruknetwerk te handhaven en deze energie moet in het begin van de keten gewonnen worden waarbij emissies ontstaan.

* De Gasunie Green Teams (een groep van Gasunie-werknemers die duurzaamheidsinitiatieven initieert) studeert op het aanbieden van gratis openbaar vervoer voor woon-werkreizen en het fiscaal vriendelijk aanschaffen van een woon-werkfiets.

Op basis van onze inventarisatie hebben we in 2024 een routekaart opgesteld met maatregelen voor Scope 3-emissiereductie die we willen nemen plus de verwachte besparingen, kosten en implementatietijd van deze maatregelen. Ook hebben we een Scope 3-doel geformuleerd voor 2030 en 2035 met 2023 als basisjaar, wat kan helpen om reductieplannen te versnellen en te sturen. De eerste resultaten van onze Scope 3-emissiereductie verwachten we in 2025. In totaal denken we dat ons maximale Scope 3-emissie reductiepotentieel ruim 200 kton CO₂eq is (-57%). Dit verwachten we te kunnen halen door het onderstaande pakket aan maatregelen te nemen.

Energy efficiëntie

- **Warmtepompen (LT):** Door het installeren van warmtepompen op gasontvangststations worden emissies vermeden die ontstaan bij de winning aardgas.
- **IT-vergroening (MT):** Het vergroenen van het IT-elektriciteitsgebruik van handelsplatforms waarin Gasunie een aandeel heeft.
- **Deelnemingen (MT):** Het verminderen van emissies van pijpleidingen bij deelnemingen van GUD en van Gate terminal waarin Gasunie geen operationele controle heeft.

Voorkomen van uitstoten van emissies

- **Inkoopbeleid (MT):** Gasunie heeft in 2024 een inkoopbeleid vastgesteld om broeikasgascriteria op te nemen in al onze nieuwe aanbestedingen. Alleen leveranciers die kunnen aantonen dat ze ambitieuze klimaatmaatregelen nemen en doelen stellen voor het koolstofarm maken van hun economie, krijgen nieuwe contracten.

- **Interne koolstofprijs (LT):** In 2024 hebben we een langetermijnaanbesteding voor de levering van stalen pijpleidingen uitgeschreven waarbij we voor het eerst de interne koolstofprijs (ICP) als een van de gunningscriteria in mini-tenders hebben gebruikt.
- **Investeringsbeleid (LT):** We zijn gestart met het ontwikkelen van een duurzaam investeringsbeleid om de groei van emissies vanuit toekomstige energietransitieprojecten te voorkomen.
- **Reisverkeer (KT):** In 2024 hebben we een onderzoek uitgevoerd naar gedrag en voorkeuren van Gasunie-medewerkers voor woon-werkverkeer en zakenreizen. In 2025 willen we ov-kaarten gaan verstrekken aan alle werknemers van Gasunie in Nederland, zodat medewerkers vaker kiezen voor het openbaar vervoer (ov) voor hun woon-werkverkeer en hun dienstreizen.

Technologische emissiereductie

- **Vlamboogoven (MT):** Overschakelen op buisleidingen gemaakt van schrootstaal dat is geproduceerd met behulp van een vlamboogoven. De eerste pilot-partij van dit circulaire staal van Mannesmann Line Pipe is inmiddels geleverd. Wanneer we gerecycled metaal gebruiken, is die uitstoot tot wel 80% lager. De eerste pilot stelt ons in staat om de haalbaarheid en opschalingsopties te testen, de prijsverschillen van de leveringsopties te begrijpen en verifieerbare gegevens te verkrijgen over de circulariteit van dit materiaal. We zijn ook in onderhandeling met andere leveranciers voor soortgelijke pilots.
- **DRI-technologie (LT):** Wanneer deze technologie commercieel haalbaar wordt, willen we overschakelen over op staal geproduceerd door waterstofgebaseerde DRI-technologie in plaats van aardgasgebaseerde DRI-technologie, waardoor ijzer tegen minder CO₂-emissies uit ijzererts kan worden gehaald.

Verduurzamen energiebron

- **Bouwplaatsen (MT):** Creatie van emissievrije bouwplaatsen door te werken met bouwmachines met geen of lage koolstofuitstoot. In onze nieuwe inkoopstrategie voor engineering & werken wordt op duurzaamheidsvlak nadrukkelijk samenwerking gezocht met aannemers en ingenieursbureaus. Samen met onze partners willen we op schone wijze bouwen aan de infrastructuur voor duurzame energie.
- **Stikstof (LT):** GTS gebruikt stikstof om hoogcalorisch gas om te zetten naar laagcalorisch gas (pseudo-Groningen-gas), dat geschikt is voor Nederlandse kleinverbruikers. Met leveranciers waar we stikstof van kopen, komen we zoveel mogelijk overeen dat ze de hiervoor ingezette energie vergroenen door de aankoop van Garanties van Oorsprong.

Uitgebruikname van activa

- **Compressie (MT):** Vervangen van gasaangedreven compressoren door compressoren op elektriciteit bij Gasunie Deutschland. Hierdoor worden emissies vermeden die ontstaan bij de winning aardgas.

Middelen

We werken op basis van (risico)efficiëntie zoals vastgelegd in onze risicomatrix. Daarin wordt aan het effect van emissie een financiële waarde gegeven en die waarde bekijken we periodiek. We blijven continue kijken of het mogelijk is om binnen de kaders van ons risico-gebaseerde asset management deze doelstelling verder aan te scherpen, onder andere door intensief te zoeken naar innovatieve technieken en werkwijzen.

We steken veel tijd in het verbeteren van de volledigheid, juistheid, tijdigheid en traceerbaarheid van de gerapporteerde emissiehoeveelheden. In 2024 loopt ons programma Emissies in Kaart (EIK). Daarmee koppelen we software voor registratie,

rapportage en beheer van onze emissies aan onze inkoop-softwaressystemen zodat we een constant en volledig beeld krijgen van onze emissies in alle scopes. Waar dat mogelijk is, scherpen we vervolgens onze jaarplannen aan.

Zoals eerder beschreven, wil Gasunie in het kader van haar Strategie 2030 een bedrag van € 12 miljard investeren. Van dit bedrag is een derde bestemd voor onderhoud aan en vernieuwing van onze aardgas-infrastructuur waar ook de emissie-reducerende investeringen deel van uitmaken.

Onze emissiereductieplannen maken deel uit van de EU taxonomie activiteit 4.14 Transmissie- en distributienetwerken voor hernieuwbare en koolstofarme gassen. In 2024 is er € 42,2 miljoen capex en € 6,3 miljoen opex opgenomen onder activiteit 4.14 met betrekking tot emissiereductieplannen.

Meetbare doelen

Gasunie heeft momenteel aan zichzelf de volgende meetbare doelen gesteld. Deze doelstellingen kunnen in de loop van de tijd opwaarts of neerwaarts worden bijgesteld. Jaarlijks beoordelen we de voortgang op de doelen en stellen we de voortgang waar nodig bij.

Waar het mogelijk is, gebruiken we bij het formuleren van doelstellingen de criteria die gelijkenis vertonen met die van het Science Based Targets initiative (SBTi). Zodra deze sectorspecifieke standaard beschikbaar komt, zullen we deze bestuderen en beoordelen hoe deze past binnen het businessmodel en strategie van Gasunie.

Ons 2030-doel op methaanemissies, ons 2030-doel op Scope 1 en marktgebaseerde Scope 2-emissies en ons Scope 3-doelen voor 2030 en 2035 zijn gevalideerd door middel van een [second party opinion](#) door een externe partij (niet zijnde de *assurance provider*) in het kader van het Sustainability-Linked Bond-raamwerk (editie 2025).

Methaanemissies

Onze methaanemissies (CH₄) moeten in 2030 onder de 70 kiloton (kton) CO₂eq liggen. Dit is een daling van 49% ten opzichte van basisjaar 2020. Van dit doel moeten de Nederlandse assets van Gasunie 50 kton voor hun rekening nemen en de Duitse assets 20 kton. Dit doel is niet gerelateerd aan de ontwikkeling van onze transportvolumes. Onze methaanemissies vormen een belangrijk onderdeel van onze Scope 1-emissies.

Scope 1 en marktgebaseerde Scope 2-emissies

In een jaar dat we veel aardgas vervoeren, liggen onze emissies hoger dan in een jaar dat we minder aardgas vervoeren. Daarom hebben we voor de combinatie van Scope 1 en marktgebaseerde Scope 2 een relatief doel afgesproken, uitgaande van een opgeteld transportvolume van GTS en GUD dat gelijk is aan dat van basisjaar 2020 (1.085 TWh).

In formulevorm wordt dat:

$$CO_2eq [kton] = 70 [kton CO_2eq] + (0,137 \times transportvolume [TWh])$$

In 2020 emitteerden we Scope 1 + Scope 2 (marktgebaseerd) in totaal 330 kton CO₂eq. In 2030 mogen deze emissies niet hoger liggen dan 219 kton op basis van gelijkblijvende volumes; wat neerkomt op een daling met 34%.

Scope 3-emissies

Het grootste deel van de Scope 3-emissies van Gasunie wordt veroorzaakt door de ontwikkeling van nieuwe infrastructuur om de energietransitie mogelijk te maken. Omdat we steeds meer energietransitieprojecten gaan uitvoeren, gaan we steeds meer goederen en diensten inkopen, waardoor onze Scope 3-emissies toenemen. Met dat in gedachten heeft Gasunie een reductiedoelstelling voor koolstofintensiteit aangenomen die 77% van alle Scope 3-emissies dekt.

De volgende categorieën vallen onder de Scope 3-doelstelling van Gasunie: emissies van de productie en het transport van ingekocht staal, stikstof, brandstoffen en elektriciteit en emissies van ingekochte bouwdiensten en investeringen. Gasunie streeft naar een reductie van de Scope 3-emissies van 51,6% in kgCO₂eq per euro aan inkoopuitgaven in 2030 en een reductie van 66,3% in 2035 ten opzichte van het basisjaar 2023.

Deze streefwaarde is een economische intensiteitsdoelstelling uitgedrukt in kgCO₂eq per uitgegeven euro, waardoor groei in de uitgaven mogelijk is terwijl de impact op het klimaat wordt geminimaliseerd. De Scope 3-doelstellingen zijn berekend met behulp van de door SBTi voorgeschreven berekeningstool voor de validatie van klimaatdoelstellingen. We hebben de haalbaarheid van deze doelstellingen getest door de reductiemaatregelen en hun maximale reductiepotentieel te identificeren op basis van externe marktontwikkelingen en industriële decarbonisatiemogelijkheden. Hierin hebben we aannames gemaakt die we samen met onze leveranciers en partners moeten testen.

Ons Scope 3-ambitieniveau draagt bij aan het beperken van de opwarming van de aarde tot minder dan 2°C*. Het voorgestelde tijdsbestek voor de doelstelling is 2023-2030, met een extra doelstelling voor 2035 voor een toekomstig vast te stellen net zero-doel.

* Dit is de zogeheten *WB2D (well-below 2°C) pathway (SBTi)*. Het Science Based Targets initiative verwacht een lagere ambitie van bedrijven op Scope 3 (vergeleken met Scope 1 en 2). Dat is vanwege de vele uitdagingen in het reduceren van emissies in de waardeketen, zoals databeschikbaarheid en gebrek aan invloed op leveranciers.

We hebben onze reductiedoelen ontwikkeld op basis van SBTi-normen en -richtlijnen. SBTi vereist dat bedrijven ten minste twee derde van de totale Scope 3-emissies opnemen in hun broeikasgasreductiedoelstellingen voor de korte termijn. Gasunie heeft besloten om de doelstelling voor Scope 3-emissies op korte termijn te beperken tot bronnen die verantwoordelijk zijn voor 77% van de Scope 3-emissies in 2023. De voorgestelde doelstelling kunnen we nog niet laten valideren door SBTi omdat Gasunie meer dan 50% van haar inkomsten uit transport van fossiele brandstoffen haalt. Dit gaat waarschijnlijk veranderen na de lancering door het SBTi van een zogeheten *oil & gas sector sector standard*.

Omdat Gasunie het gas dat we transporteren niet bezit of verkoopt, worden de emissies van het gebruik van gas niet meegenomen in onze Scope 3-inventarisatie en doelstelling. Op dit punt wijken we af van de algemene richtlijnen van het SBTi. Toch vinden we het belangrijk om een beeld te geven van de klimaatimpact die wordt veroorzaakt door het eindgebruik van gas door onze klanten. We rapporteren regelmatig over deze impact aan de Nederlandse autoriteiten. De emissies bij eindgebruikers door verbranding van het aardgas dat we in 2024 transporteerden, hebben we vastgesteld op 179,5 Mton CO₂eq (2023: 196,7 Mton CO₂eq).

Realisatie van onze doelen

Ons Scope 3-doel hebben we onlangs geformuleerd, dus daar kunnen we nog geen uitgebreide voortgang op rapporteren. Onze Scope 3-emissies in 2024 en 2023 (basisjaar) zijn opgenomen in de [Appendix Duurzaamheidsverslaggeving](#). Op het totaal van onze Scope 1- en Scope 2-emissies kunnen we wel voortgang rapporteren. Deze willen we in 2030 met 34% hebben teruggebracht ten opzichte van 2020, uitgaande van gelijkblijvende transportvolumes van Gasunie Nederland en Duitsland. Omdat de transportvolumes van invloed zijn op de omvang van de emissies, hanteren we de volgende formule: $CO_2eq [kton] = 70 [kton CO_2eq] + (0,137 \times transportvolume [TWh])$.

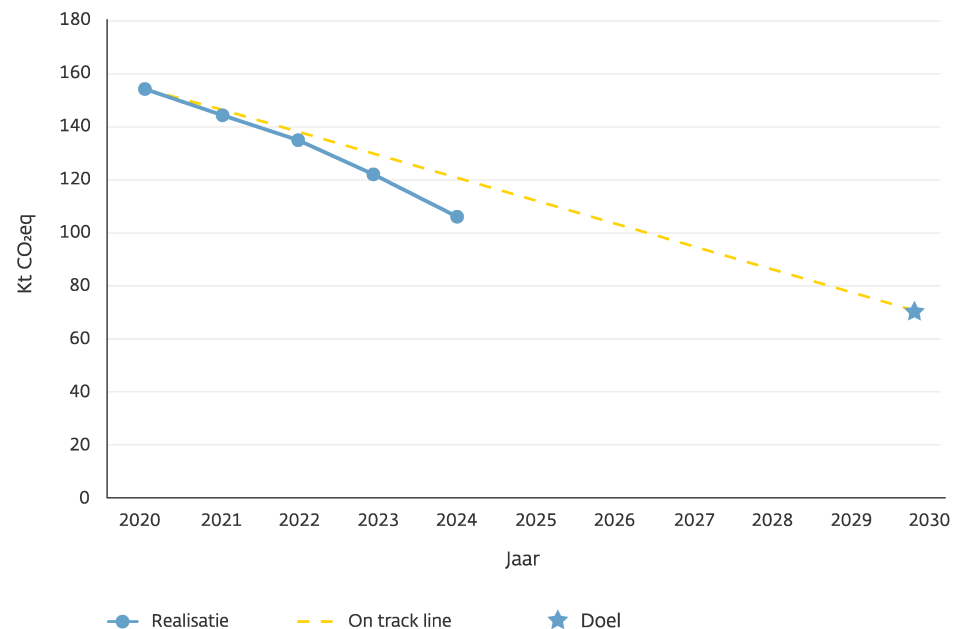
In 2020 transporteerden Gasunie Nederland en Gasunie Deutschland samen 1.085 TWh aardgas. Bij een ongewijzigde transporthoeveelheid betekent dit niet meer dan 219 kton CO₂eq in 2030 op corporate niveau. Het aandeel methaanemissie mag daarin niet meer dan 70 kton CO₂eq zijn (ongeacht de transporthoeveelheid), waarvan 50 kton CO₂eq in Nederland en 20 kton CO₂eq in Duitsland ten opzichte van 2020.

Ten tijde van het vaststellen van dit doel namen we aan dat het 'global warming potential' (GWP*) van een kiloton methaan 25x hoger lag dan van een kiloton CO₂. Maar methaan blijkt een schadelijker broeikasgas dan gedacht. Op basis van nieuw wetenschappelijk inzicht is het GWP in 2022 aangepast naar 28. We hebben daar onze formule niet op aangepast, waardoor ons reductiedoel ambitieuzer is geworden.

Ons methaanemissiedoel

In 2024 is het ons gelukt om op koers te blijven voor het bereiken van ons methaanemissiedoel. Onze methaanemissie bedroeg in 2024 106,1 kton CO₂eq. tegen 122,1 kton CO₂eq. in 2023.

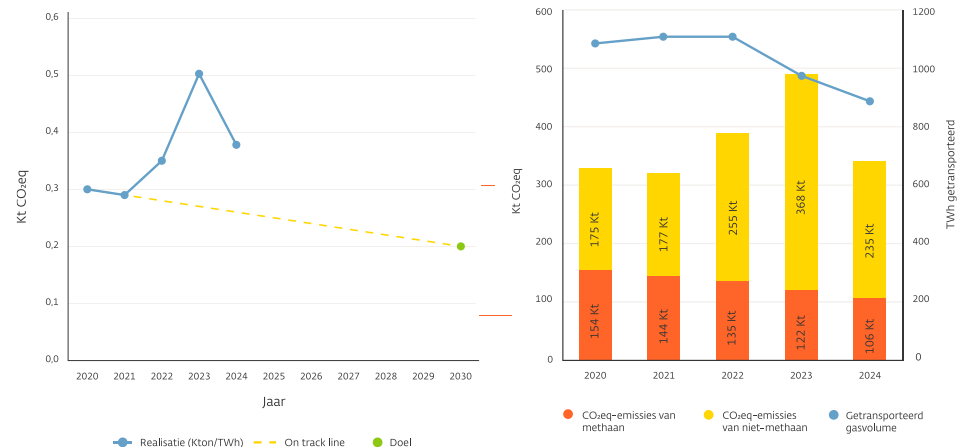
* Om de invloed van de verschillende geëmitteerde broeikasgasemissies op te kunnen tellen, rekenen we emissies om naar CO₂eq. De emissiefactoren die we hier voor gebruiken zijn afkomstig uit gerenommeerde databases, zoals emissiefactoren.nl voor Nederland en internationale equivalenten, waar van toepassing. Voor wat betreft de broeikasgasemissies gaat het niet alleen om methaan maar ook CO₂ ten gevolge van verbranding van fossiele brandstoffen en in geringe mate ook om koelmiddelen, SF₆ en diesel. De omrekening is gebaseerd op het Global Warming Potential (GWP100), met 100 jaar als tijdbasis. De rekenwaarde voor het GWP100 volgt de waarde die door de Nederlandse overheid is voorgeschreven. De waarde voor CO₂ bedraagt momenteel 1 en voor methaan 28.

Onze methaanemissies in 2024: op koers om ons reductiedoel in 2030 te halen

Ons Scope 1+2-doel

In 2022 namen we de EemsEnergyTerminal in gebruik. De grote hoeveelheid energie die nodig is om deze LNG-terminal te laten werken, zorgt ervoor dat we niet langer op koers liggen om ons 2030-reductiedoel voor Scope 1 en 2 te halen.

Onze totale CO₂-emissies in 2024: niet op koers om ons reductiedoel in 2030 te halen

In juni 2024 maakten we bekend dat we omwille van leveringszekerheid overwogen om de exploitatie van de EemsEnergyTerminal te verlengen tot na 2027. Dit zou een blijvende verhoging betekenen van onze Scope 1+2 emissies, waarmee het emissiedoel voor 2030 buiten bereik komt te liggen; tenzij we ook voor de doorstartende EemsEnergyTerminal een fors emissiereductiepakket kunnen opstellen. We beraden ons momenteel op deze situatie en onderzoeken welke emissiereductiemogelijkheden er bij een exploitatieverlenging vanaf 2027 haalbaar zijn.

De daling ten opzichte van 2023 wordt voornamelijk veroorzaakt door de inzet van de EemsEnergyTerminal. Voor de regassificatie van LNG is warmte nodig. Deze warmte wordt geleverd uit het havenwater en warmte dat wordt opgewekt door boilers op de wal. In 2023 werd de warmte tot halverwege het jaar nog geleverd door scheepsgeneratoren. In 2024 was de energiebehoefte van de EemsEnergyTerminal 42% lager dan in 2023. In totaal heeft de EemsEnergyTerminal 35% minder LNG doorgezet dan in 2023.

We zijn ons er van bewust dat de inzet van de EemsEnergyTerminal het halen van onze emissiereductiedoelen mogelijk in de weg staat. Een beoordeling van deze potentiële *locked-in* GHG-emissies hebben we nog niet uitgevoerd.

Location based

Dit cijfer is gebaseerd op de uitstoot van broeikasgassen veroorzaakt door de productie van elektriciteit in de regio waar het elektriciteitsverbruik plaatsvindt. Het locatie-gebaseerde cijfer wordt berekend door vermenigvuldiging van het elektriciteitsverbruik (verbruik uitgedrukt in kWh) met de CO₂-emissiefactor elektriciteit conform de lijst CO₂-emissiefactoren.

Market based

Om dit cijfer te berekenen, moeten we ons baseren op de broeikasgasemissies veroorzaakt door de energie-installaties waarvan de gekochte elektriciteit afkomstig is. De herkomst van de elektriciteit bewijzen we door GvO's*. In 2024 heeft Gasunie in Nederland GvO's van Europese windmolenparken aangekocht. In Duitsland heeft Gasunie haar elektriciteitsverbruik direct groen ingekocht bij de elektriciteitsleverancier. In totaal hebben we in 2024 99,7% van onze totale Scope 2 gecompenseerd.

We geven zowel inzicht in locatie gebaseerde als markt gebaseerde emissies om inzicht te verkrijgen in ons energiegebruik en de wijze waarop we energie inkopen.

In de [Appendix Duurzaamheidsverslaggeving](#) hebben wij de in de ESRS voorgeschreven emissietabellen opgenomen. Ook zijn daar de gehanteerde oordelen en schattingen ten aanzien van onze scope 3 berekening opgenomen, net als informatie over ons energieverbruik en de energiemix.

* Onderdeel van Hernieuwbare Energie Certificaten (RECs).

* Het vergelijkende cijfer van 2020 (basisjaar) is verlaagd als gevolg van fouterstel met betrekking tot de gehanteerde conversiefactoren met 108,0 kiloton CO₂eq.

Scope 1: Direct gevolg van eigen bedrijfsactiviteiten
Scope 2: Indirect gevolg van ingekochte energie
Scope 3: Overige indirect gevolg, bijvoorbeeld ingekochte stikstof

Onze emissies in 2024, onderverdeeld naar scope

08 Circulariteit

De vraag naar producten neemt wereldwijd toe, terwijl veel grondstoffen waarmee deze producten gemaakt worden, schaarser of duurder worden. Het wordt daarom steeds belangrijker om zuinig en slim met producten en grondstoffen om te gaan.

Impacts, risico's en kansen

Gasunie gebruikt veel schaarse en dure grondstoffen, de gesprekken met interne en externe stakeholders hebben geleid tot het inzicht dat de impact voor Gasunie met name op staal ligt. Het overgrote deel van de infrastructuur bestaat uit staalcomponenten. Dit levert [vanuit de dubbele materialiteitsanalyse](#) de volgende impacts, risico's en kansen op:

Circulaire economie	
Inside-out	Negatieve impact: Grondstofwinning leidt tot uitputting van natuurlijke bronnen (staal).
Outside-in	Transiterisico: Hogere inkoopkosten als gevolg van stijgende grondstofprijzen (van staal).

Beleid

Gasunie conformeert zich aan het doel van de Nederlandse overheid om de Nederlandse economie vanaf 2050 volledig circulair te laten zijn. Dat is een economie waarin nauwelijks afval bestaat, waarin zoveel mogelijk duurzame hernieuwbare grondstoffen worden gebruikt en waarbij producten en grondstoffen worden hergebruikt. Door in te zetten op circulariteit dragen we bij aan het voorkomen van afval en ondervangen we eveneens het potentiële risico dat de prijzen van grondstoffen in de toekomst stijgen door schaarste.

Om te komen tot een volledig circulaire economie, heeft de overheid ook een tussendoel geformuleerd: in 2030 gebruikt de samenleving gemiddeld 50% minder primaire grondstoffen zoals mineralen en metalen. Gasunie Nederland en Gasunie Duitsland onderschrijven dit. Onze ambitie is om in 2040 100% circulaire bedrijfsvoering te hebben.

De afgelopen jaren heeft Gasunie zich ingezet om verantwoord om te gaan met grondstoffen en materialen. We hebben zowel aan de instroomkant als uitstroomkant initiatieven genomen om onze impact te verlagen. Met het omarmen van circulariteit als materieel thema en het vormgeven van [de nieuwe CSR-strategie](#) laten we zien dat we deze inzet op circulariteit en het gebruik van secundaire materialen willen vergroten.

Tegelijkertijd erkennen we dat ons huidige beleid onvolledig is; mede omdat we onze ambities verder hebben aangescherpt. We zijn bezig met het door ontwikkelen van een beleid dat moet zorgen voor het behalen van circulariteitsdoelen. Dit doen we in samenwerking met andere netbeheerders. Daarnaast zijn we bezig met het vormgeven van een programma met maatregelen die aansluiten bij de duurzaamheidsdoelstellingen.

In 2025 moeten dit nieuwe beleid en programma zijn vormgegeven. Uitgangspunt daarbij is het 10-R model van de [MacArthur Foundation](#). Dit model beschrijft tien hiërarchische stappen in termen van circulariteit, van boven naar beneden. Hoe hoger de R, hoe hoger de circulariteitsscore:

1. Refuse & rethink (Weigeren & heroverwegen)
2. Re-duce (Verminderen)
3. Re-design (Herontwerpen)
4. Re-use (Hergebruiken)
5. Repair (Repareren)
6. Refurbish (Opknappen)
7. Remanufacture (Herfabriceren)
8. Repurpose (Herbestemmen)
9. Recycle (Recyclen)
10. Recover (Terugwinnen)

Ons doel is om initiatieven te starten die zo hoog mogelijk in het R-model staan. Bij Gasunie zien we de optie 'Recover' niet als circulair. Al onze producten moeten geschikt zijn voor recycling of hoger. De eerste drie stappen in het 10R-model zijn van toepassing op de ontwikkelingsfase van een product/dienst. Binnen onze eigen operaties passen we deze stappen toe bij de ontwikkeling van onze eigen activa.

Onze primaire focus bij het toepassen van de principes van de circulaire economie ligt op staal*; de belangrijkste bron van zowel instroom als uitstroom van materialen bij Gasunie. Het grootste deel van onze huidige infrastructuur bestaat uit stalen producten zoals stalen pijpen. Gezien de vele mogelijkheden voor circulair gebruik van deze productgroep, ziet Gasunie veel kansen om bij te dragen aan een circulaire economie.

* Hieronder vallen de producten pijpen, flenzen, afsluiters, bochten, T-stukken en verlopen.

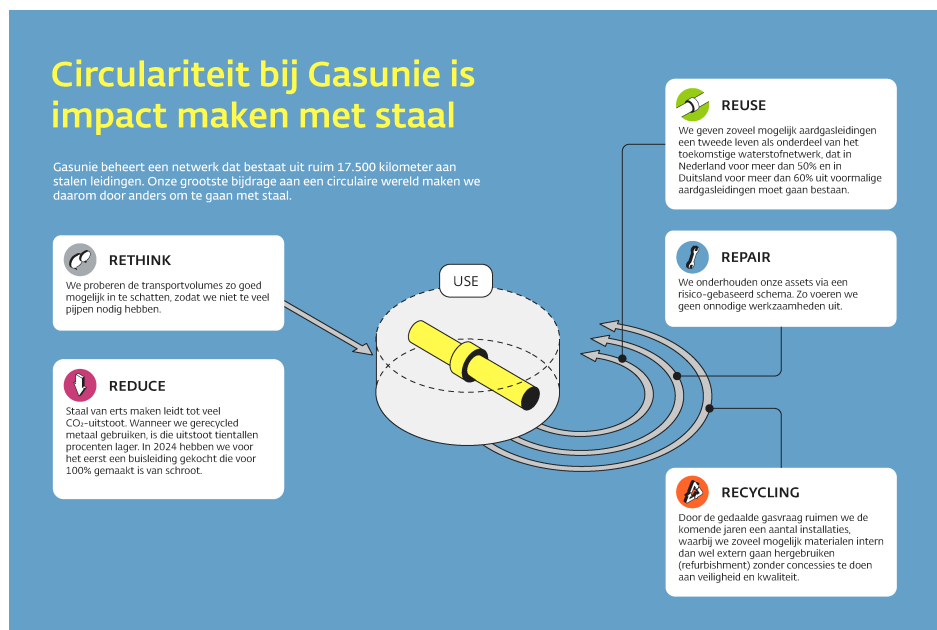
In het onderzoeksrapport '[Naar een Circulaire Energie-infrastructuur](#)' (september 2024) doen de gezamenlijke Nederlandse netbeheerders in samenwerking met producenten, leveranciers en brancheverenigingen zeven concrete aanbevelingen om de stap te maken naar een circulaire energie-infrastructuur. De uitkomsten van het onderzoek tonen aan dat we sneller en kostenefficiënter kunnen werken als we circulaire strategieën toepassen in de kernactiviteiten van ons netbeheer.

Met de andere netbeheerders en met onze leveranciers verkennen we innovatieve oplossingen en delen we praktijkervaringen. Voor bijvoorbeeld de levering van regelkleppen voor het toekomstige waterstofnet van Hynetwork hebben we in 2024 circulariteit nadrukkelijk meegenomen als eis bij de aanbesteding. De gietstukken zullen in een elektrische oven voor nagenoeg 100% van schroot worden gemaakt. Hiermee wordt 80% minder CO₂ geproduceerd.

De raad van bestuur ziet toe op de voortgang in het uitvoeren van bestaand beleid en het opstellen van nieuw beleid op het thema circulariteit.

Actieplannen

We hanteren de volgende aanpak:

Herinzet activa (LT)

Tot 2030 willen we in Nederland en Duitsland honderden kilometers stalen gasleidingen, die overbodig worden door de dalende vraag naar aardgas, ombouwen tot waterstofleiding. Deze leidingen kunnen na herbestemming nog vele decennia in gebruik blijven. In de twee decennia na 2030 kunnen, door de dalende vraag naar aardgas en de groeiende vraag naar waterstof, nog veel meer gasleidingen worden herbestemd. Ook zijn er initiatieven genomen om *reverse logistics* toe te passen op ontmantelingsprojecten. Hierbij gaan we na of we onderdelen kunnen reviseren voor een nieuw leven binnen of buiten Gasunie.

Inkoop (LT)

Om het circulariteitsgehalte in beeld te krijgen, vragen we grondstoffenpaspoorten uit. Dit initiatief is uit het samenwerkingsverband Groene Netten voortgekomen. In het grondstoffenpaspoort staat uit welke grondstoffen het artikel bestaat, hoeveel gewicht er van iedere grondstof in het artikel zit, voor hoeveel procent de grondstof bestaat uit gerecycled materiaal en voor hoeveel procent de grondstof weer kan worden teruggewonnen aan het einde van de levenscyclus van het artikel.

Onze inkoopafdelingen in Nederland en Duitsland onderzoeken samen of en vanaf wanneer Europese gestandaardiseerde Environmental Product Declarations (EPD's) kunnen worden gebruikt als alternatief voor de nationale grondstoffenpaspoorten. In een aanbestedingstraject voor inkoop van een buisleiding is in 2024 voor het eerst een EPD uitgevraagd.

De inkoop van groen staal (staal geproduceerd met een schrootgehalte van meer dan 20%, wat momenteel de industriernorm is) wordt pas begin 2026 verwacht vanwege onvoldoende marktbeschikbaarheid en heeft dus geen invloed op de circulariteitsprestaties van Gasunie in 2024.

Middelen

Momenteel is Gasunie bezig met het opzetten van een programma om het thema circulariteit verder uit te werken en te operationaliseren in 2025. Binnen de scope van dit programma brengen we onder andere in kaart welke middelen en investeringen er nodig zijn om de doelstellingen zoals opgenomen in de CSR-strategie te behalen.

Meetbare doelen

De ESRS maakt onderscheid tussen instroom en uitstroom van grondstoffen en materialen.

We beschouwen een product of component als circulair als het voldoet aan een van de hoogste negen niveaus van het 10-R model. Alle doelen zijn gebaseerd op dit model en moeten de circulariteitsscore binnen Gasunie verhogen. We streven ernaar om producten en componenten op de hoogst mogelijke trede van de R-ladder te plaatsen.

Ons doel is om in 2040 100% circulair te zijn op zowel instroom als uitstroom van staal. Dit is sneller dan de doelstelling die Nederland heeft gesteld. Als tussentijds doel willen we in 2030 50% minder primaire grondstoffen gebruiken ten opzichte van 2020 door secundaire materialen in te zetten.

Instroom

Gasunie koopt op jaarbasis significante hoeveelheden staal in. We dagen onze leveranciers uit om te laten zien wat ze kunnen en we werken met hen samen aan het creëren van circulaire oplossingen en het verminderen van primair grondstofgebruik. Op dit moment heeft Gasunie op de instroom van materialen nog geen concrete doelen vastgesteld daar deze nog niet concreet zijn onderzocht. In het op te zetten programma inzake circulariteit gaan we concrete doelen vaststellen met oog op levensduurverlenging en product- en materiaalinnovatie.

Uitstroom

Tot op heden hebben we ons alleen gericht op de instroom van materialen. We hebben nog geen overkoepelend beleid, acties en doelstellingen geformuleerd over hoe we in de toekomst om willen gaan met staal die het bedrijfsproces verlaat (afval). In de praktijk worden er initiatieven genomen op het gebied van circulariteit en uitstroom van onze

onderdelen en materialen (zie actieplannen). In 2025 werken we aan het formuleren van concrete doelen voor de uitstroom van staal en wijzen we hier mensen en middelen aan toe.

Bij alle maatstaven inzake staal heeft geen validatie door een externe partij, niet zijnde onze accountant, plaatsgevonden.

Realisatie van onze doelen

Instroom

Het totale gewicht staal dat Gasunie in 2024 heeft ingekocht is voor 13,2% gemaakt van gerecyclede materialen. In 2024 hebben we voor het eerst een buisleiding gekocht die voor 100% is gemaakt van schroot. Onze materiaalinstroom* in 2024 is als volgt:

Materiaalinstromen	2024 - GU
Totaalgewicht staal (in ton)	21.216
Totaal	21.216

Materiaalinstromen	2024 - GU
Gerecyclede materialen (schroot) voor het ingekochte staal, absoluut (in ton)	2.801
Gerecyclede materialen (schroot) voor het ingekochte staal, procentueel (%)	13,2%

* De verantwoorde data inzake totaalgewicht staal (in ton) en het gerecyclede materiaal (schroot) zijn berekend. Zie voor de *Uitgangspunten berekening aantal kilo's staal en gerecyclede materialen voor het ingekochte staal* de [Appendix Duurzaamheidsverklaring](#).

Uitstroom

De relevante afvalstroom voor het beheren, onderhouden en ontwikkelen van infrastructuur voor grootschalig transport, opslag en conversie van energie betreffen hoofdzakelijk de uit gebruik genomen (gas)leidingen. Deze materiaaluitstroom uitgesplitst in gevaarlijk- en niet-gevaarlijk afval staal is in 2024 als volgt:

Afval staal (in ton)	2024 - GU
Gevaarlijk afval staal	
Omgeleid van verwijdering	
- Hergebruik	-
- Recycling	817
- Andere nuttige toepassingen	-
Totaal omgeleid van verwijdering	817
Gericht op verwijdering	
- Verbranding*	8
- Storten*	26
- Andere vormen afvalverwijdering	-
Totaal gericht op verwijdering	34
Totaal gevaarlijk afval staal	851
Niet-gevaarlijk afval staal	
Omgeleid van verwijdering	
- Hergebruik	-
- Recycling	255
- Andere nuttige toepassingen	-
Totaal omgeleid van verwijdering	255

Afval staal (in ton)	2024 - GU
Gericht op verwijdering	
- Verbranding	-
- Storten	-
- Andere vormen afvalverwijdering	-
Totaal gericht op verwijdering	-
Totaal niet-gevaarlijk afval staal	255
Totaal afval staal	1.106
Totale hoeveelheid afval staal omgeleid van verwijdering (%)	97%
Totale hoeveelheid afval staal gericht op verwijdering (%)	3%
Totale hoeveelheid niet-gerecycled afval staal (in ton)	34
Totale hoeveelheid niet-gerecycled afval staal (%)	3%
* Uitgegaan van de normen 1% verbranding en 3% storten	

Het verantwoorde aantal tonnen gevaarlijk afval staal over 2024 is gebaseerd op de jaaropgave 2024 van de externe partij Reym waaraan we onze uit bedrijf genomen (aardgas)leidingen leveren. De materialen die aanwezig zijn in deze uit bedrijf genomen (aardgas)leidingen zijn verontreinigd metaal, bitumencoating, aardgascondensaat of HgS-scaling, buizen gevuld met schuimbeton en LSA-besmet materiaal. Deze hoeveelheid aangeleverd gevaarlijk afval is bepaald door meting via de weegbrug.

Het verantwoorde aantal tonnen niet-gevaarlijke afval staal over 2024 is afkomstig van de opgave van de externe partij Milgro. Dit heeft hoofdzakelijk betrekking op oud ijzer en voorraad stalen leidingen die niet meer aan de gestelde kwaliteitseisen voldoen.

Jaarverslag 2024

Maatschappij

gasunie

Full of new energy

09 Leveringszekerheid

Transport van aardgas is de huidige kerntaak van Gasunie. In Nederland en Noordwest-Duitsland worden deze taak uitgevoerd door respectievelijk Gasunie Transport Services (GTS) en Gasunie Deutschland (GUD). Als netbeheerders zijn ze verantwoordelijk voor het beheer, de werking en de ontwikkeling van hogedruk-transportnetten. De waarde van het getransporteerde en opgeslagen aardgas is enorm.

Impacts, risico's en kansen

Onze taak om een betrouwbare energielevering in stand te houden levert [vanuit de dubbele materialiteitsanalyse](#) de volgende impacts, risico's en kansen op:

Leveringszekerheid	
Inside-out	Negatieve impact: Tijdelijke verstoring van nationale en internationale dienstverlening (geen levering, off-spec energie, data-services) door klimaatimpact of it-(beveiligings)problemen met een negatieve impact op de energiehuishouding (sectorpartners, handel, huishoudens en de private sector). Deze impact zou bestaan uit: verstoring van de dienstverlening, gezondheids- en/of veiligheidsproblemen, financieel verlies.
Outside-in	Risico: Dit heeft gevolgen voor de licence to operate van Gasunie.

Beleid

Wettelijke taken Nederland

Gasunie-dochter GTS is verantwoordelijk voor het beheer, de werking en de ontwikkeling van het landelijk transportnet in Nederland. De kern van haar dienstverlening is het verkopen van beschikbare capaciteit in een betrouwbaar netwerk tegen concurrerende voorwaarden. Op entrypunten kan een klant gas in het netwerk invoeden. Op exitpunten kan een klant het gas uit het netwerk halen.

GTS biedt gastransportdiensten aan en diensten die daarmee verband houden, zoals kwaliteitsconversie en balancerings. GTS is onder meer verantwoordelijk voor:

- het beheer, de werking en de ontwikkeling van het gastransportnet op economische basis;
- de bewaking van een veilig, betrouwbaar en doelmatig transportsysteem;
- voldoende transportcapaciteit;
- de koppeling met andere netten, zowel nationaal als internationaal;
- de uitvoering van een aantal publieke taken (zie hieronder);
- beheren gaskwaliteit; en
- het balanceren van het net.

Er is nieuwe wetgeving in voorbereiding waardoor GTS de wettelijke taak krijgt om jaarlijks advies te geven over de leveringszekerheid van aardgas.

Publieke taken Nederland

In de Gaswet is ook opgenomen dat GTS een aantal taken heeft die het publieke belang dienen.

- GTS vervult een rol in de situatie die ontstaat wanneer een leverancier van aardgas in gebreke blijft wat betreft de levering van gas aan de kleinverbruikers. GTS heeft in die situatie de taak het proces zo goed mogelijk te begeleiden -eventueel door de levering van gas tijdelijk over te nemen- zodat de getroffen kleinverbruikers volgens de procedure zo spoedig mogelijk gas van een andere leverancier kunnen betrekken.
- GTS is er verantwoordelijk voor dat kleinverbruikers (huishoudens, grote gebouwen en kleine industrieën) bij een temperatuur van - 9°C of lager nog steeds voldoende gas krijgen. Daarvoor moet GTS zelf volume en capaciteit contracteren.
- GTS zorgt ervoor dat het gas uit kleine velden in het gastransportsysteem kan worden opgenomen.

De ACM houdt toezicht op de uitvoering van de wettelijke taken die aan GTS zijn opgedragen. De Gaswet stelt in Nederland eisen aan de wijze waarop GTS zijn taken vervult.

Taken Duitsland

In Duitsland heeft Gasunie-dochter GUD wettelijke en publieke taken die in grote lijnen vergelijkbaar zijn met die van GTS. De BNetzA houdt toezicht op de uitvoering van deze taken.

Klimaatadaptatie

Vanwege het grote belang van leveringzekerheid voor Gasunie, staat ons klimaatadaptatiebeleid in dienst van dit materiële thema. De assets van Gasunie zijn en worden ontworpen met het oog op langdurig veilig gebruik. We bestuderen hoe we bij

het ontwerpen, bouwen, modificeren en beheren van onze huidige en toekomstige assets risicogebaseerd rekening moeten houden met de mogelijke gevolgen van klimaatverandering gedurende de verwachte levensduur van de asset; zoals de invloed van hitte, droogte, extreme neerslag en wateroverlast.

Klimaatadaptatie-risico's

In 2024 hebben we een proces opgezet om risico's, maatregelen en aanpassingsplannen voor onze netwerken te beoordelen en vast te stellen. In 2025 gaan we, samen met andere netbeheerders, maatschappelijke organisaties en de overheid, onderzoeken welke klimaatdata we gaan gebruiken om deze risico's en maatregelen te bepalen.

Per asset willen we elke vijf jaar een uitgebreide analyse maken om de klimaatrisico's te beoordelen. De eerste resultaten verwachten we in 2025.

Bestaande en nieuwe assets

Bij ontwikkelen van nieuwe assets houden we standaard rekening met de risico's van klimaatverandering. Voor het bestaande netwerk voeren we (regionale) stresstests uit en gaan we toetsen in hoeverre het bestaande netwerk voldoende robuust gebouwd is om ook bij klimaatverandering zijn functie naar behoren uit te kunnen blijven voeren. Deze stresstests kunnen worden uitgevoerd in samenwerking met andere netbeheerders en naar behoefte van de betreffende Veiligheidsregio.

Veiligheid

De netten van Gasunie behoren tot de zogeheten vitale infrastructuur. Transport en opslag van energie is zo vitaal voor de samenleving dat uitval of verstoring tot ernstige maatschappelijke ontwrichting kan leiden en een bedreiging kan vormen voor de nationale veiligheid.

De veranderende geopolitieke situatie in de afgelopen jaren heeft geleid tot nieuwe bedreigingen. Deze ontwikkelingen zorgen voor een verhoogde aandacht voor bestaande beveiligingsmaatregelen in alle domeinen en een verhoogde focus op bedrijfscontinuïteit en veerkracht. Er is een algemeen besef dat deze aspecten constante aandacht nodig hebben.

Onze focus op beveiliging kent drie verschillende elementen.

- Met collega-netbeheerders hebben we in Netbeheer Nederland-verband een weerbaarheidsstrategie opgesteld, die de vormt de basis vormt voor een Gasunie-weerbaarheidsprogramma dat militaire en hybride dreigingen adresseert en die we ook afstemmen met het ministerie van KGG.
- We adviseren in de totstandkoming van wetgeving zoals de [Energiewet](#) (deze omvat passages over het wegnemen van risico's bij inkoop en aanbesteding), de [Wet weerbaarheid kritieke entiteiten](#) en de [Cyberbeveiligingswet](#) (beide nu in de consultatiefase).
- Bij nieuwe energie-infrastructuren die we aanleggen en bij bestaande infrastructuur waar we vervangingsinvesteringen uitvoeren, nemen we 'security by design' mee als bouwprincipe.

Fysieke veiligheid

Onze beveiligings- en bedrijfscontinuïteitsmaatregelen, veerkracht en resultaten in 2024 waren passend bij de fysieke interne en externe bedreigingen. Er waren geen verstoringen met impact op de essentiële bedrijfsprocessen en diensten. Potentiële crisissituaties en bedrijfsverstoringen zijn adequaat opgelost.

ICT-veiligheid

Onze IT-beveiligings- en bedrijfscontinuïteitsmaatregelen, veerkracht en resultaten in 2024 waren passend bij de digitale interne en externe bedreigingen. Er waren geen ICT-verstoringen met impact op de essentiële bedrijfsprocessen en diensten. Potentiële

crisissituaties en bedrijfsverstoringen, bijvoorbeeld als gevolg van kwetsbaarheden in de software van leveranciers, zijn adequaat opgelost.

Wat doet Gasunie op het gebied van ICT-beveiligingsbeheer?

- ICT-beveiliging, bedrijfscontinuïteit en crisisbeheer maken deel uit van onze governance-structuur;
- We monitoren continu systemen, netwerken, applicaties en diensten op incidenten, gebeurtenissen en bedreigingen, zoals datalekken en cyberaanvallen;
- We passen ons beleid en onze crisisplannen voortdurend aan op basis van veranderende interne en externe risicobeoordelingen;
- We voeren regelmatig interne en externe beveiligingsaudits en penetratietests uit op de systemen, producten en praktijken van het bedrijf die invloed hebben op gebruikersgegevens en systeemtoegang;
- Onderdeel van de ISO27001-certificeringen zijn de verplichte jaarlijkse audits. Deze worden al tien jaar jaarlijks uitgevoerd door onafhankelijke auditors voor Nederland en acht jaar voor Duitsland, met positieve beoordelingen;
- Overheden voeren cybersecurity-inspecties uit op basis van Europese en nationale wetten en regelgeving. Daarnaast voeren we zelfevaluaties uit zoals vereist door de Nederlandse, Duitse en Britse overheid;
- We nemen deel aan verschillende, (periodiek) terugkerende cyberbeveiligings- en crisisbeheersingsoefeningen binnen de energietransportsector en met de overheid;
- We voeren in Nederland en Duitsland bedrijfsbrede bewustmakingsprogramma's uit die alle aspecten van informatiebeveiliging omvatten, om onze medewerkers bewust te maken van informatiebeveiligingsrisico's en hun gedrag te verbeteren.

ICT-veiligheid in Duitsland

Om de ICT-risico's in een voortdurend veranderende omgeving het hoofd te bieden, heeft GUD in 2024 een nieuwe afdeling 'Weerbaarheid & Beveiliging' opgericht, waarin de activiteiten op het gebied van informatiebeveiliging, fysieke beveiliging, bedrijfscontinuïteitsbeheer en noodbeheer zijn gebundeld. Deze benadering draagt bij aan de voorbereiding op de invoering van de 'NIS-2 Implementatie- en Cybersecurity Versterkingswet' en de 'KRITIS Parapluwet', die momenteel in het Duitse wetgevingsproces zijn.

Actieplannen

Gasunie hanteert verschillende actieplannen voor een betrouwbare, betaalbare en veilige exploitatie van infrastructuur in Nederland en Noordwest-Duitsland. Met afstand het belangrijkste actieplan is de bouw, aansluiting en exploitatie van LNG-terminals.

LNG Nederland (MT)

Als gevolg van de Russische invasie van Oekraïne in 2022 is de import van Russisch gas naar Noordwest-Europa via de bestaande pijpleidingverbindingen volledig gestopt. In reactie daarop is de invoer van met name Noors pijpleidinggas en door zeetankers aangevoerd vloeibaar aardgas (LNG) sterk toegenomen.

In Nederland werkten Gasunie en Vopak in 2024 aan uitbreiding van de capaciteit van de vaste LNG-terminal op de Maasvlakte (Gate terminal). Het gaat om de bouw van een vierde tank, die de hervergassingscapaciteit van Gate van 12 bcm naar 16 bcm brengt en waarvoor de investeringsbeslissing in 2023 werd genomen. Bij de tijdelijke terminal in de Eemshaven onderzoeken Gasunie en Vopak een technische optimalisatie van de bestaande installatie van 8 bcm naar 10 bcm. De investeringen op de Maasvlakte zijn geschikt voor de transitie naar waterstof.

EemsEnergyterminal is oorspronkelijk voor een periode van vijf jaar gecontracteerd. Gasunie en Vopak onderzoeken of de exploitatie moet worden verlengd voor de energiezekerheid en de energietransitie. Uit een gezamenlijke marktconsultatie die we in 2024 hielden, kwam naar voren dat er in de Eemshaven marktvraag is naar import van LNG en waterstof en de export van CO₂. In 2025 nemen we een besluit over het verlengen.

LNG Duitsland (MT)

Gasunie is toekomstig operator van German LNG, een vaste LNG-terminal in Brunsbüttel die naar verwachting vanaf eind 2026 jaarlijks zo'n 10 bcm aardgas kan hervergassen en aan het Duitse net kan leveren. In 2024 ontving German LNG van de staat Sleeswijk-Holstein de bouwvergunning. De kosten van het project bedragen € 1,3 miljard en worden gedragen door de drie aandeelhouders: Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) namens de Duitse overheid (50%), RWE (10%) en Gasunie (40%).

Marktpartijen hebben inmiddels vijf tijdelijke LNG-terminals gerealiseerd aan de Duitse kust in de Noord- en Oostzee. Twee van deze terminals (Brunsbüttel en Stade) liggen in het netwerkgebied van Gasunie Deutschland waardoor GUD opdracht heeft gekregen om ze aan te sluiten. In het voorjaar van 2024 werden de aansluitingspijpleidingen voor beide terminals op tijd voltooid ondanks zeer uitdagende weers- en bodemomstandigheden.

In Brunsbüttel en Stade zijn vorig jaar ook bouwwerkzaamheden gestart voor de aanleg van twee landgebonden terminals (waarvan German LNG er een is). Deze terminals zijn bedoeld om de tijdelijke terminals te vervangen, wat gepland staat voor 2026-2027. Voor GUD betekent dit dat de verbinding sleiding tussen haar netwerk en Stade met 18 kilometer moet worden verlengd. Het is de bedoeling om begin 2026 met de bouw te beginnen.

Om de grote invoedingsvolumes van de vaste LNG-terminals aan te kunnen, bouwt GUD verderop in haar netwerk een nieuwe pijpleiding met een lengte van ongeveer 87 kilometer. De bouw start begin 2026. De bestaande pijpleiding NEL wordt ingezet om de volumes richting Greifswald transporteren.

Om deze transportroute te realiseren is een drukverhoging nodig. Het bestaande compressorstation in Embsen heeft te weinig capaciteit en daarom wordt het nieuwe compressorstation Achim West toegevoegd. De definitieve investeringsbeslissing is genomen en de bouw start begin 2025. Het is de bedoeling om de eerste twee elektrisch aangedreven compressoreenheden eind 2026 in gebruik te nemen en de derde eenheid begin 2027. Dit gaat het aardgasgebruik van GUD vanaf 2027 significant verlagen.

Naast de import van LNG is de import uit Noorwegen de belangrijkste pijler voor de gasvoorzieningszekerheid in Duitsland. Aan de kust van de Noordzee staat het compressorstation Rysum, dat de druk levert om de transportcapaciteit voor de Noorse gasvolumes mogelijk te maken. Sinds het stopzetten van de Russische gaslevering via Nord Stream draait Rysum bijna volledige bedrijfsuren gedurende het hele jaar. We gaan station Rysum renoveren en verduurzamen.

Middelen

Van onze totale investeringsagenda van circa € 12 miljard voor de periode 2025-2030 is ongeveer een derde bestemd voor vervanging en uitbreiding van ons aardgasnetwerk. Dit is een rechtstreekse investering in het materiële thema Leveringszekerheid.

Meetbare doelen

Transportonderbrekingen

In Nederland verstaan we onder transportonderbrekingen het aantal keren dat geen of onvoldoende gas heeft kunnen stromen richting eindafnemer en waarbij de oorzaak ligt bij Gasunie. Er is geen sprake van een transportonderbreking indien bij een onderbreking de aangeslotene ten minste drie werkdagen van tevoren op de hoogte is gesteld of bij uitval van een GOS tijdens een stand-by situatie.

In Duitsland verstaan we hieronder: het aantal keren dat onze infrastructuur niet in staat was om voldoende gas te leveren aan een klant. De scores van Gasunie in Nederland en Duitsland worden opgeteld om de totale score te bepalen. Onze interne eis is dat het aantal transportonderbrekingen per jaar nooit hoger is dan zes.

Uncontrolled events

Uncontrolled events zijn incidenten met gasuitstroom ((aard)gas, waterstof, stikstof, lucht) van meer dan 14.000 m³ uit een door Gasunie beheerde drukhouder met een ontwerpdruk van 8 bar of hoger. We hebben met ingang van 2022 de eis van het maximum aantal uncontrolled events aangescherpt van jaarlijks 3 naar jaarlijks 2.

Voor zowel transportonderbrekingen als uncontrolled events heeft geen validatie door een externe partij, niet zijnde onze accountant, plaatsgevonden.

Realisatie van onze doelen

Transportonderbrekingen

In Nederland en Duitsland hebben we in 2024 voor onze klanten een hoge transportzekerheid gerealiseerd. Er vond in Nederland één transportonderbreking plaats (2023: 1) als gevolg van een storing tijdens werkzaamheden op exportstation Hilvarenbeek op 23 mei 2024. Bij constatering van de transportonderbreking is direct contact opgenomen met de Belgische netbeheerder Fluxys. Deze heeft de onderbreking kunnen opvangen in haar leidingbuffer, waardoor er geen eindafnemers zijn getroffen. In Duitsland vond geen transportonderbreking plaats (2023: 0).

Uncontrolled events

Er zijn in 2024 geen uncontrolled events geweest (2023: 0).

10 Veiligheid

Gasunie beheert en onderhoudt netwerken van leidingen en installaties, waarmee gevaarlijke stoffen als methaan en straks ook waterstof en CO₂ worden vervoerd en opgeslagen. Medewerkers van Gasunie en medewerkers van onze aannemers werken in potentieel gevaarlijke procesomstandigheden, de projecten zijn complex van aard en staan soms onder tijdsdruk. Onveilige werkomstandigheden kunnen leiden tot ernstige incidenten.

Impacts, risico's en kansen

Het werken in potentieel gevaarlijke procesomstandigheden levert [vanuit de dubbele materialiteitsanalyse](#) de volgende impacts, risico's en kansen op:

Veiligheid	
Inside-out	Negatieve impact: Incidenten met dodelijke afloop of incidenten die leiden tot letsel, ziekte of een beperking van onze medewerkers en medewerkers van aannemers.
Outside-in	Risico: Kennisverlies en negatieve gevolgen voor de competenties van onze medewerkers.
	Risico: De licence to operate van Gasunie en/of haar mogelijkheid om vergunningen te krijgen komt vanwege veiligheidsincidenten in het geding.

Beleid

Het doel van Gasunie op het gebied van veiligheid is ervoor zorgen dat iedereen, dat wil zeggen onze eigen medewerkers, medewerkers van aannemers* en omwonenden veilig en gezond kunnen werken en leven in de buurt van onze activiteiten. De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het veiligheidsbeleid en ziet er op toe dat het managementsysteem voor veiligheid goed functioneert en dat de regels worden nageleefd. De afdeling Veiligheid ondersteunt de raad van bestuur hierbij.

Arbeidsveiligheid

Om ons doel te bereiken voldoen we aan hoge standaarden op het gebied van veiligheid en gezondheid. Het herkennen, verminderen en beheersbaar maken van risico's tijdens de uitvoering van werkzaamheden is een kernelement bij al onze activiteiten. Ons veiligheidsbeleid is van toepassing op al onze medewerkers (100%) en die van onze aannemers, ongeacht het soort werk dat ze doen. Deze ketenverantwoordelijkheid is een verbindend element in ons veiligheidsbeleid. Wanneer een aannemer werkzaamheden voor Gasunie uitvoert, gelden dezelfde normen als voor eigen personeel. Alle werkzaamheden moeten veilig worden uitgevoerd. De aannemer en diens medewerkers moeten bekend zijn met het Gasunie-beleid voor Veiligheid en naar dat beleid handelen.

* Medewerkers van aannemers betreffen in het kader van veiligheid voor Gasunie: medewerkers van een door Gasunie gecontracteerde aannemer/toeleverancier die op locaties of terreinen van Gasunie werken.

Onze eigen medewerkers en medewerkers van onze aannemers staan bloot aan veiligheidsrisico's. Ze werken in een omgeving met zware objecten, machines en gevaarlijke procesomstandigheden. De werkzaamheden zijn vaak complex van aard of staan onder tijdsdruk. Werkzaamheden mogen pas worden gestart, wanneer voorzienbare veiligheids- gezondheids- en milieurisico's beheerst zijn. We voeren ons arbeidsveiligheidsbeleid uit door:

- Te werken volgens de voorgeschreven veiligheidsregels, waaronder de [Principes van Veilig Werken](#), met als doel een proactieve veiligheidscultuur en gedrag;
- Te zorgen dat eigen personeel en ingehuurd personeel adequaat opgeleid en geïnstrueerd is en dat er adequaat toezicht is;
- Beginnend bij het ontwerp door middel van technische en organisatorische beheersmaatregelen veilige arbeidsomstandigheden te creëren;
- Acceptatie van ISO 45001-certificering in plaats van VCA-bedrijfs-certificering.

Externe veiligheid

Het doel van [externe veiligheid](#) is het minimaliseren en beheersen van de risico's voor personen die in de nabijheid van Gasunie-infrastructuur wonen, of werken en verblijven en het minimaliseren en beheersen van de risico's voor of het milieu door het vrijkomen van gevaarlijke stoffen uit de infrastructuur. Op het gebied van externe veiligheid handhaven en borgen we een veilige situatie in de nabijheid van onze activa door:

- Te voldoen aan door de overheid en regelgevende instanties gestelde normen op basis van overeengekomen rekenmethodieken;
- Een niveau van procesveiligheid te creëren waarbij we voldoen aan de met de overheid en regelgevende instanties overeengekomen faalcijfers;
- Tracé-inspecties en toezicht ter voorkoming van schade aan activa in te richten.

Procesveiligheid

Om de veiligheid van onze processen te waarborgen zorgen we voor een correct ontwerp, bouw, beheer en onderhoud, operatie en ontmanteling van onze infrastructuur. Over de gehele levensduur van onze kapitaalgoederen willen we verlies aan beheersing voorkomen. De uitvoering van [dit beleid](#) vindt plaats door:

- Het technisch veilig en ergonomisch ontwerpen en bouwen van installaties en leidingen en het veilig beheeren en onderhouden daarvan met een over de gehele levensduur blijvend adequaat niveau van technische integriteit;
- Het inrichten van adequate barrières/*lines of defence* zoals alarmmanagement; veiligstellen, werkvoorbereiding, werkvergunningen, keuren en inspecteren.

Actieplannen

Veiligheid is een belangrijk aspect binnen Gasunie. We streven naar 'meteen de eerste keer goed' als maat voor de beheersing van de uitvoering van processen. Programma's gericht op het verbeteren van veiligheid vinden jaarlijks plaats. Beleid en protocollen zijn continu in herziening en worden verbeterd waar mogelijk.

Veiligheidscultuur (LT)

Begin 2024 zijn de resultaten van de nulmeting van de Veiligheidscultuurladder gepresenteerd aan de raad van bestuur en leidinggevenden. De conclusie is dat Gasunie op laddertrede 3 van 5 staat en dat we een mogelijk neergaande trend zien. Toekomstige veiligheidsprestaties worden bedreigd omdat we momenteel vertrouwen op en profiteren van (technische) beslissingen uit het verleden en op individuele expertise en ervaring die in de toekomst door natuurlijk personeelsverloop verdwijnt.

Het onderzoek laat zien dat de organisatie zich nog aan het aanpassen is aan een aantal grote veranderingen van de afgelopen vier jaar. Het betreft een combinatie van interne organisatieveranderingen en de hernieuwde rol in de energietransitie. Medewerkers zijn daardoor onzeker geworden over het relatieve belang van tijd, efficiëntie en veiligheid in hun werk. Nu meer projecten in de uitvoeringsfase komen, kan dit leiden tot een toename van incidenten en ernstige gevaarlijke situaties. Het onderzoek geeft aan dat we verdere stappen moeten zetten om beleid te vertalen naar individuele verantwoordelijkheid en moeten werken aan een open cultuur gericht op continu leren en verbeteren.

Een kernteam bestaande uit een lid van de raad van bestuur en de managers van de afdelingen Operations, Deelnemingen, HR en Veiligheid is verantwoordelijk voor het bereiken van onze veiligheidscultuurdoelen. In het kort zijn deze:

- Het definiëren van een sterke veiligheidsboodschap waarin een duidelijke norm wordt gesteld, die door iedereen wordt vertaald naar persoonlijke acties;
- Zorgen dat veiligheid zichtbaar en merkbaar onze hoogste prioriteit is. Beslissingen op alle niveaus en in alle functies zijn gericht op het verbeteren van de veiligheid, nu en in de toekomst;
- Een proactieve veiligheidscultuur bereiken: collega's nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen acties, spreken elkaar actief aan op gedrag, verbeteren voortdurend onze systemen en voorkomen incidenten;
- Sterk (veiligheids)leiderschap: alle managers binnen Gasunie nemen beslissingen op basis van gedeelde veiligheidswaarden. Ze praten actief met hun medewerkers en aannemers over het handhaven van een sterke veiligheidscultuur en -prestatie;
- Veldmedewerkers, hoofdkantoormedewerkers en medewerkers van aannemers werken actief samen aan veiligheid in de hele keten van business development via constructie tot beheer en onderhoud.

Concreet zijn we in 2024 met de volgende werkstromen gestart:

- Leiderschapskompas: betrek Gasunie-leidinggevenden bij het actuele veiligheidsgedachtegoed en stuurgedrag in de richting van veiligheidsverbetering, ingebed in een nieuw leiderschapontwikkelingsprogramma;
- Versterken van de barrières: werkvergunning, *lock-out*, *tag-out*, *try-out**, onderhoud aan veiligheidsvoorzieningen, procesverbetering;
- Training en opleiding: inwerken van nieuwe medewerkers en onderhouden van de kennisbasis van bestaande medewerkers om de kwaliteit van prestaties en veiligheid te waarborgen;
- Visuele veiligheid: veiligheid zichtbaar in elke vergadering, gebouw en project, het ontwikkelen van indicatoren. Het organiseren van Veiligheidsdagen 2025 en het positief stimuleren van belangrijke veiligheidsboodschappen;
- Veiligheid in de keten: verbeteren van de kwaliteit van de interfaces in de belangrijkste Gasunie-ketens (project en operations), veiligheidsinterventie in projecten, sterke verbinding tussen Gasunie en partners, leren van elkaar en veiligheid in de projectinitiatiefase.

Safe@Gasunie (LT)

Voor alle medewerkers van Gasunie organiseren we de jaarlijkse Safe@Gasunie Veiligheidsdag. Het thema van 2024 was "Elke schakel telt". Het doel was om binnen de keten van werkzaamheden van idee en opdracht tot aan uitvoering en oplevering het bewustzijn te vergroten dat het handelen van iedereen bijdraagt aan veiligheid. Het maakt daarbij niet uit waar je werkt; wat je doet en ook wat je niet doet, heeft effect op de veiligheid van anderen.

* Lock out–tag out–try out (lototo), ofwel: vergrendelen–markeren–controleren, is een veiligheidsprocedure die zich richt op het beschermen van mensen die werkzaamheden uitvoeren aan machines, installaties of apparatuur.

Deze boodschap werd in workshops benadrukt aan de hand van een binnen de branche bekende casus: het Warffum-incident bij de NAM in 2005. De belangrijkste les van dit incident is dat er in totaal 28 barrières die het incident hadden kunnen voorkomen, faalden. Daar kwam bij dat ongeveer 80% van deze falende barrières geen activiteiten op de locatie zelf waren maar voorbereidingen die op kantoor plaatsvonden. Voor Gasunie, een snelgroeiend bedrijf in een overgangsfase tussen gastransport en transport van nieuwe stoffen, is deze boodschap extra belangrijk.

Om de effectiviteit van het nadenken over ketenverantwoordelijkheid te stimuleren, hebben we ook medewerkers van onze twintig hoofdaannemers uitgenodigd om deel te nemen aan de Veiligheidsdagen. Deze mix van mensen van verschillende Gasunie-afdelingen en aannemers heeft een merkbaar versterkend effect op de effectiviteit van de veiligheidsdialoog: de andere persoon verderop in de keten krijgt een gezicht.

Om de verbinding met het operationele deel van ons werk te versterken, presenteerden onze hoofdaannemers, leveranciers en onze eigen afdelingen hun werk en innovaties tijdens de Veiligheidsdagen op een goed bezochte veiligheidsmarkt.

Procesveiligheid (LT)

Als onderdeel van het Veiligheidscultuurprogramma zijn we ook een werkstroom gestart om de procesveiligheid voor de nieuwe ontwikkelingen in de energietransitie op de kaart te zetten. Voor de bestaande aardgasactiviteiten gebruiken we eigen ontwikkelde technische standaarden. Deze worden ook bruikbaar gemaakt voor de nieuwe modaliteiten CO₂, waterstof en warmte. Waar nodig worden nieuwe standaarden ontwikkeld en dragen we bij aan onderzoek naar de verschillen tussen wat we kennen en wat nieuw voor ons is. Concrete actieplannen volgen zodra de ontwikkelingen in kaart zijn gebracht.

Externe Veiligheid (LT)

Net als bij procesveiligheid dragen wij samen met partners bij aan onderzoek naar de verschillen die er zijn tussen het aardgas dat wij kennen en de stromen die nieuw voor ons zijn. Vaak zijn er al partijen met ervaring, bijvoorbeeld op het gebied van waterstoftransport, die wij kunnen vragen om deze te delen. Uiteindelijk is het de overheid die middels wet- en regelgeving kaders stelt op basis van de uitkomsten van onderzoek en casuïstiek. Wanneer deze kaders door de overheid zijn gesteld, gaan we, daar waar nodig, onze actieplannen vorm geven.

Middelen

De uitgaven die nodig zijn om gestalte te geven aan ons veiligheidsbeleid maken onderdeel uit van de reguliere bedrijfsvoering en zijn opgenomen in de operationele kosten.

Meetbare doelen

Ons doel is nul ongevallen. Iedereen die voor Gasunie werkt, moet 's avonds gezond weer thuis kunnen komen. Gasunie hanteert als signaalwaarde voor veiligheid de Total Reportable Frequency Index (TRFI). Dit is een maat voor de veiligheid; het aantal 'reportable' ongevallen (ongevallen gevolgd door verzuim, medische handelingen, vervangend werk of fataliteit) per 1 miljoen werkuren. Hierbij nemen we de ongevallen van medewerkers in loondienst, medewerkers niet in loondienst, medewerkers van aannemers tijdens werkzaamheden voor Gasunie en derden mee. Als signaalwaarde wordt, net als voorgaande jaren, een TRFI gehanteerd die lager of hooguit gelijk is aan 2,5. Binnen Gasunie beoordelen we jaarlijks of doelen van ratio's bijgesteld moeten worden op basis van de huidige prestaties. Hierbij maken we gebruik van data en inzichten vanuit voorgaande jaren. De TRFI doelstelling is vastgesteld in ons business plan. Voor de TRFI geldt dat geen validatie door een externe partij, niet zijnde onze accountant, heeft plaatsgevonden.

Realisatie van onze doelen

In 2024 hebben zich 22 *reportable* ongevallen voorgedaan. Dit geeft een TRFI van 3,4. Bij 10 ongevallen was er sprake van verzuim. In de tabel hieronder is weergegeven hoeveel ongevallen er hebben plaatsgevonden.

	2024	2023	2022	2021	2020
Aantal ongevallen	GU	GU	GU	GU	GU
Ongeval met verzuim	10	10	12	5	5
Ongeval met vervangend werk	1	3	6	1	1
Ongeval met medische behandeling	11	6	4	2	4
Totaal	22	19	22	8	10
TRFI	3,4	2,9	3,8	1,8	2,0

De reportables betroffen acht medewerkers van Gasunie en veertien derden. Onder derden vallen medewerkers van opdrachtnemers, bezoekers aan een Gasunie (project)locatie, omwonenden, passanten en verkeersdeelnemers die ongewild betrokken zijn geraakt bij een ongewenste gebeurtenis veroorzaakt door een Gasunie-asset of -activiteit. In 2024 waren alleen medewerkers van opdrachtnemers als derden betrokken bij reportable ongevallen. In 2024 waren er geen werkgerelateerde sterfgevallen, zowel voor medewerkers van Gasunie als derden.

De TRFI is in 2024 verslechterd ten opzichte van 2023 en ligt nog altijd boven de signaalwaarde van 2,5. Dat betekent dat het aantal ongelukken op het werk onacceptabel hoog is. Het totale aantal gewerkte uren voor 2024 is 6,4 miljoen (2023: 6,6 miljoen). De TRFI van 3,4 wordt veroorzaakt door de combinatie van 22 ongevallen en 6,4 miljoen gewerkte uren. Het aanhoudende hoge niveau van het aantal reportables is voor ons een extra aansporing tot actie.

In de [Appendix Duurzaamheidsverklaring](#) hebben we een ratio opgenomen voor alleen onze eigen medewerkers (medewerkers in loondienst en medewerkers niet in loondienst), zoals voorgeschreven in de ESRS.

11 Welzijn van medewerkers

Gasunie maakt zich sterk voor een werkomgeving gericht op het verhogen van focus, prestaties, zingeving en werkplezier. We erkennen het belang van goed werkgeverschap en spannen ons in om een aantrekkelijke werkgever te zijn.

Impacts, risico's en kansen

Het in dienst hebben van medewerkers levert [vanuit de dubbele materialiteitsanalyse](#) de volgende impacts, risico's en kansen op:

Welzijn van medewerkers	
Inside-out	Negatieve impact: Een slecht welzijn heeft stress, burn-outs en een hoger ziekteverzuim tot gevolg.
	Positieve impact: Gasunie levert een positieve bijdrage aan de werk-privébalans.
Outside-in	Risico: Minder gemotiveerde en productieve medewerkers.
	Risico: Reputatieschade voor Gasunie als werkgever, waardoor het moeilijker wordt om nieuwe medewerkers te werven.

Beleid

Alle medewerkers van Gasunie vormen een centrale stakeholder-groep voor ons bedrijf. Ze spelen een belangrijke rol in de continue ontwikkeling en uitvoering van onze materiële thema's. De snelheid en dynamiek die met thema's als leveringszekerheid en energietransitie gepaard gaan, vragen veel van ieders flexibiliteit en veerkracht. Het is belangrijk dat we onze medewerkers in staat stellen optimaal te kunnen functioneren in een plezierige, gezonde en veilige werkomgeving, zodat ze de goede bijdragen kunnen leveren aan de organisatiedoelstellingen. Binnen Gasunie streven we naar een cultuur waarin het welzijn en de gezondheid van al van onze medewerkers centraal staan en waarin er een goede balans is tussen werk en privé. In het Arbobeleid en de collectieve

arbeidsovereenkomsten (cao) zijn expliciet passages opgenomen om de risico's op uitval van medewerkers te verkleinen. De afdeling HR ziet toe op een correcte uitvoering van het beleid.

We vinden het belangrijk dat onze medewerkers worden betrokken bij de totstandkoming van besluiten in de onderneming. Via de OR kunnen medewerkers medezeggenschap en invloed uitoefenen op het beleid en de gang van zaken in de onderneming. Om de werknemers te kunnen vertegenwoordigen is het van groot belang dat de OR weet wat er leeft bij die medewerkers. Regelmatig nemen OR-leden dan ook contact met de achterban en houdt de ondernemingsraad de medewerkers op de hoogte van de onderwerpen waar de OR mee bezig is. Ook krijgt de leiding van de onderneming via medezeggenschap belangrijke informatie vanaf de werkvloer. In 2024 heeft zesmaal een vergadering plaatsgevonden tussen de OR en de bestuurder. Tweemaal per jaar sluit hier ook een commissaris bij aan. De OR heeft adviesrecht voor belangrijke financiële, economische en organisatorische besluiten en instemmingsrecht voor besluiten die over personele regelingen gaan. De OR en de bestuurder overleggen met elkaar in het belang van het goed functioneren van de onderneming in al haar doelstellingen. Daar kan het management zijn voordeel mee doen, bijvoorbeeld bij het bepalen van het te voeren beleid en bij besluitvorming. In de Aanvullende informatie is het [Verslag van de OR](#) opgenomen waarin de OR terugkijkt op zijn werkzaamheden in het jaar 2024.

We hebben geen specifiek beleid over mensenhandel, dwangarbeid, verplichte arbeid en kinderarbeid en mensenrechten omdat zowel de Nederlandse als de Duitse arbowetgeving hier al in voorziet en bijdraagt aan de bescherming van medewerkers en zorgt voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden. Daarom is ons beleid ten aanzien van werknemers niet expliciet afgestemd op de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. In de [Gedragswijzer Samen Werken](#) besteden we aandacht aan hoe we op een constructieve en prettige manier met elkaar samenwerken. We besteden daarin aandacht aan maatschappelijke thema's zoals het tegengaan van discriminatie en het bevorderen van diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid. Voor deze thema's hebben we geen specifieke beleidsdocumenten opgesteld.

Actieplannen

In 2024 hebben we de volgende activiteiten ondernomen om het welzijn van onze medewerkers te vergroten. Deze acties zijn van toepassing op alle medewerkers binnen Gasunie. Toekomstige actieplannen laten we sterk afhangen van de uitkomsten van onze medewerkertevredenheidsonderzoeken. Met deze onderzoeken willen we ervoor zorgen dat onze eigen bedrijfsactiviteiten niet bijdragen aan het vergroten van onze materiële risico's. Elk jaar delen we de resultaten van dit onderzoek uitgebreid met alle medewerkers. De besproken acties en verbeterpunten worden het daaropvolgende jaar opnieuw geëvalueerd in het nieuwe onderzoek.

Medewerkertevredenheid [\(LT\)](#)

Introductieprogramma

Om de toenemende aantallen nieuwe medewerkers bij Gasunie een goede start te geven binnen het bedrijf, hebben we in 2024 ons introductieprogramma uitgebreid. Dit betreft zowel het centrale introductieprogramma als het introductieprogramma van enkele specifieke units. We verwachten met deze actie de medewerkertevredenheid naar een hoger niveau te brengen en deze actie de komende jaren te blijven herhalen.

Performance Management Cycle

We hebben het gesprek over persoonlijke en professionele ontwikkeling tussen leidinggevende en medewerker verder gestimuleerd in Nederland en Duitsland. We noemen dit in Nederland het FLOW-gesprek (Focus op Leren, Ontwikkeling en Wendbaarheid). Dit hebben we onder meer gedaan door het invoeren van FLOW-gesprekskaarten, regelmatige communicatie op intranet, advisering vanuit HR richting leidinggevend en het beschikbaar stellen van een digitaal portaal waarin de voortgang van het FLOW-gesprek kan worden bijgehouden. In Duitsland is het reguliere prestatimanagementproces verder verbeterd.

Verzuim [\(LT\)](#)

Bedrijfsarts

Doordat we een arbeidsomstandighedensprekuur aanbieden, weten medewerkers steeds beter de weg naar de bedrijfsarts en de bedrijfsmaatschappelijk werker te vinden. Dit zijn belangrijke factoren in het voorkomen van ziekteverzuim. We hopen dat we met het inzetten van de bedrijfsarts gezondheidsklachten eerder kunnen signaleren en verzuim daardoor te verminderen.

Vragenlijst

Vanaf 2024 krijgt een medewerker op de vierde ziektedag een vragenlijst van de Arbodienst waarmee ze kan inschatten of er sprake gaat zijn van kortdurend of langer verzuim. Bij langdurend verzuim wordt, waar nodig, de medewerker eerder dan de gebruikelijke vierde ziekte week op het spreekuur van de bedrijfsarts uitgenodigd. We hopen dat dit snellere toegang tot gezondheidsprofessionals oplevert en een kortere herstelduur.

Herken de signalen

In de preventietraining Herken de signalen leren medewerkers hoe het brein werkt, wat van invloed is op de mentale belastbaarheid, welke signalen wijzen op het bereiken van grenzen van de mentale belastbaarheid en welke (samenloop van) omstandigheden het fundament kunnen leggen voor zowel mentale klachten als mentaal welzijn. In 2024 hebben we deze serie van vijf masterclasses aangeboden aan onze medewerkers.

PMO/PAGO

Gasunie voerde in 2023 en 2024 een Preventief Medisch Onderzoek/Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek (PMO/PAGO) uit. De respons onder medewerkers was hoog.

Deelnemers krijgen een vragenlijst en een biometrieonderzoek en een gesprek met een vitaliteitscoach die de antwoorden en het onderzoeksresultaat met hen doorneemt. We denken dat medewerkers hierdoor bewuster worden van het belang van een gezonde(re) leefstijl en dat ze daadwerkelijk met eventuele leefstijladviezen aan de slag gaan. Gasunie haalt uit de PMO/PAGO op afdelingsniveau inzichten over zaken als vitaliteit, sociale veiligheid, gevolgen van werkdruk en werkstress, mantelzorg, ongewenst gedrag, werkvermogen en leefstijl.

Master Your Energy

Medewerkers tonen veel belangstelling voor de training Master Your Energy. Deze leert hoe ze slimmer gebruik kunnen maken van hun energie. Het levert inzicht op in de dingen die energie kosten en hoe het lichaam weer opgeladen kan worden. Daarnaast wordt geleerd hoe medewerkers meer grip op energie krijgen en hoe de dag effectiever ingedeeld kan worden, zodat ze met meer focus kunnen werken en daarnaast genoeg ruimte overhouden om ook naast het werk de dingen te doen die voor hen belangrijk zijn. Ook maakt de training nu onderdeel uit van het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers.

In het geval van verzuim treedt de ziektewet in werking. In het geval van verzuim door een ongeval hanteren we de afspraken die in de cao zijn vastgelegd.

Middelen

De uitgaven in tijd en middelen die nodig zijn om gestalte te geven aan ons medewerkerswelzijnsbeleid maken onderdeel uit van de reguliere bedrijfsvoering en zijn opgenomen in de operationele kosten.

Meetbare doelen

Momenteel zijn er geen formele doelen gesteld ten aanzien van de thema's work-life balance en reputatieschade zoals beschreven bij de impacts, risico's en kansen.

Medewerkertevredenheid

In opdracht van Gasunie vraagt een onafhankelijk onderzoeksbureau (Effectory) jaarlijks aan alle Nederlandse medewerkers, zowel eigen als ingeleend personeel, hoe ze het werken bij Gasunie ervaren. Gasunie wordt daarbij langs algemene en sector benchmarks gelegd waaraan de signaalwaarden worden afgeleid. We verbinden hier geen concreet cijfers of doelstelling aan omdat dit geen recht doet aan het continue proces. Gasunie streeft naar een zo hoog mogelijke medewerkertevredenheid en evalueert jaarlijks de resultaten om de tevredenheid onder werknemers continu hoog te houden. Door de uitkomsten jaarlijks te evalueren en aandachtspunten te verbeteren, zorgen we ervoor dat onze medewerkers zich gewaardeerd en ondersteund voelen.

Verzuim

Met de toegenomen werklast in de Gasunie-organisatie ten gevolge van de extra inspanningen op het gebied van transportzekerheid en energietransitie heeft het voorkomen van ziekteverzuim veel aandacht. Onze Gasunie-doelstelling is een ziekteverzuim onder de eigen medewerkers (medewerkers in loondienst) dat jaarlijks niet hoger ligt dan 4,0%. Dit percentage is tot stand gekomen op basis van de cijfers uit het verleden gecombineerd met het voortschrijdende verzuim gemiddelde uit de verzuimrapportage.

Bij de maatstaven inzake medewerkertevredenheid en verzuim heeft geen validatie door een externe partij, niet zijnde onze accountant, plaatsgevonden.

Realisatie van onze doelen

Medewerkertevredenheid

Het medewerkertevredenheidsonderzoek heeft plaatsgevonden in december 2024. In totaal heeft 71 procent (2023: 73 procent) van onze medewerkers in Nederland de vragenlijst ingevuld. De uitkomsten geven aan dat de medewerkers het werkgeverschap van Gasunie waarderen met een 7,1 (2023: 7,4) ten opzichte van een 7,1 (2023: 7,1) van de benchmark van bedrijven in de branche energie, water en telecom*.

Medewerkers blijken tevreden te zijn over Gasunie als werkgever, voelen zich gewaardeerd, vinden de toekomstvisie van Gasunie inspirerend en staan achter de doelstellingen van Gasunie. Een Employee Net Promoter Score (hierna: eNPS-score) van 26 (2023: 30) geeft verder aan dat Gasuniemedewerkers Gasunie over het algemeen aanraden als werkgever aan anderen (de benchmark scoort hier 18).

* Bron: De resultaten van het Medewerkersonderzoek 2024 voor Gasunie, Effectory.

De werkprocessen binnen Gasunie en de samenwerking tussen verschillende afdelingen blijven, net als bij eerdere onderzoeken, een aandachtspunt. Ook blijkt dat er behoefte is aan betere communicatie en meer ondersteuning bij veranderingen. Deze resultaten zijn onder begeleiding van de HR adviseur besproken in de MT's, waarna de resultaten verder zijn uitgerold op teamniveau en omgezet worden in actieplannen.

Het merendeel van de medewerkers durft zichzelf te zijn en wordt door collega's geaccepteerd om wie ze zijn. Ook scoort het fysiek veilig kunnen werken hoog.

Verzuim

Het voortschrijdend verzuimpercentage van Gasunie is nu 4,4 in Nederland en 4,0 in Duitsland. Hiermee ligt het voortschrijdend ziekteverzuimpercentage van Gasunie in Nederland boven de doelstelling van 4,0.

Ziekteverzuimpercentage	2024		2023	
	GU-NL	GU-D	GU-NL	GU-D
Kortdurend verzuim	0,72	1,42	0,76	1,44
Middellang verzuim	0,99	1,28	0,59	1,17
Langdurig verzuim	2,65	1,30	2,78	1,24
Totaal	4,36	4,00	4,13	3,85
Ziekteverzuimfrequentie*	1,1	2,1	1,0	1,9
Aantallen arbeidsgerelateerd verzuim (opgave medewerker)	44	1	38	0

* De verzuimfrequentie is het aantal verzuimgevallen gedeeld door de gemiddelde nominale bezetting. Een lagere verzuimfrequentie betekent dus dat werknemer gemiddeld genomen minder vaak ziek zijn. De verzuimfrequentie zegt niets over de lengte van het verzuim.

Jaarverslag 2024

Jaarrekening

gasunie

Full of new energy

12 Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2024

(vóór resultaatbestemming)

In miljoenen euro's	Noot	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Activa			
Vaste activa			
- materiële vaste activa	4,5	9.434,2	9.237,2
- immateriële vaste activa	6	140,0	90,2
- investeringen in joint ventures	8	666,7	488,3
- investeringen in geassocieerde deelnemingen	9	18,9	0,6
- overige kapitaalbelangen	10	7,0	7,0
- uitgestelde belastingvorderingen	11	221,0	222,1
- afgeleide financiële instrumenten	24	2,5	6,1
Totaal vaste activa		10.490,3	10.051,5
Vlottende activa			
- voorraden	12	142,1	169,9
- afgeleide financiële instrumenten	24	4,5	0,8
- handels- en overige vorderingen	13	317,5	441,3
- vennootschapsbelasting	14	27,7	60,3
- kas en kasequivalenten	15	66,4	294,7
Totaal vlottende activa		558,2	967,0
Totaal activa		11.048,5	11.018,5

Full of new energy

In miljoenen euro's	Noot	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Passiva			
Eigen vermogen			
- toekomst aan aandeelhouder	16	6.382,9	6.580,0
- toekomst aan houder minderheidsbelang	17	17,6	16,0
Totaal eigen vermogen		6.400,5	6.596,0
Langlopende schulden			
- rentedragende leningen	18	3.274,8	2.900,5
- leaseverplichtingen	19	104,0	93,6
- contractverplichtingen	20	85,1	86,9
- uitgestelde belastingverplichtingen	21	190,5	209,5
- personeelsbeloningen	22	95,7	96,8
- overige voorzieningen	23	27,8	78,7
- afgeleide financiële instrumenten	24	10,9	22,7
- overige langlopende verplichtingen	25	19,7	10,2
Totaal langlopende schulden		3.808,5	3.498,9
Kortlopende schulden			
- kortlopende financieringsverplichtingen	26	280,0	175,0
- leaseverplichtingen	19	9,7	8,0
- contractverplichtingen	20	5,3	4,9
- afgeleide financiële instrumenten	24	11,6	3,4
- handels- en overige schulden	27	532,4	728,3
- vennootschapsbelasting	14	0,5	4,0
Totaal kortlopende schulden		839,5	923,6
Totaal passiva		11.048,5	11.018,5

Full of new energy

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2024

In miljoenen euro's	Noot	2024	2023
Voortgezette bedrijfsactiviteiten			
Netto-omzet	30	1.253,0	1.955,0
Overige opbrengsten	31	41,4	106,0
Totale opbrengsten		1.294,4	2.061,0
Aan investeringen toegerekende kosten	5,6	130,6	111,8
Personeelskosten	32	-330,0	-281,0
Afschrijvingskosten (im)materiële vaste activa	5,6,33	-353,7	-404,9
Overige kosten	34	-634,1	-872,3
Totale lasten		-1.187,2	-1.446,4
Bedrijfsresultaat		107,2	614,6
Financiële baten	35	21,2	17,7
Financiële lasten	36	-79,3	-74,6
Aandeel in resultaat joint ventures	8	33,2	38,0
Resultaat vóór belastingen		82,3	595,7
Belastingen	37	-12,1	-112,4
Resultaat na belastingen		70,2	483,3
Toerekening van het resultaat na belastingen			
- Resultaat toekomend aan aandeelhouder	49	67,8	482,3
- Resultaat toekomend aan houder minderheidsbelang	17	2,4	1,0
Resultaat na belastingen		70,2	483,3

Full of new energy

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat over 2024

In miljoenen euro's	Noot	2024	2023
Resultaat na belastingen, zoals opgenomen in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening		70,2	483,3
Saldo van actuariële winsten en verliezen terzake van personeelsbeloningen,	22,48	3,9	-7,9
waarvan vennootschapsbelasting	21,48	-1,2	2,4
Totaal van de resultaten verwerkt in het eigen vermogen, welke bij realisatie niet worden geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening		2,7	-5,5
Mutatie in de cashflow hedge reserves van joint ventures en geassocieerde deelnemingen	8,46	-1,7	-1,1
Totaal van de resultaten verwerkt in het eigen vermogen, welke bij realisatie worden geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening		-1,7	-1,1
Totaal niet-gerealiseerde resultaten		1,0	-6,6
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		71,2	476,7
Toerekening van het totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten			
- Resultaat toekomend aan aandeelhouder		68,8	475,7
- Resultaat toekomend aan minderheidsbelang derden		2,4	1,0
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		71,2	476,7

Full of new energy

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen over 2024

In miljoenen euro's	Aandelen- kapitaal	Reële waarde reserve	Cash flow hedge reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal eigen vermogen toekomend aan aandeelhouder	Totaal eigen vermogen toekomend aan houder minderheidsbelang	Totaal eigen vermogen
Noot	45	47	46	48	49		17	
2024								
Stand per 1 januari 2024	0,2	-172,7	-6,7	6.277,1	482,3	6.580,0	16,0	6.596,0
Totaal van de gerealiseerde resultaten over het boekjaar	-	-	-	-	67,8	67,8	2,4	70,2
Totaal van de niet-gerealiseerde resultaten over het boekjaar	-	-	-1,7	2,7	-	1,0	-	1,0
Totaal van de gerealiseerde en niet- gerealiseerde resultaten	-	-	-1,7	2,7	67,8	68,8	2,4	71,2
Uitgekeerd dividend 2023	-	-	-	-	-266,0	-266,0	-0,8	-266,8
Toegevoegd aan de overige reserves	-	-	-	216,3	-216,3	-	-	-
Stand per 31 december 2024	0,2	-172,7	-8,4	6.496,1	67,8	6.382,9	17,6	6.400,5

<i>In miljoenen euro's</i>	Aandelen- kapitaal	Reële waarde reserve	Cash flow hedge reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal eigen vermogen toekomend aan aandeelhouder	Totaal eigen vermogen toekomend aan houder minderheidsbelang	Totaal eigen vermogen
Noot	45	47	46	48	49		17	
2023								
Stand per 1 januari 2023	0,2	-172,7	-5,6	5.927,7	554,9	6.304,4	-	6.304,4
Totaal van de gerealiseerde resultaten over het boekjaar	-	-	-	-	482,3	482,3	1,0	483,3
Totaal van de niet-gerealiseerde resultaten over het boekjaar	-	-	-1,1	-5,5	-	-6,6	-	-6,6
<i>Totaal van de gerealiseerde en niet- gerealiseerde resultaten</i>	-	-	-1,1	-5,5	482,3	475,7	1,0	476,7
Acquisitie GUFU BBL	-	-	-	-	-	-	23,5	23,5
Uitgekeerd dividend 2022	-	-	-	-	-200,0	-200,0	-8,5	-208,5
Toegevoegd aan de overige reserves	-	-	-	354,9	-354,9	-	-	-
Stand per 31 december 2023	0,2	-172,7	-6,7	6.277,1	482,3	6.580,0	16,0	6.596,0

Full of new energy

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2024

In miljoenen euro's	Noot	2024	2023
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Totale opbrengsten	3,30,31	1.294,4	2.061,0
Totale lasten	32,33,34	-1.187,2	-1.446,3
Bedrijfsresultaat		107,2	614,7
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingskosten	5,6,33	341,3	403,0
- mutatie voorraden	12	27,8	29,8
- mutatie werkkapitaal (exclusief kas en kasequivalenten)	13,27	-105,6	61,5
- mutatie voorzieningen	22,23	-52,1	10,6
- resultaat desinvesteringen (im)materiële vaste activa	33	12,4	1,9
- resultaat desinvesteringen groepsmaatschappijen	2,31	-	-29,5
- herwaardering joint ventures	2,31	-	-29,5
- bargain purchase groepsmaatschappijen	2,31	-	-15,2
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		331,0	1.047,3
Ontvangen rente	35	17,8	12,1
Ontvangen dividend joint ventures	8	33,3	39,3
Betaalde rente op leaseverplichtingen	19	-1,7	-8,0
Betaalde rente op financieringen	36	-65,9	-84,8
Betaalde vennootschapsbelasting	37	-37,3	-162,8
Teruggave vennootschapsbelasting	37	45,7	20,0
		-8,1	-184,2
Kasstroom uit operationele activiteiten		322,9	863,1

Full of new energy

In miljoenen euro's	Noot	2024	2023
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële vaste activa	5	-561,9	-660,2
Investerings in immateriële vaste activa	6	-59,5	-47,2
Desinvesterings in materiële vaste activa	5	0,3	7,8
Investerings in joint ventures en geassocieerde deelnemingen	8,9	-174,3	-101,5
Opname leningen door joint ventures en geassocieerde deelnemingen	8,9	-69,0	-46,0
Aflossing leningen door joint ventures en geassocieerde deelnemingen	8,9	44,7	42,0
Acquisities groepsmaatschappijen, na aftrek van meegekochte kas en kasequivalenten	2	-	-18,7
Desinvesterings groepsmaatschappijen, na aftrek van meeverkochte kas en kasequivalenten	8,13,31	39,5	-12,1
Desinvesterings joint ventures	8,13,31	27,2	20,4
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-753,0	-815,4
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Opname langlopende leningen	18	498,2	298,4
Aflossing van langlopende leningen	18	-175,0	-225,0
Aflossing leaseverplichtingen	19	-9,3	-54,0
Opname kortlopende financieringsverplichtingen	26	155,0	435,0
Aflossing kortlopende financieringsverplichtingen	26	-	-435,0
Uitgekeerd dividend aan aandeelhouder	16,49	-266,0	-208,5
Uitgekeerd dividend aan houder minderheidsbelang	17	-0,8	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		202,1	-189,1
Netto kasstroom in het boekjaar		-228,0	-141,4
Kas en kasequivalenten primo boekjaar	15	294,7	435,9
Koers- en omrekeningsverschillen op geldmiddelen		-0,2	0,2
Kas en kasequivalenten ultimo boekjaar	15	66,5	294,7

Full of new energy

13 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Opmaken en vaststellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2024 is opgemaakt door de raad van bestuur op 28 maart 2025. De opgemaakte jaarrekening leggen we op 17 april 2025 ter vaststelling voor aan de algemene vergadering.

Verslaggevende entiteit

N.V. Nederlandse Gasunie (hierna ook: 'Gasunie' of 'we') is een Europees energie-infrastructuurbedrijf.

Onze voornaamste activiteit is het aanbieden van gereguleerde transportdiensten in Nederland en in Duitsland. We nemen ook deel in samenwerkingsverbanden voor transportleidingen die het Gasunie-transportnetwerk verbinden met buitenlandse markten. Daarnaast bieden we andere diensten aan met onze energie-infrastructuur, waaronder de opslag van aardgas, en het aanbieden van infrastructuur voor de import van LNG. We zetten onze energie-infrastructuur en kennis daarnaast sterk in voor verdere ontwikkeling en integratie van alternatieve energiebronnen en -dragers, zoals waterstof, warmte en groen gas alsmede het transport en de opslag van CO₂.

Gasunie is een Naamloze Vennootschap en is statutair en feitelijk gevestigd te Groningen, Nederland op de Concourslaan 17 en is ingeschreven onder KvK-nummer 02029700. N.V. Nederlandse Gasunie is het ultieme groepshoofd. Op de balansdatum houdt de Staat der Nederlanden (namens deze: het ministerie van Financiën) alle geplaatste aandelen van Gasunie.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2024 dat eindigde op de balansdatum van 31 december 2024.

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening presenteren we in euro's, wat ook onze functionele valuta is. Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in miljoenen euro's.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta waarderen we bij de eerste verwerking in de functionele valuta door omrekening tegen de wisselkoers tussen de functionele valuta en de vreemde valuta die geldt op de datum van de transactie. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen rekenen we op balansdatum om naar de functionele valuta tegen de op die datum geldende wisselkoersen. De valutakoersverschillen die ontstaan uit de omrekening van monetaire posten in vreemde valuta verwerken we in de winst-en-verliesrekening in de periode dat zij zich voordoen, behalve als op deze transacties *hedge accounting* is toegepast.

Niet-monetaire activa en verplichtingen in vreemde valuta die we tegen historische kostprijs opnemen, rekenen we naar de functionele valuta om tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum.

Valutakoersverschillen die optreden bij de omrekening van in aanmerking komende kasstroomhedges, voor zover de afdekking effectief is, verwerken we als niet-gerealiseerde resultaten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. We zijn van mening dat er geen onzekerheid bestaat over het hanteren van de continuïteitsveronderstelling.

Onderdelen van de jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans, de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht. In deze overzichten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties verwijzen we naar de toelichting op de jaarrekening. De toelichtingen bij de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen financiële overzichten maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening en de vennootschappelijke jaarrekening vormen samen onze statutaire jaarrekening.

Basis voor opstelling

Overeenstemmingsverklaring

Op grond van de Verordening (EG) 1606/2002 van het Europees Parlement stellen we onze geconsolideerde jaarrekening op in overeenstemming met de bepalingen van de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals bekrachtigd door de Europese Unie en in overeenstemming met de bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek (BW).

IFRS omvat zowel de International Financial Reporting Standards (IFRS) als de International Accounting Standards (IAS), die door de International Accounting Standards Board zijn uitgebracht, en de interpretaties van IFRS- en IAS-standaarden, uitgebracht door het IFRS Interpretations Committee (IFRIC) respectievelijk het Standing Interpretations Committee (SIC).

Nieuwe en gewijzigde standaarden voor de financiële verslaggeving

Met ingang van het boekjaar 2024 zijn de onderstaande wijzigingen in standaarden van kracht:

- Amendments to IAS 1 Presentation of Financial Statements: Classification of Liabilities as Current or Noncurrent including Classification of Liabilities as Current or Noncurrent - Deferral of Effective Date; and Non-current Liabilities with Covenants;
- Amendments to IAS 7 Statement of Cash Flows and IFRS 7 Financial Instruments: Disclosures: Supplier Finance Arrangements;
- Amendments to IFRS 16 Leases: Lease Liability in a Sale and Leaseback.

Met ingang van het boekjaar 2025 zijn de onderstaande wijzigingen in standaarden van kracht:

- Amendments to IAS 21 The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates: Lack of Exchangeability.

Daarnaast verwachten we dat de onderstaande standaarden of wijzigingen daarin in de toekomst van kracht worden. Van deze standaarden is de EU-goedkeuring nog niet afgerond:

- IFRS 18 Presentation and Disclosure in Financial Statements;
- IFRS 19 Subsidiaries without Public Accountability: Disclosures;
- Annual Improvements Volume 11;
- Amendments to the Classification and Measurement of Financial Instruments (Amendments to IFRS 9 and IFRS 7);
- Contracts Referencing Nature-dependent Electricity – Amendments to IFRS 9 and IFRS 7.

Uit onze analyse blijkt dat zowel de vastgestelde standaarden als de nog te bekrachtigen standaarden geen materiële impact hebben op ons vermogen, onze kasstromen en op ons resultaat. Om deze redenen zijn de gevolgen van de voornoemde wijzigingen niet in detail toegelicht in deze jaarrekening. We verwachten wel dat bepaalde hoofdoverzichten en toelichtingen wijzigen door de beoogde introductie van IFRS 18, maar dat de impact hiervan alsnog relatief beperkt is voor ons.

Pillar Two

Gasunie valt onder de reikwijdte van de zogenaamde 'Pillar Two' wetgeving, zoals in 2021 geïntroduceerd door de OESO. Met ingang van 31 december 2023 is de Wet minimumbelasting 2024 in Nederland van kracht, om te bewerkstelligen dat multinationale groepen met een omzet van € 750 miljoen of meer ten minste effectief 15% aan belasting over hun winst betalen. De wetgeving is effectief vanaf boekjaren beginnend vanaf 1 januari 2024. De Pillar Two wetgeving is ook van toepassing in de andere jurisdicties waarin Gasunie actief is. Dit zijn – naast Nederland – Duitsland en Zwitserland.

Gasunie heeft voor het boekjaar 2024 en 2023 de verplichte uitzondering toegepast voor het opnemen en/of toelichten van uitgestelde belastingen als gevolg van Pillar Two (ingevolge de aanpassing van IAS 12 in mei 2023). Op basis van de voorwaarden is de huidige inschatting dat we gebruik kunnen maken van de tijdelijke Country-by-Country Reporting (CbCR) veiligheidsregeling. Wanneer we in een jurisdictie aan de 'de minimis'-regeling, de CbCR Effective Tax Rate (ETR)-regeling en/of de routinewinst-regeling voldoen, is bijheffing voor die jurisdictie niet van toepassing.

Oordelen en schattingen door het management

We maken bij het opstellen van de jaarrekening gebruik van schattingen en beoordelingen die de gerapporteerde bedragen voor activa en passiva op balansdatum en het resultaat over het boekjaar kunnen beïnvloeden. De daadwerkelijke uitkomsten

kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen beoordelen we periodiek. Herzieningen van schattingen nemen we op in de periode waarin we de schatting herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Indien het voor het geven van de vereiste inzichten noodzakelijk is, is de aard van de oordelen en de schattingen, inclusief de bij de onzekerheden behorende veronderstellingen, opgenomen in de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De invloed van onze oordelen en schattingen is significant bij de:

- Waardering van de vaste activa (zoals opgenomen in [noot 4 'Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen'](#), [noot 5 'Materiële vaste activa'](#) en [noot 6 'Immateriële vaste activa'](#));
- Waardering van de overige kapitaalbelangen (zoals opgenomen in [noot 10 'Overige kapitaalbelangen'](#));
- Waardering van de uitgestelde belastingvorderingen (zoals opgenomen in [noot 11 'Uitgestelde belastingvorderingen'](#));
- Waardering van bepaalde pensioenverplichtingen (zoals opgenomen in [noot 22 'Personeelsbeloningen'](#));
- Waardering en de bepaling van de voorziening voor opruimkosten (zoals opgenomen in [noot 23 'Overige voorzieningen'](#));
- Waardering van de afgeleide financiële instrumenten (zoals opgenomen in [noot 24 'Afgeleide financiële instrumenten'](#));
- Classificatie van de investeringen in joint operations en joint ventures (zoals opgenomen in [noot 7 'Investerings in joint operations'](#) en [noot 8 'Investerings in joint ventures'](#)).

In bepaalde gevallen hebben ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie, milieu- en klimaatdoelstellingen en/of geopolitieke ontwikkelingen ook invloed op de voornoemde oordelen en schattingen. We nemen ook deze ontwikkelingen mee in onze oordelen en schattingen.

Bepaling van de reële waarde

Voor een aantal waarderinggrondslagen en toelichtingen is bepaling van de reële waarde vereist. De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor we een actief kunnen verhandelen of een passief kunnen afwikkelen met ter zake goed geïnformeerde partijen die tot een transactie bereid zijn en waarvan we onafhankelijk zijn. We bepalen de reële waarde als volgt:

- De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten bepalen we aan de hand van de biedprijs;
- De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten bepalen we door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd, vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen;
- De reële waarde van derivaten waarbij we geen onderpand uitwisselen, bepalen we door het contant maken van de kasstromen aan de hand van de relevante swapcurve, vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Bij het bepalen van de reële waarde van een actief of een verplichting maken we zoveel mogelijk gebruik van op de markt waarneembare gegevens. De reële waarden classificeren we naar verschillende niveaus op basis van een reëlewaardehiërarchie, afhankelijk van de gehanteerde informatie op basis waarvan we de waarderingstechnieken hebben toegepast. De verschillende waarderingniveaus zijn als volgt gedefinieerd:

- Niveau 1: Op basis van genoteerde prijzen op actieve markten voor hetzelfde instrument;

- Niveau 2: Op basis van prijzen op actieve markten voor vergelijkbare instrumenten of op basis van andere waarderingstechnieken, waarbij alle benodigde significante gegevens direct of indirect zijn ontleend aan zichtbare marktgegevens;
- Niveau 3: Op basis van waarderingstechnieken, waarbij alle benodigde significante gegevens niet zijn ontleend aan zichtbare marktgegevens.

Als de gehanteerde informatie die we gebruiken voor het bepalen van de reële waarde van een actief of verplichting binnen verschillende niveaus van de reëlewaardehiërarchie vallen, dan classificeren we de bepaalde reële waarde in zijn geheel in het laagste niveau dat van toepassing is.

We verwerken herrubriceringen tussen de niveaus van de reëlewaardehiërarchie aan het eind van de verslagperiode waarin de wijziging zich heeft voorgedaan. We beoordelen voortdurend wijzigingen in belangrijke gehanteerde informatie en stellen de reëlewaardebepaling indien nodig hierop bij.

Materiële grondslagen

Grondslagen voor consolidatie

Algemeen

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële gegevens van Gasunie (als groepshoofd) en onze groepsmaatschappijen opgenomen. Groepsmaatschappijen zijn vennootschappen waarover we overheersende zeggenschap kunnen uitoefenen.

Van overheersende zeggenschap is sprake als we, direct of indirect:

- macht (*power*) hebben over de relevante activiteiten van de betreffende vennootschap en zijn blootgesteld aan of gerechtigd zijn tot variabele opbrengsten uit hoofde van de betrokkenheid bij de vennootschap; en
- over de mogelijkheid beschikken onze macht over de vennootschap te gebruiken om de omvang van onze opbrengsten te beïnvloeden.

In het algemeen veronderstellen we dat sprake is van overheersende zeggenschap als we meer dan 50% van de stemrechten of stemgerechtigde aandelen bezitten. Dit beoordelen we echter naar de feitelijke omstandigheden per individuele deelneming. Bij gewijzigde omstandigheden beoordelen we opnieuw of sprake is van overheersende zeggenschap.

Groepsmaatschappijen consolideren we integraal vanaf de datum waarop overheersende zeggenschap over de groepsmaatschappij is verkregen.

Groepsmaatschappijen nemen we niet meer in de consolidatie op vanaf de datum waarop geen sprake meer is van overheersende zeggenschap. Op dat moment nemen we de activa en de passiva, inclusief het aandeel derden en andere vermogensbestandsdelen met betrekking tot de groepsmaatschappij, niet langer op in de balans. In geval van verlies van overheersende zeggenschap bepalen we van het belang dat we behouden de reële waarde. Deze reële waarde vormt vervolgens de initiële boekwaarde van het belang dat we behouden. Verschillen tussen de boekwaarde en de reële waarde van het belang dat we behouden (bepaald op het moment van verlies van overheersende zeggenschap) verantwoorden we in de winst-en-verliesrekening. Dit geldt ook voor het resultaat op het deel van het belang dat we vervreemden.

De posten in de geconsolideerde jaarrekening stellen we volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vast. Intragroepssaldi en -transacties, alsmede eventuele niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit intra- groepstransacties, elimineren we.

Consolidatiekring

In [noot 62 'Overzicht groepsmaatschappijen en deelnemingen'](#) hebben we een overzicht opgenomen van alle in de consolidatie begrepen groepsmaatschappijen.

Bedrijfscombinaties, goodwill en bargain purchases

Bedrijfscombinaties, zoals fusies of overnames, verantwoorden we volgens de acquisitiemethode van IFRS 3 'Business Combinations'. De verkrijgingsprijs van een acquisitie is het totaal van opgeofferde activa, aangegane of overgenomen verplichtingen en (eventueel) door de overnemende partij uitgegeven eigen vermogen instrumenten. De kosten die verband houden met de bedrijfscombinatie brengen we direct ten laste van de winst-en-verliesrekening. De bij de bedrijfscombinaties verkregen identificeerbare activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen verantwoorden we, als verkrijgende partij, tegen de reële waarde op de overnamedatum. Voorwaardelijke vergoedingen waarderen we initieel tegen reële waarde op de verkrijgingsdatum. Een voorwaardelijke vergoeding die kwalificeert als een financieel instrument, waarderen we tegen reële waarde, waarbij we wijzigingen in reële waarde verantwoorden in de winst-en-verliesrekening op het moment dat deze wijzigingen zich voordoen. Wijzigingen in overige voorwaardelijke vergoedingen, niet zijnde financiële instrumenten, verwerken we rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening.

Het meerdere van de verkrijgingsprijs van een acquisitie boven ons aandeel in de reële waarde van de netto identificeerbare activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen kwalificeren we, indien van toepassing, als goodwill en nemen we op onder de immateriële vaste activa. Na de eerste opname waarderen we de goodwill tegen kostprijs minus (eventuele) geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen. Indien bij een acquisitie ons aandeel in de reële waarde van de netto identificeerbare activa, passiva en voorwaardelijke verplichtingen hoger is dan de verkrijgingsprijs, dan is sprake van een zogenoemde *bargain purchase*. Een *bargain purchase* verwerken we op de acquisitiedatum onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening.

Aandeel toekomend aan houder minderheidsbelang in vermogen en resultaat

Het aandeel toekomend aan de houder van het minderheidsbelang in het vermogen en in het resultaat presenteren we separaat. Bij de initiële verwerking van een aandeel toekomend aan de houder van een minderheidsbelang bestaat de keuze om dit aandeel te waarderen tegen het proportionele deel van de reële waarde van de verkregen activa en overgenomen verplichtingen dan wel de reële waarde van het aandeel toekomend aan de houder van een minderheidsbelang zelf. Deze keuze mogen we per afzonderlijke transactie maken.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die we toepassen voor de waardering van de activa en de passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. De gehanteerde grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande boekjaar. De gehanteerde grondslagen voor de presentatie zijn eveneens ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande boekjaar, met uitzondering van:

- Een herclassificatie van bepaalde debiteuren en overige handelsvorderingen naar de overige vorderingen. Deze herclassificatie vond plaats binnen de rubriek 'kortlopende vorderingen'. De aanpassing geeft een beter inzicht in de formeel-juridische status van de vorderingen op de balansdatum;
- Een herclassificatie van de resultaten op de afwikkeling van bepaalde afgeleide financiële instrumenten van de mutatie reële waarde naar de overige financiële lasten. Deze herclassificatie vond plaats binnen de rubriek 'financiële lasten'.

Beide presentatiewijzigingen hebben zowel in 2024 als in 2023 geen gevolgen voor het vermogen, het resultaat en de kasstromen.

Vaste activa

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa waarderen we tegen de kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en de cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De kosten van periodiek groot onderhoud zijn bij de initiële opname verwerkt in de boekwaarde van het actief op basis van de componentenbenadering. Dit geldt – in voorkomende gevallen – eveneens voor de opruimkosten of de kosten van demobilisatie. Rentelasten activeren we als deze betrekking hebben op de aankoop, constructie of productie van kwalificerende activa, waarvoor geldt dat het actief noodzakelijkerwijze pas na een aanzienlijke tijdsperiode (langer dan één jaar) klaar is voor het beoogde gebruik.

Afschrijvingen bepalen we door de kosten van de materiële vaste activa minus hun geschatte restwaarde lineair af te schrijven over hun geschatte levensduur. Op grond en terreinen en permanente gasvolumes in de leidingen en cavernes schrijven we niet af.

Een belangrijk deel van de activa is bedoeld voor de gereguleerde bedrijfsactiviteiten. Regulering van de toekomstige kasstromen door de toezichthouder bepaalt mede de realiseerbare waarde van de gereguleerde activa. We maken hierbij belangrijke schattingen en oordelen, onder andere ten aanzien van de levensduur, restwaarde en de toekomstige kasstromen uit hoofde van het gastransport. De restwaarde van het actief, de levensduur en de afschrijvingsmethodes beoordelen en herzien we – indien noodzakelijk – jaarlijks. In [noot 5 'Materiële vaste activa'](#) hebben we een nadere toelichting opgenomen inzake de verwachte levensduur van de activa, inclusief onze overwegingen ten aanzien van de energietransitie.

De materiële vaste activa onderscheiden we naar categorieën. Per categorie hebben we de levensduur en de bijbehorende afschrijvingstermijn bepaald. In [noot 5 'Materiële vaste activa'](#) lichten we toe welke categorieën zijn onderkend en wat de afschrijvingstermijn per categorie is.

Bijdragen van derden in de kosten van de aanleg van de energie-infrastructuur brengen we op de investeringen in mindering, voor zover het om overheidsbijdragen (waaronder subsidies) of andere niet-transportcapaciteit gerelateerde bijdragen gaat. Klantbijdragen voor investeringen die wel gerelateerd zijn aan transportcapaciteit, nemen we als contractverplichting op in de balans. We brengen de contractverplichting overeenkomstig de verwachte levensduur van het actief (als maatstaf voor de verwachte contractduur) periodiek ten gunste van de winst-en-verliesrekening. Als sprake is van een significante financieringscomponent in de klantbijdragen, verantwoorden we de financieringslasten onder de financiële lasten. Onder het hoofd '[Netto-omzet](#)' in deze grondslagen lichten we de voornoemde verwerking nader toe.

Materiële vaste activa die op balansdatum nog niet in bedrijf zijn, verantwoorden we onder de 'vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering'. Na de ingebruikname rubriceren we de betreffende activa naar hun aard onder één van de hoofdcategorieën. De hoeveelheid gas die permanent aanwezig is in het transportnetwerk en de opslagcavernes en die benodigd is voor het gastransport en de gasopslag en de daaraan gerelateerde diensten, nemen we op onder de 'andere vaste bedrijfsmiddelen'. In geval van mutaties in deze permanente gasvolumes geldt dat we het begrip kostprijs invullen door gebruikmaking van de gemiddelde gasprijzen in de periode waarin de mutaties plaatsvonden.

Een verlies op de desinvestering van een materieel vast actief verwerken we onder de afschrijvingskosten in de winst- en-verliesrekening op het moment van buitengebruikstelling; een winst verantwoorden we onder de overige opbrengsten.

De materiële vaste activa waarvan we op grond van een leaseovereenkomst het gebruiksrecht hebben, nemen we eveneens in de balans op. Zie hiervoor ook de grondslagen onder het hoofd '[Leasing](#)'.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa nemen we in de balans op wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige voordelen die dat actief in zich bergt, aan ons zullen toekomen en we de kosten van dat actief betrouwbaar kunnen vaststellen. De immateriële vaste activa waarderen we tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en eventuele cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De geactiveerde bedragen schrijven we af volgens de lineaire methode overeenkomstig de verwachte gebruiksduur van het actief.

De uitgaven na eerste verwerking van een immaterieel vast actief voegen we toe aan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat de uitgaven zullen leiden tot een toename van de verwachte toekomstige economische voordelen en we de uitgaven en de toerekening aan het actief op betrouwbare wijze kunnen vaststellen. Als we niet voldoen aan de voorwaarden voor activering verantwoorden we de uitgaven als kosten in de winst-en-verliesrekening.

Onder de immateriële vaste activa is niet begrepen het besturingssysteem van het transport- en opslagnetwerk. Dergelijke software presenteren we onder de materiële vaste activa, omdat het besturingssysteem onlosmakelijk verbonden is met het transport- en opslagnetwerk.

Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa waarderen we tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op vooruitbetalingen op immateriële vaste activa schrijven we niet af. De grondslagen voor de vaststelling en verwerking van bijzondere waarde-verminderingen zijn opgenomen onder het hoofd '[Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa](#)' in deze grondslagen.

Investerings in joint operations

Investerings in joint operations zijn deelnemingen waarin we gezamenlijke zeggenschap uitoefenen en waarbij we rechten ten aanzien van de activa hebben en verplichtingen ten aanzien van de schulden van de deelneming.

In onze financiële overzichten hebben we de rechten ten aanzien van de activa en verplichtingen ten aanzien van de schulden van de deelneming en de bijbehorende rechten op de opbrengsten en lasten van de joint operations opgenomen.

Investerings in joint ventures en geassocieerde deelnemingen

Investerings in joint ventures zijn deelnemingen waarin we met andere partijen gezamenlijke zeggenschap uitoefenen en rechten hebben op de netto-activa van de deelnemingen. Investerings in geassocieerde deelnemingen zijn deelnemingen waarin we invloed van betekenis uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid, maar waarover we geen overheersende zeggenschap kunnen uitoefenen.

Deze deelnemingen waarderen we volgens de equity-methode. Overeenkomstig deze methode nemen we de deelnemingen op tegen de verkrijgingsprijs (inclusief goodwill) vermeerderd met het aandeel in het resultaat en het aandeel in de overige gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten vanaf het moment van verwerving en verminderd met het aandeel in de dividenduitkeringen. In de winst-en-verliesrekening en in het geconsolideerde overzicht van het totaalresultaat nemen we ons aandeel in het (totaal)resultaat van de joint ventures op.

In geval van verlies van gezamenlijke zeggenschap bij een joint venture of verlies van invloed van betekenis bij een geassocieerde deelneming, bepalen we de reële waarde van het belang dat we behouden. Deze reële waarde vormt vervolgens de initiële boekwaarde van het belang dat we behouden. Verschillen tussen de boekwaarde en de reële waarde van de joint venture of de geassocieerde deelneming (bepaald op het moment van verlies van gezamenlijke zeggenschap bij een joint venture of verlies van invloed van betekenis bij een geassocieerde deelneming) verantwoorden we in de winst-en-verliesrekening. Dit geldt ook voor het resultaat op het deel van het belang dat we vervreemden.

Indien ons belang in een joint venture of een geassocieerde deelneming verandert, maar gezamenlijke zeggenschap respectievelijk invloed van betekenis blijft bestaan, vindt geen herwaardering van het bestaande belang plaats.

Eliminatie van transacties met deelnemingen

Niet-gerealiseerde winsten uit hoofde van transacties met deelnemingen verwerkt volgens de equity-methode, elimineren we naar rato van het belang dat we in de deelneming hebben.

Overige kapitaalbelangen

Overige kapitaalbelangen waarderen we op basis van IFRS 9 na de eerste verwerking tegen reële waarde, waarbij we niet-gerealiseerde winsten of verliezen verwerken in het totaalresultaat. Er vindt geen recycling via de winst-en-verliesrekening plaats.

Bij het bepalen van de reële waarde van de overige kapitaalbelangen maken we aannames en schattingen, onder andere ten aanzien van de verwachte toekomstige dividenden, kasstromen en disconteringsvoeten. In [noot 10 'Overige kapitaalbelangen'](#) en [noot 28 'Financiële instrumenten'](#) lichten we de voornaamste aannames en veronderstellingen nader toe.

In het geval dat we de reële waarde niet betrouwbaar kunnen vaststellen op basis van deze aannames, hanteren we de kostprijs of nettovermogenswaarde als benadering van de reële waarde en vermelden we dit gegeven in de toelichting op de jaarrekening.

Het resultaat deelneming van de overige kapitaalbelangen verwerken we in de winst-en-verliesrekening op het moment dat formeel besloten is tot het uitkeren van dividend door deze deelnemingen dan wel het moment van betaalbaarstelling.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Aan het eind van iedere verslaggevingsperiode onderzoeken we of sprake is van aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering van de vaste activa, waaronder de (im)materiële en de financiële vaste activa. In dat geval bepalen we de realiseerbare waarde van de activa. De realiseerbare waarde is de hoogste van de directe opbrengstwaarde (bijvoorbeeld op basis van een verkoopovereenkomst minus de te maken kosten voor de verkoop) en de indirecte opbrengstwaarde (bijvoorbeeld op basis van een bedrijfswaardeberekening). Als de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde, dan brengen we het verschil ten laste van de winst-en-verliesrekening. De aard van de materiële vaste activa leidt ertoe dat we de realiseerbare waarde veelal niet per actief kunnen bepalen. In deze gevallen bepalen we de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

We onderzoeken periodiek ook of sprake is van aanwijzingen dat een bijzondere waardevermindering die in voorgaande perioden is verantwoord, niet meer bestaat of is afgenomen. Als we vaststellen dat een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering niet meer bestaat of is afgenomen, dan stellen we de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa of kasstroom genererende eenheid niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn als geen bijzondere waardevermindering voor het actief of de kasstroom genererende eenheid zou zijn verantwoord. Een eventuele terugname van een in het verleden verantwoorde bijzondere waardevermindering verantwoorden we in de winst-en-verliesrekening.

Vlottende activa

Vorraden

Vorraden nemen we op tegen kostprijs uitgaande van de gemiddelde inkooprijzen of lagere realiseerbare waarde. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met eventuele overige kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De realiseerbare waarde is gebaseerd op de meest betrouwbare schatting van het bedrag dat de voorraden zullen opbrengen, onder aftrek van nog te maken kosten.

Onder de voorraden zijn tevens begrepen het surplus aan emissierechten welke ultimo boekjaar niet benodigd zijn om aan de emissieverplichting over het boekjaar ingevolge het EU-ETS te voldoen. Waardering van de emissierechten geschiedt tegen kostprijs. Emissierechten houden we aan voor eigen gebruik en niet voor handelsdoeleinden. Een verplichting ingevolge het EU-ETS nemen we slechts op indien de daadwerkelijke uitstoot ultimo boekjaar hoger is dan de hoeveelheid beschikbare certificaten ('netto-benadering'). Een dergelijke verplichting waarderen we tegen de reële waarde van de nog te verkrijgen emissierechten.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen waarderen we bij de eerste verwerking tegen de reële waarde. Vorderingen op handelsdebiteuren en overige vorderingen waarderen we na eerste opname tegen geamortiseerde kostprijs, omdat ons businessmodel toeziet op het incasseren van de contractuele kasstromen uit hoofde van voornoemde vorderingen en de kasstromen uitsluitend toezien op de betaling van de verschuldigde hoofdsom plus eventuele interest.

We passen vanwege de korte looptijd van de handels- en overige vorderingen de vereenvoudigde methode van IFRS 9 toe voor het waarderen van de handels- en overige vorderingen (op basis van de *lifetime expected credit losses*). Hierbij vormen we een reservering ter dekking van de verwachte kredietverliezen, gebaseerd op de nog te ontvangen bedragen en de waarschijnlijkheid van niet-betaling. Ook houden we rekening met eventuele verkregen zekerheden, die het kredietverlies mogelijk kunnen beperken.

Kas en kasequivalenten

Kas en kasequivalenten omvatten de beschikbare geldmiddelen in de vorm van uitstaande bedragen bij banken en bij andere derden, zoals bankrekeningen of tegoeden in de vorm van deposito's of callgelden. Een deposito komt alleen in aanmerking als kasequivalent als we het deposito binnen negentig dagen kunnen omzetten in een gekend bedrag aan geldmiddelen en het deposito niet onderhevig is aan een significant risico op waardeverminderingen.

De kas en kasequivalenten houden we aan met als doel om aan onze kortlopende verplichtingen te kunnen voldoen. We houden de kas en kasequivalenten in beginsel niet aan voor het doen van investeringen of voor andere doeleinden.

Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide financiële instrumenten – met toepassing van hedge accounting

In bepaalde gevallen maken we, of onze niet-geconsolideerde deelnemingen, gebruik van afgeleide financiële instrumenten ten einde financiële risico's ingevolge toekomstige transacties (kasstromen) te beheersen. Deze instrumenten verantwoorden we bij de eerste opname tegen de reële waarde per de datum waarop het contract is aangegaan (in beginsel is de waarde bij inceptie nihil). Vervolgens bepalen we de reële waarde aan het eind van iedere verslaggevingsperiode opnieuw. De winst of het verlies op het effectieve deel van het afdekkinginstrument verwerken we in de cash flow hedge reserve in het eigen vermogen, onder aftrek van uitgestelde belastingen. Een eventueel ineffectief gedeelte van de afdekking verwerken we onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening.

Wanneer we een afdekkinginstrument afwikkelen, blijft de winst of het verlies op het effectieve deel in het eigen vermogen opgenomen, voor zover naar verwachting de onderliggende kasstroom nog zal plaatsvinden. Als we de onderliggende kasstroom niet langer verwachten, brengen we de winst of het verlies op het effectieve deel, dat is uitgesteld in het eigen vermogen, onmiddellijk ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening.

De afgeleide financiële instrumenten die aangewezen en effectief zijn in het kader van hedge accounting, verwerken we overeenkomstig de afgedekte positie. Afhankelijk van de aard en de looptijd rubriceren we de afgedekte positie als langlopend of kortlopend.

Afgeleide financiële instrumenten – zonder toepassing van hedge accounting

Voor overige afgeleide financiële instrumenten waarvoor we geen cash flow hedge accounting toepassen, verwerken we veranderingen in de reële waarde vanaf eerste opname direct in de winst-en-verliesrekening.

Grond- en hulpstofcontracten ('commodities')

Contracten gesloten voor de inkoop van hulpstoffen, zoals energie ten behoeve van eigen gebruik in de normale bedrijfsactiviteiten, nemen we in overeenstemming met IFRS 9.2.4 niet in de balans op.

Langlopende schulden

Langlopende schulden zijn verplichtingen met een resterende nominale looptijd van meer dan één jaar. De aflossingsverplichtingen die binnen één jaar vervallen, nemen we op onder kortlopende schulden.

Rentedragende leningen waarderen we bij de eerste opname tegen de reële waarde, verminderd met de transactiekosten. Na de eerste opname waarderen we de rentedragende leningen tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, waarbij we de transactiekosten en het disagio ten laste van de winst-en-verliesrekening brengen in de periode waarop zij betrekking hebben. De nog niet in de winst-en-verliesrekening verwerkte bedragen van het disagio en de transactiekosten verwerken we als verlaging van de langlopende schulden waarop ze betrekking hebben.

Voor bepaalde leningen is de te betalen couponrente mede gebaseerd op te bereiken toekomstige duurzaamheidsdoelstellingen. Als we deze duurzaamheidsdoelstellingen niet behalen, leidt dit tot een verhoging van de couponrente. Aan het eind van iedere verslagperiode evalueren we de verwachte realisatie van de duurzaamheidsdoelstellingen. Als we verwachten dat we de duurzaamheidsdoelstellingen niet behalen, dan passen we de effectieve rente vanaf dat moment hierop aan en komen de additionele rentekosten op basis van de effectieve-rentemethode ten laste van de winst-en-verliesrekening.

De leningen nemen we niet meer op in de balans op het moment dat de contractuele verplichting is vervallen of verlopen.

Personeelsbeloningen

De personeelsbeloningen verantwoorden we als last in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin een medewerker de arbeidsprestatie verricht. Indien en voor zover de personeelsbeloningen nog niet zijn uitbetaald, verantwoorden we deze als verplichting op de balans. Onder de personeelskosten verstaan we alle kosten die verband houden met personeelsbeloningen tijdens en na afloop van het dienstverband. Onze verplichtingen met betrekking tot personeelsbeloningen omvatten naast de in rechte afdwingbare verplichtingen, ook eventuele verplichtingen waarbij sprake is van een situatie waarin we geen ander reëel alternatief hebben dan het nakomen van die verplichting ('feitelijke verplichtingen').

De verplichtingen met betrekking tot de personeelsbeloningen hebben betrekking op pensioenverplichtingen, jubileumuitkeringen en de kosten van bepaalde secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering voor post-actieve en gepensioneerde werknemers.

Personele voorzieningen

De personele voorzieningen bestaan uit de voorziening voor pensioenverplichtingen en overige personele voorzieningen.

Voorziening voor pensioenverplichtingen

We zijn pensioenregelingen aangegaan die onze werknemers aanspraak geven op onder andere ouderdoms- en nabestaandenpensioen.

Voor de medewerkers van Gasunie in Nederland geldt een collectief beschikbare premieregeling (toegezegde-bijdrageregeling). Onder deze regeling hebben we ons verplicht tot het betalen van een vaste, vooraf vastgestelde premie aan het onafhankelijke ondernemingspensioenfonds (Stichting Pensioenfonds Gasunie). Voor

de werknemers van Gasunie Deutschland die vanaf 2012 in dienst zijn getreden, is sprake van een regeling die is verzekerd. Ook deze regeling kwalificeert als een toegezegde bijdrageregeling.

Uitgangspunt bij de verwerking van de voornoemde regelingen is dat de in de verslagperiode te verwerken lasten gelijk zijn aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder of verzekeraar verschuldigde premies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, nemen we hiervoor een verplichting op. Als de op de balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, nemen we een overlopende actiefpost op, voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het pensioenfonds of de verzekeraar of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Voor de werknemers van Gasunie Deutschland die voor 2012 in dienst getreden zijn, is sprake van een toegezegd-pensioenregeling. De contante waarde van de voorziening voor de pensioenverplichting voor deze medewerkers berekenen we in overeenstemming met de *projected unit credit method*. In de berekening zijn belangrijke aannames gedaan over de marktrente op bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit ter bepaling van de disconteringsvoet, de verwachte toekomstige salarisverhogingen, de verwachte toekomstige pensioenverhogingen en de gemiddelde levensverwachting. Voor aanvullende informatie over deze variabelen verwijzen we naar [noot 22 'Personeelsbeloningen'](#) van de nadere toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Actuariële winsten en verliezen en ervaringsaanpassingen verantwoorden we in het overzicht van het totaalresultaat en verwerken we vervolgens in het eigen vermogen in de periode waarin zij zich voordoen, onder aftrek van uitgestelde belastingen. We laten de relevante actuariële berekeningen jaarlijks opstellen en beoordelen door externe actuarissen.

Voorziening voor jubileumuitkeringen

De voorziening heeft betrekking op de jubileumuitkeringen die we uitkeren aan onze werknemers bij dienstjubilea. Er is rekening gehouden met de kans dat de uitkering plaatsvindt en met een disconteringsvoet vóór belastingen, die rekening houdt met de huidige marktbeoordelingen voor de tijdswaarde van geld en de risico's die inherent zijn aan de verplichting.

Voorziening voor kosten van de secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering voor post-actieve en gepensioneerde werknemers

De voorziening heeft betrekking op bepaalde vergoedingen die we verstrekken aan onze werknemers na hun pensionering. De voorziening vertegenwoordigt de contante waarde van de al ingegane verplichtingen met betrekking tot postactieve en gepensioneerde werknemers. Er is rekening gehouden met de levensverwachting en met een disconteringsvoet vóór belastingen, die rekening houdt met de huidige marktbeoordelingen voor de tijdswaarde van geld en de risico's die inherent zijn aan de verplichting.

Aan het eind van iedere verslaggevingsperiode toetsen we de veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de personele voorzieningen. We stellen ze onder meer bij aan de hand van overlevingstafels en rente- en kostenontwikkelingen.

Overige voorzieningen

We nemen een voorziening in de balans op wanneer sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting, die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan we een betrouwbare schatting kunnen maken; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Het bedrag opgenomen als voorziening is de best mogelijke schatting op de balansdatum van de uitgaven die vereist zijn om aan de bestaande verplichting te voldoen, rekening houdend met de waarschijnlijkheid van de gebeurtenis.

De overige voorzieningen betreffen de voorziening voor bepaalde opruimkosten.

Voorziening voor opruimkosten

De in de balans opgenomen voorziening voor opruimkosten is gevormd voor buitengebruik gestelde activa waarvoor we op grond van wet- en regelgeving en/of vanuit rechten en vergunningen een verplichting hebben tot het opruimen van deze activa. De voorziening is bedoeld voor de verwachte kosten van buitengebruikstelling en ontmanteling van activa en eventuele bijkomende saneringskosten. De omvang van de voorziening bepalen we mede aan de hand van ervaringscijfers van eerdere opruiming en op basis van de technische verwijderingsmogelijkheden.

De voorziening is gewaardeerd op de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting vereist zijn om de verplichting af te wikkelen. De disconteringsvoet bepalen we vóór belastingen en houdt rekening met de huidige marktbeoordelingen voor de tijdswaarde van geld en de risico's die inherent zijn aan de verplichting.

Voor een nadere toelichting op de activa waarvoor we geen voorziening voor opruimkosten hebben gevormd, verwijzen we naar [noot 29 'Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen'](#).

Leasing

De initiële verwerking en waardering van leases is als volgt:

- We onderscheiden leaseverplichtingen in lease en non-lease componenten. De non-lease componenten vallen niet onder de reikwijdte van IFRS 16. De kosten ingevolge deze non-lease componenten verantwoorden we in de winst-en-verliesrekening in de periode waarop ze betrekking hebben;
- De verwachte looptijd van de leaseverplichting bepalen we op basis van de contractuele looptijd van de overeenkomst, waarbij we rekening houden met de optionele verlengings- en beëindigingsmogelijkheden, in het geval we redelijkerwijs verwachten hiervan gebruik te maken;
- Indien van toepassing houden we bij de waardering van de leaseverplichtingen rekening met restwaardegaranties, significante variabele leasebetalingen en boeteclausules;
- De leaseverplichtingen maken we in beginsel contant tegen de impliciete rentevoet. Waar de impliciete rentevoet niet direct uit de leaseovereenkomst afleidbaar is, maken we gebruik van onze incrementele rentevoet. Voor portfolio's van leases met vergelijkbare kenmerken maken we gebruik van een rentevoet die voor het portfolio als geheel representatief is;
- Het gebruiksrecht actief dat met de lease is verbonden, nemen we initieel tegen contante waarde van de leaseverplichting in de balans op, eventueel vermeerderd met direct toerekenbare bijkomende kosten (waaronder opruimkosten en/of kosten van demobilisatie);
- De leaseovereenkomsten met een looptijd van korter dan één jaar of met een contractwaarde van minder dan € 5.000 zijn overeenkomstig de uitzonderingsbepalingen van IFRS 16 niet in de balans opgenomen.

De bij de leaseverplichting behorende activa zijn verantwoord onder de materiële vaste activa in de hoofdcategorie gebruiksrecht activa.

De vervolgwaaardering van de leases is als volgt:

- Gebruiksrecht activa waarderen we tegen de kostprijs, verminderd met de lineaire afschrijving berekend over de verwachte looptijd van de leaseovereenkomst en met eventuele bijzondere waardevermindervingsverliezen. Bepaling van de kostprijs is hiervoor toegelicht onder de initiële verwerking en waardering van leases;
- De leaseverplichtingen waarderen we na eerste opname tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode;
- Indien de uitgangspunten in de leaseovereenkomst wijzigen (bijvoorbeeld door modificaties), bepalen we de boekwaarde van de leaseverplichting en het gebruiksrecht actief opnieuw en verwerken we dit in de balans.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen waarderen we na eerste opname tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De effectieve rente verwerken we direct in de winst-en-verliesrekening.

De bepaling van het resultaat

Het resultaat bepalen we als het verschil tussen de opbrengsten uit geleverde prestatieverplichtingen en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties verantwoorden we in het jaar waarin de bijbehorende prestatieverplichtingen zijn geleverd.

Netto-omzet

Onder netto-omzet verstaan we de opbrengsten van aan derden geleverde diensten inzake gastransport en gasopslag en daaraan gerelateerde diensten, onder aftrek van kortingen (bij niet-gereguleerde en/of van regulering vrijgestelde diensten) en over deze omzet geheven belastingen, zoals omzetbelasting. Hierbij maken we inschattingen over de relevante rentevoet in het geval van contractverplichtingen met een significante financieringscomponent.

Als we het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kunnen schatten, verwerken we de opbrengst met betrekking tot die dienst naar rato van de verrichte prestaties in het boekjaar. We leveren diensten op het gebied van gastransport, -opslag en aanverwante diensten. Deze diensten bieden we aan als capaciteitsdiensten. Hierbij verwerven onze klanten het recht om voor een vooraf overeengekomen periode (uur, dag, maand, etc.) gebruik te maken van vooraf gecontracteerde capaciteiten. We beschouwen de dienst als geleverd en verantwoorden dienovereenkomstig de omzet over het verloop van de tijd.

De realisatie van de netto-omzet kunnen we betrouwbaar vaststellen. We ontvangen geen vergoeding van afnemers anders dan de bedragen volgens de contractueel overeengekomen vergoedingsmethodieken.

De onafhankelijke toezichthouders in Nederland en Duitsland stellen de tarieven voor onze gereguleerde activiteiten vast. Op de gereguleerde tarieven passen we geen kortingen toe. Wel kan sprake zijn van klantbijdragen in de aanleg of verbetering van transportinfrastructuur of kortingen/vooruitbetalingen in het niet-gereguleerde en/of van regulering vrijgestelde segment. Deze klantbijdragen en kortingen/vooruitbetalingen beschouwen we als contractverplichting of -vordering en nemen we in de balans op. Over de contractuele looptijd valt de contractverplichting of -vordering periodiek vrij ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening. Indien een contractverplichting of -vordering een significante financieringscomponent bevat, bepalen we de hoogte van de financieringscomponent op basis van een schatting van de relevante rentevoet. De financieringscomponent verantwoorden we in de financiële baten en lasten in de periode waarop deze betrekking heeft.

Aan investeringen toegerekende kosten

Hieronder zijn begrepen de eigen bedrijfskosten ten dienste van de vervaardiging van (im)materiële vaste activa. Het betreft voornamelijk de kosten van eigen en inleenpersoneel en een deel van de organisatiekosten van de ondersteunende afdelingen.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies brengen we als overige opbrengsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening van het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen. Vooruitontvangen exploitatiesubsidies nemen we als verplichting op. Nog te ontvangen exploitatiesubsidies nemen we op onder de vorderingen.

Vooruitontvangen investeringssubsidies presenteren we initieel onder de overlopende passiva. Deze investeringssubsidies brengen we vervolgens, zodra de investeringsuitgaven aanvangen en voldoen aan de voorwaarden voor activering, in mindering op de materiële vaste activa waarvoor de subsidie is toegekend. Nog te ontvangen investeringssubsidies nemen we op onder de vorderingen.

Overige kosten

We rekenen de overige kosten toe aan de verslagperiode waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Hieronder zijn begrepen de baten en de lasten die verband houden met de financiering en soortgelijke baten en lasten. Rentebaten en soortgelijke baten verantwoorden we in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk. Rentelasten en soortgelijke lasten verantwoorden we in de periode waartoe zij behoren. Financiële lasten omvatten ook de amortisatie van disagio en transactiekosten.

De verwerking van de geactiveerde rentelasten hebben we beschreven onder het hoofd [‘Materiële vaste activa’](#) in deze grondslagen.

Belastingen over het resultaat

Belastingen over het resultaat omvatten de over de verslagperiode verschuldigde winstbelastingen en de uitgestelde belastingen en eventuele nagekomen belastinglasten en/of -baten uit voorgaande periodes. Deze belastingen nemen we in de winst-en-verliesrekening op, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die we rechtstreeks in het eigen vermogen verwerken. In dat geval verwerken we het belastingeffect ook rechtstreeks in het eigen vermogen.

De over het boekjaar verschuldigde belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe al materieel is besloten op verslagdatum, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting. De verschuldigde belasting berekenen we rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten.

Als de boekwaarde van de activa en de verplichtingen voor de financiële verslaggeving afwijkt van de fiscale boekwaarde, is sprake van tijdelijke verschillen. Voor alle daarvoor kwalificerende belastbare tijdelijke verschillen nemen we een uitgestelde belastingverplichting op. Voor alle daarvoor kwalificerende verrekenbare tijdelijke verschillen nemen we een uitgestelde belastingvordering op, voor zover het waarschijnlijk is dat er voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn voor toekomstige verrekening. Hiertoe hebben we aannames gedaan over de toekomstige fiscale winsten en het moment van realisatie van de tijdelijke verschillen. In [noot 11 ‘Uitgestelde belastingvorderingen’](#) hebben we hierover nadere informatie opgenomen.

De uitgestelde belastingverplichtingen en -vorderingen waarderen we tegen de nominale waarde. Bij de waardering hanteren we de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin realisatie zal plaatsvinden. We doen dit op basis van de belastingtarieven en de belastingwetgeving waarvan het wetgevingsproces materieel is afgerond op balansdatum. De uit eventuele tariefswijzigingen van de vennootschapsbelasting voortvloeiende resultaten verwerken we in de winst-en-verliesrekening, een uitzondering hierop is het resultaat op een tariefswijziging van de vennootschapsbelasting voor transacties die oorspronkelijk rechtstreeks zijn verwerkt in het eigen vermogen. Het resultaat op een tariefswijziging van de vennootschapsbelasting voor transacties die oorspronkelijk rechtstreeks zijn verwerkt in het eigen vermogen, verwerken we eveneens rechtstreeks in het eigen vermogen.

(Uitgestelde) belastingvorderingen en -verplichtingen salderen we indien:

- een wettelijk afdwingbaar recht bestaat om de belastingvorderingen en -verplichtingen te salderen en de vorderingen en verplichtingen samenhangen met door dezelfde belastingautoriteit opgelegde winstbelasting aan dezelfde belasting verschuldigde entiteit; en/of;
- op verschillende belasting verschuldigde entiteiten die voornemens zijn de belastingvorderingen en -verplichtingen te salderen of waarvan we de belastingvorderingen en -verplichtingen gelijktijdig realiseren.

Tussen N.V. Nederlandse Gasunie en onze Nederlandse 100%-groepsmaatschappijen bestaat een fiscale eenheid voor de Nederlandse vennootschapsbelasting. Tussen Gasunie Deutschland GmbH & Co. KG (Gasunie Deutschland) en haar voornaamste 100%-groepsmaatschappijen naar Duits recht bestaat een fiscale eenheid voor de Duitse vennootschapsbelastingen.

Financiële informatie per segment

Informatie over de bedrijfsactiviteiten waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is en waarvan we de bedrijfsresultaten regelmatig beoordelen, lichten we per segment toe. We hebben de onderstaande operationele segmenten gedefinieerd:

- Gasunie Transport Services
- Gasunie Deutschland
- Participations

Voor een nadere toelichting op de financiële informatie per segment verwijzen we naar [noot 3 'Financiële informatie per segment'](#) van de nadere toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

De kasstroom uit operationele activiteiten bepalen we op basis van de indirecte methode, uitgaande van de netto-omzet en de totale lasten in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening. De kas en kasequivalenten in het kasstroomoverzicht bestaan uit de kas en kasequivalenten en soortgelijke tegoeden die we zonder beperkingen en zonder significant risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen omzetten in kas en kasequivalenten.

We presenteren ontvangen en betaalde rente, ontvangen dividenden van joint ventures, geassocieerde deelnemingen en overige kapitaalbelangen en betaalde vennootschapsbelasting als onderdeel van de kasstroom uit operationele activiteiten.

De verkrijgingsprijs van acquisities hebben we opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De in de geacquireerde deelneming of activiteiten aanwezige kas en kasequivalenten zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht.

Kasstromen uit afgeleide financiële instrumenten die we verantwoorden als cash flow hedge, delen we in dezelfde categorie in als de kasstromen uit de afgedekte posities.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening verwerken we in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum verwerken we niet in de jaarrekening. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, lichten we de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toe in de jaarrekening.

14 Nadere toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

1. Significante aangelegenheden en gebeurtenissen

Omzet- en resultaatontwikkeling

In 2024 nam onze geconsolideerde netto-omzet (exclusief de overige opbrengsten) met 35,9% af ten opzichte van 2023. Dit is vooral het gevolg van lagere toegestane inkomsten bij onze gereguleerde bedrijfsonderdelen in 2024. De daling van de netto-omzet was conform onze verwachting als gevolg van het systeem van omzetregulering.

Indien de gereguleerde omzet in enig jaar de door de toezichthouder bepaalde toegestane omzet te boven gaat, moeten we deze surplus-omzet in de jaren erop verrekenen met de markt door het hanteren van lagere tarieven. Dat bepaalt het systeem van regulering in Nederland en Duitsland. In 2022 lagen de werkelijke gereguleerde inkomsten substantieel boven de door de Nederlandse en Duitse toezichthouder toegestane inkomsten. Dit was grotendeels het gevolg van ontwikkelingen op de gasmarkt volgend op de Russische inval in Oekraïne. De stijging van de inkomsten in 2022 werd wel deels gedempt door eveneens hogere energiekosten in dat jaar. Ook de gestegen energiekosten mogen we verrekenen.

Onder de van toepassing zijnde verslaggevingsstandaarden mochten we in 2022 de toekomstige verrekeningen niet als verplichting in de balans opnemen en niet op de omzet en het resultaat over 2022 in mindering brengen. Gereguleerde verrekeningen mogen we pas verwerken in het jaar waarin de verrekening daadwerkelijk plaatsvindt. Verrekening van de surplus-omzet over het boekjaar 2022 vond grotendeels plaats in het boekjaar 2024. Hierdoor zijn de toegestane inkomsten in 2024 overeenkomstig onze

verwachting substantieel lager dan in voorgaande jaren, waarin dergelijke grote verrekeningen zich niet voordeden. In 2024 zijn ook de hoge energiekosten uit 2022 verrekend. Omdat we in 2024 per saldo aanzienlijk meer opbrengsten dan kosten moeten verrekenen, resulteert dit in een bedrijfsresultaat dat ca. € 400 miljoen lager is in vergelijking met ons langjarige gemiddelde (onderliggende) bedrijfsresultaat van ca. € 500 miljoen. Het onderliggend resultaat is het resultaat gecorrigeerd voor gereguleerde verrekeningen uit het verleden en naar de toekomst.

Voor een nadere toelichting op de omzet- en resultaatontwikkeling verwijzen we naar [noot 3 'Financiële informatie per segment'](#) en [noot 30 'Netto-omzet'](#). In ons directieverslag onder het hoofd '[Financiële kerncijfers](#)' lichten we het verschil tussen onze IFRS-resultaten en onze onderliggende resultaten nader toe.

Gevolgen klimaat- en energietransitie

Gasunie heeft een belangrijke rol in de Noordwest-Europese energiemarkt. We beheren, onderhouden en ontwikkelen infrastructuur voor grootschalig transport, opslag en conversie van energie. Nu is dat nog vooral aardgas. Met de energietransitie verschuift onze focus steeds meer naar waterstoftransport en -opslag en naar afvang en opslag van CO₂ (Carbon Capture & Storage, ofwel CCS). Daarnaast werken we aan de aanleg en het beheer van een netwerk voor warmte. We houden rekening met meerdere toekomstscenario's die allemaal toewerken naar een CO₂-neutrale samenleving in 2050. We ondernemen acties om zelf reeds in 2045 over het geheel van onze eigen emissies netto nihil te zijn. Dit betekent dat we netto – na eventuele vergroening door middel van certificaten – geen bijdrage meer leveren aan de opwarming van de aarde.

We hebben als maatschappelijke taak dat we de samenleving in alle scenario's kunnen bedienen met onze infrastructuur. De scenario's zijn diepgaand uitgewerkt in de Integrale Infrastructuurverkenning 2030-2050 (II3050). De belangrijkste conclusies uit het II3050-rapport voor ons zijn:

- Waterstof, groen gas, warmte en CCS zijn belangrijke schakels voor een CO₂-neutrale toekomst;
- Na 2030 is er ongeveer een verdubbeling van het tot 2030 geplande waterstofnetwerk nodig. Onze bestaande gasinfrastructuur kan daar grotendeels in voorzien;
- De opslag van waterstof is cruciaal om vraag en aanbod naar energie in de toekomst in balans te houden. Dat kan in voormalige zoutcavernes in Nederland en Duitsland;
- Het netwerk voor transport van CO₂ is naast een kortetermijnoplossing ook een langetermijnoplossing. Op de korte termijn transporteren we afgevangen CO₂ naar de opslagvelden op zee om de CO₂-uitstoot te verminderen. Op de lange termijn transporteren we duurzame CO₂ voor productieprocessen die nu nog op fossiele grondstoffen zijn gebaseerd.

Gasunie gelooft in een duurzame toekomst met een uitgebalanceerde energiemix en een blijvende rol voor gasen die afkomstig zijn uit verschillende bronnen. Onze activa spelen hierin naar verwachting een belangrijke rol. Onzekerheden over toekomstige ontwikkelingen maken dat we in onze jaarrekening bepaalde aannames hebben gedaan en gebruik hebben gemaakt van schattingen. Dit betreft onder meer aannames over de levensduur van ons netwerk en de bijbehorende afschrijvingsmethoden en -termijnen. Deze kunnen korter of langer zijn dan we nu inschatten, onder meer afhankelijk van welke activa we kunnen hergebruiken voor alternatieve aanwending en afhankelijk van het moment van uitfasering van het transport van aardgas. In [noot 5 'Materiële vaste activa'](#) lichten we dit nader toe. Voornoemde ontwikkelingen kunnen ook gevolgen hebben voor de hoogte van de voorziening voor opruimkosten. Afhankelijk van welke activa we kunnen hergebruiken, kan het zijn dat we meer of minder activa gaan opruimen dan we nu verwachten. In [noot 23 'Overige voorzieningen'](#) lichten we dit nader toe.

In ons directieverslag lichten we onze activiteiten op het gebied van de energietransitie gedetailleerd toe.

Verwerking EemsEnergyTerminal

Op 1 oktober 2023 verkochten we 50% van onze aandelen in EemsEnergyTerminal. Deze verkoop heeft geleid tot een gewijzigde financiële verwerking vanaf 1 oktober 2023. Dit heeft gevolgen voor de vergelijkbaarheid van de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2024 ten opzichte van 2023. Tot 1 oktober 2023 verwerkten we de netto-omzet en de kosten van EemsEnergyTerminal volledig in onze geconsolideerde winst-en-verliesrekening en overige financiële informatie. Vanaf 1 oktober 2023 verwerken we EemsEnergyTerminal als een joint venture en als gevolg daarvan verantwoorden we vanaf die datum alleen ons netto-aandeel in het resultaat van EemsEnergyTerminal. Dit aandeel is opgenomen in de winst-en-verliesrekening onder het aandeel in resultaat joint ventures.

De gewijzigde verwerking leidt er toe dat de geconsolideerde netto-omzet en kosten en de geconsolideerde balansmutaties in de eerste drie kwartalen van 2023 wel de onderliggende financiële informatie van EemsEnergyTerminal omvatten, maar voor het gehele jaar 2024 niet. Voor een juiste vergelijkingsbasis moet bij het lezen van de geconsolideerde financiële informatie over 2024 ten opzichte van 2023 met deze wijziging rekening gehouden worden.

Dividenduitkering

In 2024 heeft Gasunie € 266,0 miljoen (2023: € 200,0 miljoen) dividend uitgekeerd aan haar enig aandeelhouder, de Staat der Nederlanden. Het betrof de resultaatbestemming over het boekjaar 2023, overeenkomstig het besluit van de algemene vergadering van 26 maart 2024.

2. Bedrijfscombinaties en desinvesteringen groepsmaatschappijen

Boekjaar 2024

In 2024 vonden geen bedrijfscombinaties of desinvesteringen in groepsmaatschappijen plaats.

Boekjaar 2023

In 2023 vond één materiële bedrijfscombinatie plaats. Dit betrof de 75% acquisitie van Uniper Ruhrgas BBL B.V. (nu: GUFU BBL B.V.). Deze acquisitie hebben we volledig verwerkt in 2023 en kende geen voorwaardelijke vergoedingen die we na 2023 nog moesten afwikkelen. Het resultaat op deze acquisitie bedroeg € 15,2 miljoen en is in 2023 als overige opbrengst ('bargain purchase') in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

In 2023 verkochten we ook 50% van onze voormalige 100%-groepsmaatschappij EemsEnergyTerminal aan Vopak. Het resultaat op de desinvestering bedroeg € 29,5 miljoen. Voor wat betreft het 50% belang in EemsEnergyTerminal dat we hebben behouden, geldt dat we dit belang hebben geherwaardeerd tegen reële waarde op de transactiedatum. Deze herwaardering leidde eveneens tot een eenmalig herwaarderingsresultaat van € 29,5 miljoen.

De verkoop van 50% van EemsEnergyTerminal kent voorwaardelijke vergoedingen die we in 2024 en – naar verwachting – ook in 2025 verder afwikkelen. De schatting van de reële waarde van de netto-verkoop prijs van ons belang in EemsEnergyTerminal bedroeg ultimo 2023 € 27,9 miljoen. Dit bedrag bestond uit de bruto-verkoop prijs van € 41,6 miljoen minus een te betalen vennootschapsbelastingcompensatie aan Vopak van € 13,7 miljoen. Medio 2024 is een geactualiseerde verkoop prijs door Vopak aan ons voldaan; een definitieve verkoop prijs is ultimo 2024 nog niet overeengekomen.

Naast de verkoopprijs is een vennootschapsbelastingcompensatie afgesproken tussen beide aandeelhouders als onderdeel van de transactie. Deze afspraak ziet toe op de te betalen vennootschapsbelasting door EemsEnergyTerminal over bepaalde vergoedingen die reeds volledig door Gasunie zijn genoten vóór de toetreding van Vopak, maar die pas na de toetreding van Vopak fiscaal belast zijn. Deze vennootschapsbelastingcompensatie betalen we jaarlijks aan Vopak tot en met 2027. De exacte vaststelling van de hoogte van de compensatie vindt jaarlijks plaats en is afhankelijk van de hoogte van de fiscale resultaten van EemsEnergyTerminal. Deze verplichting hebben we opgenomen onder de overige langlopende verplichtingen.

In 2024 hebben we de geschatte omvang van de vennootschapsbelastingcompensatie opnieuw bepaald. Samen met de herziening van de geactualiseerde verkoopprijs leidde dit tot een eenmalige opbrengst van € 0,1 miljoen. Dit bedrag hebben we verantwoord in de winst-en-verliesrekening. Indien deze schattingen in de toekomst wijzigen dan verwerken we de gevolgen hiervan op dat moment in de winst- en verliesrekening.

Bij het bepalen van de geschatte reële waarde van de verkoopprijs ultimo 2024 hebben we geen rekening gehouden met een additioneel te ontvangen earn-out bedrag van € 4,5 miljoen, omdat de realisatie hiervan toeziet op bepaalde EBITDA targets voor 2028 en 2029 waarvan de realisatie op dit moment nog onzeker is.

3. Financiële informatie per segment

De financiële informatie segmenteren we naar onze activiteiten, waarbij de operationele segmenten de managementstructuur weerspiegelen. We onderscheiden de volgende segmenten:

- **Gasunie Transport Services**

Dit segment beslaat het gereguleerde netbeheer in Nederland en is verantwoordelijk voor de aansturing van het aardgastransport, de ontwikkeling van het aardgasnetwerk en de bijbehorende installaties en het bevorderen van de marktwerking.

- **Gasunie Deutschland**

Dit segment beslaat het gereguleerde netbeheer in Duitsland en is verantwoordelijk voor de aansturing van het aardgastransport, de ontwikkeling van het aardgasnetwerk en de bijbehorende installaties en het bevorderen van de marktwerking.

- **Participations**

Dit segment richt zich op het ontwikkelen van infrastructuur ten behoeve van de energietransitie en het faciliteren van infrastructuur voor niet-gereguleerd gastransport en -opslag in Noordwest-Europa.

De grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van de segmenten zijn gelijk aan de grondslagen zoals gehanteerd bij het opstellen van deze geconsolideerde jaarrekening. De activa, opbrengsten en resultaten van een segment omvatten zowel posten die rechtstreeks tot dat segment behoren als posten die we redelijkerwijs aan dat segment kunnen toerekenen. Omdat onze financiering overwegend op concernniveau plaatsvindt, vindt geen segmentering van de passiva plaats en rapporteren we hier niet separaat over. Transacties tussen de entiteiten die toebehoren aan de segmenten verrichten we tegen een zakelijke grondslag. In de financiële informatie per segment elimineren we transacties tussen de segmenten.

Opbrengsten en resultaat per segment

De informatie over de opbrengsten en het resultaat per segment is als volgt:

In miljoenen euro's	Netto-omzet		Resultaat	
	2024	2023	2024	2023
Segmenten				
- Gasunie Transport Services	824,0	1.213,5	61,2	295,0
- Gasunie Deutschland	241,0	386,9	20,9	181,7
- Participations	295,1	489,0	25,1	139,6
Inter-segment eliminatie	-107,1	-134,4	-	-1,7
Segmententotaal	1.253,0	1.955,0	107,2	614,6
Saldo van niet-gealloceerde financiële baten en lasten en resultaat uit deelnemingen			-24,9	-18,9
Resultaat vóór belastingen			82,3	595,7
Belastingen			-12,1	-112,4
Resultaat na belastingen			70,2	483,3
Toerekening van het resultaat na belastingen				
- Resultaat toekomend aan aandeelhouder			67,8	482,3
- Resultaat toekomend aan houder minderheidsbelang			2,4	1,0
Resultaat na belastingen			70,2	483,3

Gedurende 2024 heeft het segment Gasunie Transport Services voor € 21,7 miljoen (2023: € 54,3 miljoen), het segment Gasunie Deutschland voor € 0,9 miljoen (2023: € 0,8 miljoen) en het segment Participations voor € 84,5 miljoen (2023: € 79,3 miljoen) aan inter-segment diensten geleverd.

Voor nadere informatie over de ontwikkeling van het resultaat en de netto-omzet verwijzen we naar [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#) en [noot 30 'Netto-omzet'](#).

Belangrijke klanten

We realiseerden in 2024 bij één klant meer dan 10% (maar minder dan 15%) van onze externe opbrengsten met betrekking tot het gastransport en de aanverwante diensten (2023: idem). Ultimo 2024 was voor deze klant geen sprake van een afwaardering ingevolge te verwachten kredietverliezen (ultimo 2023: idem). Voor een nadere toelichting op ons kredietrisico verwijzen we naar [noot 28 'Financiële instrumenten'](#).

Activa per segment

De informatie over de activa per segment is als volgt:

In miljoenen euro's	Activa	
	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Segmenten		
- Gasunie Transport Services	6.482,5	6.540,1
- Gasunie Deutschland	1.949,5	1.846,4
- Participations	1.834,7	1.436,7
Segmententotaal	10.266,7	9.823,2
Niet-gealloceerde activa	781,8	1.195,3
Totaal activa	11.048,5	11.018,5

De activa per segment bestaan uit de (im)materiële vaste activa, de joint ventures en geassocieerde deelnemingen en de overige kapitaalbelangen. De niet-gealloceerde activa bestaan uit de uitgestelde belastingvorderingen, de afgeleide financiële instrumenten en de vlottende activa.

De investeringen in en de afschrijvingen van (im)materiële vaste activa (inclusief de gebruiksrecht activa) en de andere belangrijke niet-geldelijke posten zijn als volgt:

In miljoenen euro's		Gasunie Transport Services	Gasunie Deutschland	Participations	Segmenten- totaal
Investeringen (im)materiële vaste activa	2024	182,6	161,9	256,1	600,6
	2023	187,7	342,0	220,2	749,9
Afschrijvingen (im)materiële vaste activa	2024	-225,1	-56,4	-59,8	-341,3
	2023	-216,6	-48,7	-137,7	-403,0
Andere belangrijke niet-geldelijke posten	2024	32,8	-5,5	-1,3	26,0
	2023	-19,2	-9,1	41,4	13,1

De andere belangrijke niet-geldelijke posten in 2024 bestaan onder meer uit de mutaties in de personele- en overige voorzieningen, de resultaten op desinvesteringen en actuariële kosten van de toegezegd-pensioen regeling. In 2023 omvatten de andere belangrijke niet-geldelijke posten van het segment Participations ook het eenmalige resultaat op de transacties met betrekking tot EemsEnergyTerminal en GUFU BBL B.V., zoals toegelicht in [noot 2 'Bedrijfscombinaties en desinvesteringen groepsmaatschappijen'](#).

De daling van de afschrijvingen van de (im)materiële vaste activa van het segment Participations is gelegen in de gewijzigde verwerking van EemsEnergyTerminal, zoals toegelicht in [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#).

Activa per geografisch gebied

Het bepalen van de vaste activa per geografisch gebied vindt primair plaats aan de hand van het gebied waar de activiteiten plaatsvinden. We onderscheiden twee geografische gebieden: Nederland en buiten Nederland.

De onderverdeling van de activa naar geografisch gebied is als volgt:

In miljoenen euro's	Vaste activa	
	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Nederland	7.990,9	7.664,0
Buiten Nederland	2.275,8	2.159,3
Totaal vaste activa	10.266,7	9.823,3

De vaste activa omvat de (im)materiële vaste activa alsmede ons aandeel in de joint ventures, de geassocieerde deelnemingen en de overige kapitaalbelangen.

Informatie over joint ventures en geassocieerde deelnemingen

De segmentinformatie over joint ventures en geassocieerde deelnemingen is als volgt:

In miljoenen euro's		Investerings in joint ventures en geassocieerde deelnemingen		Aandeel in het vermogen van joint ventures en geassocieerde deelnemingen
	2024	2023	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Segmenten				
- Gasunie Transport Services	-	-	-	-
- Gasunie Deutschland	-	-	89,7	91,0
- Participations	174,3	101,5	567,3	397,9
Segmententotaal	174,3	101,5	657,0	488,9

De investeringen in joint ventures en geassocieerde deelnemingen in 2024 zien met name toe op onze investeringen in Porthos, Gate terminal en German LNG.

Bovenstaande tabel omvat niet de verstrekte leningen aan joint ventures en geassocieerde deelnemingen.

In miljoenen euro's		Acquisities joint ventures en geassocieerde deelnemingen		Aandeel in het resultaat joint ventures en geassocieerde deelnemingen
	2024	2023	2024	2023
Segmenten				
- Gasunie Transport Services	-	-	-	-
- Gasunie Deutschland	-	-	5,3	5,7
- Participations	-	-	27,8	32,3
Segmententotaal	-	-	33,1	38,0

Voor een nadere toelichting op de mutaties in joint ventures en geassocieerde deelnemingen verwijzen we naar [noot 8 'Investerings in joint ventures'](#) en [noot 9 'Investerings in geassocieerde deelnemingen'](#).

4. Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen

Aan het eind van iedere verslaggevingsperiode onderzoeken we of sprake is van indicaties voor bijzondere waardeverminderingen van onze materiële en financiële vaste activa. Daarnaast onderzoeken we of er aanleidingen bestaan om reeds eerder verantwoorde bijzondere waardeverminderingen (gedeeltelijk) terug te nemen.

Onze voornaamste kasstroom genererende eenheden zijn:

- Gastransportnetwerk Nederland;
- Gastransportnetwerk Duitsland;
- Gastransportnetwerk BBL Company;
- Gasopslag EnergyStock.

Daarnaast is sprake van diverse kleinere kasstroomgenererende eenheden. Deze omvatten de overige materiële en financiële vaste activa.

Uit onze beoordeling blijken geen indicaties voor een materiële bijzondere waardevermindering (of – waar van toepassing – een terugname daarvan) van de vaste activa per 31 december 2024, met uitzondering van ons financieel belang in EemsEnergyTerminal (onderdeel van de overige financiële activa).

EemsEnergyTerminal

Ultimo 2024 hebben we de waardering van ons belang in EemsEnergyTerminal onderzocht. Aanleiding voor het onderzoek was een neerwaartse bijstelling van het oorspronkelijke business plan voor de periode tot medio 2027 als gevolg van tijdelijke technische bevindingen. Deze bevindingen doen geen afbreuk aan de inzetbaarheid van de terminal. Daarnaast hebben we de meest recente inzichten uit de beoogde verlenging van de bestaande business case voor de periode na medio 2027 meegewogen in het onderzoek.

De realiseerbare waarde van de activa van ons belang in EemsEnergyTerminal is bepaald als zijnde de reële waarde minus de kosten van vervreemding. Omdat ultimo 2024 geen goed vergelijkbare direct afleidbare reële waarde beschikbaar was (bijvoorbeeld op basis van vergelijkbare transacties), is gebruik gemaakt van een waarderingstechniek die zoveel mogelijk uitgaat van marktgebaseerde waarnemingen (de *'income approach'*). Door middel van deze techniek is een prijs bepaald die ter zake goed geïnformeerde marktpartijen op de balansdatum normaliter zouden overeenkomen in een transactie, rekening houdend met de vigerende markomstandigheden. Dit betreft een niveau drie reëlewaardebepaling.

Uitgangspunt voor het onderzoek is het door het management van de EemsEnergyTerminal opgestelde en door de aandeelhouders goedgekeurde business plan tot en met medio 2027. Dit is de datum waarop de oorspronkelijke business case eindigt. Voor de periode na medio 2027 is rekening gehouden met een verlenging van de bestaande business case met acht jaar. Hierbij zijn de meest recente marktinzichten gebruikt voor de belangrijkste kosten en opbrengsten van de terminal en de verwachte volumes. Voorzichtigheidshalve is in het onderzoek geen groei in volume geanticipeerd, waar dit technisch en commercieel nog wel mogelijk is. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een nominale disconteringsvoet voor belastingen van 9% tot 10%; de gehanteerde disconteringsvoet omvat mede een risico-opslag voor de risico's inzake de verlenging van de business case.

De definitieve besluitvorming omtrent de verlenging van de bestaande business case volgt naar verwachting eind 2025. Indien we in 2025 besluiten om de bestaande business case niet te verlengen en we tevens geen andere/alternatieve activiteiten meer ontplooien, bestaat het risico dat dan sprake is van een bijzondere waardevermindering van ons belang in EemsEnergyTerminal. De realiseerbare waarde is voorts gebaseerd op andere belangrijke veronderstellingen en assumpties.

Op basis van ons onderzoek concluderen we dat de realiseerbare waarde van ons belang in EemsEnergyTerminal hoger is dan de boekwaarde daarvan. Een bijzondere waardevermindering was ultimo 2024 daarom niet aan de orde.

5. Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa in 2024 zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Boekwaarde per 1 jan. 2024	Investerings	Overboekingen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec. 2024
Bedrijfsgebouwen en terreinen	147,7	-	100,7	-1,1	-11,8	235,5
Compressorstations	684,9	-	13,9	-9,3	-40,6	648,9
Installaties	927,3	-	720,8	-0,5	-72,7	1.574,9
Hoofdtransportleidingen	4.795,7	-	107,7	-0,6	-117,3	4.785,5
Regionale transportleidingen	926,3	-	39,0	-1,1	-30,0	934,2
Ondergrondse gasopslag	382,2	-	0,6	-	-27,9	354,9
Andere vaste bedrijfsmiddelen	225,1	-	41,0	-1,9	-21,2	243,0
Gebruiksrecht activa	97,4	21,1	-	-	-10,1	108,4
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	1.050,6	522,0	-1.023,7	-	-	548,9
Totaal voor boekjaar 2024	9.237,2	543,1	-	-14,5	-331,6	9.434,2

Onze investeringen in 2024 hebben in Nederland met name betrekking op de ombouw van bepaalde afnemers van hoog- naar laagcalorischgas, de aanleg van het WarmtelinQ-warmtetransportnet, investeringen in het landelijke waterstofnetwerk en reguliere vervangingsinvesteringen. In Duitsland investeerden we in de realisatie van de aansluitleidingen voor twee LNG-terminals en in de nieuwbouw van een elektrisch aangedreven compressorstation.

Voor onze voorwaardelijke investeringsverplichtingen ultimo 2024 verwijzen we naar [noot 29 'Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen'](#).

Onder de materiële vaste activa is ultimo 2024 een bedrag van € 108,4 miljoen (ultimo 2023: € 97,4 miljoen) begrepen inzake gebruiksrecht activa volgend uit onze leaseovereenkomsten. We hebben het economische, maar niet het juridische eigendom van deze gebruiksrecht activa. Voor nadere informatie over de bijbehorende leaseverplichtingen verwijzen we naar [noot 19 'Leaseverplichtingen'](#). Verder omvat de materiële vaste activa ook enkele leidingen die in gezamenlijk eigendom zijn met andere netbeheerders. Dit speelt uitsluitend voor een aantal Duitse gastransportleidingen, waarvan EUGAL en NEL de belangrijkste zijn. Ultimo 2024 was de boekwaarde van ons eigendomsdeel in deze leidingen € 478,9 miljoen (ultimo 2023: € 486,6 miljoen).

De mutaties in de bij de leases behorende gebruiksrecht activa in 2024 zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	Boekwaarde per 1 jan. 2024	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec. 2024
Bedrijfsgebouwen en terreinen	84,6	15,8	-	-7,0	93,4
Regionale transportleidingen	5,8	0,4	-	-0,1	6,1
Andere vaste bedrijfsmiddelen	7,0	4,9	-	-3,0	8,9
Totaal voor boekjaar 2024	97,4	21,1	-	-10,1	108,4

De mutaties in de materiële vaste activa in 2023 zijn als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>	Boekwaarde per 1 jan. 2023	Acquisitie GUFU BBL	Investerings	Overboekingen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Desinvestering EemsEnergyTerminal	Boekwaarde per 31 dec. 2023
Bedrijfsgebouwen en terreinen	129,8	-	-	26,5	-	-8,6	-	147,7
Compressorstations	710,0	17,1	-	18,7	-0,1	-60,8	-	684,9
Installaties	1.018,2	3,7	-	102,9	-0,2	-84,6	-112,7	927,3
Hoofdtransportleidingen	4.792,4	37,6	-	62,9	-0,4	-96,8	-	4.795,7
Regionale transportleidingen	921,5	-	-	34,7	-0,9	-29,0	-	926,3
Ondergrondse gasopslag	412,1	-	-	-1,7	-0,1	-28,1	-	382,2
Andere vaste bedrijfsmiddelen	209,4	4,3	-	40,9	-8,0	-21,5	-	225,1
Gebruiksrecht activa	525,8	1,7	5,2	-	-	-65,3	-370,0	97,4
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	688,7	0,2	695,3	-284,9	-	-	-48,7	1.050,6
Totaal voor boekjaar 2023	9.407,9	64,6	700,5	-	-9,7	-394,7	-531,4	9.237,2

Full of new energy

De mutaties in de bij de leases behorende gebruiksrecht activa in 2023 zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Boekwaarde per 1 jan. 2023	Acquisitie GUFU BBL	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Desinvestering EemsEnergyTerminal	Boekwaarde per 31 dec. 2023
Bedrijfsgebouwen en terreinen	171,7	1,7	0,1	-	-7,5	-81,4	84,6
Installaties	341,4	-	2,2	-	-55,0	-288,6	-
Regionale transportleidingen	5,5	-	0,4	-	-0,1	-	5,8
Andere vaste bedrijfsmiddelen	7,2	-	2,5	-	-2,7	-	7,0
Totaal voor boekjaar 2023	525,8	1,7	5,2	-	-65,3	-370,0	97,4

De aanschafwaardes en de cumulatieve afschrijvingen van de materiële vaste activa zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Aanschafwaarde per 31 dec. 2024*	Cumulatieve afschrijvingen per 31 dec. 2024**	Aanschafwaarde per 31 dec. 2023*	Cumulatieve afschrijvingen per 31 dec. 2023**
Bedrijfsgebouwen en terreinen	382,4	-146,9	287,7	-140,0
Compressorstations	1.795,4	-1.146,5	1.884,8	-1.199,9
Installaties	3.338,4	-1.763,5	2.624,8	-1.697,5
Hoofdtransportleidingen	10.248,3	-5.462,8	10.142,6	-5.346,9
Regionale transportleidingen	1.830,7	-896,5	1.794,8	-868,5
Ondergrondse gasopslag	650,2	-295,3	649,7	-267,5
Andere vaste bedrijfsmiddelen	738,8	-495,8	701,3	-476,2
Gebruiksrecht activa	160,9	-52,5	139,7	-42,3
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	548,9	-	1.050,6	-
Totaal	19.694,0	-10.259,8	19.276,0	-10.038,8

* Inclusief herwaardering van materiële vaste activa bij de transitie naar IFRS in 2005 (veronderstelde kostprijs).

** Inclusief gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen en terugnames daarvan.

Afschrijvingstermijnen en -methodes

Bij het bepalen van de relevante afschrijvingstermijnen en -methodes hanteren we aannames en veronderstellingen. We hebben ultimo 2024 geconcludeerd dat er op dat moment geen aanleiding bestond om de bestaande afschrijvingstermijnen en -methodes te herzien.

Onze activa zijn voor een groot deel gereguleerd. De toezichthouders voor de gereguleerde netten in Nederland (ACM) en Duitsland (BNetzA) bepalen de (kaders voor de) gereguleerde afschrijvingstermijnen en -methodes. In het methodebesluit GTS 2022-2026 gaat de ACM – mede op basis van door haar uitgevoerde studies naar de energietransitie – nog steeds uit van een lange afschrijvingshorizon voor het gastransportnetwerk. Voor hoofdtransportleidingen is dit oplopend tot 55 jaar (oftewel tot na 2080 in geval van investeringen in 2026). Wel geldt dat de ACM de gereguleerde afschrijvingen in Nederland in het huidige methodebesluit heeft versneld door de gereguleerde boekwaardes degressief af te schrijven, om zodoende de afname in de benutting van het transportnetwerk in algemene zin te reflecteren.

In Duitsland krijgen de netbeheerders vanaf 2026 door een wetswijziging een hoge mate van flexibiliteit in het bepalen van de gereguleerde afschrijvingstermijnen en -methodes. Deze wetswijziging introduceert ook het jaar 2045 als mogelijke einddatum voor de afschrijving van het Duitse aardgastransportnetwerk, in lijn met de Duitse klimaatwet en de ambitie om in 2045 klimaatneutraal te zijn. Het is de Duitse netbeheerders echter toegestaan om een langere of – binnen bepaalde kaders – zelfs nog kortere afschrijvingstermijn te hanteren, afhankelijk van hun eigen zienswijze op het (her)gebruik van hun netwerken.

Bij het bepalen van de IFRS-afschrijvingstermijnen en -methodes in deze jaarrekening hebben we ultimo 2024 de gereguleerde zienswijzen van de ACM, de BNetzA en de Duitse wetgever in overweging genomen. Deze zienswijzen kunnen in voorkomende gevallen afwijken van de zienswijze die we hanteren onder de IFRS, omdat – vanuit de optiek van de wetgever of toezichthouder – de afschrijvingstermijnen en -methodes een instrument kunnen zijn om de kosten van het gastransport op een aanvaardbare wijze te verdelen over de huidige en de toekomstige gebruikers. Het is niet toegestaan om de IFRS-afschrijvingstermijnen en -methodes te laten afhangen van de hoogte van de toegestane inkomsten of de gerealiseerde omzet.

Naast de zienswijze die ten grondslag ligt aan de externe regulering is een andere belangrijke overweging bij het bepalen van de afschrijvingstermijnen en -methodes onze eigen zienswijze op de energietransitie, milieu- en klimaatdoelstellingen en overige maatschappelijke en geopolitieke ontwikkelingen. Dit geldt zowel voor de gereguleerde als de niet-gereguleerde en/of van regulering vrijgestelde activa. We hebben de visie dat de bestaande gasinfrastructuur nog tot op de (middel)lange termijn benodigd is. In de visie van Gasunie bestaat het energiesysteem van de toekomst uit een intelligent samenspel van elektronen en moleculen. Aardgastransport blijft van belang zolang onze economie dat nodig heeft. Een dalend transportvolume of een maatschappelijke of onze eigen 'net zero' doelstelling hoeft hier geen afbreuk aan te doen.

In Nederland ontstaat op het gebied van waterstof en CCS een steeds duidelijkere langetermijnvisie die naar verwachting in de komende jaren steeds gedetailleerder wordt. Een concreet voorbeeld hiervan is de start van de aanleg van het landelijke waterstofnetwerk in Nederland sinds eind 2023 en de start van de aanleg van het CCS-project Porthos in 2024. Ook in Duitsland krijgt het waterstofnetwerk concreet vorm als ook de rol van Gasunie in de ontwikkeling hiervan. Naar mate deze langetermijnvisie meer concretiseert, ontstaat er ook meer zicht op het hergebruik van het huidige aardgasnetwerk en de gevolgen daarvan voor de afschrijvingstermijnen en -methodes. We verwachten in 2025 of 2026 een nieuwe Integrale Infrastructuurverkenning voor de middellange termijn uit te werken. Deze verkenning kan ons nieuwe inzichten geven met betrekking tot het bepalen van de afschrijvingstermijnen en -methodes.

In onze periodieke beoordeling van de afschrijvingstermijnen en -methodes overwegen we ook of sprake is van individuele activa die op middellange termijn niet meer dienstbaar zijn aan het gastransport en de gasopslag. In die specifieke gevallen kunnen we aanpassingen doorvoeren in de afschrijvingstermijnen van deze activa. Deze installaties zijn reeds of kunnen we in de nabije toekomst tijdelijk buitengebruik stellen en schrijven we in die gevallen versneld af tot het moment van buitengebruikstelling. Bij de wijze van technisch buitengebruik stellen houden we rekening met de mogelijkheid om de installaties op termijn toch weer in gebruik te nemen, mochten we een alternatieve aanwending voorzien op het gebied van waterstof of CCS. In dergelijke gevallen ruimen we de installaties niet op, maar conserveren we ze duurzaam.

Voor de overige gereguleerde en de niet-gereguleerde en/of van regulering vrijgestelde activa geldt dat we geen aanwijzingen hebben dat de verwachte levensduur korter is dan de huidige afschrijvingstermijn.

De afschrijvingstermijnen van de belangrijkste activa categorieën zijn als volgt:

Terreinen	Geen afschrijving
Bedrijfsgebouwen	20-50 jaar
Compressorstations	30 jaar
Installaties	30 jaar
Hoofdtransportleidingen	tot 2070
Regionale transportleidingen	tot 2070
Ondergrondse gasopslag	tot 2035
Andere vaste bedrijfsmiddelen	5-20 jaar
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	Geen afschrijvingen

Gebruiksrecht activa schrijven we af overeenkomstig de bovenstaande categorieën, waarbij voor gehuurde terreinen geldt dat we deze afschrijven overeenkomstig de levensduur van het actief waarmee de huur van het terrein verband houdt. Op terreinen, permanente gasvoorraden en activa in aanbouw schrijven we niet af.

6. Immateriële vaste activa

De mutaties in de immateriële vaste activa in 2024 zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Boekwaarde per 1 jan. 2024	Inves- teringen	Over- boekingen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde per 31 dec. 2024
Software	28,7	-	67,3	-	-9,7	86,3
Software in ontwikkeling	61,5	59,5	-67,3	-	-	53,7
Totaal voor boekjaar 2024	90,2	59,5	-	-	-9,7	140,0

De immateriële vaste activa zien volledig toe op geactiveerde software. De investeringen in 2024 zien onder meer toe op de implementatie van een nieuw ERP-systeem.

De afschrijvingstermijnen van de immateriële vaste activa zijn afhankelijk van de aard van de software tussen de vijf en vijftien jaar.

De mutaties in de immateriële vaste activa in 2023 zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Boekwaarde per 1 jan. 2023	Inves- teringen	Over- boekingen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boekwaarde per 31 dec. 2023
Software	25,7	8,0	3,3	-	-8,3	28,7
Software in ontwikkeling	23,4	41,4	-3,3	-	-	61,5
Totaal voor boekjaar 2023	49,1	49,4	-	-	-8,3	90,2

De aanschafwaardes en de cumulatieve afschrijvingen van de immateriële vaste activa zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Aanschafwaarde per 31 dec. 2024	Cumulatieve afschrijvingen per 31 dec. 2024*	Aanschafwaarde per 31 dec. 2023	Cumulatieve afschrijvingen per 31 dec. 2023*
Software	156,4	-70,1	86,3	-57,6
Software in ontwikkeling	53,7	-	61,5	-
Totaal	210,1	-70,1	147,8	-57,6

* Inclusief gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen en terugnames daarvan.

7. Investerings in joint operations

We hebben een belang in de volgende joint operation:

Naam van de vennootschap	Zetel	Financieel belang op	
		31 dec. 2024	31 dec. 2023
BBL Company V.O.F.	Groningen	75,0%	75,0%

BBL Company

BBL Company V.O.F. is opgericht in 2004 en exploiteert sinds 2006 een gastransportleiding tussen Balgzand in Nederland en Bacton in het Verenigd Koninkrijk. De belangen in BBL Company worden gehouden door Gasunie BBL B.V. (60%), Fluxys BBL B.V. (20%) en GUFU BBL B.V. (20%). Gasunie is 100% aandeelhouder van Gasunie BBL B.V. en 75% aandeelhouder van GUFU BBL B.V. Gasunie heeft op grond van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders overheersende zeggenschap over GUFU BBL B.V. Gasunie heeft bij de acquisitie van GUFU BBL B.V. in 2023 op grond van de samenwerkingsovereenkomsten echter geen overheersende zeggenschap over BBL Company verkregen. Dit betekent dat we BBL Company consolideren voor 80% (60% via Gasunie BBL en 20% via GUFU BBL) met een minderheidsbelang van 5% toekomend aan Fluxys BBL B.V.. Ultimo 2024 heeft Gasunie daarmee effectief een 75% financieel belang in het samenwerkingsverband BBL Company (ultimo 2023: idem).

In Nederland wordt een V.O.F.-structuur gezien als een transparante structuur, waarbij de partners een belang in de activa en de verplichtingen van de V.O.F. hebben. De juridische en economische realiteit van BBL Company is daardoor vergelijkbaar met die van een joint operation.

8. Investerings in joint ventures

We hebben belangen in de volgende joint ventures:

Naam van de vennootschap	Zetel	Financieel belang op	
		31 dec. 2024	31 dec. 2023
Biogas Netwerk Twente B.V. ¹	Almelo	-	50,0%
Demonstratie Faciliteit Super Kritische Water Vergassing (SKW) Alkmaar B.V. ²	Alkmaar	32,3%	35,0%
DEUDAN - Deutsch/Dänische Erdgastransport GmbH	Handewitt, Duitsland	75,0%	75,0%
DEUDAN - Deutsch/Dänische Erdgastransport GmbH & Co. KG	Handewitt, Duitsland	33,4%	33,4%
EemsEnergyTerminal B.V.	Groningen	50,0%	50,0%
EemsGas Asset Company B.V.	Amsterdam	50,0%	50,0%
Gate terminal C.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
Gate terminal Management B.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
German LNG Terminal GmbH	Hamburg, Duitsland	40,0%	40,0%
National Energy Information Services B.V.	Groningen	50,0%	50,0%
NETRA GmbH Norddeutsche Erdgas Transversale	Emstek/Schneiderkrug, Duitsland	50,0%	50,0%
NETRA GmbH Norddeutsche Erdgas Transversale & Co. KG	Emstek/Schneiderkrug, Duitsland	44,1%	44,1%
Porthos System Operator B.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
Porthos Offshore Transport and Storage GP B.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
Porthos CO2 Transport and Storage GP B.V.	Rotterdam	33,3%	33,3%
Porthos Onshore Transport GP B.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
Porthos Offshore Transport and Storage C.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
Porthos CO2 Transport and Storage C.V.	Rotterdam	33,3%	33,3%
Porthos Onshore Transport C.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
VertiCer B.V.	Arnhem	50,0%	50,0%

¹ Geliquideerd in januari 2024.

² Classificatie gedurende 2024 gewijzigd van joint venture naar geassocieerde deelneming.

Biogas Netwerk Twente

Biogas Netwerk Twente was een samenwerkingsverband met Cogas met als doel het ter beschikking stellen van installaties ten behoeve van biogas-invoeding in het gastransportnetwerk. Het aandeel van Gasunie was 50%. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst tussen de aandeelhouders was sprake van gezamenlijke zeggenschap. Medio 2023 is het besluit genomen om Biogas Netwerk Twente te ontbinden. Cogas is benoemd tot vereffenaar en bewaarder van de boeken en bescheiden van Biogas Netwerk Twente. Definitieve liquidatie vond in januari 2024 plaats. De financiële vereffening was reeds in boekjaar 2023 verwerkt en had geen materiële gevolgen voor het vermogen, het resultaat of de kasstromen van Gasunie in 2024 en 2023.

DEUDAN

DEUDAN (‘Deutsch/Dänische Erdgastransport’) exploiteert een gastransportleiding in Duitsland tussen de Itzehoe-regio en de Duits/Deense grens in de regio Flensburg. De andere aandeelhouder is Open Grid Europe. Ons financieel belang en ons stemrecht van Gasunie Deutschland zijn verschillend in deze joint venture. Het financieel belang van Gasunie in DEUDAN is 33,4%. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders hebben beide aandeelhouders echter gezamenlijke zeggenschap.

EemsGas

EemsGas Asset Company (EemsGas) is een samenwerkingsverband tussen Gasunie en Perpetual Next. Met het project EemsGas onderzoeken we de mogelijkheden voor de bouw van een vergassingsinstallatie in Delfzijl, gebaseerd op houtige reststromen vanuit recycling. EemsGas maakt gebruik van een tweetraps vergassingstechniek, waarmee vanuit synthetisch gas op duurzame wijze groen gas kan worden geproduceerd en gedistribueerd. Hierdoor wordt de afhankelijkheid van fossiele grondstoffen verder gereduceerd. Gasunie is gezamenlijk met Perpetual Next de eigenaar van de installatie; het eventueel opereren van de toekomstige installatie wordt volledig door Perpetual Next uitgevoerd. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders hebben beide aandeelhouders gezamenlijke zeggenschap. Gasunie heeft een financieel belang van 50%.

EemsEnergyTerminal

EemsEnergyTerminal is een samenwerkingsverband met Vopak met als oorspronkelijk doel het exploiteren van een drijvende LNG-terminal in de Eemshaven tot medio 2027. De terminal is in 2022 door Gasunie ontwikkeld primair om de leveringszekerheid van aardgas in Europa te vergroten en de afhankelijkheid van Russisch aardgas te verminderen. In 2023 trad Vopak toe als mede-aandeelhouder. We onderzoeken de mogelijkheid om de bestaande activiteiten te verlengen als ook de mogelijkheid om te terminal op de langere termijn te gebruiken voor de energietransitie, bijvoorbeeld voor het importeren van groene waterstof of voor een rol in onze CCS-activiteiten. Gasunie heeft, net als Vopak, een 50% financieel belang in EemsEnergyTerminal. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders hebben beide aandeelhouders gezamenlijke zeggenschap.

Gate terminal

Gate terminal is een samenwerkingsverband met Vopak met als doel het exploiteren van een LNG-terminal op de Maasvlakte. Gasunie heeft, net als Vopak, een 50% financieel belang in Gate terminal Management B.V. en Gate terminal C.V. Laatstgenoemde heeft een 100% financieel belang in Gate terminal B.V., de feitelijke operator van de LNG-terminal. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders hebben beide aandeelhouders gezamenlijke zeggenschap.

German LNG Terminal

German LNG Terminal ontwikkelt van een LNG-terminal in Noord-Duitsland (Brunsbüttel). Gasunie heeft een belang van 40% in het samenwerkingsverband. De andere aandelen worden gehouden door Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW, namens de Duitse overheid) voor 50% en door RWE voor 10%. RWE is de beoogde operator van de terminal. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders is sprake van gezamenlijke zeggenschap.

NETRA

NETRA ('Norddeutsche Erdgas Transversale') beheert een netwerk bestaande uit gastransportleidingen van circa 350 kilometer en twee compressorstations. De andere aandeelhouder in NETRA is Open Grid Europe. Gasunie heeft een financieel belang van 44,1% in NETRA. Open Grid Europe houdt het resterende financieel belang van 55,9%. Ons financieel belang en ons stemrecht zijn verschillend in deze joint venture. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders hebben beide aandeelhouders gezamenlijke zeggenschap.

National Energy Information Services

National Energy Information Services (NEIS) is opgericht in 2023 door Gasunie en TenneT. NEIS heeft als doel het ontwikkelen en leveren van energie(systeem)informatiediensten en het verschaffen van toegang tot en inzicht in energie(systeem)data, waaronder informatie ten behoeve van het stimuleren van de energietransitie en een -duurzame energievoorziening. Gasunie en TenneT houden beide 50% van de aandelen in NEIS. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders hebben beide aandeelhouders gezamenlijke zeggenschap.

Porthos

Porthos is een samenwerkingsverband tussen Gasunie, Energie Beheer Nederland (EBN) en Havenbedrijf Rotterdam. Porthos richt zich op het realiseren van infrastructuur voor de afvang, het transport en de opslag van CO₂ in lege gasvelden in de Noordzeebodem. Op deze infrastructuur kunnen de klanten van Porthos aansluiten. Gasunie brengt met name kennis in op het gebied van transport en opslag. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders hebben de aandeelhouders gezamenlijke zeggenschap. Porthos bestaat in juridische zin uit meerdere vennootschappen. Het belang van Gasunie in de individuele deelnemingen varieert tussen 33,3% en 50%.

VertiCer

VertiCer is eind 2022 opgericht en is hét centrale punt voor de verstrekking van Garanties- en Certificaten van Oorsprong voor elektriciteit, hernieuwbare thermische energie, groen gas en waterstof. Het certificatiesysteem van VertiCer waarborgt inzicht in de herkomst, techniek en kwaliteit van duurzame energie. Gasunie en TenneT houden beide 50% van de aandelen in VertiCer. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders hebben beide aandeelhouders gezamenlijke zeggenschap.

De mutaties in de joint ventures zijn geaggregeerd als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	483,9	371,9
Herclassificatie EemsEnergyTerminal van groepsmaatschappij naar joint venture	-	27,8
Herclassificatie Demonstratiefaciliteit SKW van joint venture naar geassocieerde deelneming	-17,3	-
Investeringsen	173,5	101,5
Desinvesteringen	-	-14,9
Rechtstreekse eigen vermogen mutaties	-1,7	-1,1
Aandeel in resultaat	33,2	38,0
Ontvangen dividend	-33,3	-39,3
Stand per 31 december	638,3	483,9
Leningen aan joint ventures	28,4	4,4
Totaal investeringen in joint ventures	666,7	488,3

De investeringen in 2024 hebben overwegend betrekking op onze belangen in Porthos, Gate terminal en German LNG. De rechtstreekse vermogensmutaties hebben betrekking op de herwaardering van ons belang in Gate terminal als gevolg van de wijziging in de reële waarde van het effectieve deel van een cash flow hedge van Gate terminal. We hebben deze rechtstreekse vermogensmutatie verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten.

De mutatie in 2023 ten aanzien van de herclassificatie van EemsEnergyTerminal heeft betrekking op de verkoop van 50% van de EemsEnergyTerminal aandelen per 1 oktober 2023. Voor nadere informatie verwijzen we naar [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#). De desinvesteringen in 2023 hadden voornamelijk betrekking op de verkoop van een deel van ons belang in German LNG. Beide desinvesteringen hebben in 2024 geleid tot een inkomende kasstroom zoals verantwoord in het geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2024.

De leningen aan joint ventures hebben betrekking op leningfaciliteiten aan EemsEnergyTerminal en VertiCer. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar [noot 43 'Financiële vaste activa'](#). Gedurende 2024 is op deze faciliteiten een bedrag van € 68,7 miljoen (2023: € 46,0 miljoen) getrokken en een bedrag van € 44,7 miljoen (2023: € 42,0 miljoen) afgelost. Deze bedragen zijn vermeld in het geconsolideerde kasstroomoverzicht.

Van de joint ventures hebben Gate terminal en EemsEnergyTerminal een (kwantitatief dan wel kwalitatief) materiële invloed op ons vermogen en ons resultaat. De informatie over de boekwaarde, het aandeel in de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het resultaat over het boekjaar en het ontvangen dividend uitgesplitst naar Gate terminal, EemsEnergyTerminal en overige joint ventures is als volgt:

In miljoenen euro's		Gate terminal	EemsEnergy-Terminal	Overige joint ventures	Totaal joint ventures
Boekwaarde per 31 december	2024	247,6	26,4	364,4	638,3
	2023	216,0	29,5	238,5	483,9
Aandeel in het resultaat na belastingen	2024	37,8	-2,9	-1,7	33,2
	2023	39,9	1,5	-3,4	38,0
Aandeel in de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	2024	36,1	-2,9	-1,7	31,5
	2023	38,8	1,5	-3,4	36,9
Ontvangen dividend in het boekjaar	2024	26,8	-	6,6	33,3
	2023	26,0	-	13,3	39,3

Informatie over Gate terminal en EemsEnergyTerminal

De 100%-financiële informatie van Gate terminal en EemsEnergyTerminal is als volgt:

In miljoenen euro's	Gate terminal		EemsEnergyTerminal	
	31 dec. 2024	31 dec. 2023	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Vaste activa	937,4	855,4	483,2	583,2
<i>waarvan afgeleide financiële instrumenten</i>	-	-	2,5	-
<i>waarvan uitgestelde belastingvorderingen</i>	5,1	3,7	-	-
Vlottende activa	131,0	113,1	59,6	139,7
<i>waarvan belastingvorderingen</i>	4,7	5,8	5,3	-
<i>waarvan liquide middelen</i>	100,7	80,0	28,6	21,3
Langlopende schulden	-486,9	-412,4	-321,5	-446,8
<i>waarvan rentedragende leningen</i>	-359,5	-286,8	-56,0	-8,0
<i>waarvan afgeleide financiële instrumenten</i>	-22,6	-18,0	-	-6,1
<i>waarvan uitgestelde belastingverplichtingen</i>	-	-	-1,6	-3,1
Kortlopende schulden	-86,4	-124,1	-168,5	-217,2
<i>waarvan kortlopende financieringsverplichtingen</i>	-54,4	-86,0	-	-
<i>waarvan belastingverplichtingen</i>	-3,0	-10,0	-0,3	-3,8
Netto investering	495,1	432,0	52,8	58,9
Aandeel Gasunie	50%	50%	50%	50%
Boekwaarde	247,6	216,0	26,4	29,5

In miljoenen euro's	Gate terminal		EemsEnergyTerminal	
	2024	2023	2024	2023*
Opbrengsten	205,0	207,8	197,6	337,2
Totale lasten	-83,9	-77,2	-188,3	-319,5
<i>waarvan afschrijvingen</i>	-44,8	-40,6	-138,2	-112,3
Financieringsbaten	5,3	0,9	14,3	11,7
Financieringslasten	-24,3	-23,6	-26,2	-23,6
Belastingen	-26,5	-28,2	-3,2	-1,1
Resultaat na belastingen	75,6	79,7	-5,8	4,7
Overige gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-3,4	-2,2	-	-
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	72,2	77,5	-5,8	4,7
Aandeel Gasunie	50%	50%	50%	50%
Aandeel Gasunie in de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	36,1	38,8	-2,9	2,4

* De bovenstaande verkorte winst-en-verliesrekening van EemsEnergyTerminal ziet toe op het gehele boekjaar. EemsEnergyTerminal is per 1 oktober 2023 als joint venture verwerkt. Het aandeel Gasunie in de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten vanaf 1 oktober 2023 bedraagt € 1,5 miljoen.

Voor een nadere toelichting op de waardering van ons belang in EemsEnergyTerminal verwijzen we naar [noot 4 'Onderzoek naar bijzondere waardeverminderingen'](#). Voor een nadere toelichting op de verstrekte garanties ten behoeve van Gate terminal en EemsEnergyTerminal en verwijzen we naar [noot 29 'Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen'](#).

9. Investerings in geassocieerde deelnemingen

We hebben belangen in de volgende geassocieerde deelnemingen:

Naam van de vennootschap	Zetel	Financieel belang op	
		31 dec. 2024	31 dec. 2023
Beheerder Afsprakenstelsel B.V.	Amersfoort	25,0%	25,0%
Demonstratie Faciliteit Super Kritische Water Vergassing (SKW) Alkmaar B.V. ¹	Alkmaar	34,8%	35,0%
Trading Hub Europe GmbH	Ratingen, Duitsland	9,1%	9,1%

¹ Classificatie gedurende 2024 gewijzigd van joint venture naar geassocieerde deelneming

Geen van de geassocieerde deelnemingen heeft een materiële invloed op het vermogen, het resultaat of de kasstromen van Gasunie. In 2024 bedroeg ons aandeel in de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten van alle geassocieerde deelnemingen gezamenlijk minder dan € 0,1 miljoen (2023: minder dan € 0,1 miljoen).

Beheerder Afsprakenstelsel

We hebben een belang van 25% in Beheerder Afsprakenstelsel (BAS). BAS is verantwoordelijk voor de praktische ondersteuning van de vereniging marktfaciliteringsforum (MFF) en daarnaast ook verantwoordelijk voor de implementatie en monitoring van de gemaakte afspraken binnen het MFF. TenneT (25%) en zeven regionale netbeheerders (gezamenlijk 50%) houden de andere aandelen in BAS. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten hebben we invloed van betekenis op de relevante activiteiten van BAS.

Ultimo 2024 hebben we een lening van € 0,3 miljoen verstrekt aan BAS (ultimo 2023: € nihil). De lening is verstrekt onder een kredietfaciliteit met een maximale omvang van € 2,5 miljoen (aandeel Gasunie) en heeft een looptijd tot 1 oktober 2042. De faciliteit

dient ter financiering van de taken van de onderneming zoals hiervoor omschreven.

Over het saldo van de faciliteit betaalt BAS B.V. een zakelijke rente die is gebaseerd op een variabele rente plus een opslag van 115 basispunten. Aflossing van de faciliteit is overwegend langlopend.

Demonstratiefaciliteit SKW

Demonstratiefaciliteit SKW Alkmaar is in 2017 door SCW Systems en Gasunie opgericht. Het betreft een samenwerkingsverband met betrekking tot de realisatie van installaties ten behoeve van groen gas invoeding in het gastransportnetwerk door middel van superkritische watervergassing (SKW). Doel van het samenwerkingsverband is een demonstratiefaciliteit te realiseren om in de komende jaren de robuuste werking van de nieuwe technologie op industriële schaal aan te tonen.

Gedurende 2024 is ons financiële belang afgenomen tot 34,8%. De afname van ons belang houdt verband met het feit dat beide aandeelhouders niet pro-rata participeren in aanvullende kapitaalstortingen. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten is daarmee niet langer sprake van gezamenlijke zeggenschap. Wel kunnen we met onze stemrechten invloed van betekenis op de relevante activiteiten uitoefenen. Om die reden verwerken we ons belang na het ophouden van gezamenlijke zeggenschap als een geassocieerde deelneming. De gewijzigde classificatie van joint venture naar geassocieerde deelneming had geen gevolgen voor de waardering van ons belang.

Trading Hub Europe

Trading Hub Europe (THE) is sinds de oprichting in 2021 de marktgebiedscoördinator voor het Duitse hogedruk transportnetwerk. THE is in die hoedanigheid onder andere betrokken bij aansturing van de netwerkbalancering, dataverzameling en -uitwisseling van relevante marktgegevens en het beheer van virtuele handelspunten. THE is in gezamenlijk eigendom van de Duitse netbeheerders, waaronder Gasunie Deutschland. De elf aandeelhouders hebben ieder een aandeel van 9,09%. Iedere aandeelhouder kan op basis van de samenwerkingsovereenkomst invloed van betekenis op de relevante activiteiten van THE uitoefenen.

10. Overige kapitaalbelangen

Onze overige kapitaalbelangen zijn als volgt:

Naam van de vennootschap	Zetel	Financieel belang op	
		31 dec. 2024	31 dec. 2023
Energie Data Services Nederland (EDSN) B.V.	Arnhem	12,5%	12,5%
Nord Stream AG	Zug, Zwitserland	9,0%	9,0%
PRISMA European Capacity Platform GmbH	Leipzig, Duitsland	12,8%	12,8%
SCW Systems B.V.	Schoorl	4,2%	4,7%

Energie Data Services Nederland (EDSN)

EDSN werkt samen met de regionale netbeheerders, TenneT en GTS (tezamen tevens de aandeelhouders) aan de centrale marktfacilitering voor de energiesector. EDSN ontwikkelt en beheert onder meer ICT-infrastructuur voor de energiemarkt. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders heeft Gasunie geen invloed van betekenis in EDSN.

Nord Stream

Gasunie heeft een 9,0% financieel belang in Nord Stream. Nord Stream is een Zwitserse onderneming. De meerderheid van de aandelen (51,0%) wordt gehouden door het Russische staatsgasbedrijf Gazprom. De overige aandelen zijn eigendom van de West-Europese energiebedrijven Wintershall Dea (15,5%), E.ON (15,5%) en Engie (9,0%).

Nord Stream is verantwoordelijk voor het beheer van de twee gastransportleidingen die onderdeel uitmaken van de Nord Stream verbinding door de Baltische Zee van Rusland naar Duitsland. Het kapitaalbelang in Nord Stream is verkregen in 2008. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders heeft Gasunie geen invloed van betekenis in Nord Stream.

PRISMA European Capacity Platform (PRISMA)

PRISMA is een Europees platform voor de verhandeling van transportcapaciteit. Gasunie biedt haar transportcapaciteit mede op dit platform aan. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders heeft Gasunie geen invloed van betekenis in PRISMA.

SCW Systems

SCW Systems is samen met Gasunie aandeelhouder in Demonstratiefaciliteit SKW Alkmaar B.V. Het betreft een samenwerkingsverband voor de realisatie van infrastructuur ten behoeve van groen gas invoeding in het gastransportnetwerk door middel van superkritische watervergassing (SKW). Ultimo 2024 heeft Gasunie een belang van 4,2% in SCW Systems (ultimo 2023: 4,7%). De afname van ons belang in SCW Systems houdt verband met het feit dat niet alle aandeelhouders van SCW Systems pro-rata participeren in aanvullende kapitaalstortingen. Op basis van de samenwerkingsovereenkomsten tussen de aandeelhouders heeft Gasunie geen invloed van betekenis in SCW Systems.

Toelichting reële waarde overige kapitaalbelangen

De reële waarde van de overige kapitaalbelangen bedraagt ultimo 2024 in totaal € 7,0 miljoen (ultimo 2023: € 7,0 miljoen). Voor alle belangen geldt dat dit een niveau 3 waardering is (ultimo 2023: niveau 3). In 2024 keerden de overige kapitaalbelangen geen dividend uit (2023: idem).

Voor ons kapitaalbelang in Nord Stream geldt dat de context waarbinnen ons aandeelhouderschap plaatsvindt, significant is veranderd volgend op de Russische inval in Oekraïne in 2022. Daarnaast zijn beide transportleidingen ernstig beschadigd als gevolg van de explosies op 26 september 2022, waardoor de leidingen sindsdien niet meer operationeel inzetbaar zijn. We hebben ultimo 2024 de operationele en financiële toekomst van Nord Stream overwogen en de gevolgen daarvan voor ons als aandeelhouder beoordeeld. Op basis daarvan hebben we besloten om de reële waarde van ons belang in Nord Stream ultimo 2024 op € nihil te handhaven (ultimo 2023: € nihil).

Voor de kapitaalbelangen in PRISMA, EDSN en SCW Systems geldt dat, mede vanwege hun geringe omvang, we veronderstellen dat de reële waarde vergelijkbaar is met de boekwaarde. Voor deze belangen hebben we daarom geen reële waarde berekening en gevoeligheidsanalyse opgenomen in de jaarrekening.

11. Uitgestelde belastingvorderingen

De tijdelijke verschillen tussen de waardering van de activa en de passiva voor de financiële verslaggeving en de fiscale waardering geven aanleiding tot het opnemen van uitgestelde belastingvorderingen. Daarnaast is sprake van geactiveerde voorwaartse verliesverrekeningen.

De tijdelijke verschillen betreffen de fiscale verwerking van de door de Staat der Nederlanden betaalde koopsom, de verschillen uit hoofde van waardering van materiële vaste activa en overige tijdelijke verschillen. Het eerstgenoemde verschil is ontstaan bij de splitsing van Gasunie in 2005 in een transport- en een handelsbedrijf. Destijds heeft, in fiscale zin, een informele kapitaalstorting in Gasunie plaatsgevonden door de Staat der Nederlanden. Onder IFRS is deze fiscale koopsom niet door Gasunie geactiveerd. Door deze verwerking van de koopsom heeft Gasunie een additioneel fiscaal afschrijvingspotentieel verkregen, waarvoor een uitgestelde belastingvordering is opgenomen.

Het tijdelijke verschil ingevolge de waardering van de materiële vaste activa is voornamelijk het resultaat van de eenmalige herwaardering van materiële vaste activa naar de veronderstelde kostprijs bij de transitie naar IFRS, volgend op de splitsing van Gasunie in 2005. Daarnaast wijken de fiscale afschrijvingsprincipes in voorkomende gevallen af van de afschrijvingsprincipes onder IFRS (inclusief de verwerking van bijzondere waardeverminderingen en de terugnames daarvan). Ook hiervoor nemen we tijdelijke verschillen op in de balans. Per saldo leiden de tijdelijke verschillen inzake de materiële vaste activa tot een uitgestelde belastingverplichting.

De overige verschillen betreffen tijdelijke verschillen ingevolge personeelsbeloningen.

Bovenstaande uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen hebben betrekking op de fiscale eenheid voor de Nederlandse vennootschapsbelasting en voldoen aan de voorwaarden voor saldering. Daarom hebben we de uitgestelde belastingen hier gesaldeerd weergegeven.

De geactiveerde voorwaartse verliesverrekening is ontstaan in 2024 en heeft volledig betrekking op het fiscale verlies over het boekjaar 2024. Er is geen sprake van gewaardeerde en/of niet-gewaardeerde voorwaartse verliesverrekeningen uit voorgaande jaren. Op basis van het businessplan 2025-2027 verwachten we de beschikbare voorwaartse verliesverrekening volledig in de businessplanperiode te realiseren.

Ultimo 2024 verwachten we voldoende toekomstige fiscale winsten om de uitgestelde belastingvorderingen te realiseren (ultimo 2023: idem). Deze aanname is gebaseerd op de geprognosticeerde fiscale resultaten voor de komende jaren op grond van het business plan 2025-2027 en op de aanname dat we op grond van vigerende reguleringskaders in beginsel altijd een redelijk rendement mogen maken op onze geïnvesteerde bedragen en we onze operationele kosten en afschrijvingslasten mogen terugverdienen, waardoor we ook op de lange termijn voldoende fiscale winsten realiseren.

De mutaties in de uitgestelde belastingvorderingen in 2024 zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Door de Staat betaalde koopsom	Financiële instrumenten	Materiële vaste activa	Voorwaartse verlies- verrekening	Overige verschillen	Totaal
Stand per 1 januari 2024	1.146,0	5,0	-930,4	-	1,5	222,1
Realisatie tijdelijke verschillen in winst-en-verliesrekening	-54,6	-1,0	23,2	32,3	-1,0	-1,1
Stand per 31 december 2024	1.091,4	4,0	-907,2	32,3	0,5	221,0

Van de uitgestelde belastingvordering (inclusief de voorwaartse verliesverrekening) heeft ultimo 2024 naar verwachting een bedrag van € 35,0 miljoen (ultimo 2023: € 33,5 miljoen) een looptijd van korter dan één jaar. Dit bedrag is niet afzonderlijk vermeld onder de vlottende activa. Het langlopende deel van de uitgestelde belastingvorderingen heeft een looptijd tot 2070.

De mutaties in de uitgestelde belastingvorderingen in 2023 zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Door de Staat betaalde koopsom	Financiële instrumenten	Materiële vaste activa	Voorwaartse verlies- verrekening	Overige verschillen	Totaal
Stand per 1 januari 2023	1.200,6	4,0	-955,5	-	-9,9	239,2
Realisatie tijdelijke verschillen in winst-en- verliesrekening	-54,6	0,3	25,1	-	8,7	-20,5
Realisatie tijdelijke verschillen in eigen vermogen	-	-	-	-	2,7	2,7
Desinvestering EemsEnergyTerminal	-	0,7	-	-	-	0,7
Stand per 31 december 2023	1.146,0	5,0	-930,4	-	1,5	222,1

12. Voorraden

De specificatie van de voorraden is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Gasvoorraden	58,3	77,8
Emissierechten	3,5	2,0
Overige voorraden	80,3	90,1
Totaal voorraden	142,1	169,9

De gasvoorraden betreffen fysieke gasvoorraden en bestaan voornamelijk uit voorraad aardgas en een geringe voorraad stikstof. De voorraad stikstof gebruiken we in het kader van kwaliteitsconversie. We houden de aardgasvoorraden aan voor de balancering van ons gastransportnet en voor onze wettelijke piektaak in Nederland. De piektaak kan optreden in het geval van bijzonder koude omstandigheden en heeft als doel de leveringszekerheid voor de kleinverbruikersmarkt overeenkomstig de wettelijke bepalingen te waarborgen. Eén van de waarborgen die we hiervoor getroffen hebben, is het aanhouden van een eigen aardgasvoorraad. We handelen niet met onze gasvoorraden.

De emissierechten hebben betrekking op rechten onder het EU-ETS systeem. Het saldo van de in de balans opgenomen rechten betreft het surplus aan rechten dat ultimo boekjaar niet benodigd is om aan onze verplichtingen te voldoen. Deze rechten kunnen we gebruiken voor het afwikkelen van toekomstige verplichtingen.

De overige voorraden hebben betrekking op de materialen die we aangehouden voor regulier dagelijks onderhoud, voor eigen (toekomstige) investeringen en voor projecten die we in opdracht van derden en voor joint ventures uitvoeren.

In de waardering van de voorraden ultimo 2024 houden we reeds rekening met een afwaardering op grond van de lagere realiseerbare waarde. In 2024 is een bedrag van € 3,5 miljoen (2023: € 0,3 miljoen) verantwoord in de winst- en verliesrekening als gevolg van aanpassing van de voorraadwaardering naar de lagere realiseerbare waarde. Deze afwaardering ziet volledig toe op de overige voorraden en niet op de gasvoorraden en de emissierechten.

13. Handels- en overige vorderingen

De handels- en overige vorderingen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Handelsvorderingen	16,2	17,1
Vorderingen op joint ventures en geassocieerde deelnemingen	132,2	118,1
Overige belastingen	24,5	40,7
Overige vorderingen en overlopende activa	144,6	265,4
Totaal handels- en overige vorderingen	317,5	441,3

De vorderingen op joint ventures en geassocieerde deelnemingen hebben met name betrekking op nog te verrekenen kosten en investeringen die we uitvoeren ten behoeve van de joint ventures waarin we deelnemen. De vorderingen hebben een reguliere betaaltermijn en zijn daarom niet rentedragend.

De overige belastingen bestaan met name uit te vorderen omzetbelasting. De overige vorderingen en overlopende activa omvatten mede de nog te factureren omzet. In 2023 omvatte de overige vorderingen en overlopende activa mede de nog te ontvangen verkoopprijs voor de verkoop van 50% van onze aandelen in EemsEnergyTerminal en de vorderingen ingevolgde de afwikkeling van de verkoop van 60% van ons belang in German LNG Terminal. Deze vorderingen zijn in 2024 volledig afgewikkeld.

De handels- en overige vorderingen hebben een nominale looptijd van korter dan één jaar. De handels- en overige vorderingen zijn gewaardeerd onder aftrek van een reservering voor verwachte kredietverliezen.

Het verloop van de reservering voor verwachte kredietverliezen is als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	28,9	25,9
Toevoegingen ten laste van de winst-en-verliesrekening	0,2	3,0
Onttrekkingen ten laste van de reservering voor verwachte kredietverliezen	-19,1	-
Vrijval ten gunste van de winst-en-verliesrekening	-	-
Stand per 31 december	10,0	28,9

Het totaal van de handels- en overige vorderingen, exclusief de vorderingen uit hoofde van de overige belastingen, bedragen ultimo 2024 € 293,1 miljoen (ultimo 2023: € 400,6 miljoen). De ouderdom van deze vorderingen op de balansdatum is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024			31 dec. 2023		
	Nominale waarde vorderingen	Verwacht kredietverlies	Boekwaarde vorderingen	Nominale waarde vorderingen	Verwacht kredietverlies	Boekwaarde vorderingen
Niet vervallen	272,2	0,1	272,1	391,4	-	391,4
<30 dagen	5,4	-	5,4	8,1	-	8,1
30 - 60 dagen	3,7	-	3,7	0,2	-	0,2
60 - 90 dagen	0,9	-	0,9	0,1	-	0,1
90 - 120 dagen	0,9	-	0,9	0,1	-	0,1
>120 dagen	20,0	9,9	10,1	29,6	28,9	0,7
Totaal	303,1	10,0	293,1	429,5	28,9	400,6

Ons kredietrisico is maximaal de boekwaarde van de handels- en overige vorderingen. We hebben strikte processen en maatregelen geïmplementeerd om het kredietrisico te limiteren. Het verwachte kredietverlies op handels- en overige vorderingen bepalen we voor iedere individuele klant of tegenpartij afzonderlijk. Hierbij houden we onder meer rekening met de ouderdom van de vorderingen, de kans op niet-betaling en het verlies bij niet-betaling. We maken gebruik van interne en externe kredietbeoordelingen bij de acceptatie van nieuwe klanten als ook het bepalen van de kredietlimieten van onze bestaande klanten en tegenpartijen.

In voorkomende gevallen vragen we bankgaranties of andere zekerheden ter afdekking van het kredietrisico. Voor nadere informatie over het kredietrisico verwijzen we ook naar [noot 28 'Financiële instrumenten'](#).

14. Vennootschapsbelasting

Tussen N.V. Nederlandse Gasunie en haar Nederlandse 100%-groepsmaatschappijen bestaat een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Tussen Gasunie Deutschland GmbH & Co. KG en haar voornaamste 100%- groepsmaatschappijen naar Duits recht bestaat eveneens een fiscale eenheid voor de Duitse vennootschapsbelastingen. Daarnaast is één van onze internationaal opererende groepsmaatschappijen gevestigd in Zwitserland. Vorderingen en schulden ingevolge de vennootschapsbelasting van verschillende fiscale eenheden salderen we niet. Dit geldt ook voor vorderingen en schulden voor vennootschappen die niet aan een fiscale eenheid toebehoren.

Ultimo 2024 is de te vorderen vennootschapsbelasting als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Nederland	19,9	47,9
Duitsland	7,8	12,4
Zwitserland	-	-
Totaal	27,7	60,3
Waarvan resterende looptijd > 1 jaar	-	-
Totaal te vorderen vennootschapsbelasting	27,7	60,3

Ultimo 2024 is de te betalen vennootschapsbelasting als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Nederland	10,5	3,7
Duitsland	0,5	0,3
Zwitserland	-	-
Totaal	11,0	4,0
Waarvan resterende looptijd > 1 jaar	-10,5	-
Totaal te betalen vennootschapsbelasting	0,5	4,0

De acute kortlopende vorderingen en verplichtingen inzake de vennootschapsbelasting betreffen de verschuldigde vennootschapsbelasting over het huidige boekjaar verminderd met de op (voorlopige) aanslagen betaalde bedragen en gecorrigeerd voor eventuele correcties uit voorgaande periodes. Voor een nadere toelichting op het deel van de te betalen vennootschapsbelasting met een looptijd van meer dan één jaar verwijzen we naar [noot 25 'Overige langlopende verplichtingen'](#). Het saldo van de acute vennootschapsbelastingvorderingen en -verplichtingen in Zwitserland bedraagt ultimo 2024 minder dan € 0,1 miljoen (ultimo 2023: minder dan € 0,1 miljoen).

De mutaties in het kortlopende deel van de te betalen en te vorderen vennootschapsbelasting zijn per saldo als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	56,3	-30,1
Verschuldigde belastingen over het boekjaar	-29,2	-56,5
Correcties voorgaande jaren	-2,0	0,5
Betaalde vennootschapsbelasting	37,3	162,8
Teruggave vennootschapsbelasting	-45,7	-20,0
Acquisitie GUFU BBL	-	-0,3
Stand per 31 december	16,7	56,3

De mutaties in de te vorderen en te betalen vennootschapsbelasting hangen overwegend samen met de hoogte en het moment van de voorlopige aanslagen. De aanzienlijke fluctuaties in de resultaten in de voorbije boekjaren hebben eveneens invloed op het verloop van de betalingen en de teruggaven. Zoals toegelicht in [noot 1](#) [‘Significante aangelegenheden en gebeurtenissen’](#).

15. Kas en kasequivalenten

De kas en kasequivalenten zijn als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Banken	41,4	39,0
Callgelden en deposito's	25,0	255,7
Totaal kas en kasequivalenten	66,4	294,7

De banksaldi kennen een rentevergoeding op basis van dagrente en zijn direct opvraagbaar. De callgelden en deposito's zijn eveneens rentedragend en hebben een korte looptijd (variërend tussen één en negentig dagen). De daling van de kas en kasequivalenten houdt onder meer verband met een lager uitstaand saldo ontvangen security deposits van klanten. Daarnaast was begin 2024 sprake van enkele grote investeringsuitgaven waarvoor we ultimo 2023 reeds kas en kasequivalenten hadden aangetrokken.

16. Eigen vermogen toekomend aan de aandeelhouder

Beleid omtrent het kapitaal en de vermogenspositie

Ons beleid met betrekking tot het kapitaal en de vermogenspositie van Gasunie is erop gericht om:

- Onze continuïteit te waarborgen;
- De financiering van de investeringen in het transportnetwerk en in de energietransitie mogelijk te maken, waarbij we rekening houden met duurzaamheidsdoelstellingen;
- Een kapitaal- en financieringsstructuur aan te houden teneinde de financieringskosten te optimaliseren en een goede toegang tot de financiële markten te behouden.

We streven naar een financieel profiel dat ons in staat stelt om onze strategie te realiseren en dat gelijktijdig leidt tot een adequate credit rating, die aansluit bij onze signatuur en het beleid van de aandeelhouder.

In [noot 18 'Rentedragende leningen'](#) en [noot 28 'Financiële instrumenten'](#) hebben we verdere informatie opgenomen over onze kapitaalpositie, de (financiële) instrumenten die we gebruiken en de omvang van deze instrumenten.

Voor een nadere toelichting op het eigen vermogen verwijzen we naar de toelichting op het eigen vermogen in de vennootschappelijke jaarrekening ([noot 45 'Geplaatst kapitaal'](#), [noot 46 'Herwaarderingsreserve'](#), [noot 47 'Wettelijke reserve deelnemingen'](#), [noot 48 'Overige reserves'](#) en [noot 49 'Onverdeeld resultaat'](#)).

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 756.000 en is verdeeld in 7.560 gewone aandelen van elk € 100 nominaal. Hiervan zijn 1.513 aandelen geplaatst en volgestort. In het boekjaar hebben geen mutaties plaatsgevonden in het geplaatste en gestorte kapitaal (2023: idem).

Op de balansdatum houdt de Staat der Nederlanden al onze geplaatste aandelen (ultimo 2023: idem).

Reële waarde reserve

De reële waarde reserve heeft betrekking op onze investeringen in overige kapitaalbelangen die we tegen de reële waarde waarderen. We vormen een reële waarde reserve voor het verschil tussen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs en de reële waarde. De negatieve reële waarde reserve ultimo 2024 heeft betrekking op ons belang in Nord Stream (2023: idem). Voor een nadere toelichting op de reële waarde van Nord Stream verwijzen we naar [noot 10 'Overige kapitaalbelangen'](#).

Cash flow hedge reserve

De cash flow hedge reserve heeft betrekking op de mutaties in de reële waarde van het effectieve deel van een cash flow hedge van de niet-geconsolideerde joint venture Gate terminal. De hedge heeft betrekking op de afdekking van een deel van het variabele renterisico van Gate terminal. Gate terminal verwerkt deze vermogensmutatie in de niet-gerealiseerde resultaten. In onze geconsolideerde jaarrekening verwerken we deze vermogensmutatie eveneens in de niet-gerealiseerde resultaten als onderdeel van de cash flow hedge reserve. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar [noot 8 'Investeringen in joint ventures'](#).

Overige reserves

De onder de 'overige reserves' opgenomen bedragen hebben het karakter van gecumuleerde resultaten.

17. Eigen vermogen toekomend aan houder minderheidsbelang

De mutaties in het eigen vermogen toekomend aan de houder van het minderheidsbelang zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	16,0	-
Acquisitie GUFU BBL	-	23,5
Resultaat toekomend aan houder minderheidsbelang	2,4	1,0
Dividenduitkeringen	-0,8	-8,5
Stand per 31 december	17,6	16,0

Ultimo 2024 ziet het eigen vermogen toekomend aan de houder van het minderheidsbelang volledig toe op het 25% minderheidsbelang in GUFU BBL B.V. (ultimo 2023: idem).

Onderstaand hebben we de verkorte financiële informatie van GUFU BBL B.V. opgenomen. De financiële informatie is opgesteld zonder rekening te houden met intra-groepseliminaties.

In miljoenen euro's	2024	2023*
Vaste activa	62,5	63,4
Viottende activa	26,7	29,4
Voorzieningen	-7,8	-6,6
Langlopende schulden	-5,6	-1,8
Kortlopende schulden	-5,3	-20,5
Totaal eigen vermogen	70,5	63,9
Waarvan:		
Eigen vermogen toekomend aan aandeelhouder	52,9	47,9
Eigen vermogen toekomend aan houder minderheidsbelang	17,6	16
Totaal eigen vermogen	70,5	63,9
Totaal van bedrijfsopbrengsten	24,3	15,7
Totaal van bedrijfslasten	-11,4	-8,5
Financiële baten en lasten	0,7	0,9
Vennootschapsbelasting	-4,0	-3,9
Resultaat na belastingen	9,6	4,2
Waarvan:		
- Resultaat toekomend aan aandeelhouder	7,2	3,2
- Resultaat toekomend aan houder minderheidsbelang	2,4	1,0
Resultaat na belastingen	9,6	4,2
* In bovenstaande verkorte winst- en verlies is alleen de periode opgenomen na acquisitie van GUFU BBL door Gasunie (zijnde 8 mei 2023 tot en met 31 december 2023).		

18. Rentedragende leningen

Ultimo 2024 bestaat het nominale bedrag aan langlopende leningen van € 3.415,0 miljoen (ultimo 2023: € 3.090,0 miljoen) voor € 3.050,0 miljoen (ultimo 2023: € 2.550,0 miljoen) uit obligatieleningen en voor € 365,0 miljoen (ultimo 2023: € 540,0 miljoen) uit onderhandse leningen. De nog te amortiseren transactiekosten en disagio bedragen € 15,2 miljoen (ultimo 2023: € 14,6 miljoen). Het betreft leningen die op concernniveau zijn opgenomen, maar overwegend dienen als financiering voor investeringen door groepsmaatschappijen.

De mutaties in de rentedragende leningen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Nominale hoofdsom per 1 januari	3.090,0	3.015,0
Niet-geamortiseerde transactiekosten en disagio	-14,5	-14,5
Boekwaarde per 1 januari	3.075,5	3.000,5
Mutaties in het boekjaar:		
Aflossingen	-175,0	-225,0
Nieuw opgenomen leningen	500,0	300,0
Amortisatie van transactiekosten en disagio	1,1	1,6
Toevoeging transactiekosten en disagio	-1,8	-1,6
Totaal mutaties in het boekjaar	324,3	75,0
Nominale hoofdsom per 31 december	3.415,0	3.090,0
Resterende niet-geamortiseerde transactiekosten en disagio	-15,2	-14,5
Boekwaarde per 31 december	3.399,8	3.075,5
Gepresenteerd onder de kortlopende schulden	-125,0	-175,0
Totaal	3.274,8	2.900,5

In april 2024 hebben we een nieuwe groene obligatielening uitgegeven ter waarde van € 500,0 miljoen. De overeengekomen looptijd bedraagt 20 jaar. De aflossing vindt ineens plaats op de vervaldatum. De obligatie is geplaatst onder het Green Financing Framework van Gasunie en als gevolg daarvan moeten we de opbrengsten van deze obligatie volledig alloceren aan onze groene bestedingsdoelen. Ons Framework voldoet aan de International Capital Markets Association (ICMA) Green Bond Principles en de bestedingsdoelen komen in aanmerking voor klimaat- en milieugerelateerde economische activiteiten conform de EU taxonomie. De effectieve couponrente bedraagt 3,88% en staat vast voor de gehele looptijd. Onder aftrek van € 1,8 miljoen aan disagio en transactiekosten is een bedrag van € 498,2 miljoen ontvangen. Dit bedrag is opgenomen in het geconsolideerde kasstroomoverzicht.

Ultimo 2024 hebben we voor € 800,0 miljoen (ultimo 2023: € 800,0 miljoen) aan Sustainability-Linked Bonds (SLB's) uitgegeven. Uitgifte van deze obligatieleningen vond plaats in overeenstemming met het SLB Framework (versie 2020). Het SLB Framework is in lijn met de Sustainability-Linked Bond Principles (SLBP's) van de ICMA. We hebben twee doelen gesteld die per 31 december 2030 moeten zijn bereikt. De eerste doelstelling houdt in dat we onze uitstoot van methaan met ongeveer 50% moeten verminderen ten opzichte van 2020. De tweede doelstelling heeft betrekking op onze beïnvloedbare CO₂-equivalente emissies die in 2030 – bij een gelijkblijvend transportvolume – met 30% moeten zijn teruggebracht ten opzichte van 2020. De duurzaamheidsdoelen kunnen vanaf 2031 – afhankelijk per SLB – leiden tot een

jaarlijkse couponverhoging van tussen de 10 tot 25 basispunten als we op 31 december 2030 één of meerdere doelstelling niet hebben behaald. Eventuele couponverhogingen zien toe op de periode 2030 tot en met 2034-2036 (afhankelijk per SLB).

De potentiële couponverhogingen op onze SLB's zijn niet verwerkt in de effectieve rente aangezien, op grond van de specifiek overeengekomen scope, ultimo 2024 geen aanleiding bestaat te veronderstellen dat we onze doelstellingen op termijn niet behalen. De emissies van onze joint venture EemsEnergyTerminal vallen buiten de doelstellingen van de voornoemde SLB's.

In 2024 werden twee onderhandse leningen op de expiratiedatum volledig afgelost.

De vervalkalender van de rentedragende leningen (nominale waarde) is als volgt:

In miljoenen euro's	1e halfjaar	2e halfjaar	Totaal
Aflossingsverplichting in			
2025	-	125,0	125,0
2026	650,0	-	650,0
2027	-	-	-
2028	-	300,0	300,0
2029	150,0	-	150,0
na 2029			2.190,0
Totaal van de aflossingsverplichtingen			3.415,0

Het overzicht van de langlopende leningen, inclusief de kortlopende aflossingsverplichtingen, is als volgt:

<i>In miljoenen euro's</i>							
Soort lening	Duurzaamheidstype	Oorspronkelijke hoofdsom	Looptijd	Effectieve rente	Rente herzieningsdatum	Restant hoofdsom ultimo 2024	Restant hoofdsom ultimo 2023
Onderhandse lening	-	125,0	2009-2024	4,27%	Rentevast tot einde looptijd	-	125,0
Onderhandse lening	-	125,0	2010-2025	3,58%	Rentevast tot einde looptijd	125,0	125,0
Onderhandse lening	-	50,0	2014-2024	1,33%	Rentevast tot einde looptijd	-	50,0
Onderhandse lening	-	90,0	2021-2030	0,26%	Rentevast tot einde looptijd	90,0	90,0
Onderhandse lening	-	150,0	2021-2029	0,13%	Rentevast tot einde looptijd	150,0	150,0
Totaal onderhandse leningen						365,0	540,0
Obligatielening	-	650,0	2016-2026	1,04%	Rentevast tot einde looptijd	650,0	650,0
Obligatielening	-	300,0	2018-2028	1,48%	Rentevast tot einde looptijd	300,0	300,0
Obligatielening	-	500,0	2019-2031	0,47%	Rentevast tot einde looptijd	500,0	500,0
Obligatielening	SLB 2020	300,0	2021-2036	0,76%	Rentevast tot einde looptijd	300,0	300,0
Obligatielening	SLB 2020	500,0	2022-2034	3,38%	Rentevast tot einde looptijd	500,0	500,0
Obligatielening	Green Bond	300,0	2023-2033	3,92%	Rentevast tot einde looptijd	300,0	300,0
Obligatielening	Green Bond	500,0	2024-2044	3,88%	Rentevast tot einde looptijd	500,0	-
Totaal obligatieleningen						3.050,0	2.550,0
Totaal nominale waarde rentedragende leningen						3.415,0	3.090,0

Full of new energy

De gewogen gemiddelde effectieve rente van de langlopende leningen bedroeg ultimo 2024 2,0% (ultimo 2023: 1,8%).

Inzake de rentedragende leningen hebben we geen zekerheden gesteld aan de kredietverstrekkers. Ook is geen sprake van belangrijke financiële convenanten of ratio's waaraan we moeten voldoen.

Ten aanzien van de onderhandse leningen, die we allen hebben verkregen van de Europese Investeringsbank (EIB) geldt een aantal *change-of-control* voorwaarden met betrekking tot het houden van de aandelen van N.V. Nederlandse Gasunie door de Staat der Nederlanden en met betrekking tot het houden van de aandelen van GTS B.V. door N.V. Nederlandse Gasunie. We achten het onwaarschijnlijk dat deze *change-of-control* gebeurtenissen zich binnen afzienbare tijd aandienen.

Voor een nadere toelichting op de financiële risico's die samenhangen met de rentedragende leningen en het financiële risicomanagement dat we toepassen met het doel deze risico's te beperken, verwijzen we naar [noot 28 'Financiële instrumenten'](#).

19. Leaseverplichtingen

We zijn leasecontracten aangegaan voor onder meer terreinen en gebouwen, regionale transportleidingen en het wagenpark. Deze gebruiksrecht activa zetten we in voor eigen gebruik; er is geen sprake van sub-leasing. Voor nadere informatie over de bijbehorende gebruiksrecht activa verwijzen we naar [noot 5 'Materiële vaste activa'](#).

De mutaties in de leaseverplichtingen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	101,6	481,1
Nieuwe leaseverplichtingen	1,1	0,8
Aanpassingen in leasecontracten	20,0	2,2
Leasebetalingen	-11,0	-61,9
Oprenting	1,7	8,0
Effect omrekening vreemde valuta	0,3	1,4
Acquisitie GUFU BBL	-	1,8
Desinvestering EemsEnergyTerminal	-	-331,8
Totaal	113,7	101,6
Gepresenteerd onder de kortlopende schulden	-9,7	-8,0
Stand per 31 december	104,0	93,6

De daling van de leasebetalingen houdt met name verband met de gewijzigde verwerking van EemsEnergyTerminal, zoals opgenomen in [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#). Onder aanpassingen in leasecontracten variabelen zijn begrepen de tussentijdse aanpassingen van variabelen in de bestaande

leasecontracten die leiden tot een wijziging in de waardering van de contracten, zoals verwachte of overeengekomen leasetermijnlooptijden en de hoogte van de leasebetalingen (bijvoorbeeld door indexatie).

De leasetermijnen zijn in voorkomende gevallen gebaseerd op schattingen. Dit geldt met name voor de pacht van terreinen. Hoewel we deze terreinen over het algemeen pachten voor onbepaalde tijd, hebben we de mogelijkheid om de pacht op korte termijn op te zeggen. Voor de bepaling van de meest waarschijnlijke leasetermijn hebben we aansluiting gezocht bij de economische levensduur van het actief (zoals een leiding of een installatie) waarvoor we het betreffende terrein pachten.

De gewogen gemiddelde incrementele rentevoet in 2024 bedroeg 1,62% (2023: 2,14%). Leaseovereenkomsten met een looptijd van korter dan één jaar of met een contractwaarde van minder dan € 5.000 zijn niet in de balans opgenomen. De impact van beide categorieën bedraagt ultimo 2024 minder dan € 0,1 miljoen per jaar (ultimo 2023: idem).

De resterende looptijd van de leaseverplichtingen is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Resterende looptijd < 1 jaar	9,7	8,0
Resterende looptijd ≥ 1 jaar en ≤ 5 jaar	27,0	23,9
Resterende looptijd > 5 jaar	77,0	69,7
Totaal leaseverplichtingen	113,7	101,6

Het kortlopende deel van de leaseverplichtingen is afzonderlijk gepresenteerd onder de kortlopende schulden. De nominale waarde van de toekomstige leasebetalingen is opgenomen in [noot 28 'Financiële instrumenten'](#) onder het hoofd 'Liquiditeitsrisico'.

20. Contractverplichtingen

De contractverplichtingen houden verband met onze omzetverantwoording. Voor bepaalde contracten geldt dat het betaalritme niet synchroon loopt met de wijze waarop we de omzet aan de boekjaren moeten toerekenen. Dit doet zich onder meer voor bij contracten waarbij klanten een financiële bijdrage hebben geleverd in een investering in specifieke transportcapaciteit. Deze bijdragen rekenen we toe aan het contract met de klant. We veronderstellen dat het klantcontract dezelfde looptijd heeft als de levensduur van het actief waar de klantbijdrage op toeziet. Voor dergelijke klantbijdragen hebben we een contractverplichting opgenomen, waarbij we rekening houden met het financieringselement in deze contracten.

De mutaties in de contractverplichtingen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	91,8	70,8
Verantwoord als netto-omzet	-6,0	-3,7
Oprenting	3,5	2,6
Nieuwe contractverplichtingen	1,1	44,1
Desinvestering EemsEnergyTerminal	-	-22,0
Totaal	90,4	91,8
Gepresenteerd onder de kortlopende schulden	-5,3	-4,9
Stand per 31 december	85,1	86,9

In 2024 vonden geen belangrijke wijzigingen in de contractverplichtingen plaats. Voor nadere informatie met betrekking tot de desinvestering EemsEnergyTerminal verwijzen we naar [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#).

De resterende looptijd van de contractverplichtingen is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Resterende looptijd < 1 jaar	5,3	4,9
Resterende looptijd ≥ 1 jaar en ≤ 5 jaar	22,9	16,3
Resterende looptijd > 5 jaar	62,2	70,6
Totaal contractverplichtingen	90,4	91,8

Het kortlopende deel van de contractverplichtingen hebben we afzonderlijk gepresenteerd onder de kortlopende verplichtingen.

21. Uitgestelde belastingverplichtingen

De tijdelijke verschillen tussen de waardering van de activa en de passiva voor de financiële verslaggeving en de fiscale waardering geven aanleiding tot het opnemen van uitgestelde belastingverplichtingen. De uitgestelde belastingverplichtingen zien met name toe op tijdelijke waarderingsverschillen van materiële vaste activa in Duitsland. Daarnaast is sprake van enkele overige verschillen in Nederland (voor entiteiten die niet tot de fiscale eenheid behoren) en in Duitsland die leiden tot uitgestelde belastingverplichtingen en -vorderingen.

De mutaties in de uitgestelde belastingverplichtingen in 2024 zijn als volgt:

In miljoenen euro's						
	Materiële vaste activa	Financiële vaste activa	Voorzieningen inzake personeelsbeloningen	Voorzieningen voor opruimkosten	Overige verschillen	Totaal
Stand per 1 januari 2024	160,6	9,7	-12,9	23,8	28,2	209,5
Realisatie tijdelijke verschillen in winst-en-verliesrekening	10,8	-0,2	-0,1	1,1	-31,7	-20,2
Realisatie tijdelijke verschillen in eigen vermogen	-	-	1,2	-	-	1,2
Stand per 31 december 2024	171,4	9,5	-11,8	24,9	-3,5	190,5

De uitgestelde belastingverplichting heeft een looptijd tot 2070 en is volledig langlopend (ultimo 2023: idem).

De mutaties in de uitgestelde belastingverplichtingen in 2023 zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Voorzieningen inzake					Totaal
	Materiële vaste activa	Financiële vaste activa	personeelsbeloningen	Voorzieningen voor opruimkosten	Overige verschillen	
Stand per 1 januari 2023	148,6	9,9	-10,4	23,0	-0,9	170,2
Acquisitie GUFU BBL	6,5	-	-	-	-	6,5
Realisatie tijdelijke verschillen in winst-en-verliesrekening	5,7	-0,2	-0,1	0,8	29,1	35,3
Realisatie tijdelijke verschillen in eigen vermogen	-	-	-2,4	-	-	-2,4
Stand per 31 december 2023	160,6	9,7	-12,9	23,8	28,2	209,5

Voor een nadere toelichting op de realisatie van tijdelijke verschillen in het eigen vermogen verwijzen we naar [noot 22 'Personeelsbeloningen'](#).

22. Personeelsbeloningen

De in de balans opgenomen verplichtingen uit hoofde van personeelsbeloningen betaalbaar op termijn zijn als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Pensioenverplichtingen Gasunie Deutschland	84,7	87,1
Jubileumuitkeringen	10,8	9,5
Secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering	0,2	0,2
Totaal personeelsbeloningen	95,7	96,8

Voorzieningen pensioenverplichtingen Gasunie Deutschland

De pensioenregeling van de werknemers van Gasunie Deutschland die vóór 2012 in dienst zijn getreden, is een toegezegd-pensioenregeling, gebaseerd op een eindloonsysteem. De aanspraken van deze werknemers zijn niet gefinancierd. Deze regeling behandelen we als een toegezegd-pensioenregeling.

De voorziening heeft grotendeels een langlopend karakter. De afname van de pensioenverplichting in 2024 wordt voornamelijk verklaard door een stijging van de disconteringsvoet ultimo 2024. Daarnaast daalt de pensioenverplichting ook omdat sprake is van een gesloten regeling, waardoor het aantal actieve deelnemers dat pensioen opbouwt en het aantal inactieve deelnemers dat pensioen ontvangt jaarlijks geleidelijk afneemt.

De pensioenverplichting per ultimo boekjaar is samengevat in onderstaand meerjarenoverzicht:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023	31 dec. 2022	31 dec. 2021	31 dec. 2020
Contante waarde toegekende pensioenaanspraken	84,7	87,1	77,2	107,5	116,8
Pensioenvoorziening	84,7	87,1	77,2	107,5	116,8
Ervaringsaanpassingen verplichtingen van de regeling	0,1	0,8	1,1	-1,0	-2,2

De gewogen gemiddelde looptijd van de pensioenverplichtingen bedraagt ultimo 2024 circa zestien jaar (ultimo 2023: circa zeventien jaar). De aannames die ten grondslag liggen aan de berekening van de pensioenverplichtingen zijn als volgt:

	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Disconteringsvoet	3,4%	3,1%
Verwachte toekomstige salarisverhogingen	2,2% - 3,2%	2,2% - 3,2%
Verwachte toekomstige pensioenverhogingen	2,2%	2,2%

Het verloop van de contante waarde van de pensioenverplichting is als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	87,1	77,2
Kosten van de pensioenverplichtingen	1,5	1,4
Oprenting	2,7	2,8
Actuariel resultaat en ervaringsaanpassingen	-3,9	7,9
Betaalde pensioenuitkeringen	-2,7	-2,2
Stand per 31 december	84,7	87,1

De actuariële resultaten zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Aanpassing in actuariële financiële veronderstellingen	-4,0	7,1
Ervaringsaanpassingen	0,1	0,8
Totaal actuariel resultaat op pensioenaanspraken	-3,9	7,9

Het actuariel resultaat over 2024 is met name beïnvloed door daling van de disconteringsvoet.

Het totaal van de niet-gerealiseerde actuariële resultaten over 2024 bedraagt -/- € 3,9 miljoen (2023: € 7,9 miljoen). Het cumulatieve saldo van de actuariële resultaten, voor aftrek van uitgestelde belastingen, bedraagt ultimo 2024 -/- € 8,5 miljoen (ultimo 2023: -/- € 12,5 miljoen). De actuariële resultaten zijn in het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat verwerkt. Dit geldt ook voor het belastingeffect op de niet-gerealiseerde actuariële resultaten, zoals ook toegelicht in [noot 21 'Uitgestelde belastingverplichtingen'](#).

De gevoeligheid van de berekening van de voorziening voor pensioenverplichtingen is als volgt:

- Als de disconteringsvoet wijzigt met 0,1 procentpunt, dan leidt dit indicatief (en onder overige gelijkblijvende omstandigheden) tot een wijziging in de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken en een wijziging in de niet-gerealiseerde resultaten van € 1,3 miljoen (ultimo 2023: € 1,5 miljoen);
- Als de verwachte toekomstige salarisverhoging wijzigt met 0,1 procentpunt, dan leidt dit indicatief (en onder overige gelijkblijvende omstandigheden) tot een wijziging in de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken en een wijziging in de niet-gerealiseerde resultaten van € 0,2 miljoen (ultimo 2023: € 0,3 miljoen);
- Als de verwachte toekomstige pensioenverhoging wijzigt met 0,1 procentpunt, dan leidt dit indicatief (en onder overige gelijkblijvende omstandigheden) tot een wijziging in de contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken en een wijziging in de niet-gerealiseerde resultaten van € 1,1 miljoen (ultimo 2023: € 1,1 miljoen).

De totale pensioenlasten uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling in de winst-en-verliesrekening bestaan uit:

In miljoenen euro's	2024	2023
Toename toegekende pensioenaanspraken	1,5	1,4
Oprenting	2,7	2,8
Totaal pensioenlasten	4,2	4,2

Voorziening voor jubileumuitkeringen

De voorziening heeft betrekking op de jubileumuitkeringen die we uitkeren aan onze medewerkers bij bepaalde dienstjubilea. De mutaties in deze voorziening zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	9,5	8,7
Toevoegingen ten laste van de winst-en-verliesrekening	1,5	2,0
Onttrekkingen uit de voorziening	-0,2	-1,2
Vrijval ten gunste van de winst-en-verliesrekening	-	-
Stand per 31 december	10,8	9,5

De stijging van de voorziening is voornamelijk het gevolg van het toegenomen aantal medewerkers. De voorziening heeft grotendeels een langlopend karakter.

Voorziening voor kosten van de secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering voor post-actieve en gepensioneerde werknemers

De voorziening heeft betrekking op bepaalde vergoedingen die we verstrekken aan onze post-actieve en gepensioneerde werknemers. De mutaties in deze voorziening zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	0,2	0,3
Toevoegingen ten laste van de winst-en-verliesrekening	-	-
Onttrekkingen uit de voorziening	-	-0,1
Vrijval ten gunste van de winst-en-verliesrekening	-	-
Stand per 31 december	0,2	0,2

De voorziening heeft een langlopend karakter.

23. Overige voorzieningen

De overige voorzieningen zien ultimo 2024 volledig toe op de voorziening voor opruimkosten (ultimo 2023: idem).

De voorziening voor opruimkosten is gevormd naar aanleiding van onze besluiten om specifieke activa buitengebruik te stellen en op te ruimen. Wet- en regelgeving en/of rechten en vergunningen, onder meer op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening, vereisen in voorkomende gevallen dat opruiming plaatsvindt. De opgenomen voorziening heeft betrekking op het opruimen van reeds buiten bedrijf gestelde activa. De basis voor deze voorziening is ons saneringsprogramma. Het resterende deel van het saneringsprogramma voeren we uit in de periode 2025-2028. We achten het ultimo 2024 niet aannemelijk dat het integraal opruimen van al onze materiële vaste activa aan de orde komt. Voor een nadere toelichting op onze voorwaardelijke opruimverplichtingen verwijzen we naar [noot 29 'Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen'](#).

Bij het bepalen van de voorziening voor opruimkosten nemen we in ogenschouw dat onze oordelen en schattingen beïnvloed kunnen worden door de ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie en door aangescherpte milieu- en klimaatdoelstellingen. Op het gebied van waterstof, warmte en CCS, wordt de langetermijnvisie steeds concreter en naar verwachting in de komende jaren verder uitgewerkt. Gasunie is hier actief bij betrokken. We passen de voorziening voor opruimkosten op iedere balansdatum aan op de meest recente ontwikkelingen. Voornoemde maatschappelijke ontwikkelingen kunnen ook in toekomstige jaren leiden tot het bijstellen van de omvang van de voorziening voor opruimkosten, bijvoorbeeld als bepaalde activa geen toekomstige alternatieve aanwending kent waar dit eerder wel werd verwacht (of vice versa) en deze ontwikkeling leidt tot het daadwerkelijk opruimen van het actief.

Daarnaast kan de voorziening worden aangepast als op basis van ervaringscijfers de technische wijze van opruimen verandert of als de kosten van historische opruiming aanleiding geven om uit te gaan van hogere of lagere kosten voor toekomstige opruiming. We actualiseren het saneringsprogramma jaarlijks, onder meer voor wat betreft de verwachte toekomstige prijzen, de inschatting van de te verwijderen activa en de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden samenhangend met het opruimen.

De mutaties in de overige voorzieningen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	78,7	97,0
Dotaties ten laste van de winst-en-verliesrekening	-	14,4
Vrijval ten gunste van de winst-en-verliesrekening	-47,8	-
Oprenting ten laste van de winst-en-verliesrekening	2,4	3,2
Onttrekkingen ten laste van de voorziening	-5,5	-17,6
Desinvestering EemsEnergyTerminal	-	-18,3
Stand per 31 december	27,8	78,7

De vrijval van de voorziening in 2024 volgt overwegend uit een wijziging van onze inschattingen met betrekking tot de technische haalbaarheid van de op te ruimen activa op grond van de meest recente ervaringen hieromtrent. Door deze herziening is de looptijd van het saneringsprogramma ingekort van 2034 naar 2028.

Het kortlopend deel van de overige voorzieningen bedraagt ultimo 2024 naar verwachting € 8,2 miljoen (ultimo 2023: € 14,6 miljoen). Dit bedrag is niet afzonderlijk vermeld onder de kortlopende verplichtingen. Het deel van de voorziening met een looptijd van meer dan vijf jaar bedraagt ultimo 2024 € nihil (ultimo 2023: € 35,7 miljoen). We hebben in 2024 een disconteringsvoet voor belastingen gehanteerd tussen de 2,6% en 2,7% (2023: 3,5% - 3,6%).

24. Afgeleide financiële instrumenten

De reële waarde van de afgeleide financiële instrumenten is als volgt:

Activa		
In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Resterende looptijd < 1 jaar		
Valutatermijncontracten gewaardeerd op reële waarde	4,5	0,8
Gasprijsswaps gewaardeerd op reële waarde	-	-
Totaal	4,5	0,8
Resterende looptijd >1 jaar en ≤ 5 jaar		
Valutatermijncontracten gewaardeerd op reële waarde	2,5	6,1
Gasprijsswaps gewaardeerd op reële waarde	-	-
Totaal	2,5	6,1
Totaal afgeleide financiële instrumenten	7,0	6,9

Passiva		
In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Resterende looptijd < 1 jaar		
Valutatermijncontracten gewaardeerd op reële waarde	3,7	0,8
Gasprijsswaps gewaardeerd op reële waarde	7,9	2,6
Totaal	11,6	3,4
Resterende looptijd >1 jaar en ≤ 5 jaar		
Valutatermijncontracten gewaardeerd op reële waarde	2,5	6,1
Gasprijsswaps gewaardeerd op reële waarde	8,4	16,6
Totaal	10,9	22,7
Totaal afgeleide financiële instrumenten	22,5	26,1

De valutatermijncontracten die we hebben afgesloten, hebben overwegend betrekking op de afdekking van het valutarisico op de huurbetalingen van twee drijvende LNG-installaties door onze joint venture EemsEnergyTerminal. De huur van deze installaties moet EemsEnergyTerminal voldoen in Amerikaanse dollars. Omdat we de financiële gegevens van EemsEnergyTerminal niet consolideren, ontstaat in beginsel een mismatch tussen de verwerking van de afgedekte positie in EemsEnergyTerminal (niet opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening) en de afdekkingsinstrumenten die Gasunie ten behoeve van EemsEnergyTerminal heeft afgesloten (wel opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening).

Om deze mismatch te mitigeren, heeft Gasunie een aanvullende overeenkomst gesloten met EemsEnergyTerminal. Op grond van deze overeenkomst verrekenen we de afgewikkelde en nog af te wikkelen valutatermijncontracten die we hebben met onze externe tegenpartijen volledig met EemsEnergyTerminal. Deze aanvullende overeenkomst kwalificeert op zichzelf ook als een afgeleid financieel instrument. In de praktijk resulteert dit in twee in de balans opgenomen derivatenposities die exact tegenovergesteld van elkaar van waarde veranderen. Per saldo is daardoor geen sprake van een geconsolideerd resultaat-effect voor Gasunie op deze derivatenposities en is dit derivaat effectief verantwoord in EemsEnergyTerminal, evenals de af te dekken posities.

Daarnaast hebben we in 2024 enkele valutatermijncontracten afgesloten voor bepaalde investeringsverplichtingen bij onze joint ventures die in hoogte kunnen variëren op basis van de koers van de Amerikaanse Dollar. Om het kasstroomrisico op deze investeringsuitgaven te beperken, maken we gebruik van valutatermijncontracten. De waarde van deze kortlopende valutatermijncontracten bedroeg ultimo 2024 € 0,8 miljoen (ultimo 2023: niet van toepassing).

Voor een nadere toelichting op de gasprijsswaps verwijzen we naar [noot 28 'Financiële instrumenten'](#).

De afgeleide financiële instrumenten zijn gewaardeerd op de reële waarde. Hoewel we deze afgeleide financiële instrumenten aanhouden in het kader van risicoafdekking, hebben we om praktische redenen en gezien de relatief korte looptijd van de afgeleide financiële instrumenten geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om hedge accounting toe te passen. Dit betekent dat we de waardemutaties van de bovenstaande afgeleide financiële instrumenten rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verantwoorden.

Nadere informatie over de afgeleide financiële instrumenten hebben we opgenomen in [noot 28 'Financiële instrumenten'](#), [noot 35 'Financiële baten'](#) en [noot 36 'Financiële lasten'](#).

25. Overige langlopende verplichtingen

Ultimo 2024 bedragen de overige langlopende verplichtingen € 19,7 miljoen (ultimo 2023: € 10,2 miljoen). Hiervan ziet een bedrag van € 10,5 miljoen toe op een belastingverplichting inzake te verwachten toekomstige desinvesteringsbijtellingen samenhangend met bepaalde gesubsidieerde projecten. Deze verplichting wikkelen we naar verwachting de komende jaren geleidelijk af, afhankelijk van het moment waarop de gesubsidieerde projecten definitief worden beschikt.

Daarnaast ziet een bedrag van € 6,2 miljoen toe op een nog af te wikkelen voorwaardelijke vergoedingen inzake de desinvestering van EemsEnergyTerminal, zoals toegelicht in [noot 2 'Bedrijfscombinaties en desinvesteringen groepsmaatschappijen'](#).

Deze verplichting heeft een looptijd tot en met medio 2027. De verplichting is overwegend langlopend.

26. Kortlopende financieringsverplichtingen

De kortlopende financieringsverplichtingen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Aflossingsverplichtingen op langlopende leningen	125,0	175,0
Kortlopende leningen	155,0	-
Totaal kortlopende financieringsverplichtingen	280,0	175,0

Voor nadere informatie over de langlopende rentedragende leningen verwijzen we naar [noot 18 'Rentedragende leningen'](#).

Ultimo 2024 bestaan de kortlopende rentedragende leningen uit uitgegeven Euro Commercial Paper en opgenomen depositoleningen (ultimo 2023: niet van toepassing). Voor nadere informatie hierover verwijzen we naar [noot 28 'Financiële instrumenten'](#).

27. Handels- en overige schulden

De specificatie van de handels- en overige schulden is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Handelsschulden	102,7	143,5
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	12,7	17,0
Overige schulden en overlopende passiva	417,0	567,8
Totaal handels- en overige schulden	532,4	728,3

De overige belastingen en premies sociale verzekeringen bestaan met name uit premies sociale verzekeringen en te betalen loonheffing.

De overige schulden en overlopende passiva bestaan met name uit opgelopen rente op leningen, nog te ontvangen facturen, vooruit ontvangen subsidies en ontvangen security deposits. De ontvangen security deposits betreffen gestelde zekerheden die door onze klanten aan ons zijn verstrekt ter afdekking van het kredietrisico. Over de security deposits berekenen we een marktconforme rente. Ultimo 2024 bedragen de ontvangen security deposits € 166,4 miljoen (ultimo 2023: € 244,6 miljoen). De schulden aan onze joint ventures bedragen ultimo 2024 € nihil (ultimo 2023: € 27,1 miljoen).

De handels- en overige schulden zijn, behalve de ontvangen security deposits, niet rentedragend en hebben een looptijd van korter dan één jaar.

28. Financiële instrumenten

Algemeen

De belangrijkste financiële risico's waaraan Gasunie onderhevig is, zijn het marktrisico (bestaande uit renterisico, valutarisico en prijsrisico), het kredietrisico en het liquiditeitsrisico. We passen financieel risicomanagement toe met als doel deze risico's te beperken door middel van operationele en financiële maatregelen. Afhankelijk van de aard en omvang van de risico's zetten we daartoe zo nodig specifieke afdekkingsinstrumenten in.

We kunnen gebruik maken van afgeleide financiële instrumenten voor het beheersen van rente-, valuta- en prijsrisico's die voortvloeien uit de gewone bedrijfsuitoefening. Afgeleide financiële instrumenten zetten we uitsluitend in voor afdekking van risico's en niet voor handels- of andere doeleinden.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat toekomstige rentebetalingen toenemen door veranderingen in de marktrente van rentedragende leningen met een variabele rente. Het renterisico over deze instrumenten is ultimo 2024 niet afgedekt (ultimo 2023: idem). Daarnaast lopen we een renterisico in de periode tussen het besluit tot en de realisatie van de uitgifte of herfinanciering van langlopende leningen met een vaste rente.

Als uitgangspunt hebben we gemiddeld genomen tussen de 5-10% van het lang vreemd vermogen (inclusief de kortlopende aflossingsverplichting op de langlopende leningen) uitstaan in de vorm van kortlopende financieringen. Deze situatie kan op dagbasis, waaronder op de balansdatum, echter afwijken en is afhankelijk van de exacte

liquiditeitssituatie en -behoefte. Hoewel we deze kortlopende leningen afsluiten met een vaste rente voor de looptijd, geldt dat we wel een renterisico lopen over de eventuele herfinanciering.

Ultimo 2024 is geen sprake van uitstaande langlopende of kortlopende leningen met een variabele rente (ultimo 2023: idem).

Bij een rentewijziging van 100 basispunten wijzigen de totale rentelasten per jaar met ongeveer € 1,7 tot € 3,4 miljoen (2023: mutatie van ongeveer € 1,6 tot € 3,1 miljoen).

Valutarisico

Valutarisico's ontstaan als we financiële instrumenten aangaan in een valuta die ongelijk is aan de functionele valuta. Het valutarisico is het risico dat toekomstige kasstromen fluctueren als gevolg van veranderingen in de valutakoersen.

In het kader van de geregleerde bedrijfsactiviteiten in Nederland en Duitsland is het valutarisico beperkt, omdat nagenoeg alle transacties plaatsvinden in euro's. Voor onze deelneming BBL Company geldt dat ook transacties plaatsvinden in Britse ponden. Valutarisico's dekken we af als er voldoende zekerheid bestaat over de omvang en het tijdstip van de kasstromen in de vreemde valuta.

De totale blootstelling in Britse ponden bedraagt ultimo 2024 £ 5,9 miljoen (ultimo 2023: £ 4,3 miljoen). Het valutarisico op de verplichtingen in Britse ponden is ultimo 2024 niet afgedekt door middel van valutatermijncontracten (ultimo 2023: idem). Gezien de beperkte omvang van de vreemde-valutapositie ultimo boekjaar is geen gevoeligheidsanalyse opgenomen.

Er zijn ultimo 2024 geen andere vreemde-valutapositionen van significante omvang noch zijn andere valutarisicoafdekkingsinstrumenten ingezet, anders dan zoals toegelicht in [noot 24 'Afgeleide financiële instrumenten'](#).

Prijrisico

Ten behoeve van de normale bedrijfsactiviteiten, waaronder het gastransport, balanceeracties in het gastransportnetwerk en de interne en externe productie van stikstof voor kwaliteitsconversie, maken we gebruik van gas en elektriciteit. Hiervoor zijn gas- en elektriciteitsleveringscontracten gesloten met energieleveranciers. De contracten die we hebben gesloten, zijn in de markt gangbare standaardleveringscontracten, waarbij de prijs van energie variabel is en wordt bepaald op basis van de vigerende spotmarktprijzen op het moment van contractering/levering. Er geldt geen minimale afnameverplichting.

We lopen een beperkt prijrisico als de variabele kosten van gas en elektriciteit toenemen. Op grond van de huidige regulering in Nederland en Duitsland mogen we onze energiekosten grotendeels nacalculeren. Voor onze niet-gereguleerde en/of van regulering vrijgestelde activiteiten geldt op grond van commerciële afspraken dat we onze energiekosten over het algemeen aan onze klanten mogen doorberekenen.

We hanteren een inkoopstrategie met als doel het realiseren van een marktconforme prijs. Uitgangspunt van ons beleid is dat we niet handelen met energieleveringscontracten en geen speculatieve posities innemen. We zijn geïmmiteerd om de gecontracteerde volumes energie zelf af te nemen en te gebruiken ten behoeve van de dagelijkse bedrijfsactiviteiten.

Onze energieleveringscontracten kennen de contractuele mogelijkheid om prijzen voor bepaalde toekomstige leveringsperiodes gedeeltelijk te fixeren, bijvoorbeeld door middel van fysieke termijnleveringen. Bij het afroepen van deze termijnleveringen houden we

rekening met de verwachte periodieke energiebehoefte ten einde aan de eigen gebruik voorwaarden van IFRS 9.2.4 te voldoen. De mate van afdekking wordt mede beïnvloed door de voorspelbaarheid van de omvang en het moment van het energieverbruik. Energieverbruik dat we niet via termijnleveringscontracten hebben gecontracteerd, kopen we op de spotmarkt op het moment dat de energievraag ontstaat.

Ultimo 2024 was geen sprake van nog niet-afgewikkelde termijnleveringscontracten voor het eigen gebruik van energie (ultimo 2023: € 73,5 miljoen). Ingevolge IFRS 9.2.4 zijn de verplichtingen uit hoofde van de termijnleveringen niet in de balans opgenomen.

Ten aanzien van de gasvoorraad die we aanhouden ten behoeve van de balancering van het gastransportnetwerk geldt dat we geen prijrisico lopen als gevolg van de onderliggende gereguleerde verrekeningssystematiek. De waarde van de voorraad stikstof is niet significant.

Tot slot is Gasunie in joint venture verband investeringsverplichtingen aangegaan die in hoogte kunnen variëren op basis van ontwikkelingen van de gasprijs. Om het kasstroomrisico op deze verwachte investeringsuitgaven te beperken, maken we gebruik van gasprijsswaps. Door middel van deze gasprijsswaps hebben we de toekomstige variabele investeringsverplichting – voor wat betreft ons aandeel in de investeringsverplichting – effectief gefixeerd over de looptijd van de investeringsverplichting (tot en met december 2027). Ultimo 2024 betrof het volume van de variabele investeringsverplichting 308.421 MWh (ultimo 2023: 408.887 MWh). Het prijrisico op de variabele investeringsverplichting is ultimo 2024 volledig afgedekt (ultimo 2023: idem). De waarde van de gasprijsswaps bedroeg ultimo 2024 +/- € 16,3 miljoen (2023: +/- € 19,2 miljoen).

Ultimo 2024 hebben we de sensitiviteit van de gasprijs­swaps bepaald voor wat betreft redelijke mutaties in de forward gas­prijzen. De gevolgen voor het resultaat voor belastingen en het eigen ver­mogen van dergelijke wijzigingen zijn – uitgaande van de bloot­stelling ultimo boekjaar – als volgt:

In miljoen­en euro's	Positie in euro's	Stijging / daling prijs	Effect op resultaat voor belasting	Effect op eigen vermogen
2024				
Mutatie forward gas­prijs	-16,3	+/- 30%	+/- 2,8	+/- 2,8
2023				
Mutatie forward gas­prijs	-19,2	+/- 30%	+/- 3,6	+/- 2,7

Kredietrisico

Het kredietrisico bestaat uit het verlies dat zou ontstaan als financiële of andere tegenpartijen (zoals onze klanten) volledig of gedeeltelijk in gebreke blijven en hun contractuele verplichtingen niet nakomen. We zijn op de balansdatum niet onderhevig aan een belangrijk kredietrisico ten aanzien van een enkele individuele afnemer of tegenpartij (ultimo 2023: idem). Om het kredietrisico op onze tegenpartijen te beperken, vragen we in voorkomende gevallen om garantiestellingen van onze klanten en andere partijen waarmee transacties plaatsvinden.

We hebben ultimo 2024 de volgende garantiestellingen ontvangen van derden:

In miljoen­en euro's	31 dec. 2024		31 dec. 2023	
	Aantal	Saldo	Aantal	Saldo
Security Deposits	161	163,8	166	236,6
Bankgaranties	89	218,4	67	193,9
Parent Company Guarantees	40	586,4	40	610,8
Surety Agreements	9	33,1	9	45,7
Totaal ontvangen garantiestellingen	299	1.001,7	282	1.087,0

Ultimo 2024 hebben we voor € 176,2 miljoen (ultimo 2023: € 198,6 miljoen) aan contragaranties ontvangen van onze mede-aandeelhouder in EemsEnergyTerminal. Deze contragaranties zijn niet de bovenstaande tabel opgenomen. Nadere informatie over deze contra-garanties is opgenomen in [noot 29 'Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen'](#).

De ontvangen zekerheden hebben met name betrekking op garanties behorende bij onze gastransport- en opslagactiviteiten alsmede enkele garanties verstrekt door aannemers en leveranciers betrokken bij grote investeringsprojecten. De security deposits houden we in geld aan en verantwoorden we onder de kortlopende verplichtingen. Over de security deposits berekenen we een marktconforme rente.

De looptijd van de ontvangen garantiestellingen varieert van enkele maanden tot garanties zonder overeengekomen einddatum. De garantiestellingen zijn niet vrij overdraagbaar.

Bij toepassing van (afgeleide) financiële instrumenten hanteren we overeenkomstig ons treasurybeleid strikte limieten per tegenpartij ter beperking van het kredietrisico. Hierdoor beperken we de hoogte van het risico dat we op betreffende tegenpartij ondervinden. We hebben selectiecriteria opgesteld ten aanzien van tegenpartijen in financiële transacties. Deze criteria beperken het risico verbonden aan mogelijke kredietconcentraties en marktrisico's. Ten aanzien van de ultimo 2024 aangehouden afgeleide financiële instrumenten is geen onderpand ontvangen noch verstrekt (ultimo 2023: idem).

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico betreft het risico dat we over onvoldoende kas en kasequivalenten beschikken om aan onze direct opeisbare verplichtingen te voldoen. Voor de kwantificering van het liquiditeitsrisico werken we met een meerjarenplanning voor de kapitaallasten en de investeringen en een liquiditeitsprognose met een horizon van minimaal één jaar voor de operationele uitgaven.

Ons financieringsbeleid richt zich mede het op reduceren van het liquiditeitsrisico tegen zo laag mogelijke kosten. De mogelijkheden tot reduceren van dit risico hangen mede samen met de onze solvabiliteit. We zijn solvabel en kunnen daardoor relatief eenvoudig kredietfaciliteiten aantrekken. De lange- en kortetermijn-creditratings van S&P zijn gedurende 2024 niet veranderd. Op 5 juli 2024 heeft Moody's zijn langetermijn-creditrating voor Gasunie verlaagd van A1 naar A2 met een stabiel vooruitzicht. De kortetermijn-creditrating blijft onveranderd. Moody's verwacht dat we voor een langere periode niet meer kunnen voldoen aan zijn drempelwaarde voor een A1-rating, specifiek voor de verhouding tussen het bedrijfsresultaat en de netto schuld. Dit is met name gelegen in de verwachte toename van de langlopende schulden, samenhangend met de geprognoseerde investeringen in de energietransitie. Ook is tijdelijk sprake van een lager bedrijfsresultaat, onder meer als gevolg van de verrekening van de surplus-omzet

over het boekjaar 2022. Dit resulteert in 2024 in lagere toegestane inkomsten in het gereguleerde segment, zoals toegelicht in [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#) en [noot 3 'Financiële informatie per segment'](#).

Om het liquiditeitsrisico af te dekken, hebben we ultimo 2024 een niet-gecommitteerde rekening-courant faciliteit van € 25,0 miljoen (ultimo 2023: € 45,0 miljoen), een gecommitteerde kredietfaciliteit van € 1.050,0 miljoen (ultimo 2023: € 600,0 miljoen), een Euro Commercial Paper (ECP) programma ter grootte van € 750,0 miljoen (ultimo 2023: € 750,0 miljoen) en een European Medium Term Note (EMTN) programma ter grootte van € 7,5 miljard (ultimo 2023: € 7,5 miljard). De gecommitteerde kredietfaciliteit heeft een looptijd tot april 2027.

Onder het ECP namen we afgelopen jaar € 105,0 miljoen op (2023: opname en aflossing 40,0 miljoen). Op de gecommitteerde kredietfaciliteit zijn het afgelopen jaar geen gelden getrokken. Daarnaast kunnen we ook gebruik maken van andere kortlopende leningen op de geldmarkt. In 2024 namen we hiervan € 50,0 miljoen op (2023: opname en aflossing van € 395,0 miljoen). Binnen het EMTN-programma is ultimo 2024 € 3.050,0 miljoen (ultimo 2023: € 2.550,0 miljoen) aan leningen geplaatst. Het EMTN-programma is op 1 oktober 2024 goedgekeurd en is geldig tot één jaar na goedkeuring.

Overzicht toekomstige kasstromen

Het overzicht van de vervalttermijnen van toekomstige kasstromen met betrekking tot de langlopende en kortlopende financiële verplichtingen uitstaand op de balansdatum is als volgt:

In miljoenen euro's	Totaal	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
2024				
Langlopende schulden				
- rentedragende leningen	3.290,0	-	1.100,0	2.190,0
- overige langlopende verplichtingen	19,7	-	19,7	-
- leaseverplichtingen	124,4	-	30,6	93,8
- afgeleide financiële instrumenten	10,9	-	10,9	-
Kortlopende schulden				
- kortlopende financieringsverplichtingen	125,0	125,0	-	-
- leaseverplichtingen	10,5	10,5	-	-
- handelsschulden	102,7	102,7	-	-
- belastingverplichtingen	12,7	12,7	-	-
- overige schulden en overlopende passiva	417,0	399,7	17,3	-
- afgeleide financiële instrumenten	11,6	11,6	-	-
Rentebetalingen op verplichtingen	712,3	65,3	223,2	423,8
Totaal voor boekjaar 2024	4.836,8	727,5	1.401,6	2.707,7

Het overzicht van de vervalttermijnen van toekomstige kasstromen met betrekking tot de langlopende en kortlopende financiële verplichtingen in 2023 is als volgt:

In miljoenen euro's	Totaal	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
2023				
Langlopende schulden				
- rentedragende leningen	2.915,0	-	1.075,0	1.840,0
- overige langlopende verplichtingen	10,2	-	10,2	-
- leaseverplichtingen	112,8	-	26,6	86,2
- afgeleide financiële instrumenten	22,7	-	22,7	-
Kortlopende schulden				
- kortlopende financieringsverplichtingen	175,0	175,0	-	-
- leaseverplichtingen	8,7	8,7	-	-
- handelsschulden	143,5	143,5	-	-
- belastingverplichtingen	17,0	17,0	-	-
- overige schulden en overlopende passiva	567,8	526,1	32,5	9,2
- afgeleide financiële instrumenten	3,4	3,4	-	-
Rentebetalingen op verplichtingen	375,9	51,1	158,6	166,2
Totaal voor boekjaar 2023	4.352,0	924,8	1.325,6	2.101,6

Vrijwel alle in de balans opgenomen leasecontracten zijn onderhevig aan een jaarlijkse inflatiecorrectie op grond van onderliggende prijsindexen. In de vermelde kasstromen met betrekking tot de leases is geen rekening gehouden met toekomstige verhogingen. Er is ultimo 2024 geen sprake van leases met een toekomstige startdatum. Verder is geen sprake van restwaardegaranties of belangrijke extensie- of beëindigingsopties (ultimo 2023: idem).

Reële waarde

In deze jaarrekening zijn diverse financiële instrumenten opgenomen die zijn gewaardeerd op de reële waarde of waarvoor de reële waarde kan afwijken van de boekwaarde op basis van de geamortiseerde kostprijs. Dit betreft onze:

- Overige kapitaalbelangen;
- Afgeleide financiële instrumenten;
- Rentedragende leningen;
- Overige primaire financiële instrumenten.

De wijze van reëlewaardebepaling is beschreven onder het hoofd '[Bepaling van de reële waarde](#)' in de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling. Gedurende 2024 vonden geen transfers plaats tussen de verschillende reëlewaardebepalingsniveaus (2023: idem).

Overige kapitaalbelangen

De waarde van de in de balans op reële waarde gewaardeerde overige kapitaalbelangen ultimo 2024 bedraagt € 7,0 miljoen (ultimo 2023: € 7,0 miljoen). Het gaat om een reëlewaardebepaling volgens niveau 3 (ultimo 2023: niveau 3). Voor meer informatie verwijzen we naar [noot 10 'Overige kapitaalbelangen'](#).

Afgeleide financiële instrumenten

De afgeleide financiële instrumenten betreffen onze valutatermijncontracten en gasprijsswaps.

De reële waarde van de valutatermijncontracten bepalen we aan de hand van de contante waarde van de toekomstige kasstromen. Hierbij is gebruik gemaakt van de in de markt zichtbare valutatermijnkoersen met een vergelijkbare looptijd en een zero-coupon disconteringsvoet die past bij de valuta en de looptijd van de transacties,

rekening houdend met het kredietrisico van zowel Gasunie als de relevante tegenpartijen. Dit is een reëlewaardebepaling volgens niveau 2 (ultimo 2023: niveau 2). Ultimo 2024 bedroeg de reële waarde van de valutatermijncontracten per saldo € 0,8 miljoen (ultimo 2023: € nihil). In [noot 24 'Afgeleide financiële instrumenten'](#) lichten we dit nader toe.

De reële waarde van de gasprijsswaps bepalen we aan de hand van de contante waarde van beursgenoteerde commodity prijzen voor gasprijsswaps. Hierbij is gebruik gemaakt van de in de markt zichtbare slotkoersen voor termijnleveringscontracten voor aardgas, met een vergelijkbare looptijd en een zero-coupon disconteringsvoet die past bij de looptijd van de transacties, rekening houdend met het kredietrisico van zowel Gasunie als de relevante tegenpartijen. Dit is een reëlewaardebepaling volgens niveau 2 (ultimo 2023: niveau 2). Ultimo 2024 bedroeg de reële waarde van de gasprijsswap -/- € 16,3 miljoen (ultimo 2023: -/- € 19,3 miljoen).

Rentedragende leningen

De rentedragende leningen bestaan uit obligatieleningen met een notering aan Euronext te Amsterdam alsmede onderhandse leningen.

De reële waarde van de beursgenoteerde obligatieleningen is gelijk aan de slotkoers per balansdatum. Dit betreft een reëlewaardebepaling volgens niveau 1 (ultimo 2023: niveau 1). De reële waarde van de onderhandse leningen is berekend door verwachte toekomstige kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd, vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen. Hierbij houden we rekening met ons eigen risicoprofiel en dat van de tegenpartijen. Dit is een reëlewaardebepaling volgens niveau 2 (ultimo 2023: niveau 2).

De boekwaarde en de reële waarde van de rentedragende leningen ultimo 2024 is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024			31 dec. 2023		
	Boekwaarde	Reële waarde	Verschil	Boekwaarde	Reële waarde	Verschil
Obligatieleningen	3.034,8	2.904,6	-130,2	2.535,5	2.364,5	-171,0
Onderhandse leningen	365,0	342,2	-22,8	540,0	511,5	-28,5
Totaal rentedragende leningen	3.399,8	3.246,8	-153,0	3.075,5	2.876,0	-199,5

Overige primaire financiële instrumenten

De overige primaire financiële instrumenten bestaan uit handels- en overige vorderingen, kas en kasequivalenten, kortlopende financieringsverplichtingen (exclusief de kortlopende aflossingsverplichtingen op langlopende leningen) en handels- en overige schulden. Voor deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde gegeven de korte looptijd van deze instrumenten.

29. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Investeringsverplichtingen

Ultimo 2024 zijn we voorwaardelijke investeringsverplichtingen aangegaan ter hoogte van € 335,5 miljoen (ultimo 2023: € 260,0 miljoen). De verplichtingen in Nederland houden met name verband met investeringen in het CCS-project Porthos, het warmtetransportnetwerk van WarmtelinQ en het waterstofnetwerk. De verplichtingen in Duitsland houden met name verband met het vergroten van de transportcapaciteit voor de doorvoer van LNG en investeringen in het kader van de leveringszekerheid. Ook de reguliere vervangingsinvesteringen in Nederland en Duitsland zijn in het investeringsbedrag opgenomen.

Verstreckte garantiestellingen

De verstreckte garanties zijn als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024		31 dec. 2023	
	Aantal	Waarde	Aantal	Waarde
Bankgaranties	5	0,4	4	0,4
Parent Company Guarantees	19	669,8	17	717,5
Overige garanties	2	119,1	2	76,0
Totaal verstreckte garantiestellingen	26	789,3	23	793,9

De verstreckte zekerheden omvatten zekerheden en garanties verstrekt aan onze klanten, leveranciers en overige belanghebbenden (of die van onze niet-geconsolideerde deelnemingen). De verstreckte Parent Company Guarantees houden met name verband met de garanties voor de huur van twee drijvende opslag- en hervergassingsinstallaties (FSRU's) van onze niet-geconsolideerde deelneming

EemsEnergyTerminal. De overige garanties zien vrijwel volledig toe op de garanties jegens bepaalde kredietverstrekkers van leningen die zijn opgenomen door onze niet-geconsolideerde deelneming Gate terminal. De garantiestellingen zijn niet vrij overdraagbaar. De looptijd van de verstreckte zekerheden varieert over het algemeen tussen de één en tien jaar; een beperkt aantal zekerheden heeft geen overeengekomen einddatum.

Van de verstreckte garanties ziet een bedrag van € 322,8 miljoen (ultimo 2023: € 204,5 miljoen) toe op garanties waarvoor we op basis van de aard van de garantie geen uitgaande kasstroom verwachten (omdat we het onwaarschijnlijk achten dat de beneficiair de garantie zal invoepen). Daarnaast ziet een bedrag van € 448,6 miljoen (ultimo 2023: € 576,9 miljoen) toe op garanties die samenhangen met de betaalverplichtingen van onze niet-geconsolideerde deelnemingen. Deze verstreckte garanties leiden bij Gasunie alleen tot een uitgaande kasstroom indien de niet-geconsolideerde deelnemingen niet aan hun betaalverplichtingen voldoen en de beneficiair de garantie invoept.

Tot slot merken we op dat we ultimo 2024 ook voor € 176,2 miljoen (ultimo 2023: € 198,6 miljoen) aan contragaranties hebben ontvangen van onze mede-aandeelhouder in EemsEnergyTerminal (Vopak). De contragaranties zijn niet in mindering gebracht op de verstreckte garanties, omdat niet aan de juridische voorwaarden voor saldering is voldaan.

Rekening houdend met de voornoemde effecten, hebben we effectief voor een bedrag van € 17,9 miljoen (ultimo 2023: € 12,5 miljoen) aan garanties verstrekt waarvoor Gasunie in de toekomst mogelijk onderliggende betaalverplichtingen heeft. Deze onderliggende verplichtingen zijn niet in de balans opgenomen, omdat het bestaan van de verplichting afhangt van het al dan niet voordoen van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen.

Meerjarige verplichtingen

De meerjarige verplichtingen zijn als volgt:

In miljoenen euro's		Contractwaarde
Looptijd	31 dec. 2024	31 dec. 2023
0 – 1 jaar	84,9	88,9
1 – 5 jaar	196,2	219,9
> 5 jaar	87,6	90,2
Totaal	368,6	399,0

De meerjarige verplichtingen hebben voornamelijk betrekking op de inkoop van stikstofproductiecapaciteit, gereserveerde transportcapaciteit voor transportleidingen die niet volledig ons eigendom zijn en de daarmee samenhangende management services en ICT- en overige diensten.

In de meerjarige verplichtingen zijn niet begrepen de eventuele verplichtingen die betrekking hebben op de toekomstige levering van energie uit hoofde van de termijnleveringscontracten. Voor nadere informatie over deze contracten verwijzen we naar [noot 28 'Financiële instrumenten'](#) onder het hoofd 'Prijrisico'.

Verplichtingen uit hoofde van fysieke onbalansen

Hoewel we streven naar het minimaliseren van operationele onbalansen, treden in de praktijk stuurafwijkingen op waardoor de daadwerkelijke fysieke gasstroom in enige mate kan verschillen van de volumes die zijn genomineerd door onze klanten. Mede op grond van praktische uitvoerbaarheid verrekenen we deze verschillen niet dagelijks met onze klanten, maar nemen we ze op in een cumulatieve verschillenrekening (een zogenaamde 'Operational Balancing Account' ('OBA')) met de aangrenzende netwerkbeheerder, berging of productielocatie. Binnen Nederland zijn GTS en BBL Company OBA's aangegaan met derden. Voor Gasunie Deutschland geldt dat Trading Hub Europe de onbalansen centraal beheert en dat Gasunie Deutschland hiervoor niet zelf verantwoordelijk is.

De operationele onbalans houden we continu en nauwlettend in de gaten en vereffenen we doorlopend in natura met de aangrenzende netbeheerder, berging of productielocatie door fysieke ontvangst of levering van aardgas. De OBA's gebruiken we slechts voor operationele doeleinden en niet voor commerciële doeleinden.

Bij het gebruik maken van de OBA's gaan we uit van de continuïteitsveronderstelling en een doorlopende verrekening in natura. De onbalansen verrekenen we slechts financieel indien de partijen in de overeenkomst hun gastransportactiviteiten staken en verrekening in gas alsdan niet meer mogelijk is. De OBA's hebben geen looptijd. Op grond van voornoemde overwegingen is het saldo te vorderen of te leveren gas als 'eeuwigdurend' aan te merken en is de contante waarde hiervan op de balansdatum nihil. Om deze reden zijn de onbalansen opgenomen in de niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen.

Ultimo 2024 is het cumulatieve operationele onbalansvolume 32 GWh positief (ultimo 2023: 41 GWh negatief). Er is daarmee sprake van een verplichting jegens de aangrenzende netwerken, bergingen en/of productielocaties. Uitgaande van de TTF-spotprijs per balansdatum bedraagt de waarde van deze onbalansverplichting circa € 1,5 miljoen (ultimo 2023: onbalansvordering van circa € 1,3 miljoen).

Naast onbalansen uit hoofde van de OBA's kunnen ook onbalansen in de portfolio's van onze klanten voorkomen. Ook hier gaan we in beginsel uit van de continuïteitsveronderstelling en een doorlopende verrekening in natura. De onbalansen verrekenen we slechts financieel indien de partijen in de overeenkomst hun gastransportactiviteiten staken en verrekening in gas alsdan niet meer mogelijk is of wanneer zij de afgesproken kredietlimieten overschrijden. Ultimo 2024 is het cumulatieve onbalansvolume met onze klanten 19 GWh negatief (ultimo 2023: 3 GWh negatief). Uitgaande van de TTF-spotprijs per balansdatum bedraagt de waarde van deze onbalansvordering circa € 0,9 miljoen (ultimo 2023: circa € 0,1 miljoen).

Opruimverplichtingen

In voorkomende gevallen hebben we vanuit wet- en regelgeving en/of vanuit rechten en vergunningen een verplichting tot het opruimen van buitengebruik gestelde activa. Voor de activa waarvoor op de balansdatum sprake is van een dergelijke wettelijke of feitelijke verplichting, hebben we een voorziening voor opruimkosten in de balans opgenomen. Nadere informatie hierover hebben we opgenomen in [noot 23 'Overige voorzieningen'](#).

Voor een aanzienlijk deel van onze activa geldt dat de opruimverplichtingen slechts een conditionele verplichting is. We hebben geen voorziening in de balans opgenomen voor de activa waarvoor we vanuit wet- en regelgeving of vanuit rechten of vergunningen niet verplicht zijn deze op te ruimen, tenzij toekomstige gebeurtenissen zich materialiseren. Voorbeelden van dergelijke gebeurtenissen zijn situaties waarin onze activa na

buitengebruikstelling leiden tot milieuverontreiniging of wanneer een rechthebbende of een vergunningverlener met een beroep op een ter zake relevante contractuele regeling of publiekrechtelijke bevoegdheid ons verplicht om onze buitengebruik gestelde activa te verwijderen.

We verwachten op dit moment dat onze opruimverplichtingen in een beperkt aantal gevallen zullen materialiseren. We verwachten namelijk dat het transport van aardgas in de komende jaren belangrijk blijft en dat we daarna een aanzienlijk deel van onze activa in bedrijf houden in het kader van de energietransitie, bijvoorbeeld voor het transport van waterstof of inzake CCS. Ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie kunnen ertoe leiden dat deze schatting in de toekomst wijzigt.

Daarnaast verwachten we dat opruiming van buitengebruik gestelde activa veelal niet zal materialiseren, omdat de kosten van het opruimen in voorkomende gevallen niet opwegen tegen de maatschappelijke kosten daarvan en de betrokken partijen in de praktijk daarom geen opruiming van ons vereisen. Ook kunnen rechthebbenden of vergunningverleners om andere praktische redenen afstand doen van hun recht om buitengebruik gestelde activa te laten verwijderen. Deze schatting kan wijzigen indien ons beleid en/of dat van de betrokken derde partijen in de toekomst wijzigt en/of omdat de technische verwijderingsmogelijkheden evolueren.

Claims en geschillen

Sprake is van een aantal meerwerkgeschillen met betrekking tot bouw- en aannemingsovereenkomsten die we betwisten. Deze meerwerkgeschillen bedragen ultimo 2024 gezamenlijk circa € 30-40 miljoen. Hoewel we de afloop van deze geschillen niet met zekerheid kunnen voorspellen, verwachten we – mede op grond van ingewonnen juridisch advies – dat deze geen nadelige invloed van betekenis hebben op de geconsolideerde financiële positie. Voor deze meerwerkgeschillen hebben we daarom geen voorziening in de balans opgenomen. Mochten deze meerwerkgeschillen alsnog worden toegewezen, hetgeen we onwaarschijnlijk achten, dan kunnen we de hieruit voortvloeiende kosten activeren als onderdeel van de kostprijs van het actief en maken deze kosten onderdeel uit van de gereguleerde activawaarde.

Verder is één van onze klanten een procedure gestart bij de rechtbank om haar langlopende capaciteitscontracten tussentijds te annuleren. We zijn van mening dat deze vordering ongegrond is. Indien de vordering echter geheel of gedeeltelijk zou worden toegewezen, dan verwachten we geen directe financiële gevolgen voor ons vanwege de in de wet- en regelgeving vastgelegde systematiek van omzetregulering.

Daarnaast hebben we vorderingen op Gazprom Export LLC inzake het niet nakomen van contractuele verplichtingen jegens ons en hebben we als reactie daarop ook tegenovergestelde vorderingen van Gazprom Export LLC ontvangen. We zien geen juridische basis voor deze tegenvorderingen. We hebben voor de uitkomst van deze claims geen vordering of verplichting in de balans opgenomen.

Tot slot hebben we beroep ingesteld bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) tegen het besluit van de ACM van december 2024 tot wijziging van de Transportcode gas LNB. Door middel van deze wijziging probeert de ACM een

grondslag te creëren voor het opleggen van een Inter-Transmission System Operator Compensatie aan onze deelneming BBL Company. We zijn het oneens met de zienswijze van de ACM.

Hoofdelijke aansprakelijkheid fiscale eenheid

N.V. Nederlandse Gasunie vormt samen met haar Nederlandse 100%-groepsmaatschappijen een fiscale eenheid voor de heffing van vennootschapsbelasting en omzetbelasting. Op grond van de Invorderingswet zijn we hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake de vennootschapsbelasting en omzetbelasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen. In Duitsland geldt een soortgelijk aansprakelijkheidsregime voor de Duitse fiscale eenheid.

Hoofdelijke aansprakelijkheid personenvennootschappen

We hebben indirect een aantal samenwerkingsverbanden in de vorm van personenvennootschappen (vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid). Onze groepsmaatschappij die participeert in een personenvennootschap of optreedt als behorend vennoot voor een personenvennootschap is hoofdelijk aansprakelijk voor de verplichtingen die deze personenvennootschappen aangegaan.

Instemmings- en aansprakelijkheidsverklaring

Voor Gasunie Assets B.V. is een instemmings- en aansprakelijkheidsverklaring ex. art. 2:403 BW verstrekt door N.V. Nederlandse Gasunie.

30. Netto-omzet

De netto-omzet nam met 35,9% af ten opzichte van het vorige boekjaar (2023: afname van 12,7%). Voor een nadere toelichting op deze daling verwijzen we naar [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#).

Informatie over operationele activiteiten

We categoriseren onze opbrengsten naar de manier waarop economische factoren de aard, de omvang, het moment, en de onzekerheid van de kasstromen beïnvloeden. We onderscheiden twee omzetcategorieën. De eerste omzetcategorie is de omzet uit de gereguleerde transport- en aanverwante diensten. Voor deze omzetcategorie stellen de Nederlandse en Duitse toezichthouders voor een meerjarige periode de toegestane inkomsten vast. De tweede omzetcategorie betreft de niet-gereguleerde en/of van regulering vrijgestelde diensten. Bij deze diensten bepaalt de markt op basis van vraag en aanbod onze tarieven en de volumes en daarmee onze omzet.

De omzet per operationele activiteit is als volgt:

In miljoenen euro's	Netto-omzet	
	2024	2023
Omzetgereguleerde diensten	995,4	1.574,6
Niet-gereguleerde en/of van regulering vrijgestelde diensten	257,6	380,4
Totaal netto-omzet	1.253,0	1.955,0

De daling van de omzet uit omzetgereguleerde diensten is met name te verklaren door lagere tarieven, lagere capaciteitsverkoop en lagere opbrengsten uit capaciteitsveilingen. Voor een nadere toelichting op de daling van de tarieven verwijzen

we naar [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#). De daling van de niet-gereguleerde en/of van regulering vrijgestelde diensten hangt overwegend samen met de gewijzigde verwerkingswijze van EemsEnergyTerminal. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we eveneens naar [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#).

Informatie over producten en diensten

Onze omzet bestaat uit omzet uit hoofde van gastransport en aanverwante diensten en overige activiteiten. Onder gastransport en aanverwante diensten zijn zowel de omzet uit hoofde van gereguleerd gastransport als uit hoofde van niet-gereguleerd en/of van regulering vrijgesteld gastransport opgenomen. Onder overige activiteiten is mede begrepen de omzet uit hoofde van gasopslag en overige dienstverlening aan derden.

De onderverdeling is als volgt:

In miljoenen euro's	Netto-omzet	
	2024	2023
Gastransport en aanverwante diensten	1.099,1	1.629,7
Overige activiteiten	153,9	325,3
Totaal netto-omzet	1.253,0	1.955,0

De daling van de omzet uit gastransport en aanverwante diensten houdt met name verband met lagere toegestane inkomsten, zoals opgenomen in [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#). De daling van de omzet uit overige activiteiten houdt met name verband met de gewijzigde verwerking van EemsEnergyTerminal, zoals eveneens opgenomen in [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#).

Geografische informatie

De omzet per geografisch gebied bepalen we op basis van het gebied waar onze activiteiten plaatsvinden (binnen Nederland of daarbuiten). De onderverdeling van de omzet naar geografisch gebied is als volgt:

In miljoenen euro's	Netto-omzet	
	2024	2023
Nederland	918,1	1.459,8
Buiten Nederland	334,9	495,2
Totaal netto-omzet	1.253,0	1.955,0

31. Overige opbrengsten

De overige opbrengsten zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Exploitatiesubsidies	41,2	24,0
Resultaat acquisitie GUFU BBL	-	15,2
Resultaat desinvestering verkocht belang EemsEnergyTerminal	-	29,5
Resultaat herwaardering behouden belang EemsEnergyTerminal	-	29,5
Overige	0,2	7,8
Totaal overige opbrengsten	41,4	106,0

De exploitatiesubsidies in 2024 betreffen voornamelijk subsidies inzake de aanloopkosten rondom de realisatie van het landelijke waterstofnetwerk in Nederland.

In de overige opbrengsten in 2023 zijn naast de exploitatiesubsidies voornamelijk het resultaat op de acquisitie van GUFU BBL (een zogenaamde ‘bargain purchase’) en de gedeeltelijke desinvestering en de aansluitende herwaardering van EemsEnergyTerminal opgenomen. Voor nadere informatie hierover verwijzen we naar [noot 2 ‘Bedrijfscombinaties en desinvesteringen groepsmaatschappijen’](#).

32. Personeelskosten

De personeelskosten zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Salarissen	247,0	211,3
Sociale lasten	31,1	24,9
Pensioenlasten	51,9	44,8
Totaal personeelskosten	330,0	281,0

De stijging in de personeelskosten hangt samen met een toename van het aantal medewerkers en met de CPI-gerelateerde loonontwikkeling, zoals vastgelegd in onze cao. De nieuwe medewerkers zijn overwegend aangetrokken vanwege onze activiteiten op het gebied van de energietransitie.

Pensioenlasten

Voor de medewerkers van Gasunie in Nederland geldt een collectief beschikbare premieregeling (toegezegde-bijdrageregeling) die een looptijd heeft uiterlijk tot en met 31 december 2026. De premie is gebaseerd op een voorwaardelijk middelloonsysteem, in lijn met de vigerende Nederlandse fiscale- en pensioenwetgeving. Het actuariële risico ligt op grond van de overeengekomen premiemethodiek niet bij de werkgever, maar bij de deelnemers en/of bij het pensioenfonds. De pensioenopbouw in het voorwaardelijk middelloonsysteem is gemaximeerd op 1,875% per jaar over de gemiddelde pensioengrondslag tot ten hoogste het wettelijk maximaal pensioengevend salaris. De pensioenopbouw van de deelnemers is niet gegarandeerd. De verschuldigde premie uit hoofde van de pensioentoezeggingen aan de werknemers betalen we aan

een onafhankelijke entiteit (Stichting Pensioenfonds Gasunie). De stichting voert de pensioenregeling uit. Gasunie heeft geen bijstortingsverplichting in geval van een tekortsituatie.

De looptijd van de huidige regeling tot 31 december 2026 valt samen met de door Stichting Pensioenfonds Gasunie geplande overgangsdatum naar het nieuwe pensioenstelsel ingevolge de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Medio 2024 hebben Gasunie en de vakbonden een onderhandelingsresultaat bereikt over de nieuwe pensioenregeling vanaf 1 januari 2027. Het onderhandelingsresultaat is door de leden van de vakbonden geaccepteerd en eind 2024 is een transitieplan opgesteld. Gasunie en de vakbonden hebben geopteerd voor het zogenaamde ‘invaren’ van de huidige regeling naar de nieuwe regeling. De nieuwe regeling is een solidaire premieregeling. Stichting Pensioen Gasunie blijft de regeling uitvoeren. Uitgangspunt blijft dat de nieuwe regeling kwalificeert als een collectief beschikbare premieregeling (toegezegde-bijdrageregeling).

Voor de werknemers van Gasunie Deutschland die vanaf 2012 in dienst zijn getreden, is sprake van een regeling die is verzekerd. Ook deze regeling kwalificeert als een toegezegde bijdrageregeling. De werkgeversbijdrage bepalen we per jaar en bedraagt voor 2024 3% van het pensioengevend salaris tot aan de vastgestelde drempelwaarde en 15% van het pensioengevend salaris boven de vastgestelde drempelwaarde.

De kosten van de toegezegde-bijdrageregelingen die verantwoord zijn in de winst-en-verliesrekening, bedragen € 47,7 miljoen (2023: € 40,6 miljoen). Voor de kosten van de toegezegd-pensioenregeling en het deel van de kosten dat we rechtstreeks in de niet-gerealiseerde resultaten verwerken, verwijzen we naar [noot 22 ‘Personeelsbeloningen’](#).

Bezoldiging van (gewezen) bestuurders en (gewezen) commissarissen

De bezoldiging van de (gewezen) bestuurders over 2024 is als volgt:

In euro's	Salaris	Variabele beloning	Vaste en variabele beloning	Beloning betaalbaar op termijn	Sociale lasten	Overige emolumenten	Totaal
2024							
Raad van bestuur							
Mevr. W.R. Terpstra, voorzitter ¹	327.540	49.131	376.671	79.596	10.362	48.164	514.793
Mevr. J. Hermes, (interim) voorzitter ²	353.744	53.062	406.806	86.240	12.434	1.178	506.658
Dhr. J.A.F. Coenen	307.950	47.166	355.116	75.432	12.434	17.143	460.125
Dhr. B.J. Hoevers	314.439	47.166	361.605	76.964	12.434	11.715	462.718
Dhr. A.J. Boekelman ³	-	-	-	-	-	-	-
Totaal voor boekjaar 2024	1.303.673	196.525	1.500.198	318.232	47.664	78.200	1.944.294
¹ 1 Per 1 maart 2024 benoemd als voorzitter.							
² Tot 1 maart 2024 (interim) voorzitter. Per 11 februari 2025 als bestuurder afgetreden (voor de opmaakdatum van deze jaarrekening).							
³ Per 11 februari 2025 benoemd als bestuurder (voor de opmaakdatum van deze jaarrekening, maar na de balansdatum). In het boekjaar 2024 geen werkzaamheden voor Gasunie verricht en daarom geen bezoldiging ontvangen.							

De variabele beloningen zijn gebaseerd op het bereiken van de afgesproken doelstellingen gedurende het verslagjaar, zoals nader toegelicht in het directieverslag onder ‘Remuneratiebeleid raad van bestuur’.

De pensioenregeling voor de leden van de raad van bestuur is gelijk aan die voor andere medewerkers van Gasunie in Nederland.

De vergoedingen begrepen onder de post ‘Overige emolumenten’ zijn met name de uitkeringen inzake niet-genoten vrije dagen en aanvullend voor mevr. Terpstra een vergoeding voor de kosten van woonruimte en de uitkering van een nettobedrag conform afspraken uit haar arbeidsovereenkomst.

De bezoldiging van de (gewezen) bestuurders over 2023 is als volgt:

In euro's	Salaris	Variabele beloning	Vaste en variabele beloning	Beloning betaalbaar op termijn	Sociale lasten	Overige emolumenten	Totaal
2023							
Dhr. J.J. Fennema ¹	317.907	54.044	371.951	77.173	9.535	38.659	497.318
Mevr. J. Hermes, (interim) voorzitter ²	343.340	54.934	398.274	83.604	11.442	1.173	494.493
Dhr. J.A.F. Coenen ³	210.000	33.600	243.600	51.492	8.582	990	304.664
Dhr. B.J. Hoevers	305.191	48.831	354.022	74.601	11.442	11.207	451.272
Dhr. U. Vermeulen ⁴	152.595	24.415	177.010	37.301	5.721	990	221.022
Totaal voor boekjaar 2023	1.329.033	215.824	1.544.857	324.171	46.722	53.019	1.968.769
¹ Afgetreden per 1 november 2023, voorzitter tot 1 november 2023.							
² (Interim) voorzitter per 1 november 2023.							
³ Benoemd per 1 april 2023.							
⁴ Afgetreden per 1 juli 2023.							

De bezoldiging van de (gewezen) commissarissen over 2024 is als volgt:

In euro's	RvC	AC	BBC	Premie Zvw	Totaal
2024					
Dhr. D.M. Samsom, voorzitter ¹	17.824	-	1.346	-	19.170
Dhr. T.H.J.J. van der Hagen, vicevoorzitter ²	29.424	-	2.692	-	32.116
Dhr. G.A.J. Dubbeld ³	22.280	5.580	-	-	27.860
Dhr. J. Meier	26.736	6.696	-	2.197	35.629
Mevr. A.L.M. Mutsaers	26.736	-	2.692	-	29.428
Dhr. A.S. Visser	26.736	6.696	-	-	33.432
Mevr. C. Wielinga	26.736	6.696	-	-	33.432
Mevr. S.F.L. Baudic ⁴	-	-	-	-	-
Totaal voor boekjaar 2024	176.472	25.668	6.730	2.197	211.067

¹ Benoemd per 1 juli 2024, voorzitter per 9 september 2024.

² Interim-voorzitter tot 9 september 2024.

³ Benoemd per 4 maart 2024.

⁴ Benoemd per 27 maart 2025 (voor de opmaakdatum van deze jaarrekening, maar na de balansdatum en daarom geen bezoldiging in het boekjaar 2024 ontvangen).

De bezoldiging van de (gewezen) commissarissen over 2023 is als volgt:

In euro's	RvC	AC	BBC	Premie Zvw	Totaal
2023					
Dhr. P.J. Duisenberg, voorzitter ¹	29.193	-	1.959	-	31.152
Dhr. T.H.J.J. van der Hagen, vicevoorzitter ²	20.983	-	1.959	-	22.942
Dhr. D.J. van den Berg ³	7.139	-	653	521	8.313
Dhr. J. Meier	25.948	6.496	-	2.167	34.611
Mevr. A.L.M. Mutsaers	25.948	-	2.612	-	28.560
Dhr. A.S. Visser	25.948	6.496	-	-	32.444
Mevr. C. Wielinga	25.948	6.496	-	-	32.444
Totaal voor boekjaar 2023	161.107	19.488	7.183	2.688	190.466

¹ Afgetreden per 1 oktober 2023, voorzitter tot 1 oktober 2023.

² Benoemd per 1 april 2023, (interim) voorzitter per 1 oktober 2023.

³ Afgetreden per 1 april 2023.

De bezoldiging van de (gewezen) leden van de raad van commissarissen (RvC) bestaan uit een basisvergoeding en een aanvullende vergoeding bij deelname in de Audit Commissie (AC) en/of Belonings- & selectie/benoemingscommissie (BBC). Onder het begrip bezoldiging vallen eveneens de in het kader van de Zorgverzekeringswet (Zvw) af te dragen premies.

33. Afschrijvingskosten (im)materiële vaste activa

De afschrijvingskosten zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Afschrijvingskosten materiële vaste activa (excl. gebruiksrecht activa)	321,5	329,4
Afschrijvingskosten gebruiksrecht activa	10,1	65,3
Afschrijvingskosten immateriële vaste activa	9,7	8,3
Boekresultaat desinvesteringen	12,4	1,9
Totaal afschrijvingen op (im)materiële vaste activa	353,7	404,9

De daling van de afschrijvingskosten van de gebruiksrecht activa houdt verband met de gewijzigde verwerking van EemsEnergyTerminal, zoals toegelicht in [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#).

Het boekresultaat desinvesteringen is het saldo van de opbrengstwaarde van de verkochte of overgedragen actieven minus de boekwaarde daarvan op het moment van de desinvestering. Het boekresultaat op de desinvesteringen in 2024 hangt overwegend samen met het versneld buitengebruikstellen van een deel van een compressorstation dat eerder dan oorspronkelijk gepland niet meer dienstbaar is aan het gastransport.

34. Overige kosten

De overige kosten zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	335,0	292,2
Kosten van netbeheer	276,0	506,6
Overige bedrijfskosten	23,1	73,5
Totaal overige kosten	634,1	872,3

De kosten uitbesteed werk en andere externe kosten zijn mede toegenomen door een hogere inzet van externe medewerkers, met name door onze toegenomen activiteiten op het gebied van de energietransitie.

De kosten van netbeheer omvatten met name de inkoop van stikstofproductiecapaciteit en elektriciteit voor de productie van stikstof en de kosten van elektriciteit en gas voor het gastransport en de gasopslag. De daling van de kosten van netbeheer in 2024 houdt overwegend verband met lagere energieprijzen. Daarnaast leidde een lager getransporteerd volume gas tot een lager energieverbruik.

De overige bedrijfskosten omvatten met name verzekeringskosten, overige materiële en personele kosten en incidentele kosten. De daling van de overige bedrijfskosten in 2024 is met name gelegen in een vrijval van de voorziening voor opruimkosten van € 47,8 miljoen, zoals toegelicht in [noot 23 'Overige voorzieningen'](#).

35. Financiële baten

De specificatie van de financiële baten is als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Rentebaten en soortgelijke baten voor instrumenten gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs	17,3	12,4
Mutatie reële waarde voor instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde	3,7	3,2
Resultaten op vreemde valuta	0,2	2,1
Totaal financiële baten	21,2	17,7

De rentebaten en soortgelijke baten omvatten overwegend rentes op uitgezette deposito's en callgelden met looptijden korter dan één jaar.

De baten ingevolge de instrumenten gewaardeerd op reële waarde betreffen de mutaties van de op reële waarde gewaardeerde valutatermijncontracten en gasprijsswaps. Nadere informatie over deze afgeleide financiële instrumenten hebben we opgenomen in [noot 24 'Afgeleide financiële instrumenten'](#).

36. Financiële lasten

De specificatie van de financiële lasten is als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Rentelasten op leningen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs	69,2	52,7
Rentelasten op leaseverplichtingen	1,7	8,0
Rentelasten op contractverplichtingen	3,5	4,8
Resultaten op vreemde valuta	0,3	1,3
Oprenting voorzieningen	2,4	3,2
Overige financieringslasten voor instrumenten gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs	8,6	7,9
Mutatie reële waarde voor instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde	-	4,1
Overige financiële lasten	3,0	4,6
Totaal rente- en financieringslasten	88,7	86,6
Geactiveerde bouwrente	-9,4	-12,0
Totaal financiële lasten	79,3	74,6

Van de rentelasten is in 2024 in totaal € 9,4 miljoen geactiveerd (2023: € 12,0 miljoen). Basis voor de activering vormt de gewogen gemiddelde rentevoet van onze langlopende lening portefeuille. Over 2024 was deze rentevoet gemiddeld 1,7% (2023: 1,7%). De overige financieringslasten voor instrumenten gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs bestaan met name uit geamortiseerde transactiekosten en disagio op de langlopende leningen alsmede uit rente die we vergoeden over ontvangen security deposits van klanten. De overige financiële lasten hebben betrekking op het resultaat op het gerealiseerde deel van onze gasprijsswaps, zoals nader toegelicht in [noot 28 'Financiële instrumenten'](#) onder het hoofd 'Prijrisico'.

De daling van de rentelasten op de leases en op de contractverplichtingen houdt verband met de gewijzigde verwerking van EemsEnergyTerminal, zoals nader toegelicht in [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#).

37. Belastingen

De specificatie van de belastinglast is als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Belastinglast over het boekjaar	29,2	56,1
Belastinglast over voorgaande jaren	2,0	0,5
Mutaties in uitgestelde belastingen	-19,1	55,8
Totale belastinglast	12,1	112,4

In 2024 is een belastinglast van € 1,2 miljoen rechtstreeks verantwoord in de niet-gerealiseerde resultaten (2023: -/- € 2,4 miljoen). Dit betreft het belastingeffect van de actuariële aanpassingen van de Duitse toegezegd-pensioenregeling die we eveneens rechtstreeks in de niet-gerealiseerde resultaten verwerken. Nadere informatie over dit belastingeffect hebben we opgenomen in [noot 22 'Personeelsbeloningen'](#).

De effectieve belastingdruk is als volgt:

In procenten	2024	2023
Toepasselijk belastingtarief Nederland	25,8%	25,8%
Effect van belastingtarieven in andere landen	1,6%	1,3%
Effect deelnemingsvrijstelling	-11,6%	-5,4%
Effect tariefswijziging op de uitgestelde belastingen	1,9%	-
Effect innovatiebox en energie-investeringsaftrek	-7,0%	-2,5%
Aanpassingen uit voorgaande jaren	3,2%	-1,1%
Overige verschillen	0,8%	0,8%
Effectief tarief	14,7%	18,9%

Het effectieve belastingtarief in 2024 is lager dan het nominale belastingtarief. Gasunie investeert substantiële bedragen in de energietransitie. Een aantal van deze investeringen kwalificeert voor generieke belastingregelingen, zoals de energie-investeringsaftrek. Vanwege de omvang van onze investeringen hebben deze belastingregelingen een aanzienlijke invloed op de effectieve belastingdruk. Daarnaast geldt dat als gevolg van een substantieel lager resultaat voor belastingen, ten opzichte van 2023, de diverse effecten, bij een ongeveer gelijkblijvende absolute omvang, een procentueel grotere impact hebben. De overige verschillen betreffen diverse niet-aftrekbare bedragen in Nederland en Duitsland.

De belastinglast over 2024 omvat geen belastingen die betrekking hebben op heffingen ingevolge de invoering van Pillar Two. Op basis van de Pillar Two voorwaarden is de inschatting dat we over 2024 de CbCR veilighavenregeling kunnen toepassen. Uit onze huidige analyse blijkt dat we in alle jurisdicties aan de 'de minimis'-regeling, de CbCR ETR-regeling en/of de routinewinst-regeling voldoen. Dit houdt in dat er geen sprake zal zijn van bijheffing onder de Pillar Two wetgeving voor 2024.

38. Aantal werknemers

De gemiddelde personeelsbezetting over 2024 bedraagt 2.252 fulltime-equivalenten, waarvan 313 buiten Nederland (2023: 1.948 fulltime-equivalenten, waarvan 278 buiten Nederland).

De personeelsbezetting is met name toegenomen als gevolg van de toegenomen activiteiten van Gasunie op het gebied van de energietransitie.

39. Verbonden partijen

Transacties in concernverband

De dienstverlening tussen Gasunie en haar groepsmaatschappijen en tussen groepsmaatschappijen onderling vindt plaats op zakelijke gronden ('at arm's length'). Dit geldt ook voor transacties met joint ventures, joint operations en geassocieerde deelnemingen en overige kapitaalbelangen. Voor een volledige lijst met verbonden entiteiten verwijzen we naar [noot 62 'Overzicht groepsmaatschappijen en deelnemingen'](#). Voor meer informatie over intra-groepstransacties verwijzen we naar [noot 3 'Financiële informatie per segment'](#).

Transacties met bestuurders en commissarissen

De leden van de raad van bestuur kwalificeren als verbonden partij, omdat zij zeggenschap of invloed van betekenis op het financiële of operationele beleid van Gasunie kunnen uitoefenen. Met de leden van de raad van bestuur hebben geen andere transacties plaatsgevonden dan de transacties ingevolge hun bezoldiging en eventuele werkelijke onkostendeclaraties. Dit geldt ook voor de leden van de raad van commissarissen. Voor een toelichting op de bezoldiging van de bestuurders en commissarissen verwijzen we naar [noot 32 'Personeelskosten'](#).

Overige transacties met verbonden partijen

GTS verleent gastransportdiensten aan haar klanten, waaronder GasTerra B.V. Onze enig aandeelhouder, de Staat der Nederlanden, is ook 50% aandeelhouder van GasTerra. Hierdoor kan de Staat der Nederlanden, binnen de kaders van zijn hoedanigheid als aandeelhouder, invloed van betekenis uitoefenen op het beleid van beide vennootschappen.

De diensten van GTS aan GasTerra worden uitgevoerd in overeenstemming met de bepalingen van de Gaswet. Op grond van deze wetgeving moet GTS alle marktpartijen, dus ook GasTerra, non-discriminatoir behandelen en conform aanvraag zaken doen. De door GTS bij GasTerra en bij andere klanten in rekening gebrachte tarieven zijn vastgesteld door de ACM. De ACM werkt onafhankelijk van Gasunie, GTS, GasTerra en de Staat der Nederlanden.

40. Honoraria externe accountant

De volgende honoraria met betrekking tot de controle van de geconsolideerde en vennootschappelijke jaarrekening zijn door EY Accountants B.V. (voorheen: Ernst & Young Accountants LLP) ten laste gebracht van N.V. Nederlandse Gasunie, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert; een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

In miljoenen euro's	Totaal EY		Waarvan EY Accountants B.V.	
	2024	2023	2024	2023
Onderzoek van de jaarrekening	1,1	0,9	0,8	0,6
Andere controleopdrachten ¹	0,4	0,4	0,4	0,3
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-	-	-
Andere niet-controlediensten	0,4	-	0,3	-
Totaal honoraria externe accountant	1,9	1,3	1,5	0,9

¹ Inclusief assurance-opdracht met beperkte mate van zekerheid op het geconsolideerde duurzaamheidsverslag van circa € 0,3 miljoen (2023: circa € 0,1 miljoen).

41. Gebeurtenissen na de balansdatum

Er is geen sprake van belangrijke gebeurtenissen na de balansdatum die we moeten verwerken of toelichten in de jaarrekening.

15 Vennootschappelijke jaarrekening

Vennootschappelijke balans per 31 december 2024

(vóór resultaatbestemming)

In miljoenen euro's	Noot	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Activa			
Vaste activa			
- materiële vaste activa	42	84,3	80,2
- financiële vaste activa	43	10.026,6	9.982,6
- afgeleide financiële instrumenten		2,5	6,1
Totaal vaste activa		10.113,4	10.068,9
Vlottende activa			
- voorraden		74,1	84,4
- afgeleide financiële instrumenten		4,5	0,8
- handels- en overige vorderingen		44,7	89,5
- vorderingen op groepsmaatschappijen	44	468,5	267,3
- vorderingen op maatschappijen waarin wordt deelgenomen		120,4	89,0
- kas en kasequivalenten		45,5	279,0
Totaal vlottende activa		757,7	810,0
Totaal activa		10.871,1	10.878,9

In miljoenen euro's	Noot	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Passiva			
Eigen vermogen			
- geplaatst kapitaal	45	0,2	0,2
- herwaarderingsreserve	46	1.453,3	1.503,4
- wettelijke reserve deelnemingen	47	143,1	127,0
- overige reserves	48	4.718,5	4.467,1
- onverdeeld resultaat	49	67,8	482,3
Totaal eigen vermogen		6.382,9	6.580,0
Voorzieningen	50	56,4	71,6
Langlopende schulden			
- rentedragende leningen		3.274,8	2.900,5
- leaseverplichtingen		80,4	77,1
- afgeleide financiële instrumenten		10,9	22,7
- overige langlopende verplichtingen		10,5	-
Totaal voorzieningen en langlopende schulden		3.433,0	3.071,9
Kortlopende schulden			
- kortlopende financieringsverplichtingen		280,0	175,0
- leaseverplichtingen		8,2	6,8
- afgeleide financiële instrumenten		11,6	3,4
- handels- en overige schulden	51	212,2	422,4
- schulden aan groepsmaatschappijen	52	543,2	619,4
Totaal kortlopende schulden		1.055,2	1.227,0
Totaal passiva		10.871,1	10.878,9

Full of new energy

Vennootschappelijke winst-en-verliesrekening over 2024

In miljoenen euro's	Noot	2024	2023
Netto-omzet	53	757,5	927,2
Overige opbrengsten	54	23,5	16,5
Totale opbrengsten		781,0	943,7
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	55	-508,4	-664,7
Personeelskosten	56	-288,4	-244,2
Afschrijvingskosten	42	-8,5	-7,2
Waardeverminderingen van vlottende activa	57	-3,5	-0,3
Overige kosten	58	-70,6	-65,4
Totale lasten		-879,4	-981,8
Bedrijfsresultaat		-98,4	-38,1
Aandeel in resultaat van deelnemingen	43	157,9	510,0
Financiële baten en lasten	59	1,2	-4,3
Resultaat vóór belastingen		60,7	467,6
Belastingen	60	7,1	14,7
Resultaat na belastingen		67,8	482,3

16 Toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening

Algemeen

Deze vennootschappelijke jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening vormen samen de statutaire jaarrekening van de vennootschap. De financiële informatie van de vennootschap is tevens opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

De vennootschappelijke jaarrekening bestaat uit de vennootschappelijke balans en de vennootschappelijke winst- en verliesrekening van N.V. Nederlandse Gasunie (hierna ook: 'de vennootschap' of 'we'). De toelichtingen op de vennootschappelijke financiële overzichten maken integraal deel uit van de vennootschappelijke jaarrekening.

Basis voor de opstelling

Deze vennootschappelijke jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Voor het vaststellen van de grondslagen voor de verwerking en waardering van activa en passiva en de bepaling van resultaten van onze vennootschappelijke jaarrekening, maken we gebruik van de mogelijkheid die wordt geboden in artikel 2:362 lid 8 BW. Dit betekent dat de grondslagen voor de verwerking en waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat van de vennootschappelijke jaarrekening gelijk zijn aan de op EU-IFRS gebaseerde geconsolideerde jaarrekening (combinatie 3).

Voor nadere informatie over het gebruik van financiële instrumenten en aanverwante risico's verwijzen we naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening. Dit geldt ook voor de toelichting op gebeurtenissen na balansdatum, de toelichting inzake

transacties met verbonden partijen, de toelichting inzake niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen en de toelichting inzake de bezoldiging van de bestuurders en de commissarissen.

In het geval we geen andere grondslagen noemen, verwijzen we naar de grondslagen zoals beschreven in de geconsolideerde jaarrekening. Voor een juiste interpretatie van deze vennootschappelijke jaarrekening, moet de vennootschappelijke jaarrekening worden gelezen in samenhang met de geconsolideerde jaarrekening. De gehanteerde grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande boekjaar. De gehanteerde grondslagen voor de presentatie zijn eveneens ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande boekjaar, met uitzondering van een herclassificatie van de resultaten op de afwikkeling van bepaalde afgeleide financiële instrumenten van de mutatie reële waarde naar de overige financiële lasten. Deze herclassificatie vond plaats binnen de rubriek 'financiële lasten'. Voornoemde presentatiewijziging had zowel in 2024 als in 2023 geen gevolgen voor het vermogen, het resultaat en de kasstromen.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Groepsmaatschappijen zijn alle entiteiten waarin we direct of indirect overheersende zeggenschap hebben. Deelnemingen in groepsmaatschappijen verwerken we in de vennootschappelijke jaarrekening op basis van de nettovermogenswaarde, met afzonderlijke presentatie van eventuele goodwill onder immateriële vaste activa, onder toepassing van de grondslagen voor de opname en waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zoals uiteengezet in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin we deelnemen omvat ons aandeel in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen ons en onze deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover we deze als niet-gerealiseerd beschouwen.

Eigen vermogen

Algemeen

Eigenvermogensinstrumenten presenteren we onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten brengen we in mindering op het eigen vermogen.

Herwaarderingsreserve

Waardevermeerderingen van activa die zijn gewaardeerd op actuele waarde nemen we op in de herwaarderingsreserve. Uitzondering hierop vormen de financiële instrumenten met een frequente marktnotering die we waarderen tegen actuele waarde. Waardevermeerderingen van die activa verwerken we onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening.

De herwaarderingsreserve vormen we per individueel actief, uitgezonderd de waardeveranderingen van de samenhangende posities, welke we gezamenlijk beschouwen. De herwaarderingsreserve voor de herwaardering van materiële vaste activa is niet hoger dan het verschil tussen de boekwaarde op basis van historische kostprijs en de boekwaarde op basis van de actuele waarde. De herwaarderingsreserve verminderen we met de gerealiseerde herwaardering (verband houdend met systematische afschrijvingen van het actief). Op de herwaarderingsreserve brengen we waardeverminderingen van het betreffende actief, niet zijnde systematische afschrijvingen, eveneens in mindering.

De herwaarderingsreserve voor de herwaardering van financiële vaste activa is niet hoger dan het verschil tussen de waarde van de deelneming gewaardeerd volgens de equity-methode en de actuele waarde. De herwaarderingsreserve verminderen we met de gerealiseerde herwaardering.

Als we een actief vervreemden of desinvesteren, valt een eventueel aanwezige herwaarderingsreserve met betrekking tot dat actief vrij ten gunste van de overige reserves. Bij de bepaling van de herwaarderingsreserve is – waar van toepassing – een bedrag voor latente belastingverplichtingen in mindering gebracht, berekend tegen het actuele belastingtarief.

Wettelijke reserve deelnemingen

Deze reserve is gelijk aan het (op basis van onze grondslagen berekende) aandeel in de resultaten en de rechtstreekse vermogensmutaties van de deelnemingen sinds de eerste waardering tegen nettovermogenswaarde, verminderd met uitkeringen waarop we recht hebben gekregen sinds de eerste waardering tegen nettovermogenswaarde, en verminderd met uitkeringen die we zonder beperkingen kunnen bewerkstelligen. De wettelijke reserve bepalen we op individuele basis.

Belastingen

Tussen N.V. Nederlandse Gasunie en haar Nederlandse 100%-groepsmaatschappijen bestaat een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. We alloceren alleen vennootschapsbelasting aan de groepsmaatschappijen Gasunie Transport Services B.V., Gasunie Assets B.V. en Maasvlakte Storage B.V. De in de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening opgenomen belastinglast van Gasunie heeft daarom betrekking op alle tot de fiscale eenheid behorende vennootschappen, met uitzondering van het deel van de belastinglast dat is gealloceerd aan de voornoemde groepsmaatschappijen. Bij het bepalen van de allocatie van de vennootschapsbelasting aan Gasunie Transport Services, Gasunie Assets B.V. en Maasvlakte Storage B.V. berekenen we de hoogte van de acute en uitgestelde belastingen alsof ieder van deze voegingspartners fiscaal zelfstandig is.

17 Nadere toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening

42. Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa in 2024 zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Boekwaarde per 1 jan. 2024	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec. 2024
Gebruiksrecht activa	80,2	12,6	-	-8,5	84,3
Totaal voor boekjaar 2024	80,2	12,6	-	-8,5	84,3

Ultimo 2024 bestaan de materiële vaste activa volledig uit gebruiksrecht activa behorende bij bepaalde leaseovereenkomsten. We hebben het economische, maar niet het juridische eigendom van deze gebruiksrecht activa. De gebruiksrecht activa omvatten met name bedrijfsgebouwen en terreinen en het wagenpark. De actuele waarde van de activa wijkt niet significant af van de boekwaarde daarvan.

De mutaties in de materiële vaste activa in 2023 zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Boekwaarde per 1 jan. 2023	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec. 2023
Gebruiksrecht activa	84,8	2,6	-	-7,2	80,2
Totaal voor boekjaar 2023	84,8	2,6	-	-7,2	80,2

De aanschafwaardes en de cumulatieve afschrijvingen (inclusief bijzondere waardeverminderingen) zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Aanschafwaarde per 31 dec. 2024	Cumulatieve afschrijvingen per 31 dec. 2024*	Aanschafwaarde per 31 dec. 2023	Cumulatieve afschrijvingen per 31 dec. 2023*
Gebruiksrecht activa	127,3	-43,0	114,7	-34,5
Totaal	127,3	-43,0	114,7	-34,5

* inclusief gecumuleerde bijzondere waardeverminderingen.

43. Financiële vaste activa

De mutaties in de financiële vaste activa zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024		2023	
	Groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen
Stand per 1 januari	6.686,0	-	6.330,2	-
Mutaties				
- Acquisities	-	-	70,4	-
- Agiostortingen	188,7	-	243,8	-
- Resultaat groepsmaatschappijen en deelnemingen	157,9	-	510,0	-
- Ontvangen dividend	-99,2	-	-461,8	-
- Rechtstreekse mutaties eigen vermogen	1,0	-	-6,6	-
Stand per 31 december	6.934,4	-	6.686,0	-
Leningen aan groepsmaatschappijen en deelnemingen				
Stand per 1 januari	3.275,2	21,4	3.264,5	19,6
Mutaties				
- Verstrekte langlopende leningen	56,0	68,7	87,7	40,0
- Aflossing langlopende leningen	-282,4	-46,8	-77,2	-38,2
- Rente toevoeging	0,1	-	0,2	-
Stand per 31 december	3.048,9	43,3	3.275,2	21,4
Totaal financiële vaste activa per 31 december		10.026,6		9.982,6

Groepsmaatschappijen en overige deelnemingen

De agiostortingen in 2024 hebben voornamelijk betrekking op investeringen in onze groepsmaatschappij die zich richt op de realisatie van het CCS-project Porthos.

De rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de groepsmaatschappijen hebben betrekking op het actuariële resultaat op de pensioenregeling van Gasunie Deutschland (zoals opgenomen in [noot 22 'Personeelsbeloningen'](#) en [noot 48 'Overige reserves'](#)) en op de herwaardering van het belang in Gate terminal als gevolg van de wijziging in de waarde van het effectieve deel van een cash flow hedge (zoals opgenomen in [noot 8 'Investerings in joint ventures'](#) en in [noot 46 'Herwaarderingsreserve'](#)).

Het overzicht met deelnemingen, hun vestigingsplaats en het deelnemingspercentage dat we hebben, is opgenomen in [noot 62 'Overzicht groepsmaatschappijen en deelnemingen'](#).

Leningen aan groepsmaatschappijen en overige deelnemingen

De rentevoet over de verstrekte langlopende leningen bedraagt, tenzij anders aangegeven, de gewogen gemiddelde rentevoet van de lange-leningenportefeuille van N.V. Nederlandse Gasunie met een opslag van 12,5 basispunten (2023: idem).

Er zijn geen bijzondere voorwaarden of garanties overeengekomen tussen N.V. Nederlandse Gasunie en de groepsmaatschappijen en overige deelnemingen met betrekking tot de verstrekte langlopende leningen. De omvang van de voorziening voor verwachte kredietverliezen bedraagt ultimo 2024 minder dan € 0,1 miljoen (ultimo 2023: minder dan € 0,1 miljoen).

Ultimo 2024 bedraagt de reële waarde van de verstrekte langlopende leningen aan groepsmaatschappijen en overige deelnemingen € 2.975,4 miljoen (ultimo 2023: € 3.141,2 miljoen).

Lening aan groepsmaatschappijen

De leningen aan groepsmaatschappijen bestaan met name uit de leningen aan GTS en Gasunie Assets.

De verstrekte langlopende lening aan GTS bedraagt ultimo 2024 € 2.870,9 miljoen (ultimo 2023: € 3.153,3 miljoen). Dit betreft de facto het opgenomen saldo onder een leningfaciliteit met een maximale omvang van € 5,0 miljard, die ter beschikking is gesteld op 1 januari 2014. De faciliteit eindigt in beginsel op 31 december 2029, maar heeft een niet-gecommiteerde mogelijkheid tot verlenging. We zijn overeengekomen dat GTS tussentijds onbeperkt op de faciliteit kan opnemen of aflossen. Er is geen tussentijds aflossingsschema overeengekomen. Om deze reden is het opgenomen bedrag op balansdatum volledig gepresenteerd onder de langlopende vorderingen.

De verstrekte langlopende lening aan Gasunie Assets bedraagt ultimo 2024 € 171,1 miljoen (ultimo 2023: € 116,1 miljoen). Dit betreft de facto het opgenomen saldo onder twee leningfaciliteiten met een gezamenlijke maximale omvang van € 250,0 miljoen. De faciliteit eindigt voor een bedrag van € 116,1 miljoen op december 2029 en voor een bedrag van € 133,9 miljoen op 31 december 2044. We zijn overeengekomen dat Gasunie Assets tussentijds onbeperkt op de faciliteit kan opnemen of aflossen. Er is geen tussentijds aflossingsschema overeengekomen. Om deze reden is het opgenomen bedrag op balansdatum volledig gepresenteerd onder de langlopende vorderingen.

Het uitstaande saldo van de overige langlopende leningen aan groepsmaatschappijen bedraagt ultimo 2024 € 6,9 miljoen (ultimo 2023: € 5,8 miljoen).

Leningen aan overige deelnemingen

De leningen aan overige deelnemingen bestaan met name uit de leningen aan EemsEnergyTerminal en BBL Company.

Aan EemsEnergyTerminal hebben we een leningfaciliteit ter hoogte van € 40,0 miljoen ter beschikking gesteld. De looptijd van deze faciliteit is tot 1 juli 2027. Onder deze faciliteit is ultimo 2024 een bedrag opgenomen van € 28,0 miljoen (ultimo 2023: € 4,0 miljoen). Er is geen aflossingsschema overeengekomen. De rente is gebaseerd op de 3-maands Euribor plus een opslag van 230 basispunten.

De verstrekte lening aan BBL Company bedraagt ultimo 2024 € 14,8 miljoen (ultimo 2023: € 16,9 miljoen) en heeft een looptijd tot 1 december 2035. Er is een niet-lineair aflossingsschema overeengekomen. Het kortlopende deel van deze vordering bedraagt ultimo 2024 € 2,0 miljoen (ultimo 2023: € 2,1 miljoen.). Dit bedrag is niet separaat onder de kortlopende vorderingen verantwoord. De afgesproken rente is gefixeerd op 3,0% over de gehele looptijd.

Het uitstaande saldo van de overige langlopende leningen aan deelnemingen bedraagt ultimo 2024 € 0,5 miljoen (ultimo 2023: € 0,5 miljoen).

44. Vorderingen op groepsmaatschappijen

Intra-groepsposities ontstaan door dienstverlening van N.V. Nederlandse Gasunie aan groepsmaatschappijen en vice versa, door uitkering van dividend binnen de groep en door de cashpool transacties die we als het groepshoofd uitvoeren namens onze groepsmaatschappijen in het kader van de operationele bedrijfsactiviteiten.

Er is geen aflossingsschema overeengekomen ten aanzien van de vorderingen op groepsmaatschappijen; de vorderingen hebben de kenmerken van een rekening-courantverhouding.

Over het saldo van de intra-groepsvorderingen ontvangen we in voorkomende gevallen een zakelijke rente die is gebaseerd op een variabele rente plus een opslag, die past bij het risicoprofiel van zowel N.V. Nederlandse Gasunie als de betreffende groepsmaatschappij.

De omvang van de voorziening voor verwachte kredietverliezen bedraagt ultimo 2024 minder dan € 0,1 miljoen (ultimo 2023: minder dan € 0,1 miljoen).

45. Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 756.000 en is verdeeld in 7.560 gewone aandelen van elk € 100 nominaal. Ultimo 2024 zijn hiervan 1.513 aandelen geplaatst en volgestort. Het geplaatst kapitaal bedraagt daarmee € 151.300. In het boekjaar hebben geen mutaties plaatsgevonden in het geplaatste en gestorte kapitaal (2023: idem).

Op de balansdatum houdt de Staat der Nederlanden al onze geplaatste aandelen (ultimo 2023: idem).

46. Herwaarderingsreserve

De specificatie van de herwaarderingsreserve is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Herwaardering GTS	1.440,3	1.480,6
Herwaardering EemsEnergyTerminal	21,4	29,5
Herwaardering cash flow hedge	-8,4	-6,7
Totaal herwaarderingsreserve	1.453,3	1.503,4

Omdat de cash flow hedge reserve negatief is, bedraagt het feitelijk beklemd vermogen ultimo 2024 € 1.461,7 miljoen (ultimo 2023: € 1.510,1 miljoen).

Herwaardering GTS

Deze herwaarderingsreserve heeft betrekking op de herwaardering van de activa van GTS naar de veronderstelde kostprijs. Deze herwaardering hield oorspronkelijk verband met de transitie naar IFRS in 2005, volgend op de splitsing van N.V. Nederlandse Gasunie in een handels- en een transportonderneming. De herwaardering is berekend naar de situatie per 1 januari 2004. GTS was ten tijde van deze herwaardering nog niet de eigenaar van de activa. Bij de overdracht van de activa aan GTS op 1 januari 2014 is de herwaarderingsreserve behorende bij de activa eveneens aan GTS overgedragen. De herwaarderingsreserve is gevormd onder aftrek van een verplichting voor uitgestelde belastingen, zoals nader toegelicht in [noot 11 'Uitgestelde belastingvorderingen'](#). In de vennootschappelijke jaarrekening mogen we een herwaarderingsreserve bij een deelneming verwerken als een herwaarderingsreserve of als een wettelijke reserve deelneming. We hebben geopteerd voor verwerking als een herwaarderingsreserve.

Herwaardering EemsEnergyTerminal

Deze herwaarderingsreserve is gevormd naar aanleiding van de verkoop van 50% van de aandelen in EemsEnergyTerminal aan Vopak in 2023. Bij de verkoop hebben we het belang dat we hebben behouden, gewaardeerd op de reële waarde als de initiële boekwaarde. Vanwege de toepassing van 'combinatie 3' in de vennootschappelijke jaarrekening hebben we voor deze reële waarde aanpassing een herwaarderingsreserve gevormd.

Herwaardering cash flow hedge

De rechtstreekse vermogensmutaties hebben betrekking op de wijziging van de reële waarde van het effectieve deel van een cash flow hedge van Gate terminal. We hebben deze vermogensmutatie in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten. In de vennootschappelijke jaarrekening is de reële waardemutatie te typeren als een herwaardering, waarvoor een (negatieve) herwaarderingsreserve is gevormd. Voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar [noot 8 'Investerings in joint ventures'](#) van de geconsolideerde jaarrekening.

De mutaties in de herwaarderingsreserve zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	1.503,4	1.518,6
Realisatie herwaardering GTS	-40,3	-43,5
Herwaardering aangehouden belang EemsEnergyTerminal	-	29,5
Realisatie herwaardering EemsEnergyTerminal	-8,1	-
Mutatie cash flow hedge	-1,7	-1,1
Stand per 31 december	1.453,3	1.503,4

47. Wettelijke reserve deelnemingen

De mutaties in de wettelijke reserve deelnemingen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	127,0	114,3
Aandeel in de resultaten en rechtstreekse vermogensmutaties joint ventures en geassocieerde deelnemingen	42,9	38,7
Ontvangen dividend joint ventures en geassocieerde deelnemingen	-26,8	-26,0
Stand per 31 december	143,1	127,0

Voor onze investeringen in joint ventures en geassocieerde deelnemingen gewaardeerd volgens de equity-methode geldt dat we niet zonder beperking een uitkering van dividend kunnen bewerkstelligen, bijvoorbeeld omdat instemming van onze mede-aandeelhouders hiervoor benodigd is. Voor het verschil tussen het aandeel in de ingehouden winst en rechtstreekse vermogensmutaties van betreffende deelnemingen enerzijds, en het bedrag aan uitkeringen waarop we recht hebben verkregen anderzijds, vormen we een wettelijke reserve. We bepalen de wettelijke reserve op individuele basis. Dit leidt ertoe dat de mutaties in de wettelijke reserve kunnen afwijken van het resultaat en de dividenduitkeringen door onze joint ventures zoals opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Voor een nadere toelichting op het resultaat en de dividenduitkeringen door onze joint ventures verwijzen we naar [noot 8 'Investerings in joint ventures'](#) en [noot 9 'Investerings in geassocieerde deelnemingen'](#) van de geconsolideerde jaarrekening.

Onze investeringen in overige kapitaalbelangen waarderen we tegen de reële waarde. Onder toepassing van 'combinatie 3' vormen we een wettelijke reserve voor de reële waarde waardering voor het deel dat de oorspronkelijke verkrijgingsprijs van het kapitaalbelang te boven gaat. Ook voor deze kapitaalbelangen geldt dat we niet zonder beperking een uitkering van dividend kunnen bewerkstelligen. Ultimo 2024 was geen sprake van reële waarde waarderingen boven de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (ultimo 2023: idem). Voor een nadere toelichting op onze overige kapitaalbelangen verwijzen we naar [noot 10 'Overige kapitaalbelangen'](#) van de geconsolideerde jaarrekening.

48. Overige reserves

De mutaties in de overige reserve zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	4.467,1	4.116,4
Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	216,3	354,9
Mutatie wettelijke reserve deelnemingen	-16,1	-12,7
Saldo van actuariële winsten en verliezen terzake van personeelsbeloningen,	3,9	-7,9
waarvan vennootschapsbelasting	-1,2	2,4
Realisatie herwaardering GTS	40,3	43,5
Effect herwaardering EemsEnergyTerminal	-	-29,5
Realisatie herwaardering EemsEnergyTerminal	8,1	-
Stand per 31 december	4.718,5	4.467,1

Voor een nadere toelichting op de mutaties verwijzen we naar [noot 8 'Investeringen in joint ventures'](#), [noot 22 'Personeelsbeloningen'](#), [noot 46 'Herwaarderingsreserve'](#), [noot 47 'Wettelijke reserve deelnemingen'](#) en [noot 49 'Onverdeeld resultaat'](#).

Onze groepsmaatschappij GTS is de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in Nederland in de zin van de Gaswet. De minister van Economische Zaken heeft regels gesteld ten aanzien van goed financieel beheer door netbeheerders in het Besluit Financieel Beheer Netbeheerder ('BFBN'). Deze regels bestaan onder meer uit een eigenvermogensminimum. Dit kan leiden tot restricties ten aanzien van de hoogte van de uitkeerbare reserves. Ultimo 2024 voldeed GTS aan de ratio's uit het BFBN die toezien op het eigenvermogensminimum. GTS voldeed op de balansdatum echter niet aan ratio A, welke toeziet op de verhouding tussen het bedrijfsresultaat voor rente en belastingen en de bruto rentelasten van GTS. Dit is volledig het gevolg van het

incidenteel lage bedrijfsresultaat van GTS in 2024, zoals toegelicht in [noot 1 'Significante aangelegenheden en gebeurtenissen'](#). Mede als gevolg van het niet voldoen aan ratio A keerde GTS, in lijn met de bepalingen van het BFBN, over 2024 geen dividend aan ons uit.

49. Onverdeeld resultaat

De mutaties in het onverdeeld resultaat zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	482,3	554,9
Uitgekeerd dividend	-266,0	-200,0
Toegevoegd aan de overige reserves	-216,3	-354,9
Resultaat boekjaar	67,8	482,3
Stand per 31 december	67,8	482,3

Het voorstel tot resultaatbestemming is niet verwerkt in de balans per 31 december 2024 en de toelichting daarop.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2023

De jaarrekening 2023 is vastgesteld in de algemene vergadering van aandeelhouders gehouden op 26 maart 2024. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het voorstel van de raad van bestuur.

De winst over 2023 bedroeg € 482,3 miljoen. Hiervan is € 266,0 miljoen als dividend uitgekeerd in 2024. Het restant van € 216,3 miljoen is toegevoegd aan de overige reserves.

Voorstel tot resultaatbestemming over het boekjaar 2024

De raad van bestuur stelt voor om de winst over het boekjaar 2024 volledig toe te voegen aan de overige reserves. We zijn met onze aandeelhouder overeengekomen dat we onze resultaten over de boekjaren 2024 tot en met 2026 volledig aanwenden voor onze investeringen in de energietransitie.

50. Voorzieningen

De specificatie van de voorzieningen is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Voorziening voor uitgestelde belastingverplichtingen	46,1	62,3
Voorziening voor jubileumuitkeringen	10,1	8,9
Voorziening voor secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering	0,2	0,2
Reorganisatievoorziening	-	0,2
Totaal voorzieningen	56,4	71,6

Voor een nadere toelichting op de voorzieningen verwijzen we naar [noot 11 'Uitgestelde belastingvorderingen'](#), [noot 22 'Personeelsbeloningen'](#) en [noot 23 'Overige voorzieningen'](#) van de geconsolideerde jaarrekening.

De mutaties in de voorziening voor uitgestelde belastingverplichtingen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Stand per 1 januari	62,3	77,4
Realisatie tijdelijke verschillen in winst-en-verliesrekening	-16,2	-11,7
Realisatie tijdelijke verschillen in eigen vermogen	-	-3,4
Stand per 31 december	46,1	62,3

51. Handels- en overige schulden

De specificatie van de handels- en overige schulden is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2024	31 dec. 2023
Handelsschulden	79,0	104,4
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	12,7	11,2
Overige schulden en overlopende passiva	120,5	306,8
Totaal handels- en overige schulden	212,2	422,4

De belastingverplichtingen omvatten de te betalen loonheffing en premies sociale verzekeringen.

De overige schulden en overlopende passiva bestaan ultimo 2024 met name uit nog te betalen rente, nog te ontvangen facturen en vooruit ontvangen subsidies. De overige schulden zijn met name afgenomen doordat de ontvangst en de afwikkeling van de security deposits van de klanten van GTS voorheen via N.V. Nederlandse Gasunie verliep (ultimo 2023 € 195,1 miljoen). Met ingang van 2024 voert GTS deze administratieve werkzaamheden weer zelfstandig uit en zijn deze verplichtingen niet meer in de balans van N.V. Nederlandse Gasunie opgenomen.

Vanwege het kortlopende karakter van de handelsschulden en overige te betalen posten benadert de boekwaarde de reële waarde van deze verplichtingen.

52. Schulden aan groepsmaatschappijen

Intra-groepsposities ontstaan door dienstverlening van N.V. Nederlandse Gasunie aan groepsmaatschappijen en vice versa, door uitkering van dividend binnen de groep en door de cashpool transacties die we als het groepshoofd uitvoeren namens de groepsmaatschappijen in het kader van de operationele bedrijfsactiviteiten.

Er is geen aflossingsschema overeengekomen ten aanzien van de schulden aan groepsmaatschappijen; de schulden hebben de kenmerken van een rekening-courantverhouding.

Over het saldo van de intra-groepsschulden betalen we in voorkomende gevallen een zakelijke rente die is gebaseerd op een variabele rente plus een opslag die past bij het risicoprofiel van zowel N.V. Nederlandse Gasunie als de betreffende groepsmaatschappij.

53. Netto-omzet

We kopen extern goederen en diensten in voor onze groepsmaatschappijen en/of andere deelnemingen. Daarnaast zijn we de juridisch werkgever voor medewerkers van N.V. Nederlandse Gasunie. Onze netto-omzet bestaat vrijwel volledig uit de bedragen die we in rekening brengen bij onze groepsmaatschappijen en/of andere deelnemingen voor de inzet van onze medewerkers dan wel de levering van extern ingekochte goederen en diensten ten behoeve van onze groepsmaatschappijen en/of andere deelnemingen. We treden tegenover onze groepsmaatschappijen en/of andere deelnemingen op als principaal.

54. Overige opbrengsten

De overige opbrengsten zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Exploitatiesubsidies	23,5	1,3
Acquisitie GUFU BBL	-	15,2
Totaal overige opbrengsten	23,5	16,5

De exploitatiesubsidies betreffen subsidies inzake de realisatie van het landelijke waterstofnetwerk in Nederland. Voor een nadere toelichting op de acquisitie van GUFU BBL B.V. in 2023 verwijzen we naar [noot 2 'Bedrijfscombinaties en desinvesteringen groepsmaatschappijen'](#) van de geconsolideerde jaarrekening.

55. Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten uitbesteed werk en andere externe kosten bestaan uit goederen en diensten die we inkopen ten behoeve van de dienstverlening aan onze groepsmaatschappijen en/of andere deelnemingen, waaronder GTS als de landelijk netbeheerder voor het gastransport in Nederland. Een belangrijk deel van deze kosten ziet toe op de kosten van de inkoop van stikstofproductiecapaciteit en elektriciteit voor het gastransport en de gasopslag in Nederland.

56. Personeelskosten

De specificatie van de personeelskosten is als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Salariskosten	215,1	183,3
Sociale lasten	25,9	20,6
Pensioenkosten	47,4	40,3
Totaal personeelskosten	288,4	244,2

De gemiddelde personele bezetting in 2024 bedraagt 1.945 fulltime-equivalenten (2023: gemiddeld 1.676 fulltime-equivalenten), waarvan 8 buiten Nederland (2023: 6 buiten Nederland).

Voor een toelichting op de bezoldiging van de bestuurders en de commissarissen van de vennootschap verwijzen we naar [noot 32 'Personeelskosten'](#) van de geconsolideerde jaarrekening.

57. Waardeverminderingen van vlottende activa

De waardeverminderingen van vlottende activa zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Dotatie voorziening incurante voorraden	3,8	2,9
Vrijval voorziening incurante voorraden	-0,3	-2,6
Totaal waardevermindering van vlottende activa	3,5	0,3

Er is geen sprake van waardeverminderingen van andere vlottende activa.

58. Overige kosten

De specificatie van de overige kosten is als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Overige bedrijfskosten	70,6	65,4
Totaal overige kosten	70,6	65,4

De overige kosten bestaan met name uit goederen en diensten die N.V. Nederlandse Gasunie inkoopt ten behoeve van de dienstverlening aan haar groepsmaatschappijen en/of andere deelnemingen. De overige kosten omvatten met name verzekeringskosten en overige materiële en personele kosten.

59. Financiële baten en lasten

De specificatie van de financiële baten en lasten is als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Rentebaten en soortgelijke baten	95,2	81,2
Mutatie reële waarde voor instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde	3,7	3,2
Totaal financiële baten	98,9	84,4
Rentelasten en soortgelijke lasten	-91,8	-72,4
Overige financieringslasten	-5,9	-12,2
Mutatie reële waarde voor instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde	-	-4,1
Totaal financiële lasten	-97,7	-88,7
Totaal financiële baten en lasten	1,2	-4,3

Onder de rentebaten en soortgelijke baten zijn voornamelijk begrepen de rentes die we berekenen over de leningen aan groepsmaatschappijen en andere deelnemingen en de rente op cashpool vorderingen. In 2024 bedroegen deze baten € 80,0 miljoen (2023: € 70,8 miljoen). Het overige deel van de rentebaten ziet voornamelijk toe op uitgezette callgelden en deposito's. Voor nadere informatie over de verstrekte leningen aan groepsmaatschappijen en andere deelnemingen verwijzen we naar [noot 43 'Financiële vaste activa'](#).

De rentelasten en soortgelijke lasten betreffen voornamelijk de rente over de langlopende externe leningen en de rente over onze cashpool schulden tegenover een aantal van onze groepsmaatschappijen. Over het saldo van de cashpool schulden betalen we een zakelijke rente die is gebaseerd op een variabele marktrente plus een opslag die past bij het risicoprofiel van zowel N.V. Nederlandse Gasunie als de betreffende groepsmaatschappij.

60. Belastingen

Tussen N.V. Nederlandse Gasunie en onze Nederlandse 100%-groepsmaatschappijen bestaat een fiscale eenheid voor de Nederlandse vennootschapsbelasting. Aan deze groepsmaatschappijen alloceren we geen vennootschapsbelasting, met uitzondering van de groepsmaatschappijen Gasunie Transport Services B.V., Gasunie Assets B.V. en Maasvlakte Storage B.V.

De specificatie van de belastinglast is als volgt:

In miljoenen euro's	2024	2023
Belastinglast over het boekjaar	6,6	-3,0
Belastinglast over voorgaande jaren	2,4	-
Mutaties in uitgestelde belastingen	-16,2	-11,7
Totale belastinglast	-7,1	-14,7

61. Overige posten en toelichtingen

Voor een toelichting op de overige posten in de vennootschappelijke balans en winst-en-verliesrekening en voor de overige toelichtingen verwijzen we naar de toelichting op de geconsolideerde financiële overzichten.

62. Overzicht groepsmaatschappijen en deelnemingen

Het overzicht met groepsmaatschappijen en andere deelnemingen is als volgt:

Entiteit	Zetel	31 dec. 2024	Financieel belang op 31 dec. 2023
<i>Groepsmaatschappijen</i>			
EnergyStock B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa Holding B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 1 B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 2 B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 3 B.V.	Groningen	100%	100%
Gastransport Noord-West Europa Services 4 B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Assets B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie BBL B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Certification & Data Holding B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie CC(U)S Holding B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Energy Information Services B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie LNG Holding B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie New Energy B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Rotterdam CC(U)S B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Transport Services B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Warmte Holding B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Waterstof Holding B.V.	Groningen	100%	100%
Gridwise Engineering & Services B.V.	Groningen	100%	100%
GroRoCo Land LP B.V.	Groningen	100%	100%
GroRoCo LP B.V.	Groningen	100%	100%
GroRoCo Zee LP B.V.	Groningen	100%	100%
GUFU BBL B.V.	Groningen	75,0%	75,0%
Hynetwork Services B.V.	Groningen	100%	100%
HyStock B.V.	Groningen	100%	100%

Entiteit	Zetel	31 dec. 2024	Financieel belang op 31 dec. 2023
Maasvlakte Storage B.V.	Groningen	100%	100%
WarmteInQ Transport Services B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Deutschland GmbH & Co. KG	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Deutschland Transport Services Holding GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Deutschland Transport Services GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Deutschland Verwaltungs GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Energy Development GmbH	Hannover, Duitsland	100%	100%
Gasunie Energy Solutions I GmbH ¹	Hannover, Duitsland	100%	-
Gasunie Energy Solutions II GmbH ²	Hannover, Duitsland	100%	-
Gasunie Infrastructuur AG	Zug, Zwitserland	100%	100%
<i>Joint operations</i>			
BBL Company V.O.F.	Groningen	75,0%	75,0%
<i>Joint ventures</i>			
Biogas Netwerk Twente B.V. ³	Almelo	-	50,0%
DEUDAN - Deutsch/Dänische Erdgastransport GmbH	Handewitt, Duitsland	75,0%	75,0%
DEUDAN - Deutsch/Dänische Erdgastransport GmbH & Co. KG	Handewitt, Duitsland	33,4%	33,4%
EemsEnergy Terminal B.V.	Groningen	50,0%	50,0%
EemsGas Asset Company B.V.	Amsterdam	50,0%	50,0%
Gate terminal C.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
Gate terminal Management B.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
German LNG Terminal GmbH	Hamburg, Duitsland	40,0%	40,0%
National Energy Information Services B.V.	Groningen	50,0%	50,0%
NETRA GmbH Norddeutsche Erdgas Transversale	Emstek/Schneiderkrug, Duitsland	50,0%	50,0%
NETRA GmbH Norddeutsche Erdgas Transversale & Co. KG	Emstek/Schneiderkrug, Duitsland	44,1%	44,1%

Full of new energy

Entiteit	Zetel	Financieel belang op	
		31 dec. 2024	31 dec. 2023
Porthos CO2 Transport and Storage C.V.	Rotterdam	33,3%	33,3%
Porthos CO2 Transport and Storage GP B.V.	Rotterdam	33,3%	33,3%
Porthos Offshore Transport and Storage C.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
Porthos Offshore Transport and Storage GP B.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
Porthos Onshore Transport C.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
Porthos Onshore Transport GP B.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
Porthos System Operator B.V.	Rotterdam	50,0%	50,0%
VertiCer B.V.	Arnhem	50,0%	50,0%
Geassocieerde deelnemingen			
Beheerder Afsprakenstelsel B.V.	Amersfoort	25,0%	25,0%
Demonstratie Faciliteit Super Kritische Water Vergassing (SKW) Alkmaar B.V. ⁴	Alkmaar	34,8%	35,0%
Trading Hub Europe GmbH	Berlijn, Duitsland	9,1%	9,1%
Overige kapitaalbelangen			
Energie Data Services Nederland (EDSN) B.V.	Arnhem	12,5%	12,5%
Nord Stream AG	Zug, Zwitserland	9,0%	9,0%
PRISMA European Capacity Platform GmbH	Leipzig, Duitsland	12,8%	12,8%
SCW Systems B.V.	Schoorl	4,2%	4,7%

¹ Opgericht op 5 februari 2024

² Opgericht op 8 februari 2024

³ Geliquideerd per 9 januari 2024

⁴ Joint venture tot ultimo 2023

18 Ondertekening

De raad van bestuur,

Mevr. W.R. Terpstra*, voorzitter

Dhr. A.J. Boekelman*

Dhr. J.A.F. Coenen

Dhr. B.J. Hoevers

De raad van commissarissen,

Dhr. D.M. Samsom, voorzitter

Dhr. T.H.J.J. van der Hagen, vicevoorzitter

Mevr. S.F.L. Baudic

Dhr. G.A.J. Dubbeld

Dhr. J. Meier

Mevr. A.L.M. Mutsaers

Dhr. A.S. Visser

Mevr. C. Wielinga

Groningen, 28 maart 2025

*Statutair bestuurder

Jaarverslag 2024

Overige gegevens

gasunie

Full of new energy

19 Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouder en raad van commissarissen van
N.V. Nederlandse Gasunie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024 van N.V. Nederlandse Gasunie te Groningen gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening en de vennootschappelijke jaarrekening.

Naar ons oordeel:

- geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Nederlandse Gasunie per 31 december 2024 en van het resultaat en de kasstromen over 2024 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd binnen de Europese Unie (EU-IFRSs) en met Titel 9 Boek 2 BW;
- geeft de vennootschappelijke jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Nederlandse Gasunie per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde balans per 31 december 2024;
- de volgende overzichten over 2024: de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht;
- de toelichting met informatie van materieel belang over de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De vennootschappelijke jaarrekening bestaat uit:

- de vennootschappelijke balans per 31 december 2024;
- de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening over 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Nederlandse Gasunie (hierna ook: Gasunie) zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in N.V. Nederlandse Gasunie

N.V. Nederlandse Gasunie (de onderneming, of, tezamen met haar geconsolideerde deelnemingen, de groep) is een Europees energie-infrastructuurbedrijf. De voornaamste activiteit van Gasunie is het aanbieden van gereguleerde aardgas transportdiensten in Nederland en in Duitsland. Gasunie zet haar infrastructuur en kennis ook in voor verdere ontwikkeling en integratie van alternatieve energiebronnen en -dragers. Gasunie neemt eveneens deel in samenwerkingsverbanden voor transportleidingen die het Gasunie-transportnet verbinden met buitenlandse markten. Daarnaast biedt Gasunie ook andere diensten aan op het gebied van energie-infrastructuur. De inkomsten uit gereguleerde activiteiten van Gasunie Transport Services B.V. en Gasunie Deutschland Transport Services GmbH staan onder toezicht van de Autoriteit Consument & Markt

(ACM) in Nederland en de Bundesnetzagentur (BNetzA) in Duitsland. Daarnaast heeft Gasunie deelnemingen die infrastructuurdiensten aanbieden die niet gereguleerd zijn of die (vooralsnog) van regulering zijn vrijgesteld.

Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan de waardering van materiële vaste activa en het fraude risico op opbrengstenverantwoording op basis van de activiteiten van Gasunie en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 110 miljoen (afgerond) (2023: € 100 miljoen (afgerond))
Toegepaste benchmark	1% van het totaal van de activa per 31 december 2024
Nadere toelichting	Wij hanteren het totaal van de activa als de benchmark voor het bepalen van de materialiteit, rekening houdend met de aard en omvang van de bedrijfsactiviteiten. Dit doen wij op basis van onze analyse van de belangrijkste informatiebehoeften van de gebruikers van de jaarrekening. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hanteren wij voor de in de jaarrekening verantwoorde (operationele) transactiestromen en de daarmee samenhangende netto-omzet en kosten en balansposten anders dan de vaste activa een lager materialiteitsniveau dan voor de jaarrekening als geheel. Dit lagere materialiteitsniveau is vastgesteld op € 16 miljoen (2023: € 21 miljoen) hetgeen gebaseerd is op 3,75% van een drie jaar gemiddeld (genormaliseerde) resultaat voor belastingen.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 5,5 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

N.V. Nederlandse Gasunie staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de groepscontrole om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsonderdelen binnen de groep als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op, de beoordeling en de evaluatie van de controlewerkzaamheden die in het kader van de groepscontrole zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Op basis van ons inzicht in de groep en haar omgeving, het van toepassing zijnde verslaggevingsstelsel en het interne beheersingssysteem van de groep, hebben wij risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening en de belangrijke posten en toelichtingen geïdentificeerd en ingeschat. Op basis van deze risico-inschatting hebben we de aard, timing en omvang van de uitgevoerde controlewerkzaamheden bepaald, inclusief de entiteiten of bedrijfsonderdelen binnen de groep (groepsonderdelen) waar controlewerkzaamheden worden uitgevoerd. Daarbij hebben wij rekening gehouden met de aard van de relevante gebeurtenissen en omstandigheden die aanleiding gaven tot de geïdentificeerde risico's op een afwijking

van materieel belang in de jaarrekening, het verband dat deze risico's hebben met groepsonderdelen alsmede de materialiteit of de financiële omvang van groepsonderdelen ten opzichte van de groep.

Wij hebben de controlewerkzaamheden zelf uitgevoerd of de uit te voeren controlewerkzaamheden en geïdentificeerde risico's gecommuniceerd middels instructies aan accountants van groepsonderdelen. Wij hebben accountants van groepsonderdelen verzocht om aangelegenheden te communiceren met betrekking tot de financiële informatie van het groepsonderdeel die relevant zijn voor het identificeren en inschatten van risico's.

Wij hebben:

- zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot onderwerpen, zoals bijvoorbeeld waardering van materiële vaste activa en joint ventures en de waardering van de uitgestelde belasting vorderingen; en
- 13 groepsonderdelen geselecteerd, waarbij controlewerkzaamheden in het kader van de groepscontrole zijn uitgevoerd, omdat we een significant risico hebben geïdentificeerd op een afwijking van materieel belang in een of meer posten of toelichtingen.

Dit resulteerde in een dekking van 98% van het resultaat vóór belastingen, 86% van de opbrengsten en 96% van de totale activa. Voor andere groepsonderdelen hebben wij analytische procedures uitgevoerd ter bevestiging dat onze risicoanalyse en de reikwijdte van de groepscontrole gedurende de controle passend bleven.

We hebben locatiebezoeken afgelegd om te overleggen met het management en de accountant van het groepsonderdeel, de activiteiten te observeren, de risicoanalyse van de groep en de risico's op een afwijking van materieel belang te bespreken voor Gasunie Deutschland GmbH & Co. KG en Gasunie Deutschland Transport Services GmbH. We hebben de toereikendheid van de rapportages van accountants van de groepsonderdelen beoordeeld en geëvalueerd en waar nodig belangrijke werkdocumenten beoordeeld om risico's op een afwijking van materieel belang te adresseren. Voor Gasunie Deutschland GmbH & Co. KG, Gasunie Deutschland Transport Services GmbH, Gate terminal CV en Porthos hielden we planningsvergaderingen, vergaderingen die van belang waren gegeven de omstandigheden en hebben we afsluitende vergaderingen bijgewoond van het management en de accountant van het groepsonderdeel. Tijdens deze vergaderingen werden onder andere de planning, de uitgevoerde procedures op basis van de risicoanalyse, bevindingen en observaties besproken. Eventueel verdere controlewerkzaamheden die nodig werden geacht door de groepsaccountant of de accountants van groepsonderdelen, zijn bepaald en vervolgens uitgevoerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat de opdrachtteams zowel op het niveau van de groep als op het niveau van de groepsonderdelen over de juiste kennis en vaardigheden beschikken die nodig zijn voor de controle van een organisatie van openbaar belang in de energie-infrastructuur sector. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT-audit, forensische accountancy en belastingen.

Daarnaast hebben wij eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van de materiële vaste activa, afgeleide financiële instrumenten en pensioenen.

Onze aandacht voor klimaatrisico's en de energietransitie

Klimaatverandering en de energietransitie bepalen in belangrijke mate de maatschappelijke agenda. Zaken als CO₂-reductie hebben een impact op de financiële verslaggeving, omdat deze onder meer risico's meebrengen voor de bedrijfsvoering, de waardering van activa en voorzieningen of de houdbaarheid van het bedrijfsmodel en toegang tot financiële markten van bedrijven met een grotere CO₂ voetafdruk.

De raad van bestuur heeft N.V. Nederlandse Gasunie's toezeggingen en verplichtingen samengevat, en rapporteert in sectie "Governance" van het bestuursverslag hoe de onderneming omgaat met klimaat-gerelateerde- en milieurisico's. Verder verwijzen wij naar sectie "Dit is Gasunie" en sectie "Energietransitie" van het bestuursverslag waarin de raad van bestuur haar beoordelingen en de plannen uiteengezet heeft met betrekking tot klimaat-gerelateerde risico's en de effecten van de energietransitie.

Als onderdeel van onze controle van de jaarrekening, hebben wij geëvalueerd in hoeverre N.V. Nederlandse Gasunie bij schattingen en belangrijke veronderstellingen rekening houdt met klimaatrisico's en de mogelijke effecten van de energietransitie en met de toezeggingen en feitelijke verplichtingen op dit gebied. Dit met name met betrekking tot aannames over de levensduur en bijbehorende afschrijvingstermijnen en bijzondere waardevermindering van materiële vaste activa en de waardering van haar belang in joint ventures alsmede in de opzet van relevante interne beheersmaatregelen. Verder hebben wij het bestuursverslag gelezen en overwogen of er een inconsistentie van materieel belang is tussen de niet-financiële informatie in het bestuursverslag en de jaarrekening. Wij beschrijven in de controleaanpak van het kernpunt "Waardering van materiële vaste activa" onze controlewerkzaamheden om in te spelen op het geïdentificeerde risico met betrekking tot de impact van de energietransitie.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controleaanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in Gasunie en haar omgeving, de componenten van het interne

beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de raad van bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar hoofdstuk "Governance" van het jaarverslag, waarin de raad van bestuur zijn risicoanalyse heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragswijzer, Speak Up Regeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie in nauwe samenwerking met onze forensische specialisten. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij houden rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken, aangezien dit risico in alle organisaties aanwezig is. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening onderdeel: “Oordelen en schattingen door het management”, waaronder de waardering van de vaste activa en de waardering van de voorziening voor opruimkosten. Ook hebben wij data-analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen. De volgende frauderisico's die wij hebben geïdentificeerd vereisten significante aandacht in onze controle.

Veronderstelde frauderisico's bij de opbrengstenverantwoording	
Frauderisico	Wij zijn uitgegaan van de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan. Volgens onze inschatting geven zowel de omzet in de gereuleerde activiteiten als de niet-gereuleerde activiteiten binnen de groep aanleiding tot deze risico's.
Onze controleaanpak	Wij beschrijven in de controleaanpak van het kernpunt frauderisico opbrengstenverantwoording onze controlewerkzaamheden om in te spelen op de veronderstelde frauderisico's bij de opbrengstenverantwoording.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en inlichtingen gevraagd bij leden van de raad van bestuur, management, de interne accountantsdienst, juridische zaken, compliance afdeling en de raad van commissarissen.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controleaanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met de raad van bestuur, het lezen van notulen, het kennismaken van rapporten van de interne accountantsdienst en compliance afdeling en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennisgenomen van advocatenbrieven en correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controleaanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in de Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening onderdeel: “Continuïteit”, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft de raad van bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de onderneming om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst. Wij hebben de specifieke beoordeling met de raad van bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd.

Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de raad van bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen relevante wijzigingen aangebracht in de aard van de kernpunten van onze controle.

Waardering van vaste activa	
Risico	De balans van N.V. Nederlandse Gasunie wordt gedomineerd door de vaste activa welke circa 95% van het balanstotaal vertegenwoordigen. Zoals toegelicht in noot 4 "Onderzoek naar bijzondere waardevermindering" van de Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, staat de waardering van de vaste activa onder invloed van ontwikkelingen in de regulering voor het gastransport in Nederland en Duitsland alsmede van de bredere macro (economische) ontwikkelingen beïnvloed door onder andere de energietransitie en klimaatwetgeving. Bij de bepaling van waardering van de vaste activa maakt het management gebruik van parameters, veronderstellingen en schattingen. Door de intrinsiek hoge mate van subjectiviteit van schattingen bij de bepaling van de realiseerbare waarde, hebben we de waardering van de vaste activa als kernpunt van onze controle onderkend. De vaste activa betreffen grotendeels materiële vaste activa voor de gereuleerde activiteiten van Gasunie Transport Services B.V. (€ 6,4 miljard) en Gasunie Deutschland GmbH & Co KG (€ 1,9 miljard). Daarnaast betreft dit materiële vaste activa van groepsmaatschappijen en overige deelnemingen in de van regulering vrijgestelde sector alsmede investeringen in joint ventures (€ 1,8 miljard), waaronder EnergyStock B.V., BBL Company V.O.F. en toenemende mate WarmtelinQ Transport Services B.V. en Hynetwork Services B.V. De raad van bestuur heeft onderzoek gedaan naar interne en externe aanwijzingen voor het bestaan van bijzondere waardeverminderingen. Dit onderzoek omvatte de voornaamste kasstroom generende eenheden van de onderneming, waaruit dergelijke aanwijzingen niet zijn gebleken, behoudens voor het financiële belang in EemsEnergy Terminal B.V. Overeenkomstig hetgeen beschreven in noot 4 "Onderzoek naar bijzondere waardevermindering" gaven neerwaartse bijstellingen in het oorspronkelijke business plan als gevolg van tijdelijke technische bevindingen aanleiding voor een onderzoek naar de waardering. Voor de inschatting van de realiseerbare waarde maakt de raad van bestuur een inschatting op basis van een waarderingstechniek op basis van de income-approach. De belangrijkste veronderstellingen welke hierbij zijn gehanteerd zijn: • verlenging van de bestaande business case tot en met medio 2035 (oorspronkelijk 2027); • inschatting van de belangrijkste kosten en opbrengsten; • toekomstige capaciteit van de terminal; • gehanteerde disconteringsvoet. Op basis van het uitgevoerde onderzoek heeft management geconcludeerd dat de realiseerbare waarde van haar belang in EemsEnergy Terminal B.V. hoger is dan de boekwaarde daarvan. Derhalve is geen sprake van een bijzondere waardevermindering.

Waardering van vaste activa	
Onze controleaanpak	Onze werkzaamheden bestonden onder andere uit het evalueren of de door Gasunie gehanteerde grondslagen voor de waardering van de materiële vaste activa in overeenstemming zijn met IAS 16 "Materiële vaste activa" en IAS 36 "Bijzondere waardevermindering" van activa en of deze grondslagen en de gehanteerde modellen en veronderstellingen bij de bepaling van de waardering en het identificeren van een mogelijk bijzonder waardeverminderingsverlies of een terugname daarvan consistent zijn toegepast. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de relevante interne beheersingsmaatregelen in het proces van het opmaken van de jaarrekening gerelateerd aan de waardering van vaste activa. Wij hebben verder de volgende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd: • Evalueren van de overwegingen van de raad van bestuur inzake het onderzoek van indicaties voor bijzondere waardevermindering. • Evalueren van de methodes en modellen welke door het management zijn gehanteerd op onder andere consistentie en geschiktheid. • Inschakelen van onze eigen waarderingsspecialisten om ons te assisteren bij de controle van de waardering. Onze focus omvatte hierbij het evalueren van het werk van de managementspecialisten die voor de waardering werden gebruikt en het beoordelen van de belangrijkste veronderstellingen die in de waardering zijn opgenomen. • Vaststellen dat de gehanteerde boekwaarde juist door het management is bepaald. • Vaststellen van de redelijkheid van de door het management gehanteerde disconteringsvoet. • Beoordelen van de impact van de marktontwikkelingen op het bestaande businessplan. • Beoordelen van de gehanteerde veronderstellingen door het management voor de verlenging van de business case na 2027 tot en met 2035. • Beoordelen van de door het management gehanteerde uitgangspunten voor de belangrijkste kosten en opbrengsten van de terminal en de verwachte volumes. Ten slotte hebben wij de gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Op grond van onze werkzaamheden achten wij het door de raad van bestuur uitgevoerde onderzoek naar aanleidingen voor bijzondere waardevermindering toereikend. Daarnaast achten wij op grond van onze werkzaamheden de door de raad van bestuur gehanteerde uitgangspunten in de bepaling van de realiseerbare waarde van haar belang in EemsEnergy Terminal B.V. aanvaardbaar.

Frauderisico inzake opbrengstenverantwoording	
Risico	In 2022 en deels in 2023 was sprake van extreme marktomstandigheden waarbij de werkelijke netto-omzet de toegestane inkomsten (significant) oversteeg. In 2024 is sprake van het omgekeerde effect en zijn de werkelijke gereguleerde opbrengsten lager dan de toegestane inkomsten. Daarom kunnen naar ons oordeel – in jaren met lage(re) inkomsten – prikkels zijn om inkomsten naar voren te halen, waardoor het risico bestaat dat de inkomsten te hoog worden verantwoord. BBL Company V.O.F. en EnergyStock B.V. opereren in een niet-gereguleerde zakelijke omgeving waar doorgaans een prikkel aanwezig is om budgetten te halen of te overschrijden. Daarom identificeren we een risico van opbrengstenverantwoording met een tendentie om meer inkomsten te verantwoorden of door fictieve omzet op te voeren of omzet te verschuiven tussen boekjaren. De omzet is nader toegelicht in noot 3 "Financiële informatie per segment" en noot 30 "Netto-Omzet" van de jaarrekening.
Onze controleaanpak	Onze werkzaamheden bestonden onder andere uit het evalueren of de door Gasunie gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving met betrekking tot de opbrengstenverantwoording in overeenstemming zijn met IFRS 15 "Opbrengsten van contracten met klanten" en of deze grondslagen consistent zijn toegepast. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van de relevante interne beheersingsmaatregelen in het proces van opbrengstenverantwoording. Wij hebben verder de volgende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd: • Testen van de juiste afgrenzing van de omzet per jaareinde om mogelijke verschuivingen van omzet te identificeren. • Gebruikgemaakt van data-analyse om bijzonderheden en handmatige boekingen binnen de opbrengstenstromen voor opbrengsten uit gereguleerde activiteiten te identificeren. • Testen van de stroom van transacties en de correlatie van omzet naar bankontvangsten door het gebruik van data-analyse om uitzonderingen in opbrengstenverantwoording van niet-gereguleerde activiteiten te identificeren, waaronder handmatige boekingen. Ten slotte hebben wij de gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Op grond van de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn ons geen indicaties gebleken van onjuiste opbrengstenverantwoording door fouten of fraude.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag (met uitzondering van het duurzaamheidsverslag) en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de raad van commissarissen op 12 oktober 2022 benoemd als accountant van N.V. Nederlandse Gasunie vanaf de controle van het boekjaar 2023 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten geleverd als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRSs en met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderneming.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie Informatie ter ondersteuning van ons oordeel hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderneming;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

In dit kader geven wij ook een verklaring aan de auditcommissie van de raad van commissarissen op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van commissarissen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 28 maart 2025

EY Accountants B.V.

w.g. M. Abdellati RA

Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant met beperkte mate van zekerheid over het duurzaamheidsverslag

Aan: de aandeelhouder en de raad van commissarissen van N.V. Nederlandse Gasunie

Onze conclusie

Wij hebben een assurance-opdracht met beperkte mate van zekerheid uitgevoerd op het geconsolideerde duurzaamheidsverslag over 2024 van N.V. Nederlandse Gasunie te Groningen (hierna: de onderneming) in onderdeel Duurzaamheidsverklaring van bijgaand bestuursverslag inclusief de informatie opgenomen in het duurzaamheidsverslag door middel van verwijzingen (hierna: het duurzaamheidsverslag).

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie is ons niets gebleken op grond waarvan wij zouden moeten veronderstellen dat het duurzaamheidsverslag niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten:

- is opgesteld in overeenstemming met de Europese standaarden voor duurzaamheidsrapportage (ESRS, European Sustainability Reporting Standards) zoals vastgesteld door de Europese Commissie en in overeenstemming met het door de onderneming uitgevoerde dubbele materialiteitsanalyse proces om de op grond van de ESRS gerapporteerde informatie vast te stellen;
- voldoet aan de verslaggevingsvereisten op grond van artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852 (Taxonomieverordening).

Onze conclusie is gevormd op basis van de aangelegenheden die in dit assurance-rapport zijn uiteengezet.

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid met betrekking tot het duurzaamheidsverslag verricht volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3810N, "Assurance-opdrachten inzake duurzaamheidsverslaggeving".

Onze assurance-opdracht was gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid dat het duurzaamheidsverslag vrij is van afwijkingen van materieel belang. De werkzaamheden variëren in aard en timing van, en zijn ook geringer in omvang, dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een assurance-opdracht met een redelijke mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid over het duurzaamheidsverslag.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Nederlandse Gasunie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Dit houdt onder meer in dat wij geen activiteiten ondernemen die conflicterend kunnen zijn met onze onafhankelijke assurance-opdracht en dat wij niet betrokken zijn bij het opstellen van het duurzaamheidsverslag, aangezien dit onze onafhankelijkheid kan aantasten. Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Benadrukking van aangelegenheden

Het duurzaamheidsverslag is opgesteld in de context van nieuwe standaarden voor duurzaamheidsrapportage, hetgeen entiteitspecifieke interpretaties vereist en het omgaan met inherente meet- of evaluatieonzekerheden. In deze context willen wij de volgende aangelegenheden benadrukken:

Benadrukking van de meest significante onzekerheden die van invloed zijn op de kwantitatieve maatstaven en geldbedragen

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel Oordelen, schattingen en onzekerheden van het duurzaamheidsverslag waarin de kwantitatieve maatstaven en geldbedragen zijn geïdentificeerd die aan een hoge mate van meetonzekerheid onderhevig zijn en informatie wordt gerapporteerd over de bronnen van meetonzekerheid, alsmede de aannames, benaderingen en oordelen die de onderneming bij het meten daarvan heeft gehanteerd in overeenstemming met de ESRS.

De vergelijkbaarheid van duurzaamheidsinformatie tussen entiteiten onderling en in de tijd kan beïnvloed worden door het ontbreken van historische duurzaamheidsinformatie in overeenstemming met de ESRS en door het ontbreken van geüniformeerde praktijken ter beoordeling en meting van deze informatie. Dit biedt de mogelijkheid verscheidene, acceptabele meettechnieken toe te passen, vooral in de eerste jaren.

Benadrukking van het dubbele materialiteitsanalyse proces

Wij vestigen de aandacht op de onderdelen Opzet van het materialiteitsonderzoek en Stakeholderbeleid van het duurzaamheidsverslag. Hierin worden voorgenomen verbeteringen beschreven en het verankeren van de betrokkenheid van getroffen stakeholders in het doorlopende due-diligence- en dubbele materialiteitsanalyse proces. Due diligence is een doorlopende praktijk die inspeelt op en aanleiding kan geven tot

veranderingen in strategie, businessmodel, activiteiten, zakelijke relaties, bedrijfsactiviteiten, inkoop- en verkoopcontext van de onderneming. Het dubbele materialiteitsanalyse proces vereist van de onderneming belangrijke oordeelsvorming en toepassing van drempelwaarden en kan op termijn worden beïnvloed door de nog vast te stellen sectorspecifieke standaarden.

Het duurzaamheidsverslag kan derhalve niet iedere impact, risico en kans of additionele entiteitspecifieke rapportage bevatten die een individuele stakeholder(groep) belangrijk kan achten in diens eigen specifieke inschatting.

Onze conclusie is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheden.

Ter vergelijking opgenomen informatie niet onderzocht

De duurzaamheidsinformatie over 2023 en eerder die is opgenomen in het duurzaamheidsverslag, is geen onderdeel geweest van deze assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid, met uitzondering van de kengetallen die zijn opgenomen in het onderdeel Ter vergelijking opgenomen kengetallen in de Appendix Duurzaamheidsverklaring. Derhalve geven wij geen zekerheid bij de ter vergelijking opgenomen informatie en daaraan gerelateerde rapportages in het duurzaamheidsverslag over 2023 en eerder met uitzondering de kengetallen die zijn opgenomen in het onderdeel Ter vergelijking opgenomen kengetallen in de Appendix Duurzaamheidsverklaring.

Onze conclusie is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Beperking in de reikwijdte van onze assurance-opdracht

Wanneer de onderneming prospectieve informatie rapporteert in overeenstemming met de ESRS, geeft de raad van bestuur een beschrijving van de onderliggende aannames en methodes voor het produceren van de informatie, alsmede van andere factoren waaruit blijkt dat deze informatie een weergave is van de daadwerkelijke plannen of beslissingen van de onderneming (acties). Prospectieve informatie heeft betrekking op gebeurtenissen en acties die zich nog niet hebben voorgedaan en zich wellicht ook nooit zullen voordoen. De werkelijke uitkomsten zullen naar verwachting afwijken, aangezien de veronderstelde gebeurtenissen zich veelal niet zullen voordoen zoals verwacht. Wij geven geen zekerheid omtrent de haalbaarheid van prospectieve informatie.

Onze conclusie is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen voor het duurzaamheidsverslag

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het duurzaamheidsverslag in overeenstemming met de ESRS, inclusief het door de onderneming uitgevoerde dubbele materialiteitsanalyse proces als basis voor het duurzaamheidsverslag en het rapporteren over materiële impacts, risico's en kansen in overeenstemming met de ESRS. Als onderdeel van het opstellen van het duurzaamheidsverslag, is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het voldoen aan de verslaggevingsvereisten op grond van artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852 (Taxonomieverordening).

De raad van bestuur is ook verantwoordelijk voor het selecteren en toepassen van additionele entiteitspecifieke rapportage zodat gebruikers inzicht krijgen in de duurzaamheidsimpacts, -risico's of -kansen van de onderneming en voor het bepalen dat deze additionele entiteitspecifieke rapportage aanvaardbaar is in de gegeven omstandigheden en in overeenstemming met de ESRS.

De raad van bestuur is verder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van het duurzaamheidsverslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het duurzaamheidsrapportageproces, waaronder het door de onderneming uitgevoerde dubbele materialiteitsanalyse proces.

Onze verantwoordelijkheden voor de assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid over het duurzaamheidsverslag

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van de assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

Wij passen de van toepassing zijnde voorschriften voor kwaliteitsmanagement toe op grond van de Nadere voorschriften kwaliteitsmanagement (NVKM). Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsmanagement inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Onze assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid bestond onder andere uit:

- Het inwinnen van inlichtingen en uitvoeren van een omgevingsanalyse en het verkrijgen van inzicht in de relevante duurzaamheidsthema's en -kwesties, de kenmerken van de onderneming, de activiteiten en de waardeketen, en de essentiële immateriële middelen, om het door de onderneming uitgevoerde dubbele materialiteitsanalyse proces te beoordelen als basis voor het duurzaamheidsverslag en het rapporteren over alle materiële duurzaamheidsimpacts, -risico's en -kansen in overeenstemming met de ESRS.
- Het via het inwinnen van inlichtingen op hoofdlijnen inzicht verwerven in de interne beheersingsomgeving, de processen van de onderneming voor het verzamelen en rapporteren van informatie over de entiteit en de waardeketen, de informatiesystemen en het risico-inschattingsproces van de onderneming relevant voor het opstellen van het duurzaamheidsverslag, alsmede voor het identificeren van de activiteiten van de onderneming, het bepalen van in aanmerking komende en afgestemde economische activiteiten en het opstellen van de rapportage vereist op grond van artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852 (Taxonomieverordening), zonder het verkrijgen van assurance-informatie over de implementatie van of het toetsen van de effectiviteit van de interne beheersingsmaatregelen.
- Het beoordelen van het door de onderneming uitgevoerde dubbele materialiteitsanalyse proces en het identificeren van gebieden in het duurzaamheidsverslag, inclusief de rapportage vereist op grond van artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852 (Taxonomieverordening), waar het waarschijnlijk is dat misleidende of onevenwichtige informatie of een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude of fouten zich zal voordoen ('geselecteerde informatie'). Het bepalen en uitvoeren van verdere assurance-werkzaamheden om te beoordelen dat het duurzaamheidsverslag geen afwijkingen van materieel belang bevat in reactie op deze risico-inschatting.
- Het overwegen of de beschrijving van het dubbele materialiteitsanalyse proces in het duurzaamheidsverslag door de raad van bestuur in overeenstemming lijkt te zijn met het door de onderneming uitgevoerde proces.
- Het uitvoeren van cijferanalyses op kwantitatieve informatie in het duurzaamheidsverslag, inclusief het overwegen van data en trends.
- Het beoordelen of de door de onderneming gehanteerde methoden voor het ontwikkelen van schattingen passend zijn en consistent zijn toegepast voor geselecteerde informatie. We hebben data en trends overwogen, echter omvatten onze werkzaamheden niet het toetsen van de gegevens waarop de schattingen zijn gebaseerd of het zelfstandig ontwikkelen van onze eigen schattingen voor het evalueren van de schattingen van de raad van bestuur.
- Het op basis van beperkte deelwaarnemingen analyseren van relevante interne en externe documentatie die voor de onderneming beschikbaar is (inclusief publiek beschikbare informatie of informatie afkomstig van spelers in de waardeketen) voor geselecteerde informatie.
- Het lezen van de andere informatie in het jaarverslag om eventuele van materieel belang zijnde inconsistenties met het duurzaamheidsverslag te identificeren.
- Het overwegen of de rapportage vereist op grond van artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852 (Taxonomieverordening) voor elke milieudoelstelling, aansluit op de onderliggende vastleggingen van de onderneming en consistent of samenhangend is met het duurzaamheidsverslag, redelijk lijkt, in het bijzonder of de in aanmerking komende economische activiteiten voldoen aan de cumulatieve voorwaarden om te kwalificeren als afgestemd en of aan de technische screeningcriteria is voldaan, en of de gerapporteerde kritische prestatie-indicatoren zijn bepaald en berekend in overeenstemming met het Taxonomie referentiekader, en voldoet aan de verslaggevingsvereisten op grond van artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852 (Taxonomieverordening), inclusief het verslagleggingsformaat en de presentatie van de activiteiten.

- Het overwegen van de algehele presentatie, structuur en fundamentele kwalitatieve kenmerken van informatie (relevantie en getrouwe weergave: volledig, onpartijdig (neutraal) en nauwkeurig) gerapporteerd in het duurzaamheidsverslag, inclusief de rapportage vereist op grond van artikel 8 van Verordening (EU) 2020/852 (Taxonomieverordening).
- Het overwegen op basis van onze werkzaamheden ter verkrijging van een beperkte mate van zekerheid en de evaluatie van de verkregen assurance-informatie of het duurzaamheidsverslag zonder afwijkingen van materieel belang is opgesteld in overeenstemming met de ESRS.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de assurance-opdracht en over de significante bevindingen die uit onze assurance-opdracht naar voren zijn gekomen.

Groningen, 28 maart 2025

EY Accountants B.V.

w.g. drs. R.T.H. Wortelboer RA

Statutaire regeling omtrent de winstbestemming

Overeenkomstig artikel 39, lid 2, van de statuten staat de winst over het boekjaar ter vrije beschikking van de algemene vergadering.

De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

Jaarverslag 2024

Aanvullende informatie

gasunie

Full of new energy

20 Aanvullende informatie

Over dit verslag

Verslaggevingsgrondslagen

De in dit jaarverslag opgenomen financiële, operationele en maatschappelijke informatie is opgesteld aan de hand van:

- International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals bekrachtigd door de Europese Unie
- Nederlandse Corporate Governance Code 2022
- EU Taxonomie-verordening en afgeleide regelgeving
- EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) 2023
- Relevante bepalingen van het Burgerlijk Wetboek

Opbouw van het verslag

Het bestuursverslag opgenomen in dit jaarverslag bestaat uit de hoofdstukken 1 tot en met 11, hoofdstuk 4 met uitzondering van de Samenstelling raad van commissarissen, het Verslag van de raad van commissarissen en het Remuneratierapport en de Aanvullende informatie met uitzondering van het Verslag van de OR.

Onderdeel van het bestuursverslag is de Duurzaamheidsverklaring bestaande uit de hoofdstukken 5. Algemeen, 6. Energietransitie, 7. Emissies, 8. Circulariteit, 9. Leveringszekerheid, 10. Veiligheid en 11. Welzijn van medewerkers, de Appendix Duurzaamheidsverklaring, de informatie die is opgenomen door verwijzing (zie hiervoor de [Referentietabel](#)) en is beoordeeld ('limited assurance') door onze externe accountant.

Appendix Duurzaamheidsverklaring

Energietransitie

Bijdrage aan het Nationale Transitiepad

Nederland wil in 2050 netto geen CO₂ meer uitstoten. De gebruikers van de netten van Gasunie leveren hier een grote bijdrage aan. Door gebruik te maken van de nieuwe energienetten die Gasunie dit decennium aanlegt: voor het transport van afgevangen CO₂, waterstof en warmte en doordat we steeds meer groen gas gaan vervoeren door onze bestaande energienetten. We hebben voor 2024 berekend hoe groot de invloed van Gasunie de komende jaren is op de Nederlandse route naar decarbonisatie (het 'Transitiepad'). Het is de vierde keer dat we dit berekend hebben.

In het hoofdstuk Energietransitie, paragraaf [Onze prognoses](#) laten we zien wat het effect is van de investeringen die we tot en met 2030 willen doen op de nationale broeikasgasemissies. We laten zien wat de invloed is op het transitiepad; het gemiddelde CO₂-reductietempo dat Nederland moet aanhouden om in 2050 netto emissievrij te worden. Uit onze calculaties blijkt dat, als we in staat worden gesteld alle tot en met 2030 geplande investeringen op tijd en onveranderd uit te voeren, Nederland eerder dan 2050 netto CO₂-neutraal kan worden.

Hoe meer duurzame Gasunie-projecten er op tijd af komen, hoe groter de hoeveelheden groene moleculen en afgevangen CO₂ die we voor onze klanten zullen vervoeren. Deze verduurzaming gaat waarschijnlijk gepaard met een afname van de hoeveelheid fossiele energie die we vervoeren. In de grafieken van de eerder genoemde paragraaf tonen we de netto-emissies, oftewel de CO₂-voetafdruk van alle energie die we in opdracht van derden vervoeren van en naar partijen in Nederland. Deze reductie wordt mede mogelijk gemaakt door invoeders, aangeslotenen en projectpartners van Gasunie.

We houden alleen rekening met de gassen die door het Gasunie-netwerk stromen. Zo laten we bijvoorbeeld de bijdrage van groen gas in de netten van de regionale netbeheerders buiten beschouwing. Eventuele negatieve emissies van groengasproductie zijn ook niet meegeteld. Bij waterstof is alleen groene waterstof en import meegenomen. Blauwe waterstof laten we buiten beschouwing, om dubbeltelling met CCS-projecten te voorkomen.

Voor de bepaling van de bijdrage van onze investeringen in groen gas en waterstof veronderstellen we dat hiermee het gebruik van aardgas wordt vervangen. Deze aanname is conservatief. De emissiereductiebijdrage wordt groter wanneer bijvoorbeeld olie of steenkool wordt vervangen. Voor CCS-projecten hanteren we de verwachte CO₂-transportstroom van afgevangen CO₂ uit Nederland. Eventuele opslag van CO₂ uit omliggende landen tellen we niet mee. Upstream-ketenemissies zijn niet meegenomen.

De emissiereductie wordt bepaald ten opzichte van basisjaar 2023. Als referentie voor alle externe ontwikkelingen (buiten de duurzame Gasunie-projecten om) gebruiken we de Klimaat en Energieverkenning (KEV) van [PBL](#). Voor de jaren tot aan 2025 gebruiken we hiervoor het scenario met vastgesteld en voorgenomen beleid. Voor 2030 nemen we ook het geagendeerd beleid mee. Tussentijdse jaren zijn geïnterpoleerd. We gebruiken een aardgas-emissiefactor van [56,2 kg/GJ](#).

De weergegeven emissies zijn netto-emissies. Bij netto nul emissies kan er nog steeds aardgasverbruik zijn. Bijvoorbeeld omdat de CO₂-emissies van fossiele brandstoffen worden afgevangen (CCS). De emissiereductie door lagere gasvraag komt uit de KEV-editie 2024. Hierin is meegenomen dat het gebruik van aardgas daalt en dat het gebruik van groen gas stijgt.

In de cijfers houden we alleen rekening met de emissiereductie in Nederland. De energietransitie-investeringen van Gasunie kunnen ook bijdragen aan emissiereductie in het buitenland, bijvoorbeeld door export van waterstof (in 2030 goed voor 2,8 Mton reductie), of transport van buitenlandse CO₂ voor opslag in Nederland (in 2030 goed voor 3,5 Mton reductie).

Omdat Gasunie ook in Duitsland actief is, hebben we het emissiereductie-effect van onze voorgenomen Duitse waterstofnet-investeringen ([Hyperlink](#)) ook meegenomen in de tabel. Dit effect tellen we niet mee bij het berekenen van onze invloed op het nationale transitiepad voor Nederland. De invloed van Gasunie op het nationale transitiepad van Duitsland hebben we niet berekend en niet gevisualiseerd, omdat de impact die we in Duitsland kunnen maken veel geringer is dan in Nederland, waar we de enige aardgastransportnetbeheerder zijn.

We houden in dit jaarverslag nog alleen rekening met de effecten van onze investeringen tussen 2020-2030. Een nieuwe reeks Gasunie-investeringen voor de periode 2030-2040 kan leiden tot een steilere daling van het Nationale Transitiepad.

Verslag 2024	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
 Waterstof	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,2	1,2	1,2	2,3
 CCS	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	2,5	2,5	8,5	13,0
 Groen gas	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4	0,6	0,7	0,9	1,0
 Warmte	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal	0,1	0,1	0,1	0,3	1,8	4,3	4,5	10,7	16,4

Onze nieuwe prognoses m.b.t. facilitering van CO₂-emissiereductie (jaarverslag 2024)

Verslag 2023	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
 Waterstof	0,0	0,0	0,0	1,3	2,7	3,3	4,0	5,6	8,7
 CCS	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	2,5	6,3	10,0	15,0
 Groen gas	0,1	0,1	0,2	0,2	0,6	0,9	1,2	1,5	1,8
 Warmte	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal	0,1	0,1	0,2	1,5	4,7	6,8	11,5	17,2	25,6

Onze oude prognoses m.b.t. facilitering van CO₂-emissiereductie (jaarverslag 2023)

Verslag 2024	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
 Waterstof	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,2	2,4	4,4

Onze nieuwe prognoses m.b.t. facilitering van CO₂-emissiereductie in Duitsland (jaarverslag 2024)

Verslag 2023	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
 Waterstof	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	2,2	2,6	4,5

Onze oude prognoses m.b.t. facilitering van CO₂-emissiereductie in Duitsland (jaarverslag 2023)

Taxonomie

Basis voor de opstelling

De taxonomie tabellen zijn opgesteld in overeenstemming met de rapportagevereisten uit artikel 8 van de *delegated act* behorende bij EU verordening 2020/852. De rapportagevereisten zijn nader gespecificeerd in bijlage I en II van de *delegated act*. De basis voor de tabellen zijn de geconsolideerde financiële overzichten van de N.V. Nederlandse Gasunie.

Capex KPI

Het aandeel van in aanmerking komende economische activiteiten in onze capex hebben we berekend door de capex van in aanmerking komende economische activiteiten (teller) te delen door de totale capex (noemer). In de teller en noemer zijn onze investeringen in materiële vaste activa en immateriële vaste activa opgenomen. Aanvullend hebben we nog onze investeringen in joint ventures die in aanmerking komende activiteiten realiseren toegelicht. In de geconsolideerde jaarrekening worden de hierboven genoemde posten nader toegelicht in [noot 5 'Materiële vaste activa'](#), [noot 6 'Immateriële vaste activa'](#) en [noot 8 'Investeringen in joint ventures'](#).

Opex KPI

Het aandeel van in aanmerking komende economische activiteiten in onze opex hebben we berekend door de opex van in aanmerking komende activiteiten (teller) te delen door de totale opex (noemer). Volgens de EU-taxonomie gedelegeerde verordening (EU) 2021/2178 omvat de opex noemer naast directe niet-geactiveerde kosten in verband met onderzoek en ontwikkeling, maatregelen voor de renovatie van gebouwen, leaseovereenkomsten van korte duur, onderhoud en reparatie ook alle andere directe uitgaven die verband houden met het dagelijkse onderhoud van materiële vaste activa die nodig zijn voor een continu en doeltreffend functioneren van de activa. Op basis van deze definitie en in lijn met onze activiteiten: het beheren, onderhouden en ontwikkelen van infrastructuur voor grootschalig transport, opslag en import van energie en gassen, hebben wij alle personeelskosten en de overige kosten meegenomen in de opex noemer. Wij hebben de personeelskosten en overige kosten gecorrigeerd voor aan investeringen toegerekende kosten (zoals opgenomen in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening) en overheadkosten.

In de overige kosten zijn ook de kosten voor netbeheer inbegrepen, dit betreffen met name de inkoop van stikstofproductiecapaciteit en elektriciteit voor de productie van stikstof en de kosten van elektriciteit en gas voor het gastransport en de gasopslag. Deze kosten zijn onlosmakelijk verbonden met het continu en doeltreffend laten functioneren van onze activa.

Aangezien we de definitie voor de opex noemer in 2024 hebben aangescherpt, hebben we ook de vergelijkende cijfers hieromtrent in de opex taxonomie tabel aangepast.

Omzet KPI

Het aandeel van in aanmerking komende economische activiteiten in onze totale omzet hebben we berekend door de omzet van in aanmerking komende activiteiten (teller) te delen door de totale netto-omzet (noemer) zoals opgenomen in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2024. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de gehanteerde grondslagen voor de netto-omzet nader uiteengezet.

Economische activiteit	Code	Absolute capex 2024	Aandeel capex	Criteria inzake substantiële bijdrage						DNSH criteria ("do no significant harm")						Aandeel capex 2023*	Categorie faciliterende activiteiten	Categorie transitie-ondersteunende activiteit	
				Klimaatmitigatie	Klimaatadaptatie	Water	Circularre economie	Verontreiniging	Biodiversiteit	Klimaatmitigatie	Klimaatadaptatie	Water	Circularre economie	Verontreiniging	Biodiversiteit				Minimum safeguards
mEUR	%	J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	F	T		
A. VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN																			
A.1. Ecologisch duurzame activiteiten (op taxonomie afgestemd)																			
Waarvan faciliterend	-	0%	100%												0%	F			
Waarvan transitieondersteunend	-	0%	0%												0%		T		
A. 2. Voor de taxonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten																			
Opslag van waterstof	4.12	12	2%	iak	niak	niak	niak	niak	niak							1%			
Transmissie- en distributienetwerken voor hernieuwbare en koolstofarme gassen	4.14	172	29%	iak	niak	niak	niak	niak	niak							7%			
Distributie van stadsverwarming en -koeling	4.15	86	14%	iak	niak	niak	niak	niak	niak							12%			
Capex voor de tazonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (A.2)	270	45%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%							20%			
A. Capex van voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten (A.1+A.2)	270	45%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%							20%			
B. NIET VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN (NIAK)																			
Capex voor niet voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten	332	55%																	
Totale capex (A + B)	603	100%																	

* Vergelijkende cijfers (2023) zijn aangepast. Meer informatie hierover is opgenomen in de paragraaf Taxonomie in het hoofdstuk energietransitie.

EU Taxonomy-tabel capex

Economische activiteit	Code	Absolute opex 2024	Aandeel opex	Criteria inzake substantiële bijdrage						DNSH criteria ("do no significant harm")						Aandeel opex 2023*	Categorie faciliterende activiteiten	Categorie transitie- ondersteunende activiteit	
				Klimaatmitigatie	Klimaatadaptatie	Water	Circulaire economie	Verontreiniging	Biodiversiteit	Klimaatmitigatie	Klimaatadaptatie	Water	Circulaire economie	Verontreiniging	Biodiversiteit				Minimum safeguards
mEUR	%	J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	F	T		
A. VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN																			
A.1. Ecologisch duurzame activiteiten (op taxonomie afgestemd)																			
Waarvan faciliterend	-	0%	100%												0%	F			
Waarvan transitieondersteunend	-	0%	0%												0%		T		
A. 2. Voor de taxonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten																			
Opslag van waterstof	4.12	2	0%	iak	niak	niak	niak	niak	niak						0%				
Transmissie- en distributienetwerken voor hernieuwbare en koolstofarme gassen	4.14	10	1%	iak	niak	niak	niak	niak	niak						2%				
Distributie van stadsverwarming en -koeling	4.15	6	1%	iak	niak	niak	niak	niak	niak						1%				
Vervoer van CO2	5.11	17	2%	iak	niak	niak	niak	niak	niak						2%				
Dicht bij de markt aansluitend(e) onderzoek, ontwikkeling en innovatie	9.1	-	0%	iak	niak	niak	niak	niak	niak						1%				
Opex voor de taxonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (A.2)	36	5%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%						7%				
A. Opex van voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten (A.1+A.2)	36	5%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%						7%				
B. NIET VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN (NIAK)																			
Opex voor niet voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten	706	95%																	
Totale opex (A + B)	742	100%																	

* Vergelijkende cijfers (2023) zijn aangepast. Meer informatie hierover is opgenomen in de paragraaf Taxonomie in het hoofdstuk energietransitie.

EU Taxonomy-tabel opex

Economische activiteit	Code	Absolute omzet 2024	Aandeel omzet	Criteria inzake substantiële bijdrage						DNSH criteria ('do no significant harm')						Aandeel omzet 2023*	Categorie faciliterende activiteiten	Categorie transitie-ondersteunende activiteit			
				Klimaatmitigatie	Klimaatadaptatie	Water	Circulaire economie	Verontreiniging	Biodiversiteit	Klimaatmitigatie	Klimaatadaptatie	Water	Circulaire economie	Verontreiniging	Biodiversiteit				Minimum safeguards		
				J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N; niak	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N				J/N		
mEUR																			%	F	T
A. VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN																					
A.1. Ecologisch duurzame activiteiten (op taxonomie afgestemd)																					
Waarvan faciliterend		-	0%	100%												0%	F				
Waarvan transitieondersteunend		-	0%	0%												0%		T			
A. 2. Voor de taxonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten																					
Transmissie- en distributienetwerken voor hernieuwbare en koolstofarme gassen		4.14	3	0%	niak	niak	niak	niak	niak	niak						0%					
Omzet voor de taxonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (A.2)			3	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%						0%					
A. Omzet van voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten (A.1+A.2)			3	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%						0%					
B. NIET VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN (NIAK)																					
Omzet voor niet voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten			1.291	100%																	
Totale omzet (A + B)			1.294	100%																	

* Vergelijkende cijfers (2023) zijn aangepast. Meer informatie hierover is opgenomen in de paragraaf Taxonomie in het hoofdstuk energietransitie.

EU Taxonomy-tabel omzet

Activiteiten in verband met kernenergie en fossiel gas

Kernenergie		
1	De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan onderzoek, ontwikkeling, demonstratie en uitrol van innovatieve installaties voor elektriciteitsopwekking die energie produceren uit nucleaire processen met een minimum aan afval van de splijtstofcyclus	Nee
2	De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan de bouw en veilige exploitatie van nieuwe nucleaire installaties voor de productie van elektriciteit of proceswarmte, voor onder meer stadsverwarming of industriële processen zoals de productie van waterstof, alsook verbetering van de veiligheid daarvan, met gebruikmaking van de beste beschikbare technologieën.	Nee
3	De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan de veilige exploitatie van bestaande nucleaire installaties die elektriciteit of proceswarmte produceren, voor onder meer stadsverwarming of industriële processen zoals de productie van waterstof uit kernenergie, alsook verbetering van de veiligheid daarvan.	Nee
Fossiel gas		
4	De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan de bouw of exploitatie van installaties voor elektriciteitsopwekking die elektriciteit produceren uit fossiele gasvormige brandstoffen.	Nee
5	De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan de bouw, renovatie en exploitatie van installaties voor warmte-/koudekrachtkoppeling met behulp van fossiele gasvormige brandstoffen.	Nee
6	De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan de bouw, renovatie en exploitatie van installaties voor warmteopwekking die warmte/koude produceren met behulp van fossiele gasvormige brandstoffen.	Nee

Emissies

Onze totale broeikasgasemissies

Hieronder zijn de in de ESRS voorgeschreven emissietabellen weergegeven:

in kilotonnen CO ₂ e	2024	2023	2020 (basisjaar)	% mutatie t.o.v. basisjaar
Scope 1 emissies				
Gasverbruik installaties	229,0	229,3		
Methaan	106,1	122,1		
Lease- en dienstauto's	2,5	2,3		
Gasverbruik gebouwen	2,7	2,1		
Koudemiddelen	0,2	0,7		
Noodaggregaten	0,1	0,0		
Totaal scope 1 emissies	340,5	356,6	329,4	3%
Percentage scope 1-emissies van gereguleerde emissiehandelssystemen (%)	73%	76%		
Scope 2 emissies				
Electriciteitsgebruik installaties	223,9	205,7		
Warmtegebruik installaties	0,7	133,6		
Electriciteitsgebruik gebouwen	1,7	1,7		
Electriciteitsgebruik lease-auto's	0,6	0,3		
Totaal scope 2 emissies (location based) *	226,9	341,4	288,6	-21%
Vergroening door GVO's				
Aandeel groen electra installaties	223,9	205,7		
Aandeel groen electra gebouwen	1,7	1,7		
Aandeel groen lease-auto's	0,6	0,3		
Totaal vergroening door GVO's	226,2	207,7	288,6	-22%

in kilotonnen CO ₂ eq	2024	2023	2020 (basisjaar)	% mutatie t.o.v. basisjaar
Totaal scope 2 emissies (market based)	0,7	133,6	-	-
Totaal emissies scope 1 + 2 (location based)	567,4	697,9	618,0	-8%
Totaal emissies scope 1 + 2 (market based)	341,2	490,2	329,4	4%
* De vergelijkende cijfers van 2023 en 2020 (basisjaar) zijn verlaagd als gevolg van fouterstel met betrekking tot de gehanteerde conversiefactoren met respectievelijk 69,5 en 108,0 kiloton CO ₂ eq.				

Naast het gebruik van aardgas hebben we ook groen gas gebruikt (40.873 MWh). Dit is niet in mindering gebracht op onze Scope 1-emissies zoals hierboven opgenomen.

In de tabel hieronder hebben we onze locatie gebaseerde Scope 1- en Scope 2-emissies weergegeven verdeeld naar groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in [noot 62 ‘Overzicht groepsmaatschappijen en deelnemingen’](#), en joint operations en joint ventures waarover wij operationele zeggenschap hebben.

in kilotonnen CO ₂ eq	Scope 1	Scope 2
Groepsmaatschappijen	291	185
Joint operations en joint ventures waarover wij operationele zeggenschap hebben	49,5	41,9
Totaal emissies	340,5	226,9

in kilotonnen CO ₂ eq	2024	2023 (basisjaar)	% mutatie t.o.v. basisjaar
Scope 3 emissies			
(2) kapitaalgoederen	125,6	195,9	
(1) Ingekochte goederen en diensten	96,3	138,5	
(3) Brandstof- en energiegerelateerde activiteiten (niet opgenomen in scope 1 of scope 2)	50,9	49,8	
(15) Investerings	4,1	2,9	
(5) Afval geproduceerd bij activiteiten	3,5	4,7	
(7) Woon-werkverkeer werknemers	1,7	1,5	
(6) Zakelijk reisverkeer	1,4	1,2	
(4) Upstreamvervoer en -distributie	0,9	1,2	
(12) End-of-life-verwerking verkochte producten	0,7	0,6	
Totaal indirecte scope 3 emissies	284,9	396,3	-28%

In bovenstaande tabel zijn geen scope 3-emissies opgenomen met betrekking tot categorie 11, Gebruik van verkochte goederen en diensten. Deze categorie omvat emissies ten gevolge van het gebruik van goederen en diensten die in het verslagjaar zijn verkocht. Gasunie levert een dienst, die bestaat uit het transporteren en conditioneren van gas. Dat gas zelf is niet het product van Gasunie en de emissie die het eindgebruik daarvan oproept wordt volgens de vereisten van het GHG-protocol niet als ketenemissie van Gasunie in deze categorie gerapporteerd.

De categorieën C8, C9, C10, C11 en C14 zijn niet opgenomen in bovenstaande tabel, omdat deze niet van toepassing zijn op de bedrijfsvoering van Gasunie of omdat de omvang insignificant is.

Berekening scope 3

In de scope 3-berekeningen over 2024 konden we primaire gegevens verkrijgen die 30% van onze scope 3-emissies vertegenwoordigen (2023: 41%). Waar primaire gegevens niet of niet tijdig beschikbaar waren, hebben we secundaire gegevens gebruikt. De daling van het percentage primaire gegevens wordt veroorzaakt doordat we in 2024 minder (kapitaal)goederen en diensten (categorie 1 en 2) hebben ingekocht waarvan primaire data beschikbaar was. De methodologie die we in 2024 hebben gebruikt, is niet veranderd ten opzichte van 2023. Op termijn is het doel om de gegevenskwaliteit te verbeteren en de onzekerheid ervan te verminderen, om de prestaties zo effectief mogelijk te volgen.

Bij het in kaart brengen van onze scope 3-emissies, hebben we drie verschillende methoden gehanteerd:

- **Spend methode:** Emissies worden vastgesteld op basis van de uitgaven aan de desbetreffende categorieën.
 - **Brondata:** Uitgaven zoals opgenomen in ons inkoopstelsel
 - **Emissiefactoren database:** DEFRA (2011)
 - **Aannames:** De DEFRA spend factoren corrigeren we voor de jaarlijkse inflatie op basis van CBS data
- **Volume-basis:** Emissies worden vastgesteld op basis van het daadwerkelijke volume product, of service (bijvoorbeeld: kilogrammen, afgelegde afstand, verbruikte hoeveelheid energie).
 - **Brondata:** Facturen van leveranciers
 - **Emissiefactoren database:** CO₂-emissiefactoren.nl (2024)
 - **Aannames:** Niet van toepassing

- **Supplier specifiek:** Emissies worden direct berekend door onze leveranciers en bedrijven of activiteiten waar wij in deelnemen.
 - **Brondata:** Publieke (duurzaamheids) jaarrapportages van toeleveranciers
 - **Emissiefactoren database:** Niet van toepassing
 - **Aannames:** Emissiedata wordt vermenigvuldigd met de ratio van onze uitgaven t.o.v. de totale omzet van een aannemer.

Scope 3 categorie	Beschrijving van emissiebron	Supplier specifiek	Rekenmethode	
			Volume-basis	Spend-basis
Categorie 1: Kapitaalgoederen	Emissies door de productie van ingekochte staalmaterialen (gerelateerd aan de productie van stalen buizen, kleppen, flenzen, enzovoorts)		x	x
Categorie 2: Ingekochte goederen en diensten	Emissies door ingekochte bouwdiensten (voorkomend op onze bouwplaatsen)	x		x
	Emissies door de productie van ingekochte stikstof		x	
	Overige ingekochte producten / diensten			x
Categorie 3: Brandstof- en energieactiviteiten	Alle emissies door de productie en het transport van ingekochte brandstof en energie		x	

Categorie 1: Kapitaalgoederen

Deze categorie omvat alle upstream (cradle-to-gate) emissies van de winning, productie en transport van kapitaalgoederen (pijpleidingen, apparatuur, IT-hardware, gebouwen, faciliteiten en voertuigen) die door Gasunie zijn gekocht. Emissiebronnen voor kapitaalgoederen zijn alle uitgaven in verband met capex en mogen daarom geen verband houden met operationele uitgaven die op jaarbasis plaatsvinden. De emissies van kapitaalgoederen worden toegerekend aan het jaar waarin de kosten zich voordoen om consistentie met de financiële verslaglegging te waarborgen.

Categorie 2: Ingekochte goederen en diensten

Voor Gasunie is deze categorie de op een na meest dominante binnen de Scope 3-categorieën. Tot op heden registreerden we in deze categorie alleen de emissies die aan inkoop van stikstof waren verbonden. Waar dat mogelijk is, komen we met leveranciers overeen dat hun energiegebruik wordt vergroend (bijvoorbeeld door de aanschaf van GvO's) waardoor de ketenemissies lager worden. Ook andere goederen en diensten (pijpleidingenmaterialen, engineering- en onderhoudsdiensten, odorant, heli-inspecties) hebben een nadrukkelijke bijdrage aan de keten-emissies. Voor de meest dominante – pijpleidingen, afsluiters, ICT, engineering diensten, aanneming van het werk – zijn of gaan we met de betreffende aanbieders in overleg met als doel tot emissiereductie te komen.

Categorie 3: Brandstof- en energieactiviteiten

Deze categorie omvat emissies die vrijkomen bij de extractie, productie en het transport van brandstoffen en elektriciteit die in het verslagjaar zijn gekocht en verbruikt en die niet onder Scope 1 of Scope 2 vallen. Alle upstream-emissies en transport- en distributieverliezen van ingekochte brandstof en elektriciteit (Wheel To Tank, WTT) worden in deze categorie gerapporteerd. Het omvat ook emissies door verliezen bij de transmissie en distributie van elektriciteit en de upstream- emissies van methaanlekkages (als onderdeel van Scope 1).

Energieverbruik en energiemix

In de tabel hieronder is ons energieverbruik en energiemix weergegeven. Vrijwel alle activiteiten van Gasunie hebben een grote klimaatimpact.

Energy consumptie en mix in Mwh	2024	2023
Energieverbruik uit fossiele bronnen		
Brandstofverbruik uit kolen en kolenproducten	-	-
Brandstofverbruik uit ruwe olie en petroleum producten	8.975	7.357
Brandstofconsumptie uit natuurlijk gas*	1.295.517	1.303.726
Brandstofverbruik uit andere fossiele bronnen	-	-
Verbruik van ingekochte of verkregen elektriciteit, warmte, stoom, en koeling uit hernieuwbare bronnen	25.701	485.200
Totale energieverbruik uit fossiele bronnen	1.330.194	1.796.282
Aandeel energieverbruik uit fossiele bronnen (%)	61%	72%
Energieverbruik uit nucleaire bronnen		
Aandeel energieverbruik uit nucleaire bronnen (%)	-	-
Energieverbruik uit hernieuwbare energie		
Brandstofverbruik uit hernieuwbare bronnen inclusief biomassa	65	118
Verbruik van ingekochte of verkregen elektriciteit, warmte, stoom, en koeling uit hernieuwbare bronnen	833.794	713.981
Verbruik van zelf opgewekte hernieuwbare energie	4.070	1.609
Totaal energieverbruik uit hernieuwbare bronnen	837.930	715.708
Aandeel energieverbruik uit hernieuwbare bronnen (%)	39%	28%
Totale energieconsumptie	2.168.124	2.511.990

* In het brandstofverbruik uit natuurlijk gas is 25.1616 Mwh met betrekking tot afblaasgas opgenomen, wat we als energieverbruik beschouwen.

Gasverbruik

Ons aardgasgebruik in 2024 is ongeveer gelijk aan het verbruik in 2023. Het verbruik van ons aardgas in Nederland is met 19% gestegen ten opzichte van 2023 (van 389 naar 461 miljoen kWh). Deze stijging wordt met name veroorzaakt door het gebruik van boilers op de EemsEnergyTerminal (van 167 naar 270 miljoen kWh). De opgewekte warmte van deze boilers worden naast de warmte van het havenwater ingezet voor de vergassing van LNG.

Ongeveer 60% van ons aardgasverbruik in Nederland wordt veroorzaakt door de inzet van de boilers op EemsEnergyTerminal. De hoeveelheid aardgas dat benodigd was voor compressie is in 2024 met 44% gedaald (van 68 miljoen naar 38 miljoen kWh).

In Duitsland is het aardgasverbruik in 2024 met 8% gedaald naar 808 miljoen kWh. De daling komt grotendeels door veranderingen in gasstromen en kan maar deels door GUD worden beïnvloed.

Wat ons gasverbruik betreft, hebben we in Nederland in 2024 4,2 miljoen m³ vergroend met Garanties van Oorsprong (GvO's) (2023: ruim 1,9 miljoen m³) vergroend met GvO's*. In Duitsland was het in 2024 niet mogelijk om groen gas in te kopen tegen acceptabele prijzen en voorwaarden.

* Groen gas maakt geen deel uit van het systeem van garanties van oorsprong omdat er geen internationaal erkende certificering voor is. Vooralsnog is het volgens het Greenhouse Gas Protocol nog niet mogelijk om groengascertificaten te gebruiken voor scope 1- en 3-emissiereductie.

Warmteverbruik

Bij de EemsEnergyTerminal wordt vloeibaar aardgas met behulp van warmte omgezet naar gasvormig aardgas. Voorheen werd de omzetting gedaan met warmte die geleverd werd door derden. In 2024 was dit niet meer nodig, omdat we op eigen terrein boilers gebruiken. We gebruiken nog een relatief kleine hoeveelheid warmte van derden voor het verwarmen van aardgas op de gasontvangstations in Nederland.

Elektriciteitsgebruik

Tegengestelde effecten tekenen ons elektriciteitsgebruik in 2024. Doordat in 2024 ten opzichte van 2023 minder aardgas is getransporteerd, is er ook minder elektrische compressie nodig geweest. Het elektriciteitsverbruik is toegenomen door de (gefaseerde) ingebruikname van de stikstofinstallatie in Zuidbroek en de aansluiting van EemsEnergyTerminal op walstroom.

Circulariteit

Uitgangspunten berekening aantal kilo's staal en gerecyclede materialen voor het ingekochte staal

Binnen de afdeling inkoop vindt geen registratie plaats van het aantal ingekochte kilo's staal en het percentage gerecyclede materialen (schroot) voor het ingekochte staal. Om deze rapportagevereisten voor het jaar 2024 te kunnen verantwoorden heeft de afdeling inkoop een berekening en inventarisatie uitgevoerd, resulterend in een totaalgewicht staal (in ton) van 21.216 en 13,2% (absoluut in ton: 2.801) aan gerecyclede materialen (schroot) voor het ingekochte staal.

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd bij de berekening van het aantal kilo staal (in ton) en gerecyclede materialen (schroot) voor het ingekochte staal (% en in ton):

Uitgangspunten aantal kilo staal

- Om te komen tot het aantal kilo's ingekocht staal is uitgegaan van de volgende producten: pijpen, flenzen, afsluiters, drukapparaten en drukvaten, bochten en koppelingen;
- Uitgangspunt bij de berekening van het aantal kilo van deze producten is dat deze bestaan uit 100% staal;
- Voor pijpen is de volgende methode gehanteerd om het aantal ingekochte kilo per meter te berekenen: $Kg/meter = (R^2 - (R - 2 \times WD)^2) \times (\pi/4) \times 1000 \times 7850/1000000000$
R = buitenste straal, WD = wanddikte, π = pi de wiskundige constante (ongeveer 3,14159), 7850 = de dichtheid van staal, 1000 en 1000000000 zijn conversiefactoren om de juiste eenheden te berekenen;
- Voor flenzen, afsluiters, drukapparaten en drukvaten, bochten en koppelingen is het aantal kilo bepaald door de ingekochte artikelnummers in 2024 te koppelen aan een extern opgestelde lijst (door het architecten- en ingenieursadviesbureau SWECO) waarop de kilo's per artikelnummer zijn weergegeven;
- Bij de artikelnummers van pijpen en de overige productgroepen waarbij het niet mogelijk was om het gewicht te berekenen (in verband met het ontbreken van de benodigde informatie) is middels extrapolatie van de berekende populatie een inschatting gemaakt van het aantal kilo staal.

Uitgangspunten aantal kilo gerecyclede materialen (schroot) voor het ingekochte staal

- Voor een drietal grote leveranciers (Mannesmann Line Pipe, EEW PPE Line en Corinth) is het percentage gerecyclede materialen (schroot) voor het ingekochte staal bepaald op basis van de aanwezige Environmental Product Declaration (EPD's);
- Op basis hiervan is een gewogen gemiddelde bepaald, hetgeen we representatief achten voor de gehele populatie ingekocht staal.

Veiligheid

Er hebben zich in 2024 acht reportable ongevallen voorgedaan met medewerkers van Gasunie. Het totaal aantal gewerkte uren van Gasunie medewerkers voor 2024 is 5,0 miljoen. Het aantal reportable ongevallen per 1 miljoen werkuren bedraagt 1,6.

Bij het berekenen van de TRFI gaan we uit van 1.680 werkuren per FTE per jaar (medewerkers in loondienst en medewerkers niet in loondienst). Het aantal uren voor medewerkers van (onder)aannemers wordt berekend door de capex en opex van aannemers te delen door een gemiddeld uurtarief.

Welzijn van medewerkers

Personeelsbestand

Medewerkers in loondienst

Gasunie heeft in 2024 in medewerker-aantallen opnieuw een sterke groei doorgemaakt. Gedurende 2024 zijn er 398 (2023: 379) nieuwe medewerkers in dienst gekomen, hiervan zijn 321 (2023: 329) bij Gasunie Nederland in dienst gekomen en 77 (2023: 50) bij Gasunie Deutschland. In totaal hebben 78 (2023: 94) medewerkers Gasunie verlaten (percentage personeelsverloop: 3%* 2023: 5%), waarvan 57 (2023: 75) in Nederland en 21 (2023: 19) in Duitsland. Het aantal medewerkers in loondienst is in 2024 met 15% (2023: 15%) gegroeid. Dit heeft met name te maken met het grote aantal energietransitieprojecten waaraan we werken. Bij Gasunie werkten eind 2024 2.510** (2023: 2.190) mensen en 2.389 (2023: 2.088) voltijdsequivalenten*** in loondienst; zie ook [noot 38 'Aantal werknemers'](#) in de jaarrekening voor de gemiddelde personeelsbezetting over 2024. Gasunie kent geen medewerkers met een oproepcontract.

* Percentage personeelsverloop is het aantal personeelsleden dat de organisatie heeft verlaten / gemiddeld aantal personeelsleden in 2024.

** Zie nadere toelichting op de geconsolideerde jaarrekening [hoofdstuk 32 'Personeelskosten'](#) inzake de hiermee gepaard gaande personele kosten.

*** Definitie van het begrip voltijdsequivalenten is overeenkomstig de cao.

Totaal aantal medewerkers in loondienst per 31 december 2024	Voltijds-equivalenten			Aantal personen		
	GU	GU-NL	GU-D	GU	GU-NL	GU-D
Geslacht						
Vrouw	429	348	81	484	395	89
Man	1.960	1.704	256	2.026	1.767	259
Overig	-	-	-	-	-	-
Niet gerapporteerd	-	-	-	-	-	-
Totaal	2.389	2.052	337	2.510	2.162	348
Contractvorm, geslacht						
Vaste arbeidsovereenkomst, vrouw	379	300	79	427	341	86
Vaste arbeidsovereenkomst, man	1.774	1.523	251	1.832	1.580	252
Vaste arbeidsovereenkomst, overig	-	-	-	-	-	-
Vaste arbeidsovereenkomst, niet gerapporteerd	-	-	-	-	-	-
Tijdelijke arbeidsovereenkomst, vrouw	49	48	1	57	54	3
Tijdelijke arbeidsovereenkomst, man	186	181	5	194	187	7
Tijdelijke arbeidsovereenkomst, overig	-	-	-	-	-	-
Tijdelijke arbeidsovereenkomst, niet gerapporteerd	-	-	-	-	-	-
Totaal	2.389	2.052	337	2.510	2.162	348

Totaal aantal medewerkers in loondienst per 31 december 2024	Voltijds- equivalenten			Aantal personen		
	GU	GU-NL	GU-D	GU	GU-NL	GU-D
Dienstverband, geslacht						
Voltijds, vrouw	213	153	60	213	153	60
Voltijds, man	1.623	1.373	250	1.623	1.373	250
Voltijds, overig	-	-	-	-	-	-
Voltijds, niet gerapporteerd	-	-	-	-	-	-
Deeltijd, vrouw	216	195	21	271	242	29
Deeltijd, man	337	331	6	403	394	9
Deeltijd, overig	-	-	-	-	-	-
Deeltijd, niet gerapporteerd	-	-	-	-	-	-
Totaal	2.389	2.052	337	2.510	2.162	348

Het organiseren in vakbonden is een fundamenteel arbeids- en mensenrecht. Ook binnen Gasunie kunnen medewerkers zich naar behoefte inschrijven bij een vakbond. Vakbonden waar Gasunie mee samenwerkt om te komen tot een gezamenlijk gedragen cao zijn in Nederland: CNV, FNV en De Unie en in Duitsland: IGBCE. Als gevolg van de geldende privacywetgeving in Nederland en Duitsland is het percentage medewerkers dat vertegenwoordigd wordt door een vakbond niet inzichtelijk.

In de cao maken vakbonden en Gasunie afspraken over de arbeidsvoorwaarden van alle medewerkers waarmee Gasunie een arbeidsovereenkomst heeft. Gasunie kent een totale cao-dekkingsgraad van 97%. In Nederland kent de Gasunie-cao een dekkingsgraad van bijna 100%; alleen degenen die benoemd zijn door de algemene vergadering van aandeelhouders vallen niet onder de cao. In Duitsland ligt dit percentage lager, namelijk 79,9%. Zie voor de visuele weergave de tabel hieronder.

Dekkingsgraad	Collectieve Arbeidsovereenkomst (cao)		Sociale dialoog
	Werknemers - EER*	Werknemers - niet-EER**	Personeels- vertegenwoordiging (alleen EER)***
0-19%			
20-39%			
40-59%			
60-79%	Duitsland		
80-100%	Nederland		Nederland en Duitsland
* EER - Europese Economische Ruimte			
** Niet van toepassing - Gasunie heeft geen operaties buiten de EER			
*** Vertegenwoordiging via de Ondernemingsraad			

De cao bevat afspraken over het aanbieden van vaste contracten, wat bijdraagt aan de werkzekerheid van werknemers. Er zijn duidelijke regels en procedures voor ontslag, inclusief ontslagvergoedingen en begeleiding bij herplaatsing. Er is een sociaal statuut dat aanvullende bescherming biedt bij reorganisaties, zoals begeleiding naar nieuw werk binnen of buiten de organisatie.

In Duitsland werkt dit iets anders. Regels en procedures voor ontslag, ontslagvergoedingen of begeleiding bij herplaatsing zijn wettelijk geregeld en dus niet in detail opgenomen in de cao. De cao regelt basiszaken zoals het begin en einde van de arbeidsrelatie, werktijden en vakantiedagen. Ze vormt daarmee een aanvulling op de toepasselijke wettelijke bepalingen. Daarnaast zijn er afspraken op bedrijfsniveau die andere specifieke zaken tussen werkgever en werknemer regelen.

De Nederlandse cao voorziet in periodieke loonsverhogingen die zijn gekoppeld aan de consumentenprijsindex (CPI) om de koopkracht van de werknemers te behouden. Daarnaast ontvangen werknemers in april 2024 en januari 2025 een eenmalige uitkering van elk netto € 500. Naast het reguliere loon ontvangen werknemers een flexibiliseringsbudget dat ze kunnen gebruiken voor persoonlijke ontwikkeling, extra vrije tijd of opleidingen. Deze maatregelen zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat werknemers een eerlijk en marktconform loon ontvangen, wat bijdraagt aan hun financiële zekerheid, betere werk-privébalans, persoonlijke ontwikkeling en tevredenheid.

De cao stimuleert voortdurende scholing en ontwikkeling, wat werknemers helpt om hun vaardigheden up-to-date te houden en hun inzetbaarheid te vergroten.

Alle medewerkers van Gasunie ontvangen een leefbaar loon en sociale bescherming tegen inkomensverlies als gevolg van ziekte, werkloosheid, arbeidsongeval en niet-aangeboren beperking, ouderschapsverlof en pensioen al dan niet via de Nederlandse of Duitse wet dan wel via regelingen binnen Gasunie.

Ook hebben alle medewerkers van Gasunie recht op gezinsverlof, op grond van de Nederlandse of Duitse wet en de geldende cao. In onderstaande tabel is voor Nederland en Duitsland inzichtelijk gemaakt welk percentage van de Gasunie-medewerkers gezinsverlof heeft opgenomen.

Work-life balance over 2024	2024	
	GU-NL	GU-D
Percentage werknemers dat gezinsverlof* heeft opgenomen, vrouw	1%	1%
Percentage werknemers dat gezinsverlof* heeft opgenomen, man	5%	1%
Percentage werknemers dat gezinsverlof* heeft opgenomen, overig	0%	0%
Percentage werknemers dat gezinsverlof* heeft opgenomen, niet gerapporteerd	0%	0%

* Betreft zwangerschapsverlof / bevallingsverlof, vaderschapsverlof, ouderschapsverlof en zorgverlof

Medewerkers niet in loondienst binnen het eigen personeel

Naast medewerkers die in dienst zijn, werken er ook medewerkers op inleenbasis* bij Gasunie. Het inzetten van tijdelijke (externe) medewerkers helpt ons om piekbelasting of uitval van eigen medewerkers op te vangen of om specialistische kennis in te huren. De groei van 60 (externe) medewerkers (37 voltijdsequivalenten) binnen het eigen personeel heeft evenals bij de medewerkers in loondienst te maken met het grote aantal energietransitie-projecten waaraan we werken.

Totaal aantal medewerkers niet in loondienst binnen het eigen personeel per 31 december 2024	Voltijds-equivalenten			Aantal personen		
	GU	GU-NL	GU-D	GU	GU-NL	GU-D
Geslacht						
Vrouw	128	128	-	168	168	-
Man	614	613	1	717	716	1
Overig	-	-	-	-	-	-
Niet gerapporteerd	-	-	-	-	-	-
Totaal	742	741	1	885	884	1

* Dit betreft medewerkers niet in loondienst binnen het eigen personeel, dat wil zeggen ofwel opdrachtnemers die arbeid leveren aan de onderneming, of personen die worden geleverd door ondernemingen die zich voornamelijk bezighouden met 'Arbeidsbemiddeling en personeelswerk' (NACE-code N78).

Ter vergelijking opgenomen kengetallen

Voor de volgende in de Duurzaamheidsverklaring opgenomen kengetallen geldt dat ook de ter vergelijking opgenomen cijfers onderdeel zijn van de assurance-opdracht uitgevoerd door onze accountant:

- [Onze prognoses m.b.t. facilitering van CO₂-emissiereductie](#), de cijfers opgenomen in de tabel ‘Onze oude prognoses m.b.t. facilitering van CO₂-emissiereductie (jaarverslag 2023)’ en ‘Onze oude prognoses m.b.t. facilitering van CO₂-emissiereductie in Duitsland (jaarverslag 2023)’.
- [Onze methaanemissies](#), de vergelijkende cijfers opgenomen in de grafiek ‘Onze methaanemissies in 2024: op koers om ons reductiedoel in 2030 te halen’;
- Onze scope 1 en 2 emissies, de vergelijkende cijfers opgenomen in ‘[Onze emissies in 2024, onderverdeeld naar scope](#)’ en de scope 1 en 2 vergelijkende cijfers opgenomen in de ESRS voorgeschreven emissietabellen opgenomen in de [Appendix Duurzaamheidsverklaring](#);
- [Transportonderbrekingen](#);
- [Uncontrolled events](#);
- [Reportable ongevallen](#) en [Total Reportable Frequency Index \(TRFI\)](#), de vergelijkende cijfers opgenomen in de tabel met het aantal ongevallen en de TRFI; en
- [Verzuim](#), de vergelijkende cijfers opgenomen in de tabel met het ziekteverzuimpercentage.

Referentietabel

De onderstaande tabel geeft de voortgang weer met betrekking tot de implementatie van de bepalingen van de Europese Sustainability Reporting Standards zoals gepubliceerd door de Europese Commissie op 31 juli 2023.

Omschrijving	Referentie jaarverslag	Toelichting
ESRS 2 Algemene toelichtingen		
BP-1	Algemene grondslag voor het opstellen van duurzaamheidsverklaringen	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Basis voor opstelling Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Consolidatie Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Gasunie-specifieke informatie Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Impacts, risico's en kansen van Milieu en Maatschappij
BP-2	Rapportage over specifieke omstandigheden	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Tijdschizonten Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Oordelen, schattingen en onzekerheden Aanvullende informatie: Appendix Duurzaamheidsverklaring: Emissies Aanvullende informatie: Appendix Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit
GOV-1	De rol van de bestuurs-, leidinggevende en toezichhoudende organen	Directieverslag: Governance - Corporate governance bij Gasunie - Onze corporate governance-structuur Directieverslag: Governance - Samenstelling raad van bestuur Directieverslag: Governance - Samenstelling raad van commissarissen Directieverslag: Governance - Verslag van de raad van commissarissen Directieverslag: Governance - Diversiteit raad van bestuur en raad van commissarissen Directieverslag: Governance - Governance en management control Directieverslag: Governance - Duurzaamheidsexpertise RvB en RvC

Omschrijving		Referentie jaarverslag	Toelichting
GOV-2	Informatie verschaft aan en omgang met duurzaamheidsthema's door bestuurs-, leidinggevende en toezichhoudende organen van de onderneming	Directieverslag: Governance - Corporate governance bij Gasunie - Onze corporate governance-structuur Directieverslag: Governance - Governance en management control Directieverslag: Governance - Risicobeheersing - Algemene principes Directieverslag: Governance - Risicobeheersing - Inschattingen van risico's Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Beleid en meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - CSRD	
GOV-3	Integratie van duurzaamheidsprestaties in beloningsregelingen	Remuneratierapport: Remuneratiebeleid raad van bestuur - Variabele beloningselementen Remuneratierapport: Remuneratiebeleid raad van bestuur - Motivering variabele beloning	
GOV-4	Due-diligenceverklaring	Aanvullende informatie: Appendix Duurzaamheidsverklaring - Due-diligenceverklaring	
GOV-5	Risicobeheersing en interne controles voor duurzaamheidsrapportage	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Beleid en meetbare doelen	
SBM-1	Strategie, businessmodel en waardeketen	Directieverslag: Dit is Gasunie - Onze rol in de energieketen Directieverslag: Dit is Gasunie - Business model Directieverslag: Dit is Gasunie - Drijfveer en visie Directieverslag: Dit is Gasunie - Visie voor 2040 Directieverslag: Dit is Gasunie - Strategie tot 2030 Directieverslag: Dit is Gasunie - Impact op duurzaamheidsthema's	

Omschrijving		Referentie jaarverslag	Toelichting
SBM-2	Belangen en opvattingen van stakeholders	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Belangen en opvattingen van stakeholders - Stakeholderbeleid Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Materieële thema's - Opzet van het materialiteitsonderzoek	
SBM-3	Materieële impacts, risico's en kansen en de wisselwerking daarvan met strategie en businessmodel	Directieverslag: Dit is Gasunie - Investeringsagenda Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Materieële thema's - Uitkomsten materialiteitsanalyse Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Materieële thema's - Opzet van het materialiteitsonderzoek Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Impacts, risico's en kansen van Milieu en Maatschappij Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Gasunie-specifieke informatie Duurzaamheidsverklaring: Energietransitie - Financiële effecten Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Impacts, risico's en kansen	Infaseringsoptie toegepast met betrekking tot datapunt 48e in lijn met ESRS 1 Bijlage C: Lijst van ingefaseerde Rapportage-eisen
IRO-1	Beschrijving van de processen om materieële impacts, risico's en kansen in kaart te brengen en te analyseren	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Materieële thema's - Opzet van het materialiteitsonderzoek Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Impacts, risico's en kansen inzake Milieu en Maatschappij Duurzaamheidsverklaring: Energietransitie - Impacts, risico's en kansen Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Impacts, risico's en kansen Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Impacts, risico's en kansen Duurzaamheidsverklaring: Leveringszekerheid - Impacts, risico's en kansen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Impacts, risico's en kansen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Impacts, risico's en kansen	

Omschrijving	Referentie jaarverslag	Toelichting
IRO-2	Rapportage-eisen in ESRS opgenomen in de duurzaamheidsverklaring van de onderneming	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Basis voor opstelling Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Verificatie en publicatie Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Materiële thema's - Uitkomsten materialiteitsanalyse Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Materiële thema's - Opzet van het materialiteitsonderzoek Aanvullende informatie: Appendix Duurzaamheidsverklaring - Referentietabel
MDR-P	Beleid aangenomen voor het managen van materiële duurzaamheidsthema's	Duurzaamheidsverklaring: Energietransitie - Beleid Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Beleid Duurzaamheidsverklaring: Leveringszekerheid - Beleid Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Beleid Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Beleid

Omschrijving	Referentie jaarverslag	Toelichting
MDR-A	Maatregelen en middelen wat betreft materiële duurzaamheidsthema's	Duurzaamheidsverklaring: Energietransitie - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Leveringszekerheid - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Energietransitie - Middelen Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Middelen Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Middelen Duurzaamheidsverklaring: Leveringszekerheid - Middelen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Middelen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Middelen
MDR-M	Maatstaven voor materiële duurzaamheidsthema's	Duurzaamheidsverklaring: Energietransitie - Ontwikkeling van onze prognoses Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Realisatie van onze doelen Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Realisatie van onze doelen Duurzaamheidsverklaring: Leveringszekerheid - Realisatie van onze doelen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Realisatie van onze doelen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Realisatie van onze doelen

Omschrijving		Referentie jaarverslag	Toelichting
MDR-T	Tracking effectiveness of policies and actions through targets	Duurzaamheidsverklaring: Energietransitie - Onze prognoses Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Leveringszekerheid - Meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Meetbare doelen	
ESRS E1 Klimaatverandering			
ESRS 2 GOV-3	Integratie van duurzaamheidsprestaties in beloningsregelingen	Remuneratierapport: Remuneratiebeleid raad van bestuur - Variabele beloningselementen Remuneratierapport: Remuneratiebeleid raad van bestuur - Motivering variabele beloning	
S: E1-1	Transitieplan voor klimaatmitigatie	Directieverslag: Dit is Gasunie - Investeringsagenda Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid - Klimaat Transitieplan Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid - Middelen Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid - Meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid - Realisatie van onze doelen	
ESRS 2 SBM-3	Materiële impacts, risico's en kansen en de wisselwerking daarvan met strategie en businessmodel	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid - Klimaat Transitieplan Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Impacts, risico's en kansen inzake Milieu en Maatschappij	

Omschrijving		Referentie jaarverslag	Toelichting
ESRS 2 IRO-1	Beschrijving van de processen om materiële impacts, risico's en kansen in kaart te brengen en te analyseren	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Impacts, risico's en kansen Duurzaamheidsverklaring: Leveringszekerheid - Beleid - Klimaatadaptatie	
IRO: E1-2	Beleid ten aanzien van klimaatmitigatie en klimaatadaptatie	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid - Klimaat Transitieplan Duurzaamheidsverklaring: Leveringszekerheid - Beleid - Klimaatadaptatie	
IRO: E1-3	Maatregelen en middelen wat betreft beleid ten aanzien van klimaatverandering	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid - Klimaat Transitieplan Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Actieplannen - Scope 1,2 en 3- decarbonisatiehefbomen Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Middelen Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Energietransitie - Financiële middelen	
M: E1-4	Doelen inzake klimaatmitigatie en klimaatadaptatie	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Basis voor opstelling Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Meetbare doelen Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Emissies - Berekening scope 3 Duurzaamheidsverklaring: Leveringszekerheid - Beleid - Klimaatadaptatie	
M: E1-5	Energieverbruik en energiemix	Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Emissies - Energieverbruik en energiemix	

Omschrijving	Referentie jaarverslag	Toelichting
M: E1-5	Energieverbruik en energiemix – Energie-intensiteit op basis van netto-opbrengsten	GTTS, GUD en een deel van onze deelnemingen zijn gereguleerd, wat wil zeggen dat publieke toezichthouders bepalen wat deze bedrijven jaarlijks mogen verdienen. Een energieintensiteit op basis van netto-opbrengsten hebben wij daarom niet opgenomen in onze duurzaamheidsverklaring.
M: E1-6	Bruto scop 1-, 2-, 3-emissies en totale broeikasgasemissies	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Realisatie van onze doelen Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Emissies - Onze totale broeikasgasemissies Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Emissies - Berekening scope 3
M: E1-6	Broeikasgasintensiteit op basis van netto-opbrengsten	GTTS, GUD en een deel van onze deelnemingen zijn gereguleerd, wat wil zeggen dat publieke toezichthouders bepalen wat deze bedrijven jaarlijks mogen verdienen. Een broeikasgasintensiteit op basis van netto-opbrengsten hebben wij daarom niet opgenomen in onze duurzaamheidsverklaring.
M: E1-7	Broeikasgasverwijderingen en projecten voor broeikasgasmitigatie gefinancierd uit carbon credits	Geen materieel sub-sub-thema
M: E1-8	Interne koolstofbeprijzing	Geen materieel sub-sub-thema

Omschrijving	Referentie jaarverslag	Toelichting
M: E1-9	Beoogde financiële effecten van materiële fysieke en transitierisico's en potentiële klimaatkansen	Infaseringsoptie toegepast met betrekking tot de rapportage-eisen 64-70 en toepassingsvoorschriften 67-81 in lijn met ESRS 1 Bijlage C: Lijst van ingefaseerde Rapportage-eisen
ESRS E5 Materiaalgebruik en circulaire economie		
ESRS 2 IRO-1	Beschrijving van de processen om voor materiaalgebruik en circulaire economie materiële impacts, risico's en kansen in kaart te brengen en te analyseren	Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Impacts, risico's en kansen
IRO: E5-1	Beleid ten aanzien van materiaalgebruik en circulaire economie	Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Beleid
IRO: E5-2	Beleid en middelen inzake materiaalgebruik en circulaire economie	Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Middelen
M: E5-3	Doelen wat betreft materiaalgebruik en circulaire economie	Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Meetbare doelen - Instroom Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Meetbare doelen - Uitstroom
M: E5-4	Materiaalinstromen	Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Realisatie van onze doelen - Instroom Aanvullende gegevens - Appendix duurzaamheidsverklaring - Circulariteit
M: E5-5	Materiaaluitstromen	Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Realisatie van onze doelen - Uitstroom

Omschrijving	Referentie jaarverslag	Toelichting
M: E5-6	Beoogde financiële effecten van impacts, risico's en kansen wat betreft materiaalgebruik en circulaire economie	Infaseringsoptie toegepast met betrekking tot de rapportage-eisen 41-43 en toepassingsvoorschriften 34-36 in lijn met ESRS 1 Bijlage C: Lijst van ingefaseerde Rapportage-eisen
ESRS S1 Eigen personeel		
ESRS 2 SBM-2	Belangen en opvattingen van stakeholders	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Belangen en opvattingen van stakeholders - Stakeholderbeleid
ESRS 2 SBM-3	Materiële impacts, risico's en kansen en de wisselwerking daarvan met strategie en businessmodel	Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Impacts, risico's en kansen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Beleid
IRO: S1-1	Beleid ten aanzien van eigen personeel	Directieverslag: Governance - Corporate governance bij Gasunie - Speak up-regeling Directieverslag: Governance - Corporate governance bij Gasunie - Vertrouwenspersonen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Beleid Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Arbeidsveiligheid
IRO: S1-2	Processen om met eigen werknemers en werknemersvertegenwoordigers te overleggen over impacts	Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Beleid Aanvullende gegevens: Verslag van de OR - Ontwikkelingen - Achterbangesprekken in het land

Omschrijving	Referentie jaarverslag	Toelichting
IRO: S1-3	Herstelprocessen voor negatieve impacts en kanalen voor eigen werknemers om zorgen kenbaar te maken	Directieverslag: Governance - Corporate governance bij Gasunie - Speak up-regeling Directieverslag: Governance - Corporate governance bij Gasunie - Vertrouwenspersonen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Actieplannen
IRO: S1-4	Acteren op materiële impacts op eigen personeel, en benaderingen om wat eigen personeel betreft materiële risico's te mitigeren en materiële kansen te benutten en de effectiviteit van die maatregel	Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Middelen Aanvullende gegevens: Verslag van de OR - Ontwikkelingen - Achterbangesprekken in het land
M: S1-5	Doelen wat betreft het beheersen van materiële negatieve impacts, het bevorderen van positieve impacts en het beheersen van materiële risico's en kansen	Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Realisatie van onze doelen
M: S1-6	Kenmerken van de werknemers van de onderneming	Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Welzijn van medewerkers - Personeelsbestand - Medewerkers in loondienst
M: S1-7	Kenmerken van medewerkers niet in loondienst onder het eigen personeel van de onderneming	Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Welzijn van medewerkers - Personeelsbestand - Medewerkers niet in loondienst binnen het eigen personeel
M: S1-8	CAO-dekkingsgraad en sociale dialoog	Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Welzijn van medewerkers - Personeelsbestand - Medewerkers in loondienst
M: S1-9	Diversiteitsmaatstaven	
M: S1-10	Leefbare lonen	Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Welzijn van medewerkers - Personeelsbestand - Medewerkers in loondienst

Omschrijving	Referentie jaarverslag	Toelichting
M: S1-11	Sociale bescherming	Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Welzijn van medewerkers - Personeelsbestand - Medewerkers in loondienst
M: S1-12	Mensen met een beperking	Geen materieel sub-sub-thema
M: S1-13	Maatstaven voor opleiding en ontwikkeling van vaardigheden	Geen materieel sub-sub-thema
M: S1-14	Veiligheids- en gezondheidsmaatstaven	Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Realisatie van doelen Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Veiligheid
M: S1-15	Maatstaven voor werk-privébalans	Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Welzijn van medewerkers - Personeelsbestand - Medewerkers in loondienst
M: S1-16	Beloningsmaatstaven (loonkloof en totale beloning)	Geen materieel sub-sub-thema
M: S1-17	Incidenten, klachten en ernstige impacts op het gebied van mensenrechten	Geen materieel sub-sub-thema
ESRS S2 Werknemers in de waardeketen		
ESRS 2 SBM 2	Belangen en opvattingen van stakeholders	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Belangen en opvattingen van stakeholders - Stakeholderbeleid
ESRS 2 SBM 3	Materiële impacts, risico's en kansen en de wisselwerking daarvan met strategie en businessmodel	Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Impacts, risico's en kansen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Beleid - Arbeidsveiligheid
IRO: S2-1	Beleid ten aanzien van medewerkers in de waardeketen	Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Beleid Duurzaamheidsverklaring: Energietransitie - Taxonomie - Minimum Safequards

Omschrijving	Referentie jaarverslag	Toelichting
IRO: S2-2	Processen om met medewerkers in de waardeketen te overleggen over impacts	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Belangen en opvattingen van stakeholders - Stakeholderbeleid Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Beleid en meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Beleid - Arbeidsveiligheid
IRO: S2-3	Herstelprocessen voor negatieve impacts en kanalen voor werknemers in de waardeketen om zorgen kenbaar te maken	Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Beleid - Arbeidsveiligheid Directieverslag: Governance - Corporate governance bij Gasunie - Speak up-regeling Duurzaamheidsverklaring: Energietransitie - Taxonomie - Minimum Safequards
IRO: S2-4	Acteren op materiële impacts op werknemers in de waardeketen, en benaderingen om wat betreft medewerkers in de waardeketen materiële risico's te beheersen en materiële kansen te benutten en de effectiviteit van die maatregel	Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Actieplannen - Veiligheidscultuur Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Actieplannen - Safe@Gasunie
M: S2-5	Doelen wat betreft het beheersen van materiële negatieve impacts, het bevorderen van positieve impacts en het beheersen van materiële risico's en kansen	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Beleid en meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Meetbare doelen

Due-diligenceverklaring

Kernelementen van due diligence	Alinea's in de duurzaamheidsverklaring
a) Due diligence integreren in governance, strategie en businessmodel	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Beleid en meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Materiële thema's - Opzet van het materialiteitsonderzoek
b) Getroffen stakeholders betrekken bij alle belangrijke stappen van de due diligence	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Beleid en meetbare doelen Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Belangen en opvattingen van stakeholders - Stakeholderbeleid Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Beleid Directieverslag: Governance - Corporate governance bij Gasunie - Onze corporate governance-structuur
c) Negatieve impacts in kaart brengen en beoordelen	Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Materiële thema's - Opzet van het materialiteitsonderzoek Duurzaamheidsverklaring: Algemeen - Impacts, risico's en kansen inzake Milieu en Maatschappij
d) Maatregelen nemen om die negatieve impacts aan te pakken	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Leveringszekerheid - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Actieplannen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Actieplannen
e) De effectiviteit van deze inspanningen monitoren en daarover communiceren	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Realisatie van onze doelen Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Realisatie van onze doelen Duurzaamheidsverklaring: Leveringszekerheid - Realisatie van onze doelen Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Realisatie van onze doelen Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Realisatie van onze doelen

Lijst van datapunten die voortkomen uit andere EU-wetgeving

Rapportage-eis en betrokken datapunt	Referentie SFDR	Pijler 3 referentie	Referentie benchmark-verordening	Referentie EU-Klimaatwet	Materieel / Niet materieel	Referentie jaarverslag
ESRS 2 GOV-1 Genderdiversiteit raad van bestuur alinea 21(d)	Indicator nr. 13 van tabel 1 van bijlage I	Niet van toepassing	Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1816 van de Commissie bijlage II	Niet van toepassing	Materieel	Directieverslag: Governance - Diversiteit raad van bestuur en raad van commissarissen
ESRS 2 GOV-1 Percentage onafhankelijke bestuurders alinea 21(e)	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1816, bijlage II	Niet van toepassing	Materieel	Directieverslag: Governance - Samenstelling raad van bestuur Directieverslag: Governance - Samenstelling raad van commissarissen
ESRS 2 GOV-4 Due-diligence-verklaring alinea 30	Indicator nr. 10 van tabel 3 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Directieverslag: Governance - Governance and management control
ESRS 2 SBM-1 Betrokkenheid bij activiteiten m.b.t. activiteiten fossiele brandstoffen alinea 40(d) i	Indicator nr. 4 van tabel 1 van bijlage I	Art. 449 bis van Verordening (EU) nr. 575/2013; Uitvoerings-verordening (EU) 2022/2453 van de Commissie ^{28} , Tabel 1 Kwalitatieve informatie over ecologisch risico en Tabel 2 Kwalitatieve informatie over sociaal risico	Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1816, bijlage II	Niet van toepassing	Materieel	Directieverslag: Dit is Gasunie - Business model
ESRS E1-1 Transitieplan om tegen 2050 klimaatneutraliteit te bereiken alinea 14	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Verordening (EU) 2021/1119, art. 2, lid 1	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid - Klimaat Transitieplan
ESRS E1-1 Ondernemingen uitgesloten van op Overeenkomst van Parijs afgestemde benchmarks alinea 16(g)	Niet van toepassing	Art. 449 bis van Verordening (EU) nr. 575/2013; Uitvoerings-verordening (EU) 2022/2453 van de Commissie, Template 1: Banking book i.v.m. klimaat-verandering; Kredietkwaliteit blootstellingen per sector, emissies en resterende looptijd	Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1818, art. 12, lid 1, punten d) t/m g), en art. 12, lid 2	Niet van toepassing	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Beleid - Klimaat Transitieplan
ESRS E1-4 Doelen BKG-emissiereductie alinea 34	Indicator nr. 4 van tabel 2 van bijlage I	Art. 449 bis van Verordening (EU) nr. 575/2013; Uitvoerings-verordening (EU) 2022/2453 van de Commissie, Template 3: Banking book Indicatoren van potentiële i.v.m. klimaat-verandering; Afstemmingsmaatstaven	Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1818, art. 6	Niet van toepassing	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Meetbare doelen Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Emissies - Berekening scope 3
ESRS E1-5 Totale energieverbruik uit hernieuwbare bronnen, gesplitst naar bronnen (alleen sectoren met grote klimaatimpact) alinea 38	Indicator nr. 5 van tabel 1 en indicator nr. 5 van tabel 2 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Emissies - Energieverbruik en energiemix
ESRS E1-5 Energieverbruik en energiemix alinea 37	Indicator nr. 5 van tabel 1 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Emissies - Energieverbruik en energiemix

Full of new energy

Rapportage-eis en betrokken datapunt	Referentie SFDR	Pijler 3 referentie	Referentie benchmark-verordening	Referentie EU-Klimaatwet	Materieel / Niet materieel	Referentie jaarverslag
ESRS E1-5 Energie-intensiteit activiteiten in sectoren met grote klimaatimpact	Indicator nr. 6 van tabel 1 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet materieel	GTS, GUD en een deel van onze deelnemingen zijn gereguleerd, wat wil zeggen dat publieke toezichhouders bepalen wat deze bedrijven jaarlijks mogen verdienen. Een energieintensiteit op basis van netto-opbrengsten hebben wij daarom niet opgenomen in onze duurzaamheidsverklaring.
ESRS E1-6 Bruto scope 1-, 2-, 3-emissies en totale BKG-emissies alinea 44	Indicatoren nrs. 1 en 2 van tabel 1 van bijlage I	Art. 449 bis van Verordening (EU) nr. 575/2013; Uitvoerings-verordening (EU) 2022/2453 van de Commissie, Template 1: Banking book i.v.m. klimaat-verandering: Kredietkwaliteit blootstellingen per sector, emissies en resterende looptijd	Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1818, art. 5, lid 1, art. 6 en art. 8, lid 1	Niet van toepassing	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Realisatie van onze doelen Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Emissies - Onze totale broeikasgasemissies Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Emissies - Berekening scope 3
ESRS E1-6 Intensiteit bruto-BKG-emissies	Indicator nr. 3 van tabel 1 van bijlage I	Art. 449 bis van Verordening (EU) nr. 575/2013; Uitvoerings-verordening (EU) 2022/2453 van de Commissie, Template 3: Banking book Indicatoren van potentiële i.v.m. klimaat-verandering: Afstemmingsmaatstaven	Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1818, art. 8, lid 1	Niet van toepassing	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Emissies - Realisatie van onze doelen Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Emissies - Onze totale broeikasgasemissies Aanvullende informatie: Appendix duurzaamheidsverklaring - Emissies - Berekening scope 3
ESRS E1-9 Blootstelling benchmarkportefeuille aan fysieke alinea 66	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1818, bijlage II; Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1816, bijlage II	Niet van toepassing	Niet materieel	Infaseringsoptie toegepast met betrekking tot de rapportage-eisen 64-70 en toepassingsvoorschriften 67-81 in lijn met ESRS 1 Bijlage C: Lijst van ingefaseerde Rapportage-eisen
ESRS E1-9 Uitsplitsing geldbedragen in acuut en chronisch fysiek risico alinea 66(a) ESRS E1-9 Locatie significante activa die materieel fysiek risico lopen alinea 66(c)	Niet van toepassing	Art. 449 bis van Verordening (EU) nr. 575/2013; Uitvoerings-verordening (EU) 2022/2453 van de Commissie, 47; Template 5: Banking book Klimaat-verandering fysiek risico: Aan fysiek risico onderhevige blootstellingen	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet materieel	Infaseringsoptie toegepast met betrekking tot de rapportage-eisen 64-70 en toepassingsvoorschriften 67-81 in lijn met ESRS 1 Bijlage C: Lijst van ingefaseerde Rapportage-eisen
ESRS E1-9 Uitsplitsing boekwaarde vastgoedactiva naar energie-efficiëntieklasse alinea 67(c)	Niet van toepassing	Art. 449 bis van Verordening (EU) nr. 575/2013; Uitvoerings-verordening (EU) 2022/2453 van de Commissie, alinea 34; Template 2: Banking book i.v.m. klimaat-verandering: Leningen gedekt door zekerheden in de vorm van onroerend goed Energie-efficiëntie van de zekerheid	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet materieel	Infaseringsoptie toegepast met betrekking tot de rapportage-eisen 64-70 en toepassingsvoorschriften 67-81 in lijn met ESRS 1 Bijlage C: Lijst van ingefaseerde Rapportage-eisen

Full of new energy

Rapportage-eis en betrokken datapunt	Referentie SFDR	Pijler 3 referentie	Referentie benchmark-verordening	Referentie EU-Klimaatwet	Materieel / Niet materieel	Referentie jaarverslag
ESRS E1-9 Mate blootstelling portefeuille aan klimaatkansen alinea 69	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1818, bijlage II	Niet van toepassing	Niet materieel	Infaseringsoptie toegepast met betrekking tot de rapportage-eisen 64-70 en toepassingsvoorschriften 67-81 in lijn met ESRS 1 Bijlage C: Lijst van ingefaseerde Rapportage-eisen
ESRS E5-5 Niet-gerecycled afval alinea 37(d)	Indicator nr. 13 van tabel 2 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Realisatie van onze doelen - Uitstroom
ESRS E5-5 Gevaarlijk afval en radioactief afval alinea 39	Indicator nr. 9 van tabel 1 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Circulariteit - Realisatie van onze doelen - Uitstroom
ESRS S1-1 Toezeggingen op gebied van mensenrechtenbeleid alinea 20	Indicator nr. 9 van tabel 3 en indicator nr. 11 van tabel 1 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Beleid
ESRS S1-1 Due-diligencebeleid rond kwesties aan de orde in fundamentele verdragen 1 t/m 8 van Internationale Arbeidsorganisatie alinea 21	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Beleid
ESRS S1-1 Procedures en maatregelen ter voorkoming van mensenhandel alinea 22	Indicator nr. 11 van tabel 3 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Welzijn van medewerkers - Beleid
ESRS S1-1 Beleid of beheersysteem ter voorkoming van arbeidsongevallen alinea 23	Indicator nr. 1 van tabel 3 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Arbeidsveiligheid
ESRS S1-3 Klachtenregelingen alinea 32(c)	Indicator nr. 5 van tabel 3 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Directieverslag: Governance - Corporate governance bij Gasunie - Speak up-regeling Directieverslag: Governance - Corporate governance bij Gasunie - Vertrouwenspersonen
ESRS S1-14 Aantal sterfgevallen en aantal en aandeel arbeidsongevallen alinea 88(b) en (c)	Indicator nr. 2 van tabel 3 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Duurzaamheidsverklaring: Veiligheid - Realisatie van doelen
ESRS S1-14 Aantal verzuimdagen als gevolg van letsel, ongevallen, dodelijke ongevallen of ziekte alinea 88(e)	Indicator nr. 3 van tabel 3 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	Infaseringsoptie toegepast met betrekking tot de rapportage-eisen 88 d, 88 e en 89 en toepassingsvoorschriften 94 in lijn met ESRS 1 Bijlage C: Lijst van ingefaseerde Rapportage-eisen
ESRS2 SBM3 S2 Aanzienlijk risico kinderarbeid of gedwongen arbeid in waardeketen alinea 11(b)	Indicatoren nrs. 12 en 13 van tabel 3 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	
ESRS S2-1 Toezeggingen op gebied van mensenrechtenbeleid alinea 17	Indicator nr. 9 van tabel 3 en indicator nr. 11 van tabel 1 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	
ESRS S2-1 Beleid ten aanzien van werknemers in waardeketen alinea 18	Indicatoren nrs. 11 en 4 van tabel 3 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	
ESRS S2-1 Niet-nakoming and Human Rights en OESO-richtlijnen alinea 19	Indicator nr. 10 van tabel 1 van bijlage I	Niet van toepassing	Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1816, bijlage II; Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1818, art. 12, lid 1	Niet van toepassing	Materieel	

Rapportage-eis en betrokken datapunt	Referentie SFDR	Pijler 3 referentie	Referentie benchmark-verordening	Referentie EU-Klimaatwet	Materieel / Niet materieel	Referentie jaarverslag
ESRS S2-1 Due-diligencebeleid rond kwesties aan de orde in fundamentele verdragen 1 t/m 8 van Internationale Arbeidsorganisatie alinea 19	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1816, bijlage II	Niet van toepassing	Materieel	
ESRS S2-4 Mensenrechten-problemen en -incidenten m.b.t. upstream- en downstream-waardeketen alinea 36	Indicator nr. 14 van tabel 3 van bijlage I	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Materieel	

Diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid

We streven ernaar een representatieve afspiegeling van de samenleving te zijn. Daarnaast willen we een organisatie zijn waarin ieders inbreng bijdraagt aan de kwaliteit van onze organisatie, we onszelf kunnen zijn en hierom gewaardeerd worden. We geloven dat een diverse en inclusieve organisatie leidt tot meer creativiteit, innovatie en betere besluitvorming. Alleen als er in onze organisatiecultuur ruimte is voor diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid, kunnen we de komende jaren succesvol transformeren van gastransportbedrijf tot energie-infrastructuuronderneming.

Beleid

Om diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid (DIG) blijvend in onze organisatiecultuur te integreren, hebben we een raamwerk ontwikkeld dat rust op vijf pijlers:

- **Inclusief leiderschap:** onder andere leiderschapsprogramma's
- **Ruimte voor talent:** onder andere recruitment- en doorstroombeleid
- **In verbinding:** onder andere medewerkersnetwerken
- **Thuis op je werk:** onder andere beleid omtrent ongewenst gedrag
- **Maatschappelijk betrokken:** samenwerkingen met WOMEN Inc., VHTO, TNO, JINC en Randstad Participatie

Het raamwerk biedt structuur en richting, tegelijkertijd is er voldoende ruimte om in te spelen op actuele ontwikkelingen. In samenwerking met onze medewerkersnetwerken en andere netbeheerders identificeren we daarnaast continue verbeterkansen. Zo bouwen we stap voor stap aan een organisatie waarin diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid vanzelfsprekend zijn.

Doelen en resultaten

Ons doel voor de middellange termijn is om een DIG-koploperprogramma te hebben ingevoerd. Dit houdt in dat we voorloper zijn in de markt. Voorlopige doelstellingen binnen dit programma zijn het percentage man/vrouw-verhouding in

managementposities, het aantal medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt en de onverklaarbare loonkloof. In de komende jaren gaan we de acties binnen het programma verder ontwikkelen.

Gasunie heeft de volgende DIG-doelen geformuleerd:

Doelstellingen DIG	Realisatie 2024	Doel 2030
Percentage vrouwen in hoger management	22%	30%
Aantal medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt	52	60
Onverklaarde loonkloof	2%*	minder dan 5%

* Onderzoek is uitgevoerd medio 2024, het verschil betreft een voordeel voor vrouwen

Vrouwen in managementposities

Eind 2024 was 22% van het hoger management bij Gasunie vrouw, waarmee we goed op weg zijn om het doel van 2030 te halen.

We bieden gerichte leiderschapstrainingen aan als onderdeel van ons DIG-beleid. Deze trainingen dragen bij aan het ontwikkelen van divers talent binnen de organisatie. In 2025 zet Gasunie in op nog in ieder geval twee Female Leadership-trainingen, zowel in het Nederlands als in het Engels voor Duitse collega's. Ook heeft Gasunie aandacht voor de positie van vrouwen bij opvolgingsplanning voor management en de vertegenwoordiging hiervan.

Medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt

Per eind 2024 zijn er 52 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkzaam voor Gasunie; 46 in Nederland en 6 in Duitsland. Via een Europese aanbesteding gaan we in 2025 op zoek naar een partner om onze doelstellingen te behalen.

Onverklaarbare loonkloof

Gasunie vindt het belangrijk om, vooruitlopend op Europese en Nederlandse wetgeving, inzicht te krijgen in mogelijke ongelijkheid bij ‘gelijk werk gelijk loon’; ook wel bekend als *equal pay*. Medio 2024 is een tweede onderzoek laten doen door een externe partij. Met dit objectieve onderzoek hebben we vastgesteld dat het onverklaarbare verschil beneden de 5% is gebleven en hebben we waardevolle adviezen gehad om verdere invulling aan dit thema te geven.

Aantallen in- en uitdiensttreding

Gedurende 2024 zijn 398 nieuwe medewerkers in dienst gekomen en hebben 78 medewerkers Gasunie verlaten.

Indiensttredingen uitgesplitst naar regio, geslacht en leeftijdsgroep

	GU	GU-NL	GU-D
Aantal personen			
Vrouw, jonger dan 30 jaar	20	16	4
Vrouw, 30 - 50 jaar	58	41	17
Vrouw, ouder dan 50 jaar	14	11	3
Man, jonger dan 30 jaar	66	50	16
Man, 30 - 50 jaar	174	141	33
Man, ouder dan 50 jaar	66	62	4
Totaal	398	321	77

Uitdiensttredingen uitgesplitst naar regio, geslacht en leeftijdsgroep

	GU	GU-NL	GU-D
Aantal personen			
Vrouw, jonger dan 30 jaar	3	3	1
Vrouw, 30 - 50 jaar	12	5	7
Vrouw, ouder dan 50 jaar	1	0	1
Man, jonger dan 30 jaar	5	3	2
Man, 30 - 50 jaar	20	18	2
Man, ouder dan 50 jaar	36	28	8
Totaal	78	57	21

Verslag van de OR

In 2024 is de ondernemingsraad (OR) naast de reguliere werkzaamheden betrokken geweest bij diverse nieuwe ontwikkelingen, waaronder enkele wisselingen in de raad van bestuur (RvB) en de raad van commissarissen (RvC), de aanzienlijke groei van onze organisatie en de nieuwe strategie en koers van Gasunie. Daarnaast heeft de OR, zoals elk jaar, met verschillende interne en externe gesprekspartners gesproken. Hieronder lichten wij de belangrijkste speerpunten van de OR toe en geven wij een samenvatting van de belangrijkste adviesaanvragen en instemmingsverzoeken.

Speerpunten

In 2024 heeft de OR drie speerpunten gedefinieerd die als leidraad dienen bij de behandeling van alle adviesaanvragen en instemmingsverzoeken die langs de OR komen:

1. **Sociale en fysieke veiligheid** Veiligheid staat altijd op nummer één. Dit betreft zowel de fysieke veiligheid van onze medewerkers als de sociale veiligheid om in vrijheid je mening te kunnen uiten, problemen aan te kaarten en elkaar aan te spreken op gedrag. Sociale veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor het welbevinden van onze medewerkers en voor het waarborgen van fysieke veiligheid.
2. **Huisvesting** Wij beschouwen huisvesting als een cruciaal element om ons werk goed te kunnen uitvoeren. Dit omvat ons hoofdkantoor, al onze veldlocaties (bemand en onbemand), voorzieningen zoals leaseauto's, deelauto's en werkbussen, en alle middelen die Gasunie-collega's nodig hebben om hun werk goed te kunnen doen.
3. **Doelmatigheid van besluitvorming** In een snel veranderende wereld moeten wij mee veranderen. Hoewel wendbaarheid positief is, blijven wij nauwgezet en kritisch het nut en de doelmatigheid van veranderingen beoordelen en toetsen wij achteraf of een besluit het gewenste effect heeft gehad. Daarom moet van tevoren duidelijk zijn wat de objectieve doelstellingen zijn en hoe deze gemeten worden.

Door middel van evaluaties toetst de OR het behaalde resultaat aan de hand van de speerpunten.

Ontwikkelingen

Nieuwe CEO

Begin 2024 hebben wij Willemien Terpstra verwelkomd als onze nieuwe CEO, zij heeft het stokje overgenomen van waarnemend CEO Janneke Hermes. Wij kijken uit naar haar leiderschap en visie voor de toekomst van Gasunie. Graag zetten wij de constructieve samenwerking voort in 2025.

Aankondiging vertrek CFO en HR-directeur

Zowel onze CFO, Janneke Hermes, als onze HR-directeur, Ingrid Kanger, hebben hun vertrek aangekondigd. Hun bijdragen aan Gasunie zijn van onschatbare waarde geweest en wij danken hen dan ook voor hun inzet en bereikte resultaten.

Achterbangesprekken in het land

Om de verbinding met alle werknemers binnen de organisatie te behouden, houdt de OR diverse vergaderingen op locaties in het land. Hierbij wordt altijd een achterbanlunch georganiseerd, waarbij wij het gesprek aan gaan met de collega's. Dit levert waardevolle inzichten op die wij kunnen gebruiken bij de behandeling van adviesaanvragen en instemmingsverzoeken en die we waar nodig aankaarten in unit-overleggen of in overleg met HR. Regelmatig terugkerende thema's in deze gesprekken zijn huisvesting, organisatiegroei, inwerken en opleiden van nieuwe medewerkers en de koers van Gasunie. In 2024 hielden we 7 achterbangesprekken (2023: 8).

Jaarlijks overleg OR met de raad van commissarissen

De OR voert jaarlijks een informeel gesprek met de voltallige RvC. Voor het eerst was hierbij Diederik Samsom aanwezig, nieuw RvC-lid en tevens RvC-voorzitter. Het gesprek hebben wij opgezet aan de hand van onze speerpunten, waarbij we de diepte zijn ingegaan. Wij beschouwen deze bijeenkomsten als waardevol, omdat ze de OR helpen om de speerpunten aan te scherpen en de RvC bij te praten over de uitdagingen binnen de organisatie. Het is goed om te zien dat de RvC goed op de hoogte is van wat er speelt in de organisatie.

Overleg met OR's Gate, NAM en GasTerra

De OR onderhoudt nauw contact met de ondernemingsraden van Gate, NAM en GasTerra. We ervaren deze contacten als nuttig vanwege de uitwisseling van ideeën, kennis en informatie. Hoewel de organisaties van oudsher veel overeenkomsten vertonen, zijn er de laatste jaren ook grote verschillen ontstaan. Waar bij NAM en GasTerra krimp en afstoting van organisatieonderdelen aan de orde zijn, zijn bij Gasunie juist de grote groei en nieuwe energieprojecten belangrijke gespreksonderwerpen. In beide gevallen is het van belang om als OR verbonden te zijn met de medewerkers en met elkaar als bedrijven. We zien dat ook een deel van de uitstroom bij Gasunie instroomt.

Medezeggenschapsplatform Netwerkbedrijven (MPN)

Alle ondernemingsraden van netwerkbedrijven kunnen deelnemen aan het MPN. Hierin worden actuele thema's besproken en wordt kennis uitgewisseld. Wij zien veel overeenkomsten, zoals het aantrekken van goed personeel, veiligheid en het opstarten van nieuwe projecten in het kader van nieuwe energie en kunstmatige intelligentie.

Adviesaanvragen en instemmingsverzoeken

De OR heeft het afgelopen kalenderjaar opnieuw een groot aantal adviesaanvragen en instemmingsverzoeken ontvangen. Wij lichten enkele in het oog springende dossiers kort toe:

- De OR heeft uitgebreid gesproken over instemmingsverzoeken voor een Alcohol-, Drugs- en Medicijnbeleid en een Medisch Preventiebeleid (voorheen vaccinatiebeleid).
- Bij beide dossiers spelen privacy en lichamelijke integriteit een grote rol. De OR heeft zijn zorgen geadresseerd en is tevreden over het resultaat dat in goed overleg met de bestuurder is bereikt.
- De OR is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van een afdeling voor grote projecten. Vanwege Gasunie's belangrijke rol in de energietransitie neemt het aantal grote projecten toe. Deze projecten kennen een hoog afbreukrisico en vereisen andere vaardigheden en dat rechtvaardigt de oprichting van een aparte afdeling hiervoor. In goed overleg zijn wij tot de conclusie gekomen met een relatief kleine afdeling te starten en de aandacht te richten op het realiseren van de belangrijkste kritische succesfactoren.
- De OR heeft ingestemd met het aannemen van medewerkers in het kader van Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL). De OR vindt dit passen bij maatschappelijk verantwoord ondernemen en ziet de BBL als een manier om Gasunie meer op de radar van potentiële werknemers te krijgen.

Groei van de organisatie

Onze organisatie is ook in 2024 weer aanzienlijk gegroeid. Er zijn stappen gezet om het introductieproces te verbeteren en om nieuwe medewerkers zich sneller thuis te laten voelen en te ondersteunen. Desondanks blijven er op dit vlak uitdagingen bestaan. In deze hectische tijd is het ook belangrijk om oog te hebben voor de individuele werkbelasting van de medewerkers en te streven naar een gelijkwaardige, inclusieve en diverse organisatie.

Herziening van de Gasunie-strategie

De OR is op verschillende momenten betrokken geweest bij de herziening van de strategie. De oude strategie uit 2016 is aangescherpt voor de huidige tijd. De organisatie zal waar nodig op deze nieuwe strategie worden aangepast. Wij blijven als OR betrokken bij de uitvoering hiervan.

Afsluitend

De OR constateert dat Gasunie zich beweegt in een dynamische omgeving. Gasunie neemt belangrijke stappen om een leidende rol te spelen in de energietransitie en tegelijkertijd te voorzien in betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam aardgastransport. Externe factoren zorgen ervoor dat we soms extra inspanningen moeten leveren boven op de geplande inzet en op andere onderwerpen soms moeten temporiseren. Dit stelt eisen aan de dynamiek van de organisatie, wat wij ook terug zien in de adviesaanvragen en instemmingsverzoeken.

Impact based reporting

Door impactmeten kunnen we de invloed die Gasunie heeft op maatschappij en milieu in geld uitdrukken en creëren we handvatten voor sturing van managementbeslissingen op impact. De resultaten verwerken we in onze [maatschappelijke jaarrekening](#). Het te downloaden [Verantwoordingsdocument Impactanalyse Gasunie](#) geeft inzicht en onderbouwing van de in dit jaarverslag opgenomen informatie.

Dit is het tweede jaar dat Gasunie een maatschappelijke jaarrekening presenteert in het jaarverslag. Het impactmodel is dit jaar uitgebreid met de positieve impact op de ontwikkeling van werknemers en de impact door inkoop van materiaal en afval. Een aantal van deze impacts is direct gerelateerd aan de materiële thema's van Gasunie.

Veel van de grote infrabedrijven in Nederland werken aan het meten, rapporteren en sturen op impact. Gasunie ziet het belang om hier als sector aan te werken en is daarom lid van het [Verbond voor Brede Welvaart](#) en de [Sectorsamenwerking Brede Welvaart](#). De komende jaren willen we steeds meer impacts gaan meten en rapporteren, waardoor het steeds beter mogelijk wordt onze maatschappelijke jaarrekening te vergelijken met andere (net)bedrijven.

De maatschappelijke jaarrekening is onderverdeeld in zes kapitalen. Behalve financiële kapitaal zijn er ook geproduceerde, intellectuele, natuurlijke, sociale en menselijke kapitalen.

Financieel kapitaal

Financieel kapitaal omvat de financiële stromen binnen en buiten Gasunie, zoals weergegeven in de [jaarrekening](#).

Geproduceerd kapitaal

Geproduceerd kapitaal vertegenwoordigt de fysieke waarde die Gasunie toevoegt door betrouwbaar energietransport. De bijdrage van gastransport door Gasunie aan het welzijn van consumenten is € 540 miljoen. Er zijn twee ontwikkelingen die de waarde verlagen ten opzichte van vorig jaar. Ten eerste is er een kleinere afname van het getransporteerd gas. Ook de hoge energieprijzen zorgen voor minder maatschappelijke waarde. De lagere afname van gas en netwerkprijzen zorgen ook voor een lagere waarde van gastransport voor zakelijke klanten (€ 960 miljoen). Gasunie investeert nog steeds fors in de energietransitie. Daarom is de waarde door inkoop van goederen voor gastransport (€ -1680 miljoen) nog steeds groot.

Menselijk kapitaal

De maatschappelijke impact door ontwikkeling van de medewerkers van Gasunie (€ 19 miljoen) hebben we in 2024 voor het eerst opgenomen in onze maatschappelijke jaarrekening. Het investeren in programma's zoals de [FLOW-performancecyclus](#), het GoodHabitx-trainingsplatform en specifieke leiderschapstrainingen is essentieel voor Gasunie om een veilige, inclusieve en productieve werkomgeving te waarborgen. Dit nieuwe onderdeel toont de positieve impact nu en in de toekomst van scholing, training en groeimogelijkheden voor de maatschappij, Gasunie en toekomstige werkgevers.

Daarnaast hebben we werkgerelateerde uitval en ongevallen van werknemers gemeten, wat direct gerelateerd is aan het [materiële thema veiligheid](#). Met € 0,3 miljoen was de negatieve impact door uitval en ongevallen dit jaar ruim 20% hoger dan vorig jaar. Dit is voor het grootste deel toe te schrijven aan een toegenomen aantal FTE (15%).

Natuurlijk kapitaal

Om de energietransitie tot stand te brengen is veel materiaal nodig. [Circulariteit](#) is dan ook een materieel thema voor Gasunie. Daarom hebben we dit jaar de ecokosten door materiaalgebruik van staal - € 1.0 miljoen en de schade door afval - € 60 duizend toegevoegd aan de maatschappelijke jaarrekening. Deze nieuwe impacts geven inzicht in de effecten van materiaalgebruik en afvalstromen. We blijven ons inzetten om deze impact in de toekomst te minimaliseren en het materiaalgebruik efficiënter te maken.

[Emissies](#) zijn ook een materieel thema voor Gasunie. De bijdrage aan klimaatverandering door CO₂-uitstoot bedroeg dit jaar - € 57 miljoen. De Scope 1-emissies zijn licht gedaald, terwijl de Scope 2-emissies met twee derde zijn verminderd door de vervanging van scheepsgeneratoren voor LNG-regassificatie met thermische energie uit havenwater. Ook zorgen de lagere prijzen die Gasunie hanteert voor een kleiner aandeel in de totale gastransportwaardeketen, waardoor er minder toegeschreven wordt aan Gasunie.

Risicomanagement

CRA risico's

In het hoofdstuk Governance is voor onze [top-10 risico's](#) op corporate niveau een risicobeschrijving en de bijbehorende maatregelen gegeven. Hieronder zijn de risicobeschrijvingen van de overige risico's opgenomen.

No.	Titel	Omschrijving
11	Verstoringen in de supply chain	Het risico dat Gasunie verstoringen in de supply chain ondervindt, als gevolg van tekortkomingen bij leveranciers of logistieke problemen, wat kan leiden tot vertragingen in projecten, hogere operationele kosten en klantontevredenheid door vertragingen in de levering.
12	Third party risico	Het risico dat Gasunie te maken krijgt met ongewenste incidenten, als gevolg van o.a. onvoldoende screening en due diligence bij uitbesteding en samenwerking met derden en het niet goed functioneren van derde partijen, wat kan leiden tot verstoringen in de bedrijfsvoering, boetes/sancties, frauduleuze activiteiten en reputatieschade.
13	Reguleringsrisico	Het risico dat Gasunie te maken krijgt met (onverwachte) veranderingen in vereisten en verplichtingen, als gevolg van veranderingen in reguleringen (door o.a. de ACM/BNetZA), wat kan leiden tot lagere inkomsten, verhoogde kosten, boetes en sancties en reputatieschade.
14	Hogere financieringskosten	Het risico dat Gasunie te maken krijgt met significant hogere financieringskosten, als gevolg van veranderende omstandigheden op de financiële markten en uitvoering van de strategische investeringsagenda, wat kan leiden tot lager rendement en lagere kredietrating.
15	Fysieke beveiliging	Het risico dat Gasunie problemen ondervindt met fysieke beveiliging, als gevolg van onvoldoende beveiligingsmaatregelen, gebrek aan weerbaarheid tegen aanvallen en protesten en onvoldoende personeelstraining in veiligheidsprotocollen, wat kan leiden tot letsel voor medewerkers, onderbreking van de bedrijfsactiviteiten, juridische aansprakelijkheid en reputatieschade.
16	Niet voldoen aan wet- en regelgeving	Het risico dat Gasunie niet voldoet aan de wet- en regelgeving, als gevolg van onvoldoende bewustzijn, gebrek aan training of onderbezetting bij toezichtfuncties, wat kan leiden tot juridische sancties, boetes, tijdsdruk, reputatieschade en bedrijfsverstoringen.
17	Technologisch risico	Het risico dat Gasunie te maken krijgt met verminderde vraag naar transport, opslag en terminalcapaciteit, als gevolg van technologische doorbraken die de rol van moleculen (bijv. batterij technologie) fundamenteel kunnen veranderen of decentralisering van vraag-en-aanbod, wat kan leiden tot vervroegde afwaardering van activa en verminderde inkomsten.
18	Onderbreking van het gastransport	Het risico dat Gasunie te maken krijgt met onderbreking van het gastransport, als gevolg van onverwachte gebeurtenissen zoals natuurrampen (o.a. door klimaatverandering), ernstige bedrijfsstoringen of sociale onrust, wat kan leiden tot operationele onderbrekingen, schade aan assets, vertraging bij het uitvoeren van projecten en aanzienlijke kosten voor crisismanagement.

Begrippenlijst

B

bcm	miljard kubieke meter
Blauwe waterstof	Waterstof die wordt gemaakt uit fossiele energie (aardgas) in combinatie met CO ₂ -afvang en -opslag.
BMWK	Bundesministerium für Wirtschaft und Klimaschutz (federaal ministerie voor Economische Zaken en Klimaat).
Broeikasgas	Gas dat bijdraagt aan de vorming van een isolerende laag om de aarde, waardoor deze opwarmt. De belangrijkste broeikasgassen zijn: waterdamp, koolzuurgas, methaan, distikstofoxide en gechloreerde koolwaterstoffen.
Business development	Het ontwikkelen van nieuwe producten/diensten en/of het betreden van nieuwe markten.

C

CCS	Afvang en opslag van CO ₂ noemt men ook wel CCS (Carbon Capture and Storage).
CH₄	Methaan; de belangrijkste component van aardgas.
Community wealth building	Community wealth building voor bedrijven zoals Gasunie betekent het stimuleren van economische ontwikkeling die ten goede komt aan lokale gemeenschappen. Het omvat initiatieven die ervoor zorgen dat bedrijfsactiviteiten positieve effecten genereren, zoals het creëren van banen, het ontwikkelen van vaardigheden, sociaal rendement en vrijwilligerswerk. Gasunie kan bijdragen door partnerschappen aan te gaan met lokale gemeenschappen, kleine bedrijven te ondersteunen en te investeren in ontwikkelingsprojecten voor de gemeenschap. Door haar bedrijfspraktijken af te stemmen op de behoeften en prioriteiten van de gemeenschap, kan Gasunie bijdragen aan het opbouwen van welvaart en veerkracht in de regio's waar ze actief is en zo sociale inclusie en gedeelde welvaart bevorderen.
CO₂	Kooldioxide of koolzuurgas; komt vrij bij volledige verbranding van brandstoffen.

CO₂-equivalentemissie	CO ₂ - en CH ₄ -emissies kunnen met behulp van de zogeheten Global Warming Potential (GWP) worden omgezet in een maat voor het versterkte broeikaseffect, de zogenaamde CO ₂ -equivalentemissie. De GWP voor CO ₂ wordt op 1 gesteld en de GWP voor CH ₄ op 28.
---	--

CSR	Corporate social responsibility (maatschappelijk verantwoord ondernemen) is het nemen van verantwoordelijkheid voor de impact van de activiteiten van het bedrijf op mens, milieu en maatschappij. Bedrijven die CSR omarmen, streven ernaar om niet alleen winst te maken maar ook een positieve bijdragen te leveren aan de samenleving.
------------	--

D

Decarbonisatiehefboom	Een decarbonisatiehefboom is een strategie of maatregel die helpt om de uitstoot van CO ₂ te verminderen.
------------------------------	--

DIG	Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie (DIG). DIG-beleid heeft tot doel om een organisatie een representatieve afspiegeling van de samenleving te laten zijn, waar ieders inbreng bijdraagt aan de kwaliteit van de organisatie, waar iedereen zichzelf kan zijn en daar om gewaardeerd wordt.
------------	--

E

E-methaan	E-methaan, kort voor elektromethaan of synthetisch methaan, is een hernieuwbaar gas dat wordt geproduceerd door koolstofdioxide op te vangen en te combineren met groene waterstof.
------------------	---

EBIT	Het resultaat voor aftrek van rente en belastingen.
-------------	---

EBITDA	Het resultaat voor aftrek van rente, belastingen, afschrijvingen en amortisaties.
---------------	---

Effectieve temperatuur	De 'effectieve temperatuur' betreft de werkelijke temperatuur, aangevuld met een bijstelling voor windsnelheid.
-------------------------------	---

ESG	Environmental, Social, Governance(ESG) houdt in dat factoren als energieverbruik, klimaat, beschikbaarheid van grondstoffen, gezondheid, veiligheid en goed ondernemingsbestuur worden meegewogen bij de selectie en het beheer van deelnemingen in bedrijven.
------------	--

F

FEED	FEED (front-end engineering design) is een fase in de levenscyclus van een project die voorafgaat aan de eigenlijke uitvoering van het project. Het is de fase na de concept-selectie en bestaat uit een gedetailleerde studie en ontwerpfase waarin de technische specificaties van het project worden vastgesteld die de uitgangspunten vormen voor de detailontwerpen voordat de bouw of implementatie begint.
Flaren	Het gecontroleerd laten ontsnappen van gas door middel van verbranding.
FSRU	Floating storage regasification unit (drijvende opslag- en hervergassingsinstallatie).
FTE	Een FTE (fulltime-equivalent) is een rekeneenheid die wordt gebruikt om de arbeidskracht van een organisatie te meten. Een FTE komt overeen met een voltijdse werkweek van een werknemer. Bij de Nederlandse bedrijfsonderdelen van Gasunie is dat 40 uur per week. Bij Gasunie Deutschland is dat 38 uur per week. De werknemers die in ploegen (vijf) werken, met of zonder een reserveploeg, zijn de enige uitzondering op deze definitie. Voor hen geldt dat 34 2/3 uur (met reserveploeg) of 33 2/3 uur (zonder reserveploeg) werk per week telt als een FTE.

G

G-gas	Gas van Groningenveld-kwaliteit, met een iets lagere calorische waarde dan (internationaal) hoogcalorisch gas (H-gas). Ook wel L-gas genoemd.
Garantie van Oorsprong	Een Garantie van Oorsprong (GvO) is een bewijsstuk waarmee de afkomst van duurzaam geproduceerde energie aangetoond kan worden.
GERG	European Gas Research Group, brancheorganisatie van Europese gasbedrijven, gericht op onderzoek en ontwikkeling.
GHG	Het Greenhouse Gas Protocol, de geldende standaard voor rapportage over CO ₂ -emissies, hanteert een onderverdeling van emissies naar bron. Deze is opgedeeld in Scope 1 (directe emissies als gevolg van onze eigen activiteiten), Scope 2 (indirecte emissies van de energie die is ingekocht) en Scope 3 (alle overige indirecte emissies die het gevolg zijn van onze bedrijfsactiviteiten).
Groen gas	Groen gas is biogas dat is opgewerkt tot aardgaskwaliteit.

Full of new energy

Groene waterstof

Waterstof die op een klimaatneutrale manier wordt gemaakt uit duurzame energie, zoals windenergie en zonne-energie.

GTS

Gasunie Transport Services

GUD

Gasunie Deutschland

GW

Een gigawatt (GW) is een eenheid voor elektrisch vermogen.

GWP

Global Warming Potential (GWP). Het Intergovernmental Panel on Climate Change geeft regelmatig een update van het GWP op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten.

H**H-gas**

Hoogcalorisch gas. Gas met een iets hogere energiewaarde dan gas van Groningenveld-kwaliteit, dat ook wel G-gas of L-gas wordt genoemd.

H₂

Waterstof.

I**ISO**

International Standardisation Organisation; een organisatie die internationale normen vaststelt.

K**Kwaliteitsconversie**

Het toevoegen van stikstof aan hoogcalorisch aardgas, om zo laagcalorisch aardgas te maken dat geschikt is voor consumptie door Nederlandse kleinverbruikers.

L**L-gas**

Gas van Groningenveld-kwaliteit, met een iets lagere calorische waarde dan (internationaal) hoogcalorisch gas (H-gas). Ook wel G-gas genoemd.

LDAR

Leak detection and repair programme (lekdetectie- en -reparatieprogramma).

Leveringszekerheid

In Nederland verstaan we hieronder: het aantal keren dat het gastransport werd onderbroken omdat geen of onvoldoende gas door onze infrastructuur kon stromen, ongeacht of GTS in Nederland de klant voldoende gas kon leveren. In Duitsland verstaan we hieronder: het aantal keren dat onze infrastructuur niet in staat was om voldoende gas te leveren aan een klant. De scores van Gasunie in Nederland en Duitsland worden opgeteld om de totale score te bepalen.

Licence to operate

Het mandaat dat een bedrijf (van de overheid en/of de samenleving) krijgt om zijn taken uit te voeren.

LNG

Liquefied Natural Gas (vloeibaar aardgas).

M**Methaan**

Methaan is het voornaamste bestanddeel van aardgas en wordt ook als synoniem voor aardgas gebruikt.

Miljard m³

Miljard kubieke meter, ook wel aangeduid als bcm (billion cubic meter).

MW

Een megawatt (MW) is een eenheid voor elektrisch vermogen.

N**Net zero**

Gasunie heeft de ambitie om in 2045 over het geheel van haar emissies (Scope 1, 2, 3) net zero te zijn. Dit betekent dat we netto (na eventuele vergroening door GvO's of carbon removals) geen bijdrage meer leveren aan de opwarming van de aarde.

**Netto schuld inclusief
garantiestellingen/materiële vaste activa**

Deze ratio geeft inzage in de mate waarin de materiële vaste activa gefinancierd zijn met schuld.

NO_x

Verzamelnaam voor stikstofoxidegassen. Deze gassen komen vrij bij alle verbrandingsprocessen en dragen bij tot verzuring van de atmosfeer.

O**Ongevallen (met/zonder verzuim)**

Ongevallen die gepaard gaan met letsel van één of meer werknemers van Gasunie en/of van derden als gevolg van het verrichten van arbeid. In geval van verzuim wordt niet binnen 1 werkdag (24 uur) het werk hervat danwel vervangend werk aangeboden.

Open access

Een open access-infrastructuur is een infrastructuur die beschikbaar is voor alle marktpartijen.

Open season

Een Open season is een objectieve, transparante en non-discriminatoire manier om partijen de mogelijkheid te bieden capaciteit in een nieuw infrastructuurproject te reserveren.

P**Pseudo G-gas**

Pseudo G-gas is laagcalorisch gas gemaakt uit hoogcalorisch gas. Dit gas heeft dezelfde kwaliteit als Groningengas.

R**Reportables**

Ongevallen gevolgd door verzuim, medische handelingen, vervangend werk of dodelijke slachtoffers.

S**Scope 1, 2 en 3**

Het Greenhouse Gas Protocol, de geldende standaard voor rapportage over CO₂-emissies, hanteert een onderverdeling van emissies naar bron. Deze is opgedeeld in scope 1 (directe emissies als gevolg van onze eigen activiteiten), scope 2 (indirecte emissies van de energie die is ingekocht) en scope 3 (alle overige indirecte emissies die het gevolg zijn van onze bedrijfsactiviteiten).

Stakeholders

Belanghebbenden; organisaties of personen die een bepaald belang hebben bij de onderneming.

T

Total Reportable Frequency Index	Maat voor de veiligheid; het aantal 'reportable' ongevallen (ongevallen gevolgd door verzuim, medische handelingen, vervangend werk of fataliteit) per 1 miljoen werkuren, waarbij we uitgaan van 1.680 werkuren per FTE per jaar (medewerkers in loondienst en medewerkers niet in loondienst). Het aantal uren voor medewerkers van (onder)aannemers wordt berekend door de capex en opex van aannemers te delen door een gemiddeld uurtarief.
TSO	Transmissienetbeheerder: ('Transmission System Operator', afgekort tot TSO) is een entiteit die is belast met het transport van energie in de vorm van aardgas of elektriciteit op nationaal of regionaal niveau, met behulp van vaste infrastructuur.

W

WACC	De Weighted average cost of capital, vaak afgekort als WACC is de Engelstalige benaming voor de gewogen gemiddelde kosten van het vermogen van een bedrijf.
-------------	---

Contact

Heeft u vragen of opmerkingen over ons jaarverslag dan kunt u contact opnemen door een e-mail te sturen naar info@gasunie.nl.

N.V. Nederlandse Gasunie

Bezoekadres

Concourslaan 17
9727 KC Groningen, Nederland

Postadres

Postbus 19
9700 MA Groningen, Nederland

Tel. (+31) (0)50 521 91 11

Handelsregister Groningen 02029700

E-mail: info@gasunie.nl

Website: www.gasunie.nl

Full of new energy